

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Τομεακών Προγραμμάτων
ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ
ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Μονάδα Α2 «Αξιολόγησης και Επιλογής των Πράξεων»
Μεσογείων 56
115 27 Αθήνα

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» ΕΣΠΑ 2021 – 2027 (18ΚΕ)

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98).
2. Τον ν.4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» (Α' 61), όπως ισχύει.
3. Τον ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
4. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).
5. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).
6. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).
7. Το π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 138), και ειδικότερα το άρθρο 2 αυτού.
8. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181), όπως ισχύει.
9. Την υπ' αριθμ. Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).
10. Την υπ' αριθμ. 106/19.05.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ταμείου Συνοχής και Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 578).
11. Την υπ' αριθμ. 87051/12.09.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», η οποία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2021-2027
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης

μετονομάστηκε με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 και κατάργηση της υπό στοιχεία 67743/ΕΥΘΥ 615/24.6.2015 (Β' 1248) υπουργικής απόφασης (Β' 4855).

12. Την υπ' αριθμ. 100188/18.10.2022 υπουργική απόφαση «Τοποθέτηση προϊσταμένου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΑΔΑ: 9Α0Ψ46ΜΤΛΡ-2ΘΘ).
13. Την υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2021-2027).
14. Την υπό τα στοιχεία C(2022) 3826 final Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15.06.2022 για την έγκριση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Ελλάδα.
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
18. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (ΟJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
19. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
20. Τον ν.4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (Α' 137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40 αυτού.
21. Τον ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (Α' 139) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 αυτού.
22. Το ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (<https://www.espa.gr/el/Pages/SDE.aspx>).
23. Την υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8542/02.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης 'Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]'» (Β' 5958)» (Β' 2855).
24. Την υπ' αριθμ. 114947/01.12.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027» (Β' 6132).
25. Την υπ' αριθμ. 5483/20.01.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).
26. Την υπ' αριθμ. 217542 ΕΞ 2025/12.12.2025 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 6936).
27. Το υπ' αριθμ. 29239 ΕΞ ΕΥΚΕ-ΧΕ170/19.02.2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Παροχή οδηγιών για τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας

(ΠΣΣΚΕΗΣ) και τη λειτουργία του ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων 'Ήσσονος Σημασίας» (ΑΔΑ Ψ20ΠΗ-ΟΡ0).

28. Την υπ' αριθμ. 24110 ΕΞ 2026/10.02.2026 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ορισμός του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας- ΕΦΕΠΑΕ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για τη διαχείριση πράξεων της δράσης «Παράγουμε Εδώ» (ΑΔΑ: ΨΓΥΝΗ-ΝΛΔ).
29. Την υπ' αριθμ. 24100 ΕΞ 2026/ 10.02.2026 έγκριση του Δελτίου Εξειδίκευσης της δράσης «Παράγουμε Εδώ» με κωδικό 2-1.3-08 στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027.
30. Το υπ' αριθμ. 28101 ΕΞ 2026/17.02.2026/ΕΥΚΕ-ΧΕ: 175 (υπ' αριθμ. ΕΥΔ 28151 ΕΙ 2026/17.02.2026) έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ, με θέμα: "Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Παράγουμε Εδώ» στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027".
31. Την υπ' αριθμ. 38415 ΕΞ 2026/05.03.2026 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 για την έγκριση, μέσω της 17ης Γραπτής Διαδικασίας, της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων στο πλαίσιο της Δράσης με κωδικό 18ΚΕ «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» (ΑΔΑ: ΨΗΚΦΗ-ΔΑΗ).
32. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
33. Την υπ' αριθμ. 42159 ΕΞ 2026/11.03.2026 εισήγηση της Προϊσταμένης της ΕΥΔ Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ».

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Την προκήρυξη της Δράσης «**ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**» και την έγκριση της παρούσας πρόσκλησης και των παραρτημάτων αυτής.
 Η Δράση θα χρηματοδοτηθεί με πόρους της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) και θα ενταχθεί στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027, στην Προτεραιότητα 2 «Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας», στο στόχος πολιτικής (ΣΠ) 1 «Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ» και συμβάλλει στον ειδικό στόχο «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων».
2. Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της παρούσας πρόσκλησης ανέρχεται σε πενήντα εκατομμύρια ευρώ (50.000.000€) και κατανέμεται ως εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες (Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος)	39.000.000
Περιφέρειες σε Μετάβαση (Αττική και Νότιο Αιγαίο)	11.000.000
ΣΥΝΟΛΟ:	50.000.000

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών μέσα στην Ένωση και στη μείωση της υστέρησης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών με τη συμμετοχή στη διαρθρωτική προσαρμογή των περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί και στη μετατροπή βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης και της αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων [Άρθρο 2 Κανονισμού (ΕΕ) 1058/2021].

Για λόγους μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας η χρηματοδότηση γίνεται με χρήση της Κοινής Στήριξης (άρθρο 25 Κ (ΕΕ) 2021/1060) για τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο ενισχύσεων του ΕΚΤ+. Το ΕΚΤ+ στοχεύει να βελτιώσει τις ευκαιρίες απασχόλησης, να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη, να καταπολεμήσει τη φτώχεια, να προαγάγει την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση και να αναπτύξει ενεργές, συνολικές και βιώσιμες πολιτικές ένταξης στο πλαίσιο των καθηκόντων που του ανατίθενται από το άρθρο 162 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σύμφωνα με το άρθρο 174 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 9 ΣΛΕΕ, το ΕΚΤ συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την εγγύηση επαρκούς κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

3. Δικαιούχοι στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που νομίμως λειτουργούν και δραστηριοποιούνται στη χώρα, σε επιλέξιμους για τη Δράση ΚΑΔ και πληρούν τα αναφερόμενα στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Απόφασης.
4. Στο πλαίσιο της Πρόσκλησης ενισχύονται αιτήσεις χρηματοδότησης ύψους (επιχορηγούμενος π/υ) από 100.000€ έως 400.000€. Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης ανέρχεται έως 55% του προϋπολογισμού της αίτησης χρηματοδότησης.
Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ανώτατου ορίου που ορίζεται παραπάνω, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.
Σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μικρότερο από 100.000€, τότε αυτό θα κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δεν θα μπορεί να υποβληθεί.
5. Η καταβολή της επιχορήγησης θα διατεθεί στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
6. Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης γίνεται με τη συγκριτική αξιολόγηση. Τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί κατά την χρονική περίοδο, η οποία ορίζεται στην πρόκληση, θα αξιολογηθούν στο σύνολό τους.
7. Στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης περιγράφονται αναλυτικά, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, η διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησής τους, η έγκρισή τους για χρηματοδότηση, οι επιλέξιμες δαπάνες, ο τρόπος καταβολής των χρηματοδοτήσεων, η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης, οι υποχρεώσεις των Ωφελούμενων και οι λοιποί όροι της Δράσης.
8. **Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της Πρόσκλησης.** Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δέκα πέντε (15) μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

9. Η ημερομηνία **έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής** των αιτήσεων χρηματοδότησης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) ορίζεται **η Τρίτη 31 Μαρτίου 2026 και ώρα 15:00 με καταληκτική ημερομηνία την Τρίτη 2 Ιουνίου 2026 και ώρα 15:00**. Αιτήσεις που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά δεν δύνανται να λάβουν ενίσχυση. Μετά τη λήξη της ημερομηνίας και ώρας της ηλεκτρονικής υποβολής των Αιτήσεων Χρηματοδότησης, δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή αίτησης.
10. Η πρόσκληση της Δράσης να δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» <http://www.antagonistikotita.gr>, του ΕΣΠΑ <https://www.espa.gr> και του ΕΦΕΠΑΕ <http://www.efepae.gr>.
11. Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση παρέχονται από το Γραφείο Πληροφόρησης της ΕΥΔ Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» στο τηλέφωνο 801 11 36 300, στο e-mail επικοινωνίας: infoepan@mou.gr, και από τον ΕΦΕΠΑΕ στο τηλέφωνο 210 6985210, στο e-mail επικοινωνίας: info@efepae.gr καθώς και από τους εταίρους του ΕΦΕΠΑΕ.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Συνημμένα:

Η Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης με τα Παραρτήματά της

Κοινοποίηση:

- ΕΦΕΠΑΕ
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ
- Γραφείο Γενικής Γραμματέας ΕΣΠΑ
- Εθνική Αρχή Συντονισμού
- Αρχή Πιστοποίησης
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων
- ΕΥΣΣΑΕ
- Γραφείο Προϊσταμένης ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»
- Μονάδες Α1, Α2, Β2 ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ 2021-2027»

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Αθήνα, Μάρτιος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	9
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	12
2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣ	12
2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	13
2.3 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	13
3. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	14
4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	14
4.1 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	14
4.2 ΕΠΙΠΡΟΘΕΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	18
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	18
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ– ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	19
6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	19
7. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	35
8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	36
8.1 ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	36
8.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	36
8.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	37
8.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	38
9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ	39
10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	42
10.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	42
10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	43
10.3 ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΝΤΑΞΗ/ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	46
10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	47
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	49
11.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	49
11.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	54
11.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	58
12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	59

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

12.1	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ.....	60
12.2	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	60
12.3	ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	61
13.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ.....	62
14.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	64
14.1	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	65
14.2	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	67
14.3	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ).....	68
14.4	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	69
14.5	ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	70
15.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679	71
16.	ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	71
17.	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	74

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

ΑΙΕ	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης.
Αίτημα Επαλήθευσης Πιστοποίησης Δαπανών	– Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ προς τον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για την επαλήθευση -πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου του έργου
ΑμΕΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κ.λπ. αναπηρία.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
ΑΠΥ	Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί σε ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής εγκριτικής απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης, οι Δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Δράση	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή μέσω της Πρόσκλησης και του συνοδευτικού Οδηγού Εφαρμογής αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.
ΕΔΕΛ	Επιτροπή δημοσιονομικού Ελέγχου.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
ΕΜΕ (Ετήσια Μονάδα Εργασίας)	Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - Γ.Α.Κ.), ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.
Έναρξη εργασιών επένδυσης	Έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.
Ενιαία Επιχείρηση (αφορά επενδύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό De minimis 2023/2831) (OJ EL L 15.12.2023)	Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης, β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης, γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας, δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση» Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο τυχόν νέα ενίσχυση ή σσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το όριο που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του Καν.(ΕΕ) 2023/2831, δηλαδή το ποσό των 300.000 ευρώ (υπολογιζόμενο σε κυλιόμενη

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	ημερολογιακή βάση). Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης».
Πρόγραμμα	Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσότερων ΕΔΕΤ.
Επενδυτικό σχέδιο	Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην Αίτηση Χρηματοδότησης του Δικαιούχου στο πλαίσιο της Πρόσκλησης της Δράσης.
ΕΣΠΑ 2021 - 2027	Η C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
ΕΥΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027
ΕΥΚΕ	Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων.
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας Διαχειριστικής Αρχής ή Αρχής Πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια (Ίδια Κεφάλαια ή/και Εξωτερική Χρηματοδότηση) για την υλοποίηση έργου. Ως Ιδιωτική Συμμετοχή του δικαιούχου ορίζεται η διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας.
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
ΜμΕ	Μικρές και μεσαίες Επιχειρήσεις.
«Μετεγκατάσταση»	Ορίζεται η «μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ».
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.
ΟΠΣΚΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
ΤΠΥ	Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής.
ΥΑΕΚΕΔ	Η με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027».
ΦΟΑ	Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο.
Φορέας χρηματοδότησης	Το Υπουργείο το οποίο έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο Δικαιούχο ή στον Ενδιάμεσο Φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
€	Ευρώ

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δράση «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» εντάσσεται στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του ΕΣΠΑ 2021-2027, στην Προτεραιότητα 2 «Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας» του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021 – 2027 και ειδικότερα στον Ειδικό Στόχο 1.iii: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων».

Οι Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος που αφορούν στη Δράση είναι:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Περιγραφή Δεικτών/ Οδηγίες συμπλήρωσης
RCO01 -RCO01 a -RCO01 b -RCO01 c	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται, ανεξαρτήτως της μορφής της ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγύηση πιστώσεων, κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών ή άλλου χρηματοπιστωτικού μέσου κλπ.) Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση
RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται με επιχορηγήσεις Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση Στο πλαίσιο της δράσης RCO01 = RCO02
RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται, μικρότερες της τριετίας από την ημερομηνία ίδρυσης (υποσύνολο των παραπάνω) Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση μικρότερης της τριετίας – αλλιώς μηδέν

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Περιγραφή Δεικτών
RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ΕΜΕ	Ο δείκτης μετρά το πλήθος των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν, εκφρασμένες σε μέσα ετήσια ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ), από την υλοποίηση της ενισχυόμενης επένδυσης/έργου. Ο δείκτης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των ετήσιων ΙΠΑ πριν από την έναρξη του έργου και ενός έτους μετά την ολοκλήρωση του έργου. Το πρότυπο ΙΠΑ που θα χρησιμοποιηθεί είναι οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ).
RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	Συνολική ιδιωτική συνεισφορά πόρων σε έργα που συγχρηματοδοτούνται σε €. Ο δείκτης καλύπτει επίσης το μη επιλέξιμο μέρος του κόστους του έργου, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Συμπληρώνεται κατά την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου
RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες, προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	Ο δείκτης μετρά τον αριθμό ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία προϊόντων ή διαδικασιών λόγω της παρεχόμενης στήριξης. Ο δείκτης καλύπτει επίσης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Συμπληρώνεται κατά την υποβολή (τιμή 1) εφόσον στην περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

			<i>περιγράφεται σχετική καινοτομία προϊόντων ή υπηρεσιών</i>
<i>RCR04</i>	<i>MME που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης*</i>	<i>επιχειρήσεις</i>	<i>Ο δείκτης μετρά τον αριθμό ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία στο μάρκετινγκ ή στην οργανωτική δομή λόγω της παρεχόμενης στήριξης. Ο δείκτης καλύπτει επίσης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Συμπληρώνεται κατά την υποβολή (τιμή 1) εφόσον στην περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου περιγράφεται σχετική καινοτομία μάρκετινγκ ή οργάνωσης</i>

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η νομική βάση της δράσης είναι:

- Η υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ίδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 (ΟJ EE L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
- Η υπό τα στοιχεία C(2022) 3826 final Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15.06.2022 για την έγκριση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Ελλάδα.
- Ο ν.4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» (Α' 61), όπως ισχύει.
- Ο ν.4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (Α' 137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40 αυτού.
- Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).
- Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).
- Το π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 138), και ειδικότερα το άρθρο 2 αυτού.
- Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181), όπως ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).
- Η υπ' αριθμ. 106/19.05.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ταμείου Συνοχής και Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 578).
- Η υπ' αριθμ. 87051/12.09.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», η οποία μετονομάστηκε με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 και κατάργηση της υπό στοιχεία 67743/ΕΥΘΥ 615/24.6.2015 (Β' 1248) υπουργικής απόφασης (Β' 4855).
- Η υπ' αριθμ. 100188/18.10.2022 υπουργική απόφαση «Τοποθέτηση προϊστάμενου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΑΔΑ: 9Α0Ψ46ΜΤΛΡ-2ΘΘ).
- Ο ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
- Το ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (<https://www.espa.gr/el/Pages/SDE.aspx>).
- Η υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8542/02.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης "Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]" (Β' 5958)» (Β' 2855).
- Η υπ' αριθμ. 114947/01.12.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027» (Β' 6132).
- Η υπ' αριθμ. 5483/20.01.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).
- Ο ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20 (Α' 139), όπως ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. 217542 ΕΞ 2025/12.12.2025 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 6936).
- Το υπ' αριθμ. 29239 ΕΞ ΕΥΚΕ-ΧΕ170/19.02.2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Παροχή οδηγιών για τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) και τη λειτουργία του ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (ΑΔΑ Ψ20ΠΗ-ΟΡ0).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Η υπ' αριθμ. 24100 ΕΞ 2026/10.02.2026 έγκριση του Δελτίου Εξειδίκευσης της δράσης «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» με κωδικό 2-1.3-08 στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027.
- Το υπ' αριθμ. 28101 ΕΞ 2026/17.02.2026/ΕΥΚΕ-ΧΕ: 175 (υπ' αριθμ. ΕΥΔ 28151 ΕΙ 2026/17.02.2026) έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ, με θέμα: "Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027".
- Η υπ' αριθμ. 24110 ΕΞ 2026/10.02.2026 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ορισμός του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας- ΕΦΕΠΑΕ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για τη διαχείριση πράξεων της δράσης «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» (ΑΔΑ: ΨΓΥΝΗ-ΝΛΔ).
- Η υπ' αριθμ. 38415 ΕΞ 2026/05.03.2026 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 για την έγκριση, μέσω της 17ης Γραπτής Διαδικασίας, της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων στο πλαίσιο της Δράσης με κωδικό 18ΚΕ «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» (ΑΔΑ: ΨΗΚΦΗ-ΔΑΗ).

Σημειώνονται τα εξής:

- Πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων,. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.
- Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, στο Παράρτημα ΙΧ αυτού και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.
- Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται η ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα ο ν.4624/2019 (Α'137) "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις".
- Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη Δράση θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Καν. (Ε.Ε.) 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) (De minimis).
  - ο Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
  - ο Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των €300.000 σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού de minimis.
  - ο Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση θα πρέπει να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣ

Η Δράση «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» έχει ως **στόχο** την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της χώρας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας σε τομείς με υψηλό εξωτερικό προσανατολισμό μέσω της ενδυνάμωσης επιλεγμένων παραγωγικών κλάδων. Πρόκειται για μια στοχευμένη παρέμβαση, η οποία αποσκοπεί αφενός στην ενίσχυση της εγχώριας παραγωγικής βάσης σε κείριους τομείς και αφετέρου στην υποστήριξη και διεύρυνση του εξαγωγικού προσανατολισμού των ελληνικών επιχειρήσεων. Με την αύξηση της τοπικής παραγωγής σε προϊόντα υψηλής διεθνούς ζήτησης και τη βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων, η δράση αναμένεται να συμβάλει θετικά στην ελληνική οικονομία. Παράλληλα, στοχεύει στην ενίσχυση της κάλυψης της εγχώριας ζήτησης με προϊόντα ελληνικής παραγωγής, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων σε διεθνές επίπεδο.

Ενέργειες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Δράσης:

- I. **Εκσυγχρονισμός παραγωγής:** Επενδύσεις σε σύγχρονο μηχανολογικό και παραγωγικό εξοπλισμό για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας και βελτίωση της αποδοτικότητας.
- II. **Τεχνολογική αναβάθμιση:** Υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών, αυτοματισμών και ψηφιακών συστημάτων (Industry 4.0, IoT, κ.ά.) στην παραγωγική διαδικασία για μείωση κόστους και βελτίωση ποιότητας προϊόντων.
- III. **Πιστοποιήσεις και ποιότητα:** Απόκτηση πιστοποιήσεων ποιότητας και συμμόρφωση προϊόντων με διεθνή πρότυπα (σήματα, διαπιστεύσεις), ώστε τα προϊόντα να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εγχώριας και διεθνούς αγοράς.
- IV. **Σχεδιασμός και branding:** Ανασχεδιασμός προϊόντων, βελτίωση σχεδίασης/συσκευασίας και ανάπτυξη branding για την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας και της εμπορικής απήχησης τους στη διεθνή αγορά.
- V. **Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού:** Κάλυψη μισθολογικού κόστους εξειδικευμένου προσωπικού που συμβάλλει στην αναβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Υπογραμμίζεται, ότι η χορήγηση των ενισχύσεων γίνεται με βάση τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) (De minimis).

Η διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης των επενδυτικών σχεδίων είναι συγκριτική.

Η Δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κ.λ.π.) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Ο.Π.Σ.Κ.Ε.) στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων μέσω εξουσιοδοτημένων χρηστών υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔ (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κ.λ.π.).

2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2021-2027, ως επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 ορίζονται οι Περιφέρειες της χώρας οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Περιφέρειες σε Μετάβαση: Αττική, Νότιο Αιγαίο

Λιγότερο Αναπτυγμένες: Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος

2.3 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Ο προϋπολογισμός της παρούσας Δράσης ανέρχεται στο συνολικό ποσό των **50.000.000€** (Δημόσια Δαπάνη) και κατανέμεται στις Περιφέρειες της χώρας ως εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες (Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος)	39.000.000
Περιφέρειες σε Μετάβαση (Αττική και Νότιο Αιγαίο)	11.000.000
ΣΥΝΟΛΟ:	50.000.000

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών μέσα στην Ένωση και στη μείωση της υστέρησης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών με τη συμμετοχή στη διαρθρωτική προσαρμογή των Περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί και στη μετατροπή βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης και της αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων (Άρθρο 2 Κανονισμού ΕΚ 1058/2021).

Για λόγους μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας η χρηματοδότηση γίνεται με χρήση της Κοινής Στήριξης (άρθρο 25 Κ (ΕΕ) 2021/1060) για τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο ενισχύσεων του ΕΚΤ+. Το ΕΚΤ+ στοχεύει να βελτιώσει τις ευκαιρίες απασχόλησης, να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη, να καταπολεμήσει τη φτώχεια, να προαγάγει την εκπαίδευση, τις

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση και να αναπτύξει ενεργές, συνολικές και βιώσιμες πολιτικές ένταξης στο πλαίσιο των καθηκόντων που του ανατίθενται από το άρθρο 162 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σύμφωνα με το άρθρο 174 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 9 ΣΛΕΕ, το ΕΚΤ συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την εγγύηση επαρκούς κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

3. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Δράση θα υλοποιηθεί από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης «Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα» (ΕΥΔ) με Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) τον Ενδιάμεσο Φορέα του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΦΕΠΑΕ), ο οποίος έχει ορισθεί Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ).

Ο ΕΦ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» – ΕΦΕΠΑΕ είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με αντικείμενο τη Διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων. Ο στόχος της εταιρείας ΕΦΕΠΑΕ είναι η παροχή προς την εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του εκάστοτε Προγράμματος.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

4.1 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης επιλέξιμες είναι **υφιστάμενες Μικρές, Πολύ Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις**, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και σε κλάδους με σημαντική ανισορροπία μεταξύ εγχώριας προσφοράς και ζήτησης. Ενδεικτικά, στους τομείς παρέμβασης θα περιλαμβάνονται: φαρμακευτικά προϊόντα, ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός και υλικά, χημικά προϊόντα και πλαστικά, βασικά μέταλλα, ηλεκτρονικά, ηλεκτρικός εξοπλισμός και συσκευές, βιομηχανικά μηχανήματα, μεταφορικός εξοπλισμός καθώς και καταναλωτικά βιομηχανικά προϊόντα (ένδυση, υπόδηση, έπιπλα). Αναλυτικά, οι επιλέξιμοι κωδικοί αριθμοί δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

Η μεθοδολογία καθορισμού των επιλέξιμων ΚΑΔ βασίστηκε σε επεξεργασία δεδομένων ΕΛΣΤΑΤ¹ για τα έτη 2023 & 2024 αναφορικά με το εμπορικό ισοζύγιο, ώστε να προσδιοριστούν κατηγορίες προϊόντων με ανισορροπία μεταξύ εγχώριας προσφοράς και ζήτησης² ακολούθησε η αντιστοίχιση

¹ ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), ΕΤΟΥΣ 2023

<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2023-M12>

ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ -ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), ΕΤΟΥΣ 2024

<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2024-M12>

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

των προϊόντων αυτών με ΚΑΔ μεταποίησης και η τελική επιλογή όσων ΚΑΔ πληρούν τους κανόνες επιλεξιμότητας και συμβατότητας de minimis και ΕΤΠΑ.

Οι βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των δυνητικά ωφελούμενων επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες:

- i. Να έχουν τουλάχιστον **μία (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση**² πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- ii. Να διαθέτουν τον/τους **επιλέξιμο/ους ΚΑΔ επένδυσης**³ της αναλυτικής πρόσκλησης πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- iii. Η επένδυση να αφορά αποκλειστικά σε ΚΑΔ που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ).
- iv. Να έχουν **μία (1) τουλάχιστον ΕΜΕ**⁴ **εξαρτημένης εργασίας** κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Τούτο θα επιβεβαιώνεται βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση αυτή στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Επισημαίνεται ότι ο συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 7.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ανώτατου ορίου που ορίζεται παραπάνω, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Διευκρινίζεται ότι:

Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

- Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

² Κλεισμένη πλήρης διαχειριστική χρήση, νοείται η χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (πχ φορολογικά έντυπα Ε3 & Ν) στην ΑΑΔΕ και η οποία έχει διάρκεια 12 μήνες.

³ Τον/τους ΚΑΔ επένδυσης θα πρέπει η επιχείρηση τον/τους διαθέτει πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και αυτός/αυτοί να εμφανίζονται στους ΚΑΔ της επιχείρησης που θα αντληθούν στην ηλεκτρονική αίτηση από την ΑΑΔΕ.

⁴ Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ): θεωρείται η πλήρης απασχόληση για διάστημα 1 έτους, δηλαδή η συμπλήρωση 40 ωρών εβδομαδιαίως για 12 μήνες από ένα άτομο πλήρους απασχόλησης ή από περισσότερα άτομα μερικής απασχόλησης κατά το ίδιο διάστημα.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.

Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται ανωτέρω (για τον ορισμό της μικρής, πολύ μικρής επιχείρησης), η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Οι ακόλουθες συνθήκες αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής των επιχειρήσεων στη Δράση. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ αυτών ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους, αποτελεί λόγο αποκλεισμού της αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου και απόρριψής του ή/και αδυναμία υποβολής της αίτησης.

Ειδικότερα πρέπει:

- ✓ Να έχουν την ιδιότητα της ΜμΕ σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής.
- ✓ Να πληρούν τις απαιτήσεις (i), (ii), (iii), (iv) όπως ορίζονται ανωτέρω.
- ✓ Να υποβάλλουν μια αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ στην παρούσα Δράση.
- ✓ Να δηλώσουν ως τόπο/τόπους για την υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας Δράσης αποκλειστικά μία κατηγορία Περιφέρειας. Στην αίτηση χρηματοδότησης δηλώνεται η Περιφέρεια στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο. **Διευκρινίζεται ότι η επιχείρηση μπορεί να υλοποιήσει δαπάνες στην έδρα της επιχείρησης ή/και σε υποκαταστήματα αυτής, εφόσον όλα τα σημεία υλοποίησης ανήκουν στην ίδια κατηγορία Περιφέρειας.**
- ✓ Να μην έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή να μην έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
- ✓ Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους. Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ (<https://openbusiness.mindev.gov.gr>) ή γνωστοποίηση /έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κ.λπ.).
- ✓ Να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα [Ανώνυμη Εταιρία, Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε), Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.), Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.), Ατομική Επιχείρηση, Αστική Κερδοσκοπική Εταιρεία, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει, Συνεταιρισμός] και να τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014, όπως ισχύει.
- ✓ Να μη βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.
- ✓ Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- ✓ Εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- ✓ Να διαθέτουν ή να δεσμευτούν με υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣΑμεΑ. (βλ. και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ)
- ✓ Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις πλήρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης **με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 7.**
- ✓ Να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία εξασφάλισης της **Ίδιας Συμμετοχής** του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου σε ποσοστό τουλάχιστον 25% του αιτούμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.
- ✓ Να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
- ✓ Η αίτηση χρηματοδότησης να συγκεντρώνει **κατ' ελάχιστον το βαθμό 75 κατά την αυτοαξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου** με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης του Παραρτήματος ΙΙΙ. Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιτρεπτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ αν δεν καλύπτεται η παραπάνω προϋπόθεση.
- ✓ Να πληρείται το σύνολο των προϋποθέσεων εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) De Minimis (ΚΑΝ. (ΕΕ) 2023/2831.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ).

Σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης:

- οι χρηματοπιστωτικοί και ασφαλιστικοί οργανισμοί, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, οι δημόσιες επιχειρήσεις, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι). Επιπρόσθετα, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης οι πάσης φύσεως αθλητικοί σύλλογοι, σωματεία, αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, καθώς και οι επιχειρήσεις που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες κατηγορίες με οποιονδήποτε τρόπο (ενδεικτικά: μητρική, θυγατρική, συνδεδεμένη, συνεργαζόμενη, κοινή ιδιοκτησία/διαχείριση μέσω φυσικών προσώπων κλπ).
- Οι εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις.
- Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης κ.λ.π).

Επισημαίνεται ότι:

- Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων, ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων όπου είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, θα ανακαλείται η απόφαση ένταξης.
- Δεν γίνονται δεκτές επιχειρήσεις με τόπο υλοποίησης την κατοικία του Δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. Η μη ικανοποίηση μίας ή περισσότερων εξ' αυτών ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους, αποτελούν συνθήκες αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο που συνιστά αδυναμία υποβολής της αίτησης ή/και απόρριψης αυτής.

4.2 ΕΠΙΠΡΟΘΕΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση).

Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού 2831/2023.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ), αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ σύμφωνα με τους περιορισμούς του ΚΑΝ. ΕΕ 2023/2831 (DE MINIMIS).

Στην παρούσα Πρόσκληση δεν είναι επιλέξιμες:

- α) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
- β) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·
- γ) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·
- δ) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις·
  - ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- ε) ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
- στ) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Εξαιρούνται επίσης οι επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ– ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της Πρόσκλησης. Κατά τη διαμόρφωση από την επιχείρηση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού επενδυτικών σχεδίων, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ				
A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟ ΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ (ΟΠΣΚΕ)	ΔΑΠΑΝΗ (ΟΠΣΚΕ)	ΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (από 65% έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
02 Μηχανήματα – Εξοπλισμός	02.20	Παραγωγικός και Μηχανολογικός εξοπλισμός	Από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του	

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

			επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	02.05	Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας	02.05 και 02.22 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	02.22	Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας		
04. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	04.18	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «ως υπηρεσία» Με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060
	04.24	Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε	Έως 3 πιστοποιητικά και έως 3.000€/πιστοποιητικό	

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	04.25.	Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα		
	04.26.	Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	04.30.	Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνολογίας	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	04.09	Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 25.000€	
	04.11.	Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	έως 4% και μέχρι 10.000€	
06. Δαπάνες Λογισμικού (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
06 ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	06.05	Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών ως πάγια στοιχεία	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού		
07. Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
07 ΠΡΟΒΟΛΗ, ΠΡΟΩΘΗΣΗ & ΔΙΚΤΥΩΣΗ	07.12	Συμμετοχή σε Επαγγελματικές εκθέσεις ως εκθέτης στο εξωτερικό	έως 40.000€	
	07.10	Λοιπά έξοδα προβολής - προώθησης και δικτύωσης	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 15.000€	
01. Δαπάνες προσωπικού [από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού]				
01 ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	01.09	Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού	Από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Με χρήση κοινής στήριξης (άρθρο 25 ΚΑΝ. ΕΕ 2021/1060)
09. Έμμεσες δαπάνες				
09 ΈΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	09.01	Έμμεσες δαπάνες	7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥ Ε.Σ (Άρθρο 54 Καν. ΕΕ 1060/2021 Με χρήση κοινής στήριξης

<<ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ>>

				(άρθρο 25 ΚΑΝ. ΕΕ 2021/1060)
--	--	--	--	------------------------------------

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

6.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ**1. 0.2 Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων****02.20 Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός**

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, νέων σύγχρονων μηχανημάτων κάθε μορφής που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων προϊόντων ή/και υπηρεσιών της ενισχυόμενης επιχείρησης, ή/και την επέκταση της παραγωγικής δραστηριότητάς τους με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της.

Ενδεικτικά:

- ✓ Προμήθεια μηχανημάτων και εξοπλισμού για τους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης προϊόντων και χώρους παροχής υπηρεσιών.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την άσκηση της δραστηριότητας της επένδυσης.
- ✓ Προμήθεια συστημάτων αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων – εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ✓ Προμήθεια μηχανημάτων έργου, ηλεκτροκίνητων ή μηχανοκίνητων ανυψωτικών, περονοφόρων παντός τύπου όπως τύπου ΚΛΑΡΚ. Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες πάσης φύσεως μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο κ.λπ.) για τη λειτουργία τους, εκτός και αν αποδεδειγμένα δεν κυκλοφορούν στην αγορά ισοδύναμες λύσεις που κινούνται αμιγώς ηλεκτρικά, όπως αναλυτικά επεξηγείται στο σημείο 17 της παραγράφου «Γενικές Επισημάνσεις για τις Δαπάνες».
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού που προορίζεται για εργαστηριακές μετρήσεις, δοκιμές και αναλύσεις, με την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός αυτός δεν χρησιμοποιείται για ερευνητικούς σκοπούς.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού διενέργειας ποιοτικού ελέγχου/ διασφάλισης ποιότητας/ διασφάλισης συμμόρφωσης με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Το επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 02.20 είναι από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

02.05 Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου του αντίστοιχου απαραίτητου ΤΠΕ (hardware & software) που στοχεύουν για την βελτίωση ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμηση ενέργειας, όπως παρατίθενται κατωτέρω:

- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης ή και ψύξης (πχ αντλίες θερμότητας, κλιματιστικά inverter), παροχής ζεστού νερού χρήσης (πχ θερμοαντήρες νερού), καθώς και μονάδων εξαερισμού τουλάχιστον ενεργειακής σήμανσης A έως A+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A+++ έως D) ή D έως A (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A έως G).
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από την λειτουργία παραγωγικού και μη παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ✓ Αντικατάσταση/εγκατάσταση μονώσεων σωληνώσεων – δικτύων – δεξαμενών για μείωση απωλειών.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων υψηλής ενεργειακής απόδοσης ή/και οικολογικού σχεδιασμού (Ecodesign).
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας EMS για τους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- ✓ Προμήθεια ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών συσκευών (για παράδειγμα ψυγεία για εμπορική χρήση, επαγγελματικά ψυγεία αποθήκευσης οθόνες υπολογιστών, λαμπτήρες και λάμπες κ.λπ.) ενεργειακής σήμανσης A έως A+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A+++ έως D) ή D έως A (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A έως G).
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού.
- ✓ Αντιστάθμιση άεργου ισχύος ηλεκτρικών καταναλώσεων.
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης συστήματος και ελέγχου φωτισμού στους χώρους της επιχείρησης.
  - Στην υποκατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνεται ο νέος καθαρά μηχανολογικός παραγωγικός εξοπλισμός, ο οποίος εμπίπτει στην κατηγορία δαπάνης 02.20.
  - Στην υποκατηγορία αυτή μπορεί να γίνει αποδεκτός και ανάλογος εξοπλισμός που δεν αναγράφεται ανωτέρω με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η συμβολή του στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης/εξοικονόμησης ενέργειας από τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού.

02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση και εξοικονόμηση πόρων, αξιοποιώντας πρακτικές επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρώτων υλών, ώστε η χρήση των υλικών να γίνεται εφικτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων, όπως παρατίθενται κατωτέρω:

- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων, συστημάτων για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Ανακύκλωση, όπως:
  - Κάδους απορριμμάτων μηχανικής αποκομιδής
  - Μεταλλικός συμπιεστής απορριμμάτων (Press-container/Baler)
  - Εξοπλισμός διαχωρισμού και διαλογής ύλης (π.χ. centrifuge separator)
  - Βιομηχανικοί κάδοι κομποστοποίησης οργανικής ύλης
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Απόβλητα, όπως:
  - Μηχανήματα φόρτωσης και διαλογής αποβλήτων
  - Τεμαχιστές αποβλήτων
  - Εξοπλισμός εσχάρωσης, εξάμμωσης, πρωτοβάθμιας καθίζησης
  - Εξοπλισμός δευτεροβάθμιας επεξεργασίας-μέθοδος ενεργού ιλύος και βιολογικής/ χημικής απομάκρυνσης
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Μείωση ελλαττωματικών προϊόντων, όπως:
  - Μηχανήματα x-ray ελέγχου παραγωγής
  - Εξοπλισμός συσσωμάτωσης και αναδιαμόρφωση υλικών (agglomeration machine)
  - Τεμαχιστές απορριμμάτων
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για βελτιστοποίηση κατανάλωσης υδάτινων πόρων/επανάχρηση νερού, όπως:
  - Συστήματα φιλτραρίσματος νερού (ώσμωση, αφαλάτωση κ.λπ.)
  - Έξυπνα συστήματα εξοικονόμησης νερού (φωτοκύτταρα, βαλβίδες ελέγχου ροής, ρυθμιστές τύπου φλοτέρ, μέχρι μονάδες R/O, αμμόφιλτρα, ελαιοδιαχωριστές)

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος αθροιστικά των υποκατηγοριών 02.05 και 02.22 είναι έως το 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Το επιλέξιμο κόστος της κατηγορίας «02 Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων» είναι από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του Επενδυτικού Σχεδίου.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 02 «Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων»

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός θα πρέπει να είναι σύγχρονος, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάψει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει. Εάν η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης λήγει μετά την τελική ημερομηνία έως την οποία λαμβάνονται υπόψη οι πληρωμές στο πλαίσιο της επιδοτούμενης πράξης, θεωρούνται επιλέξιμες μόνον οι δαπάνες για τα ληξιπρόθεσμα μισθώματα που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή έως την τελική ημερομηνία των πληρωμών στο πλαίσιο της επιδοτούμενης πράξης.
- Προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό, η εφαρμογή της ενίσχυσης γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από το φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης αντίστοιχα πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο. Σε περίπτωση δε που η αγορά του πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή της ενίσχυσης γίνεται εφόσον τεκμηριώνεται το εύλογο του κόστους της δαπάνης, όπως π.χ. με συγκριτικά στοιχεία τιμολόγησης παρόμοιου εξοπλισμού και συνοδεύεται με σχετική τεκμηρίωση για την αδυναμία προσκόμισης του τιμολογίου του κατασκευαστικού οίκου.
- Οι δαπάνες προμήθειας περιλαμβάνουν και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.
- Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής.
- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά μεταφορικού μέσου, πλοίου ή σκάφους κάθε είδους σε καμία κατηγορία δαπανών.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες συντήρησης, επισκευής και αντικατάστασης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση.
- Δεν είναι επιλέξιμος ο εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μη μεταβιβάσει τον εξοπλισμό, για την απόκτηση του οποίου ενισχύθηκε, τουλάχιστον για μια τριετία από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής στον δικαιούχο.

2. 04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών**04.18 Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού**

Λογισμικό υπό καθεστώς υπηρεσίας «SOFTWARE-AS-A-SERVICE», «CLOUD-AS-A-SERVICE» ή άλλο παρεμφερές αυτού (με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060).

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, στην εγκατάσταση, καθώς και στην παραμετροποίηση του λογισμικού, υπό τους όρους του στοιχείου 2 της Ενότητας 6.2, καθώς και με τους περιορισμούς προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπάνης του Πίνακα της Ενότητας 6.1.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Εφόσον η υπηρεσία διατίθεται σε συνδρομητική βάση η επιλέξιμη δαπάνη καλύπτει μόνο το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός του κόστους που εντάσσεται στο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και του λοιπού κόστους, το οποίο θα αποτυπώνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.18 είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.24 Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή/και χωρών εκτός Ε.Ε

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία της επιχείρησης (π.χ τεχνική μετάφραση, ξένη νομοθεσία, ειδικές απαιτήσεις αγοράς για την είσοδο των προϊόντων στην χώρα προορισμού)
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας προϊόντων για συμμόρφωση με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και **προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή/και χωρών εκτός Ε.Ε** από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή / και εξωτερικού.
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας για την κατοχύρωση σήματος CE / εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ή / και διεθνή σήματα (π.χ ecolabel)
- ✓ Βιομηχανικοί έλεγχοι
- ✓ Συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- CE
- EN 15088
- EN 998-2
- EN 1090-1

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση - συμμόρφωση προϊόντων (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

04.25 Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία επιχείρησης, ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης.
- ✓ Επιθεώρηση και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή εξωτερικού.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 4.2 είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Διαπίστευσης. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

Για τις υποκατηγορίες 04.24 και 04.25 επιλέξιμο είναι μέχρι 3 πιστοποιητικά το μέγιστο με επιλέξιμο κόστος έως 3.000€/πιστοποιητικό.

Γενικές επισημάνσεις για τις υποκατηγορίες Δαπανών 04.24 και 04.25:

- ✓ Επιλέξιμες δαπάνες των υποκατηγοριών αυτών είναι μόνο οι δαπάνες που αφορούν στην έκδοση της πρώτης/αρχικής Πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και όχι για την ανανέωση υπάρχουσας.
- ✓ Στις υποκατηγορίες αυτές οι συμβουλευτικές υπηρεσίες και προπαρασκευαστικές ενέργειες είναι επιλέξιμες μόνο με παραδοτέο μελέτη που αφορά στις εν λόγω πιστοποιήσεις.

04.26 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding

Συμβουλευτικές υπηρεσίες και μελέτη αναφορικά με την συσκευασία, ετικέτα, brand της επιχείρησης. Αφορά **αποκλειστικά** τα παρακάτω:

- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού συσκευασίας
- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού ετικέτας
- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού brand (σήμα, λογότυπο)
- **Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες σχεδιασμού (μελέτη επικοινωνιακού σκεπτικού (concept) και προσχέδια και τελικός σχεδιασμός) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε νέα συσκευασία / ετικέτα / εταιρική ταυτότητα.**

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.26 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.30. Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που σχετίζονται με τις ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και την κατοχύρωση σήματος είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης κατοχύρωσης / σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από τους αρμόδιους φορείς, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η αξιολόγηση του φακέλου.

Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει την εν λόγω δαπάνη στο μητρώο παγίων κατά τα προβλεπόμενα στην εθνική φορολογική νομοθεσία. Η διαδικασία επικύρωση – προστασία των ευρεσιτεχνιών θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός της περιόδου υλοποίησης του έργου.

- ✓ Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για διατήρηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.30 είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

04.09 Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους (πχ για έρευνα αγοράς για τον εντοπισμό ευκαιριών σε ξένες αγορές)

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες παρεχόμενες από μελετητές.

Οι επιλέξιμες μελέτες ενδεικτικά αναφέρονται σε θέματα όπως:

- Αναδιάρθρωσης Επιχειρηματικών Διαδικασιών
- Ανάπτυξη Σχεδίων Μάρκετινγκ
- Έρευνα αγοράς σε νέες αγορές του εξωτερικού ή για νέα προϊόντα / υπηρεσίες.
- Διοίκηση αλυσίδας αξίας
- Συμμετοχής σε διαγωνισμούς, που αφορούν νέες αγορές ή νέα προϊόντα / υπηρεσίες.
- Οργάνωσης και υποστήριξης εν γένει εξωστρεφών ενεργειών και δραστηριοτήτων (coaching - mentoring).

→ Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.09 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 25.000€.

04.11 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.11 είναι έως 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι 10.000€.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες των υποκατηγοριών 04.09 και 04.11 δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», « 06 Δαπάνες Λογισμικού», «07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

3. 06 Δαπάνες Λογισμικού**06.05 Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών ως πάγια στοιχεία**

Στην υποκατηγορία είναι επιλέξιμες δαπάνες όπως:

- Ανάπτυξη ιστοσελίδων (περιλαμβάνει υπηρεσίες μετάφρασης περιεχομένου)
- Κατασκευή ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop) (περιλαμβάνει υπηρεσίες μετάφρασης περιεχομένου)
- Ανάπτυξη εφαρμογών για έξυπνες κινητές συσκευές (π.χ. smartphones, tablets)

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Ανάπτυξη νέου ή αναβάθμιση ηλεκτρονικού καταστήματος είναι 8.000€
- Ανάπτυξη νέας ή αναβάθμιση υφιστάμενης ιστοσελίδας είναι 5.000€

06.07 Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού

Στην υποκατηγορία είναι επιλέξιμες δαπάνες όπως:

- ✓ Εφαρμογές ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων μεγάλου όγκου (Big Data)
- ✓ Εφαρμογές επιχειρηματικής ευφυΐας για την ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων (Business Intelligence)
- ✓ Εφαρμογές «διαδικτύου των πραγμάτων» (IoT), εφαρμογές συλλογής, ανάλυσης, και επεξεργασίας δεδομένων σε cloud ή edge πλατφόρμες
- ✓ Εφαρμογές για ανάλυση της απόδοσης παραγωγής, προγνωστική συντήρηση, ενεργειακή διαχείριση, βελτιστοποίηση της παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές εικονικών αισθητήρων (virtual sensors) – εφαρμογές εντοπισμού ανωμαλιών,
- ✓ Εφαρμογές Digital Twin, για ψηφιακή σχεδίαση, μοντελοποίηση και προσομοίωση προϊόντων, εξοπλισμού, διεργασιών και γραμμών παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης Ενέργειας (Energy management software)
- ✓ Εφαρμογές με χρήση τεχνητής νοημοσύνης που υποστηρίζουν την παραγωγική διαδικασία, την λήψη διοικητικών αποφάσεων
- ✓ Εφαρμογές Blockchain
- ✓ Συστήματα τιμολόγησης και εμπορικής διαχείρισης
- ✓ Εφαρμογές σχεδίασης
- ✓ Συστήματα διαχείρισης επιχειρησιακών διαδικασιών – BPMS (Business Process Management System)
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (CRM, HRMS κ.α)
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού για την βελτιστοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών διεργασιών (τύπου SAP, ERP, SCMS, WMS,PMS)
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης λογιστικών στοιχείων, καταμέτρηση και παρακολούθηση βασικών δεικτών απόδοσης (KPIs)
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης Αποθήκης – WMS
- ✓ Εφαρμογές αυτόματου βιομηχανικού ελέγχου και τηλεμετρίας (SCADA - Supervisory Control and Data Acquisition)
- ✓ Εφαρμογές ενοποίησης δεδομένων παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές διαχείρισης παγίων (Asset management software)
- ✓ Εφαρμογές απομακρυσμένου (mobile) ελέγχου και επεξεργασίας δεδομένων της επιχείρησης, σύναψης πελατειακών σχέσεων και συναλλαγών (Enterprise Mobility Application)
- ✓ Εφαρμογές ασφαλούς ηλεκτρονικής πληρωμής
- ✓ Εφαρμογές ψηφιακής τιμολόγησης συναλλαγών (για πελάτες ή/και για συνεργάτες/προμηθευτές)
- ✓ Εφαρμογές αυτοματοποιημένης εξυπηρέτησης πελατών – Chatbot
- ✓ Εφαρμογές ανταλλαγής ηλεκτρονικών δεδομένων – EDI (Electronic Data Interchange)
- ✓ Συστήματα συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, ηλεκτρονικό εμπόριο, εξελεγμένα ηλεκτρονικά καταστήματα (Συστήματα B2B collaboration, eCommerce, advanced B2C eShops)

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της Κατηγορίας Δαπανών 06 «Δαπάνες Λογισμικού» είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», « 06 Δαπάνες Λογισμικού», «07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 06 «Λογισμικό»

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια λογισμικού, στην εγκατάσταση, καθώς και στην παραμετροποίηση αυτού, υπό τους ακόλουθους όρους:

- Το προμηθευόμενο λογισμικό είναι καινούριο και η επιχείρηση είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή μαζί με την απαιτούμενη άδεια χρήσης, εφόσον υφίσταται.
- Η δαπάνη για την προμήθεια ή ανάπτυξη λογισμικού, το οποίο προορίζεται για πώληση ή δωρεάν διάθεση σε πελάτες της επιχείρησης, είτε ως αυτούσιο προϊόν, είτε σε παραμετροποιημένη μορφή, είτε ως μέρος ή στοιχείο άλλου προϊόντος αυτής, δεν είναι επιλέξιμη.
- Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, μπορεί να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού - σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- και να επιδέχεται αποσβέσεων.
- Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι ένα (1) έτος από το χρόνο προμήθειας.
- Το κόστος αρχικής παραμετροποίησης και εκπαίδευσης του λογισμικού είναι επιλέξιμο μόνο όταν περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή λογισμικού και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% του κόστους προμήθειας του λογισμικού.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνεται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).
- Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος επιλέξει την ανάπτυξη ιστοσελίδας, την υλοποίηση ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), ή την ανάπτυξη εφαρμογών για έξυπνες συσκευές, οι προαναφερθείσες εφαρμογές θα πρέπει να είναι σε διαθέσιμες σε 2 τουλάχιστον γλώσσες πέρα της ελληνικής, θα πρέπει να παρέχεται ευκολία χρήσης και πρόσβασης μέσω κινητών συσκευών, καθώς και η δυνατότητα και να παρέχει τις εξής δυνατότητες: παραγγελιοληψίας, ο άμεσος έλεγχος διαθεσιμότητας και η ηλεκτρονική πληρωμή.
- Σε περίπτωση αγοράς ή και ανάπτυξης λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

Στα παραδοτέα υλοποίησης θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού, π.χ. ανά όνομα/ ταυτόχρονο χρήστη, ανά εξυπηρετητή/ CPU κ.λπ.

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·
- β) πρέπει να είναι αποσβεστέα·
- γ) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και
- δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

4. 07 Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας**07.12 Συμμετοχή σε Επαγγελματικές εκθέσεις ως εκθέτης στο εξωτερικό**

Επιλέξιμες είναι αποκλειστικά οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης, μεταφοράς εκθεμάτων και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορική έκθεση μόνο στο εξωτερικό.

- Η συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορικές εκθέσεις επιτρέπεται μόνον με την ιδιότητα του εκθέτη.
- Οι εκθέσεις να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.
- Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από άλλο φορέα η εν λόγω δαπάνη δε θεωρείται επιλέξιμη.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 07.12 είναι έως 40.000€.

07.10 Λοιπά έξοδα Προβολής – Προώθησης και Δικτύωσης

Αφορά **αποκλειστικά** σε:

- ✓ Κόστος προβολής ψηφιακού διαφημιστικού μηνύματος σε τακτική βάση σε κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες στην Ελλάδα και σε χώρες προορισμού των προϊόντων (π.χ google ads, facebook ads, instagram ads, youtube κ.ο.κ.)
  - ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής (π.χ email marketing, newsletter campaign, web banners, ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης)
  - ✓ Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη μορφή.
  - ✓ Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού.
- Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε εφαρμογή από την πλευρά των επιχειρήσεων των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
  - Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για προβολή του διαφημιστικού μηνύματος σε blog, προσωπικές ιστοσελίδες.
  - Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (π.χ. αγορά χρόνου σε ραδιοτηλεοπτικά/τηλεοπτικά μέσα).

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της κατηγορίας 07.10 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 15.000€

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», «06 Δαπάνες Λογισμικού», «07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

5. 01.09 Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της Κατηγορίας Δαπανών 01 «Δαπάνες Προσωπικού» είναι από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του Επενδυτικού Σχεδίου.

Ετήσια Μονάδα Εργασίας (EME): θεωρείται η πλήρης απασχόληση για διάστημα 1 έτους, δηλαδή η συμπλήρωση 40 ωρών εβδομαδιαίως για 12 μήνες από ένα άτομο πλήρους απασχόλησης ή από περισσότερα άτομα μερικής απασχόλησης κατά το ίδιο διάστημα.

Η δαπάνη αυτή ενισχύεται με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Επισημαίνεται ότι:

- Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.
- Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης.
- Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.
- Οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) πρέπει να είναι πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Η δαπάνη για τις επιχορηγούμενες ΕΜΕ δύναται να πιστοποιηθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Οι ΕΜΕ (πλήρεις ή κλάσματα ΕΜΕ) πιστοποιούνται, με βάση τα στοιχεία απασχόλησης που θα αναφέρονται στο αίτημα του δικαιούχου για την πιστοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΔΥΠΑ), δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών, αλλά προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού. Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος εργαζομένου ο οποίος κάνει πρακτική άσκηση σε δικαιούχο/επιχείρηση και δεν προσμετράται στην διατήρηση προσωπικού.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη το κόστος μισθοδοσίας εργαζομένων με σχέση μισθωτής εργασίας που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού των επενδυτών – μετόχων και των ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης, αλλά προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού.

6. 09.01 Έμμεσες Δαπάνες

Κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και υπολογίζονται με βάση σταθερό συντελεστή 7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της πράξης, σύμφωνα με το Άρθρο 54 του Καν. 1060/2021 και με τη χρήση κοινής στήριξης (άρθρο 25 ΚΑΝ ΕΕ 2021/1060).

Η εν λόγω κατηγορία δαπάνης δεν απαιτεί την προσκόμιση παραστατικών, καταβάλλεται αναλογικά με κάθε πληρωμή και το αναλογούν ύψος αυτής οριστικοποιείται κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Τονίζεται ότι στην παρούσα Δράση η κατηγορία δαπάνης «**ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**» θα περιλαμβάνεται **υποχρεωτικά** στο Ε.Σ. και θα ελέγχεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΕ ως ποσοστό των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου του δικαιούχου.

Γενικές Επισημάνσεις για τις Δαπάνες

1. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από την έναρξη της επιλεξιμότητας των δαπανών – δημοσίευση της πρόσκλησης (ακόμα και αν δεν έχει τιμολογηθεί η σύμβαση) δεν είναι επιλέξιμες.
2. Εξοπλισμός που αποτελεί πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται στο μητρώο παγίων και επιδέχεται αποσβέσεις.
3. Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός περιγράφονται αναλυτικά, με τεχνικές προδιαγραφές, τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της χρήσης τους και το κόστος απόκτησής τους.
4. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης υποβάλλονται **υποχρεωτικά δύο προσφορές** για κάθε δαπάνη των κατηγοριών (πλην των κατηγοριών δαπανών 01 και 09) **καθαρής αξίας άνω των 50.000€** διαφορετικά η εν λόγω δαπάνη θα περικόπτεται. Σε

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

περίπτωση μη δυνατότητας προσκόμισης δεύτερης προσφοράς (π.χ. ειδικές κατασκευές κ.λ.π.) προσκομίζεται μία με σχετική αιτιολόγηση.

5. Τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.
6. Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, για την πιστοποίηση των δαπανών θα προσκομίζονται όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια και την εξόφληση του προμηθευτή.
7. Όλες οι δαπάνες εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο της επιχείρησης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
8. Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.
9. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία.
10. Θεωρημένες από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. συμβάσεις ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών, εφόσον συντάχθηκαν και απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.
11. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης.
12. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
13. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα (μικτή δραστηριότητα), ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.
14. Δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν γίνονται αποδεκτές.
15. Δεν θεωρείται επιλέξιμη η δαπάνη αγοράς προκατασκευασμένων οικίσκων τύπου ISO BOX σε καμία κατηγορία δαπανών.
16. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών εφόσον αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.
17. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες αγοράς μηχανημάτων, εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων, μηχανημάτων έργου κ.α. (ενδεικτικά: καυστήρας, λέβητας και τα παρελκόμενα αυτών, θερμαντικά σώματα, χλοοκοπτικά μηχανήματα) που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. άνθρακα, πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο, κ.λπ.) για τη λειτουργία τους, ανεξαρτήτως κατηγοριοποίησης της δαπάνης ΟΠΣΚΕ (κτιριακές δαπάνες, εξοπλισμός). Ωστόσο, εάν αποδεδειγμένα δεν κυκλοφορούν στην αγορά ισοδύναμες τεχνολογικές λύσεις που λειτουργούν αμιγώς ηλεκτρικά ή στην περίπτωση που υφίστανται τέτοιες αλλά η υιοθέτησή τους δεν είναι εφικτή και βιώσιμη από την ενισχυόμενη επιχείρηση (κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης), λόγω έλλειψης ωρίμανσης (viable alternative technology) της σχετικής εγχώριας αγοράς ή/και δυσανάλογα υπέρμετρου κόστους (πχ έλλειψη εμπορικής και τεχνικής υποστήριξης στην ελληνική αγορά όπως εμπορική αντιπροσώπευση, λειτουργική υποστήριξη ή service, πολλαπλάσιο κόστος προμήθειας σε σχέση με την τεχνολογική λύση που λειτουργεί αμιγώς

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ηλεκτρικά, κλπ), δαπάνες που αναφέρονται σε εξοπλισμό πάσης φύσεως με τη χρήση ορυκτών καύσιμων δύναται να κριθούν επιλέξιμες.

7. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από **100.000€ έως και 400.000€**.

Ειδικότερα:

Στο πλαίσιο του Κανονισμού(ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis), **κατά την υποβολή, ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός διαμορφώνεται έτσι ώστε η Δημόσια Δαπάνη να μην ξεπερνάει το ποσό των 200.000€.**

Ο συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€.

Σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μικρότερο από 100.000€, τότε αυτό θα κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δεν θα μπορεί να υποβληθεί.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο των ανώτατων ορίων που ορίζονται παραπάνω, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Διάρκεια Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δέκα πέντε (15) μήνες από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα. Σημειώνεται ότι δικαίωμα στη λήψη δυνητικών μελλοντικών οριζοντίων παρατάσεων υλοποίησης, θα δίδεται μόνο στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις που μέχρι την παρέλευση της αρχικής προθεσμίας υλοποίησης (15 μήνες), έχουν υλοποιήσει τουλάχιστον το 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης και έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα καταβολής ενίσχυσης στο ΟΠΣΚΕ.

Αιτήματα παράτασης υλοποίησης πέραν των ανωτέρω προθεσμιών δε δύναται να υποβληθούν, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Ο Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης της Πρόσκλησης είναι 50.000.000€

8.1 ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι ενισχύσεις της παρούσας Δράσης συνιστούν επιχορηγήσεις και θα διατεθούν στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 (De minimis), που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis).

8.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Τα ποσοστά ενίσχυσης των αιτήσεων χρηματοδότησης αναγράφονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Ως ανώτατο όριο επιχορήγησης ορίζεται το ποσό των 200.000€ ανά ΑΦΜ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ		
Ένταση Ενισχύσεων (%) με βάση τον Κανονισμό Ε.Ε. 2023/2831 (De minimis)		
Περιφέρειες	Δημόσια Επιχορήγηση για Μικρές, Πολύ Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις (%)	Ιδιωτική Συμμετοχή (%)
Για το σύνολο των περιφερειών της Χώρας	50	50
Για το σύνολο των περιφερειών της Χώρας	55 Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) με δαπάνες υλοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης, δίδεται επιπρόσθετο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης ύψους 5% (bonus ταχείας υλοποίησης)⁵	45 Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) με δαπάνες υλοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης, δίδεται επιπρόσθετο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης ύψους 5% (bonus ταχείας υλοποίησης)

Bonus ταχείας υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου:

Για την προαγωγή της ταχείας υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων με συνεπακόλουθο στόχο πολιτικής την ταχεία απορρόφηση των πόρων της Δράσης, **θεσπίζεται bonus επιπρόσθετου ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης (5%)** στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα (ή αιτήματα) Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) που θα περιλαμβάνει/ουν επιλέξιμες δαπάνες υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Συνεπώς, ο δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης (bonus ταχείας υλοποίησης) με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού

⁵ Ο Δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης **(bonus ταχείας υλοποίησης)** με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

σχεδίου. Μετά τον έλεγχο της επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου και κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης προσδιορίζεται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος της πράξης καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εφόσον απαιτείται αναζητούνται ποσά (για όσους δεν επιτυγχάνουν τον στόχο) ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

Επισημαίνεται ότι το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών πριν από τον χρόνο χορήγησης του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης, υπολογιζόμενο σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού De minimis.

Γενική Επισήμανση: Σε περίπτωση που ο επιλέξιμος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου υπερβαίνει τα όρια ενισχυόμενου προϋπολογισμού, το υπερβαίνον μέρος του προϋπολογισμού θα καλύπτεται στο σύνολό του από ιδιωτική συμμετοχή του φορέα της επένδυσης.

8.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από την δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή. Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στο συνολικό επιλέξιμο κόστος του επενδυτικού σχεδίου δύναται να χρησιμοποιηθούν ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται ότι θα πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης να αποδεικνύεται ότι τουλάχιστον το **είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)** του αιτούμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού εξασφαλίζεται **με ίδια κεφάλαια**.

Η κάλυψη της Ιδιωτικής Συμμετοχής τεκμηριώνεται με τους ακόλουθους τρόπους:

Α) Κάλυψη Ιδιωτικής Συμμετοχής με Ίδια Κεφάλαια ή τμήματος αυτής

1. Αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από νέες εισφορές σε μετρητά των εταιρών.
2. Με χρήση των φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον, εκτός του τακτικού, υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
3. Αύξηση εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων κεφαλαίων της επιχείρησης (φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον)
4. Μέσα Υπόλοιπα Επαγγελματικών Τραπεζικών Λογαριασμών

Β) Κάλυψη τμήματος Ιδιωτικής Συμμετοχής με εξωτερική χρηματοδότηση

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εάν χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

δανείου. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης, είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει πριν την πρώτη εκταμίευση αντίγραφο της σχετικής σύμβασης και τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις, εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται σε ξένο νόμισμα.

Σε περίπτωση δανείου, είναι δυνατόν αυτό να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, όπως ενδεικτικά α) παροχή εγγύησης της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για λήψη επενδυτικού δανείου ή λήψη εγγυητικής επιστολής, β) την παροχή επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό επιτόκιο και ευνοϊκούς όρους.

Σε περίπτωση συνδυασμού χρηματοδοτικών εργαλείων τότε:

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.
- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει τις ίδιες δαπάνες υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων δαπανών (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου).
- Οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 (De minimis) εμπεριέχει ενίσχυση και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 2023/2831 (De minimis) και δεν δύναται να ξεπεραστεί. Η σωρευση θα πρέπει να ελέγχεται κατά την ένταξη στη δράση, εφόσον έχει προηγηθεί η χορήγηση του δανείου ή κατά τη χορήγηση του δανείου εφόσον έχει προηγηθεί η ένταξη της πράξης.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου θεωρούνται λειτουργικά έξοδα και δεν είναι επιλέξιμα.

Κατά την υλοποίηση της πράξης, η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής της δικαιούχου επιχείρησης αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών, στο στάδιο της πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

8.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Για την πιθανή σωρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Οι ενισχύσεις, που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) μπορούν να σωρευθούν:

- Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις όπως αυτές αναγράφονται στο Κεφάλαιο 4.2 της παρούσας.
- Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις, που χορηγούνται σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό, για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
- Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.
- Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση). Σε περίπτωση υπέρβασης του σχετικού ανώτατου ορίου με τη χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) στη διεύθυνση <https://app.opske.gr/>. Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν.

Επισημαίνεται πως, εφόσον η συνολική βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση υπολείπεται αυτής που ορίζεται στο Κεφάλαιο 4 της παρούσας δεν θα δίνεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης.

Την παρούσα Αναλυτική Πρόσκληση και τα συνημμένα Παραρτήματα αυτής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρουν στους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

- του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (www.minfin.gr)
- της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» (www.antonistokotita.gr)
- του ΕΦ (www.efepae.gr)
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr)

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής θα ορισθούν στην υπουργική απόφαση της προκήρυξης της δράσης.

Ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης υποβάλλει μία Αίτηση Χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ.

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η υποβολή να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Μετά τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

υποβολή αίτησης χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν εκμρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Είναι επιτρεπτή αποκλειστικά μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία επαλήθευσης προκύψει ότι δεν τηρήθηκε η εν λόγω προϋπόθεση, όλες οι σχετικές αιτήσεις θα απορρίπτονται. Ο Δικαιούχος πραγματοποιεί είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης και ορίζει Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης για τη συγκεκριμένη δράση στο Προφίλ του. Ο Συντονιστής πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που επίσης διαθέτει προφίλ στο ΟΠΣΚΕ.

Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ, σε συνεργασία με τον υπεύθυνο του έργου και τον οικονομικό υπεύθυνο της επιχείρησης, διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών της Πράξης από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή της, για λογαριασμό του δικαιούχου της ενίσχυσης. Ως Συντονιστές ΟΠΣΚΕ μπορούν να οριστούν και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής).

Επιπλέον, σε σχετικό πεδίο στο έντυπο αίτησης χρηματοδότησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος του δικαιούχου καθορίζει τον Υπεύθυνο Έργου (δύναται να είναι ο ίδιος ή τρίτο πρόσωπο), ο οποίος έχει τη γενική εποπτεία του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η ευθύνη του συνολικού προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της επένδυσης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής εναρμόνιση του Έργου με τις υποχρεώσεις, τις κατευθύνσεις, τις οδηγίες και τους στόχους της Δράσης. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον ΕΦ για θέματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης της επένδυσης ή την εκτέλεση ενεργειών/διορθωτικών αλλαγών που προβλέπονται από την Πρόσκληση της δράσης και απαιτούνται για την ομαλή και εναρμονισμένη με τα οριζόμενα αυτής, υλοποίηση της επένδυσης.

Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης μέσω του Συντονιστή υποχρεούται σωρευτικά:

- να συμπληρώσει στο ΟΠΣΚΕ τα απαιτούμενα πεδία,
- να προχωρήσει στη συμπλήρωση των πεδίων που απαιτούνται για τον αυτόματο υπολογισμό της βαθμολογίας του επενδυτικού σχεδίου με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙΙ, στην οποία πρέπει να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον το βαθμό 75 προκειμένου να είναι επιτρεπτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η βαθμολογία της αίτησης υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στο ΟΠΣΚΕ, ως εκ τούτου απαιτείται πολύ προσεκτική συμπλήρωση.

- να επισυνάψει στο ΟΠΣΚΕ τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ που υποβάλλονται ηλεκτρονικά κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης,
- να οριστικοποιήσει την αίτηση ώστε αυτή να καταστεί διαθέσιμη προς επεξεργασία σε επόμενο στάδιο.

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, λαμβάνει ενάριθμο κωδικό κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ και με την εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της, λαμβάνει αυτόματα σχετική χρονοσήμανση στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης).

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν είναι δυνατή η οριστική υποβολή της αίτησης. Αιτήσεις που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά δεν δύνανται να προχωρήσουν σε επόμενο στάδιο και να λάβουν ενίσχυση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης, μέσω ΟΠΣΚΕ, είναι συγκριτική και αξιολογείται το σύνολο των προτάσεων που έχουν υποβληθεί κατά τη χρονική περίοδο, η οποία ορίζεται στην Απόφαση Προκήρυξης της δράσης.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης (καταχωρήσεις στο ΟΠΣΚΕ, & καταχωρήσεις στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων που αντλούνται διαλειτουργικά), καθώς και την ευθύνη της εμπρόθεσμης υποβολής αυτής.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και την έναρξη της επόμενης ενέργειας.

Επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δυνητικό δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση.

Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης μόνο εντός της ταχθείσας προθεσμίας ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής (επανυποβολής) για να θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν αξιολογούνται.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, κ.α.) καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: αυτόματη προσυμπλήρωση πεδίων ΟΠΣΚΕ μέσω διασύνδεσης με ΑΑΔΕ, έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών),
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της εν λόγω δράσης.

Διευκρινίζεται ότι μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ με άλλες βάσεις δεδομένων του Δημοσίου (όπως της ΑΑΔΕ) τα αντίστοιχα επιμέρους πεδία του ΟΠΣΚΕ (πχ ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) θα εμφανίζονται αυτομάτως προσυμπληρωμένα χωρίς δυνατότητα επεξεργασίας εκ μέρους του Δικαιούχου.

Επιπλέον, σε περίπτωση τροποποίησης των στοιχείων των σχετικών βάσεων δεδομένων κατά την περίοδο επεξεργασίας - υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, χωρίς οι τροποποιήσεις αυτές να έχουν αποτυπωθεί στην ηλεκτρονική αίτηση μέσω της διαλειτουργικότητας, ή σε περίπτωση

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

τροποποίησής τους μετά την τελική οριστικοποίηση της αίτησης, τα νέα στοιχεία δε θα λαμβάνονται υπόψη σε κανένα από τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης (επιλεξιμότητα – ενστάσεις). Σε περίπτωση που από τα ληφθέντα στοιχεία από λοιπές βάσεις δεδομένων του Δημοσίου προκύπτει μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν 4624/2019 όπως ισχύει.

Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι, τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα:

1. στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, (την οποία μπορεί να επικαιροποιεί/επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας όπου εμφανίζεται), καθώς και
  2. στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει,
- επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών, καθώς και ότι αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης/δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/νσης και η ενημέρωση του ΕΦ για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

Ηλεκτρονικός Φάκελος Υποψηφιότητας (δικαιολογητικά συμμετοχής/ένταξης)

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΟΠΣΚΕ και Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας. **Ο φάκελος αυτός θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά – κατά περίπτωση - του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ** σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf).

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία του Παραρτήματος Ι, που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά, θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png και μεγέθους έως 10 MB. Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι ανωτέρω περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και αποτρεπτικοί για την υποβολή της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (Τaxis, κ.ο.κ.) χωρίς επεξεργασία.

10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

10.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Στη διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθεισών αιτήσεων χρηματοδότησης εμπλέκονται τα ακόλουθα όργανα:

Αξιολογητές

Οι αξιολογήσεις των υποβαλλομένων επενδυτικών σχεδίων διενεργούνται από ένα (1) αξιολογητή, ο οποίος επιλέγεται από τον ΕΦ.

Οι αξιολογητές επιβεβαιώνουν την υποβολή των αιτούμενων δικαιολογητικών τυπικών προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής που περιέχονται στον συνημμένο στην αίτηση χρηματοδότησης - ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας των δυνητικών δικαιούχων της Δράσης, το

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών, την κάλυψη της απαιτούμενης βαθμολογίας, καθώς και το σύνολο των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής στη Δράση. Επιπλέον, προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ «ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ», λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των υποβληθέντων στοιχείων και τα αναγραφόμενα σε αυτά πραγματικά και ακριβή δεδομένα.

Οι αξιολογητές δεν έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κλπ).

Επιτροπή Αξιολόγησης

Για τις ανάγκες της αξιολόγησης της δράσης θα συσταθεί Επιτροπή Αξιολόγησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ, στον οποίο υπάγεται η ΕΥΔ. Στην απόφαση αυτή θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, θα ορίζονται τα μέλη της και ό,τι άλλο σχετικό απαιτείται. Με την ίδια απόφαση θα ορίζονται και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη.

Επιπλέον, δύναται να ορίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κλπ).

Με απόφαση του ΕΦΕΠΑΕ ορίζονται στελέχη που θα υποστηρίξουν την Επιτροπή Αξιολόγησης κατά την επιβεβαίωση της υποβολής των αιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής και τυπικών προϋποθέσεων που περιέχονται στον συνημμένο – στην αίτηση χρηματοδότησης – ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας των δυνητικών δικαιούχων και την επαλήθευση των δηλωθέντων στοιχείων στο ΟΠΣΚΕ.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα»

Η ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» είναι υπεύθυνη για τον γενικό συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης. Μεταξύ άλλων μεριμνά για:

- την έκδοση οριζοντίων οδηγιών, διευκρινίσεων και κατευθυντήριων γραμμών που αφορούν σε θέματα αξιολόγησης,
- την παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος αξιολόγησης,
- τις σχετικές εισηγήσεις προς το Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ για την έκδοση των αποφάσεων έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης και ένταξης πράξεων.

10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης γίνεται με τη μέθοδο της **Συγκριτικής Αξιολόγησης**, με την ευθύνη της ΕΥΔ και την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ.

Με το πέρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης και του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας εκάστης αίτησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων.

Η αξιολόγηση γίνεται σε δύο στάδια:

Στο πρώτο στάδιο γίνεται από τον αξιολογητή **έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας** (το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ**) και **έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων** (Κεφάλαιο 4 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ) πλην του ελέγχου σώρευσης του συνολικού ποσού

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) ο έλεγχος της οποίας διενεργείται σε επόμενο στάδιο.

Στο δεύτερο στάδιο γίνεται **αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης** με βάση τα κριτήρια όπως αυτά περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

Έλεγχος πληρότητας στοιχείων της πρότασης και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής

Οι αξιολογητές, διενεργούν, μέσω του ΟΠΣΚΕ, τον έλεγχο πληρότητας των δικαιολογητικών και πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής, λαμβάνοντας υπόψη τους το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε Αιτήματος Χρηματοδότησης, που έχουν αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Κατά τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής, γίνονται διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευτεί η ακρίβεια των προσκομισθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν και να αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών ή διευκρινίσεων. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση ως απορριπτέα.

Διευκρινίζεται ότι τα δεδομένα από δημόσιο φορέα δεν μπορούν να καλύψουν δικαιολογητικά, όπως οι υπεύθυνες δηλώσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII της παρούσας.

Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι η σωρευτική τήρηση των ακόλουθων:

- i. Η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ»)
- ii. Η θετική απάντηση με σχετική τεκμηρίωση στο σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής του Κεφαλαίου 4 «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ- ΌΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» (Τμήμα Α. Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ «ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ»)

Με την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου «πληρότητας στοιχείων της πρότασης και προϋποθέσεων συμμετοχής», για όλες τις αιτήσεις χρηματοδότησης, **ανεξαρτήτως** πορίσματος (θετικό ή αρνητικό), η αξιολόγηση προχωρά στο επόμενο στάδιο.

Πριν την έγκριση των αποτελεσμάτων διενεργείται έλεγχος σώρευσης, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ), το οποίο λειτουργεί ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, από την 1η Ιανουαρίου 2026, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 217542 ΕΞ 2025/12-12-2025 κοινή υπουργική απόφαση. Ο έλεγχος σώρευσης βασίζεται στα στοιχεία του ΠΣΣΚΕΗΣ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, που έχει λάβει η ενιαία επιχείρηση μέχρι και την ορισθείσα ημερομηνία ελέγχου σώρευσης και από τα στοιχεία που δηλώνονται από την επιχείρηση στην αίτηση ενίσχυσης (και τη σχετική υπεύθυνη δήλωση) στο ΟΠΣΚΕ. Όλες οι ληφθείσες ενισχύσεις συναθροιζόμενες με την αναλογούσα από την παρούσα δράση, δεν υπερβαίνουν τις 300.000 ευρώ, ή το εκάστοτε ισχύον όριο του Κανονισμού κατά την ημερομηνία χορήγησης παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Εφόσον το αποτέλεσμα του ελέγχου υποδείξει υπέρβαση του ορίου που θέτει ο κανονισμός 2831/2023 (De Minimis), η αίτηση κρίνεται απορριπτέα.

Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω βήματος «έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών συμμετοχής» ακολουθεί, η διαδικασία αξιολόγησης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Οι αξιολογητές εξετάζουν τον προτεινόμενο π/υ, την επιλεξιμότητα και το εύλογο του ύψους των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά καθώς και το ποσοστό της αιτούμενης ενίσχυσης σε σχέση με την μέγιστη ένταση ενίσχυσης, και προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ.

Κάθε επενδυτικό σχέδιο αξιολογείται και βαθμολογείται από **έναν (1)** αξιολογητή με βάση τα κριτήρια της παρούσας πρόσκλησης.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Ο αξιολογητής δεν ταυτίζεται με το συντάκτη του επενδυτικού σχεδίου και δεν συνδέεται με κανένα τρόπο με το επενδυτικό σχέδιο.
- Ο αξιολογητής προβαίνει στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος σώρευσης διενεργείται πριν την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης μέσω της μαζικής ενέργειας «Προενταξιακός Έλεγχος».

Στη συνέχεια, κάθε αίτηση χρηματοδότησης διαβιβάζεται στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, με βάση την εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ και με την υποστήριξη των στελεχών του:

- Ελέγχει και επαληθεύει την πληρότητα των δικαιολογητικών, την πλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής και την επιλεξιμότητα της αίτησης χρηματοδότησης.
- Εξετάζει τον προτεινόμενο π/υ, την επιλεξιμότητα και το εύλογο του ύψους των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά καθώς και το ποσοστό της αιτούμενης ενίσχυσης σε σχέση με την μέγιστη ένταση ενίσχυσης.
- Προβαίνει στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των κριτηρίων του Παραρτήματος «ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ».

Η τελική βαθμολογία της αίτησης χρηματοδότησης προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων κριτηρίων από το ΟΠΣΚΕ. Επισημαίνεται ότι η ελάχιστη αποδεκτή συνολική βαθμολογία για την επιλεξιμότητα ενός επενδυτικού σχεδίου είναι ο βαθμός 75.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης θα προχωρήσει σε επαλήθευση των δηλούμενων στοιχείων μέσω διασταυρώσεων. Επισημαίνεται πως για την επαλήθευση των δηλωθέντων/προσκομισθέντων από τις επιχειρήσεις στοιχείων θα χρησιμοποιηθούν στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ).

Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία αυτά κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα προσκομισθέντα έντυπα και δύναται να χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο της τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων και της εν γένει επιλεξιμότητας της Αίτησης Χρηματοδότησης. Αν από την ως άνω διασταύρωση προκύψει η μη συνδρομή προϋπόθεσης συμμετοχής η αίτηση απορρίπτεται.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης γνωμοδοτεί ξεχωριστά για κάθε αίτηση χρηματοδότησης. Το τελικό αποτέλεσμα της γνωμοδότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης περιλαμβάνει για κάθε μια αίτηση χρηματοδότησης:

- Την επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου της αίτησης, με τη σχετική τεκμηρίωση σε περίπτωση μη επιλέξιμου επενδυτικού σχεδίου ή δαπάνης
- Τη βαθμολογία της
- Τον προϋπολογισμό (επιλέξιμο και συνολικό) καθώς και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη, με την αντίστοιχη τεκμηρίωση σε περίπτωση απόρριψης λόγω μη επιλεξιμότητας δαπάνης/δαπανών ή περικοπής σε περίπτωση μη εύλογου κόστους.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσει σχετικό πρακτικό με τεκμηριωμένη εισήγηση προς την ΕΥΔ, που περιλαμβάνει Πίνακα κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

βαθμολόγησης, καθώς και Πίνακα με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις χρηματοδότησης, οι οποίοι παράγονται από το ΟΠΣΚΕ.

Η κατάταξη των επενδυτικών σχεδίων γίνεται ανά κατηγορία περιφερειών.

Οι αιτήσεις που τελικά χρηματοδοτούνται προκύπτουν με βάση τη σειρά κατάταξης στην κατάσταση αποτελεσμάτων αξιολόγησης των παραδεκτών αιτήσεων χρηματοδότησης, και μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης ανά κατηγορία Περιφερειών. Σε περίπτωση ισοβαθμίας θα εντάσσονται όλα τα επενδυτικά σχέδια που ισοβαθμούν.

Με βάση τα παραπάνω, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

- i. Πίνακα εγκεκριμένων αιτήσεων
- ii. Πίνακα θετικά αξιολογημένων αιτήσεων μη ενισχυόμενων, λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού πρόσκλησης
- iii. Πίνακα απορριφθεισών αιτήσεων, λόγω αρνητικής αξιολόγησης

10.3 ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΝΤΑΞΗ/ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και αφού διενεργηθεί προενταξιακός έλεγχος από το ΟΠΣΚΕ και τυχόν άλλοι συμπληρωματικοί έλεγχοι από ΕΦΕΠΑΕ/ΕΥΔ, όπως προβλέπονται από την πρόσκληση, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένες, εγκεκριμένες μη επιχορηγούμενες, απορριφθείσες.

Οι προκύπτοντες Πίνακες εγκεκριμένων, εγκεκριμένων μη επιχορηγούμενων και απορριφθεισών αιτήσεων χρηματοδότησης μαζί με τα πρακτικά αξιολόγησης της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης, διαβιβάζονται από την ΕΥΔ στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ για την έκδοση από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών των σχετικών αποφάσεων έγκρισης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης.

Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στην παραπάνω Απόφαση και ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά, μέσω του ΟΠΣΚΕ, (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει για το πόρισμα της αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του.

Η ενημέρωση μέσω ΟΠΣΚΕ επέχει θέση κοινοποίησης, κατά την έννοια του άρθρου 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), ολοκληρώνεται με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και επιφέρει όλες τις νόμιμες συνέπειες σύμφωνα με το άρθρο 56, παρ. 6, σημ., δ του Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α 61).

Σημειώνεται ότι, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται **ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.**

Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, για τους οποίους η αίτηση χρηματοδότησης γίνεται αποδεκτή, με την ως άνω ενημέρωσή τους λαμβάνουν γνώση για τον εγκεκριμένο Π/Υ και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη και για το δικαίωμα υποβολής τεκμηριωμένης ένστασης (ενδικοφανής προσφυγή), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 10.4 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ» της παρούσας πρόσκλησης.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, για τους οποίους η αίτηση χρηματοδότησης δεν γίνεται αποδεκτή, με την ως άνω ενημέρωση δύνανται να κάνουν χρήση του δικαιώματός τους υποβολής τεκμηριωμένης ένστασης (ενδικοφανής προσφυγή), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 10.4: «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ» της παρούσας πρόσκλησης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση επί των αποτελεσμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (όπως αναφέρεται στο Κεφάλαιο 10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ), τεκμαίρεται ότι η επιχείρηση αποδέχεται τα αποτελέσματα.

Η αποδοχή χρηματοδότησης από τις επιχειρήσεις συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 46-50 του Καν. 1060/2021.

Στοιχεία των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ του Κανονισμού (ΕΕ) 1060/2021 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.

Ακολουθεί η διαδικασία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης πράξεων, η οποία παράγεται από το ΟΠΣ μέσω των στοιχείων του ΟΠΣΚΕ, για το σύνολο των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης.

Οι Αποφάσεις ένταξης πράξεων εκδίδονται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση της ΕΥΔ στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ.

Τα αποτελέσματα των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης και τα στοιχεία των απορριφθέντων έργων δημοσιεύονται στους Δικτυακούς τόπους της ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» (www.antonistikotita.gr) και του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr).

Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, των οποίων η Αίτηση Χρηματοδότησης έγινε αποδεκτή και ενημερώθηκαν, υποβάλλουν στον ΕΦΕΠΑΕ, Υπεύθυνη Δήλωση Αποδοχής Τεχνικού Παραρτήματος, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII, με γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω <http://www.gov.gr>.

10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Η διαδικασία ενστάσεων ακολουθεί την υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8542/02.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης "Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]" (Β' 5958)» (Β' 2855).

Ο ενδιαφερόμενος δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερολογιακών (10) ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης, να υποβάλει διοικητική ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου ν. 25 του ν. 2690/1999) αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣΚΕ.

- Η ένσταση ασκείται άπαξ επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησης.
- Η ηλεκτρονική υποβολή της ένστασης γίνεται στο ΟΠΣΚΕ από τον δηλωθέντα συντονιστή του δικαιούχου με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων του σημείου "ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ" και επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην ένσταση κατά την κρίση του.
- Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ένστασης, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί εκ νέου μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τον δηλωθέντα συντονιστή μέσω του ΟΠΣΚΕ και με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί για τη συγκεκριμένη ένσταση είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου υποβολή της και ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου, λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Η εμπρόθεσμη υποβολή της

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ένστασης στο ΟΠΣΚΕ αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Ενστάσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν εξετάζονται.

- Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ.
- Οι ενστάσεις εξετάζονται μέσω του ΟΠΣΚΕ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης.
- Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων από το αρμόδιο όργανο, συντάσσεται πρακτικό με τεκμηριωμένη εισήγηση προς την ΕΥΔ για την αποδοχή ή την μερική αποδοχή ή την απόρριψη των ενστάσεων που εξετάστηκαν.
- Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου από το ΟΠΣΚΕ και τυχόν άλλων συμπληρωματικών ελέγχων από την ΕΥΔ, όπως προβλέπονται από την πρόσκληση, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων (αποδοχή ή μερική αποδοχή ή απόρριψη), καθώς και η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένη, εγκεκριμένη μη επιχορηγούμενη, απορριφθείσα.
- Με βάση τους πίνακες που προκύπτουν με την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων εξέτασης των ενστάσεων και της τελικής κατάστασης των πράξεων, η ΕΥΔ εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ την έκδοση τροποποίησης της/των σχετικής/ών απόφασης/αποφάσεων έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης, εφόσον απαιτείται.
- Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές και οι δυνητικοί Δικαιούχοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει) για την τελική αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησής τους μετά την εξέταση της ένστασής τους. Σημειώνεται ότι, η **ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το οριστικό χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.**
- Οι προαναφερθείσες αποφάσεις επί των ενστάσεων καθιστούν οριστική την ένταξη των αιτήσεων χρηματοδότησης στους πίνακες αποτελεσμάτων χωρίς τη δυνατότητα ετέρου σταδίου διοικητικής προσφυγής.
- Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων αναρτώνται στο πρόγραμμα Διαύγεια, στο www.antagonistikotita.gr, στο www.eferae.gr και στις ιστοσελίδες των Περιφερειακών Μονάδων του Ενδιάμεσου Φορέα και στο ΕΣΠΑ www.espa.gr.

Στη συνέχεια πραγματοποιείται, όταν απαιτείται, τροποποίηση και της σχετικής απόφασης ένταξης στο ΟΠΣ.

Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων

Για τις ανάγκες της διαδικασίας των ενστάσεων, συγκροτείται Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ. Επιπλέον, δύναται να ορίζονται και επιπρόσθετες επιτροπές εξέτασης ενστάσεων.

Ο ΕΦ υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων με τεκμηριωμένη εισήγηση επί της αίτησης ένστασης του δικαιούχου.

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων εκδίδονται οι σχετικές Αποφάσεις.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Τα στελέχη που συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης ενστάσεων (είτε ως εισηγητές είτε ως μέλη συλλογικών οργάνων) δεν πρέπει να έχουν λάβει μέρος σε προηγούμενα στάδια αξιολόγησης της ίδιας πράξης, προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της αμεροληψίας και της αντικειμενικότητας.

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

11.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι δικαιούχοι επενδυτές είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του επενδυτικού σχεδίου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του επενδυτικού σχεδίου τους.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου υποχρεούται στην υποβολή μέσω του ΟΠΣΚΕ στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι των Αιτημάτων Τροποποίησης και Αιτημάτων Καταβολής Ενίσχυσης/Επαλήθευσης/Πιστοποίησης.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον ΕΦ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου του
- την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση της επένδυσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον ΕΦ, την ΕΥΔ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από τη Δράση με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας Επιχορήγησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή).

Α) Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης υποβάλλονται υποχρεωτικά και αποκλειστικά ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από τον συντονιστή του δικαιούχου, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, και συνοδεύονται (αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ) από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα, όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα IV «ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ»

Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης, να ορίσει τον Οικονομικό Υπεύθυνο, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύνανται να ταυτίζεται με το συντονιστή).

Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε αίτημα καταβολής Ενίσχυσης

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).

Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦΕΠΑΕ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα του δικαιούχου επενδυτή.

Αίτημα ενδιάμεσου ελέγχου είναι δυνατόν να υποβληθεί ηλεκτρονικά καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και το αργότερο έως ενενήντα (90) ημερολογιακές ημέρες πριν από την τυπική ημερομηνία λήξης υλοποίησης της πράξης. Αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης που υποβάλλεται μετά από αυτή την ημερομηνία θα απορρίπτεται εξ' αρχής χωρίς να γίνει έλεγχος του.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει προκαταβολές σε προμηθευτές, που αθροιστικά δεν θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, με την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό Proforma invoice κλπ).

Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός ενενήντα (90) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.

Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (taxis, Πλατφόρμες e-banking, ERP λογισμικά κ.ο.κ.), χωρίς επεξεργασία. Επίσης, είναι δυνατή η επισύναψη συμπιεσμένων αρχείων τύπου *.pdf, *.jpeg, *.jpg και *.png.

Β) Επαλήθευση έργων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του ΕΦ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης-Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση α) της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου εκτός των περιπτώσεων προκαταβολών σε προμηθευτές, β) της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης και γ) στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών.

Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση :

- γίνεται έλεγχος της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ελέγχου (κατά την τελική επαλήθευση)
- γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης
- επιβεβαιώνεται η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου της ενίσχυσης από το όργανο επαλήθευσης– πιστοποίησης (κατά την τελική επαλήθευση).
- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες δαπάνες
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο, καθώς και η τήρηση των ορίων
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών
- γίνεται έλεγχος των πρωτότυπων παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών (κατά την τελική επαλήθευση)
- ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κ.λπ.).
- Διαπιστώνεται η υλοποίηση δράσης ή δαπάνης που αφορά στο κριτήριο B7 - Συνέπεια με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (κατά την τελική επαλήθευση και εφόσον το κριτήριο έλαβε βαθμολογία κατά την αξιολόγηση). Η μη υλοποίηση/αντικατάσταση δράσης ή δαπάνης που αφορά στο κριτήριο B7, η οποία έλαβε βαθμολογία κατά την αξιολόγηση απαιτείται να αναβαθμολογηθεί. Εάν μετά την αναβαθμολόγηση η συνολική βαθμολογία πέσει κάτω από το κατώφλι 75 ή αν αλλάξει η συγκριτική κατάταξη και είναι κάτω από τη βάση πρόκρισης, η πράξη απεντάσσεται.

Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης – Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ της παρούσας Πρόσκλησης.

Το όργανο επαλήθευσης διενεργεί τον έλεγχο επαλήθευσης/πιστοποίησης του αιτήματος και σε περίπτωση που, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις ενημερώνει τη δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Η δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Η δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου της καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα μέσω της ενότητας «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης ή μη, από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, ολοκληρώνεται σε εύλογο χρονικό διάστημα από την

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ειδοποίηση κάλυψης των ελλείψεων, η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

- Η **διοικητική** επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 80% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 20%.
- Η **επιτόπια** επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου (αίτημα τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης) με βάση τις διαδικασίες ελέγχου του ΕΦΕΠΑΕ και θα περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικείμενου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Στην περίπτωση που η πιστοποιηθείσα δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης το κατώτατο όριο, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7.

Στο στάδιο της τελικής πιστοποίησης οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου (όπως και του ποσού των έμμεσων δαπανών σε ποσοστό 7%), καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένου και του παρακάτω στόχου:

Bonus ταχείας υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου:

Για την προαγωγή της ταχείας υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων με συνεπακόλουθο στόχο πολιτικής την ταχεία απορρόφηση των πόρων της Δράσης, **θεσπίζεται bonus επιπρόσθετου ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης (5%)** στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα (ή αιτήματα) Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) που θα περιλαμβάνει/ουν επιλέξιμες δαπάνες υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Συνεπώς, ο δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης (bonus ταχείας υλοποίησης) με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Μετά τον έλεγχο της επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου και κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης προσδιορίζεται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος της πράξης καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εφόσον απαιτείται αναζητούνται ποσά (για όσους δεν επιτυγχάνουν τον στόχο) ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης. Σημειώνεται επιπροσθέτως, ότι αν σε οποιοδήποτε στάδιο επαλήθευσης (διοικητική/ενδιάμεση ή επιτόπια/τελική) διαπιστωθεί αδυναμία επίτευξης του δηλωθέντος κατά την αίτηση στόχου ταχείας υλοποίησης με το επαυξημένο ποσοστό δημόσιας χρηματοδότησης 55%, τότε για την οριστικοποίηση των επόμενων επαληθεύσεων/πιστοποιήσεων (διοικητικών ή επιτόπιων) **είναι απαραίτητο να προηγηθεί στο ΟΠΣΚΕ η τροποποίηση του ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης από 55% σε 50%.**

Ο ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Ο δικαιούχος θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη του οργάνου διενέργειας της επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επιτόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπου επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Επισημαίνονται τα ακόλουθα :

- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπου επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης.
- Επενδυτικά σχέδια που δεν υποβάλλουν αίτημα τελικής επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών ή υποβάλλουν μετά το πέρας των 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση, απεντάσσονται, κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΕΦΕΠΑΕ προς την **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ**.
- Κατά τον αυτεπάγγελτο επιτόπου έλεγχο ελέγχονται για πιστοποίηση μόνο δαπάνες οι οποίες περιλήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν τα ελάχιστα όρια του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα πρόσκληση, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς να απαιτείται η διενέργεια επιτόπου επαλήθευσης.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπου επαλήθευσης εντός ενενήντα (90) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης ο ΕΦΕΠΑΕ προσκομίζει άμεσα και με σχετική εισήγηση το θέμα στην **αρμόδια Μονάδα Παρακολούθησης της ΕΥΔ**, προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει για την απένταξη ή μη του έργου.

Γ) Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης - αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης:

- ο δικαιούχος της Δράσης ενημερώνεται μέσω ΟΠΣΚΕ για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή ειδοποίησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.
- με την αποδοχή των αποτελεσμάτων της πιστοποίησης ο δικαιούχος της πράξης στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων, αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας χρηματοδότησης και

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

καλείται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης. Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης και την μη αποδοχή του πορίσματος, παρέχεται το δικαίωμα στο δικαιούχο της πράξης να ασκήσει αντιρρήσεις».

Ο τρόπος καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτων ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση/πιστοποίηση διαπιστώνεται παρατυπία, αυτή αναφέρεται στη σχετική Έκθεση Επαλήθευσης που συμπληρώνεται από τον ΕΦΕΠΑΕ με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν. Ο δικαιούχος μέσω του δηλωθέντος συντονιστή του δύναται να υποβάλει μέσω του ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, **εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της έκθεσης**, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση του. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους δικαιούχους της Δράσης μέσω του ΟΠΣΚΕ. Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

11.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός επενδυτικού σχεδίου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του ΚΦΕ (Ν. 4172/2013, Ν. 4446/2016, Ν.4646/2019, ΠΟΛ. 1216/01.10.2014, ΠΟΛ.1079/06.04.2015, ΠΟΛ.1061/12.04.2017, ΠΟΛ.2109/21.05.2021) και η εξόφλησή τους να γίνεται - ώστε εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500€) και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500€) (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Σε περίπτωση τροποποίησης του ανωτέρω πλαφόν του ποσού των πεντακοσίων (500€) για χρήση μετρητών σε συναλλαγές τότε θα ισχύει αυτό που θα ορίζεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).
- Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).

- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται **προκαταβολές** έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν αγορά αγαθού ή λήψη υπηρεσίας καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:

- Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν.3862/2010 (ήτοι Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών), από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης – επενδυτής και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή τον ταυτοποιημένο επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή (β) τα σχετικά έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή των επαγγελματικών λογαριασμών πληρωμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) έντυπο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου), (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
  - Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης (εταιρικής σε περίπτωση Νομικού Προσώπου), είτε να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50). Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ο κύριος κάτοχος της κάρτας.
  - Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€ ή όπως εκάστοτε ισχύει) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής ή σχετική αναγραφή στο εν λόγω τιμολόγιο/παραστατικό ότι εξοφλήθηκε τοις μετρητοίς και με σφραγίδα του προμηθευτή εφόσον το τιμολόγιο/παραστατικό είναι χειρόγραφο.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων (χειρόγραφη ή μηχανογραφική τήρηση) πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

παραστατικών/στοιχείων του επιχειρηματικού σχεδίου (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κ.λπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.
Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στο γενικό ημερολόγιο, καθώς και τα αναλυτικά καθολικά προμηθευτών.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε κάθε περίπτωση η ΕΥΔ/ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνει σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίσει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (ημερομηνία ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικείμενου).
- Οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση ή και πληρωμή τιμολογίου με σκοπό την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων αυτές θα πρέπει να γίνονται στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό των προμηθευτών και όχι στον προσωπικό λογαριασμό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις), άλλως δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταιρών/μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, προσαυξήσεις, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες της κατηγορίας εξοπλισμού θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό, το προτιμολόγιο (Proforma Invoice) δύναται να γίνει αποδεκτό σε ενδιάμεση επαλήθευση για πιστοποίηση χωρίς τα συνοδευτικά παραστατικά διακίνησης. Τα σχετικά παραστατικά διακίνησης του εξοπλισμού θα πρέπει να προσκομιστούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Η ΕΥΔ /ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, με σχετική αιτιολόγηση, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου ή δεν κριθούν εύλογες ως προς το κόστος τους και την τιμολογηθείσα αξία.

11.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από τον ΕΦ. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την παροχή δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στον αρμόδιο ΕΦΕΠΑΕ.

Α) Προκαταβολή (δυναμική)

Μετά την εγκριτική απόφαση, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40%** της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦ να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Το αίτημα προκαταβολής, το οποίο δε θα υπερβαίνει το προαναφερθέν ποσοστό, υποβάλλεται μέσω ΟΠΣΚΕ και πρέπει να προηγείται χρονικά του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται, έπειτα από αίτημα του δικαιούχου, να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Παρέχεται η δυνατότητα/επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι Εγγυητικής Επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει εκ νέου προκαταβολή πρόσθετης δημόσιας επιχορήγησης. Εφόσον ο δικαιούχος επιλέξει αυτό να γίνει με διατήρηση της υπάρχουσας Εγγυητικής Επιστολής, απαιτείται η επιστολή να έχει κατάλληλα διατυπωμένο περιεχόμενο και να επαρκεί ως προς το ποσό/ύψος της.

Σε κάθε περίπτωση, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας το αργότερο εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής ή την 31η Δεκεμβρίου 2030, όποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

Β) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Καταβάλλονται έπειτα από προαιρετική υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση. Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε Δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Γ) Τελική Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του. Για την καταβολή επιχορήγησης κατά τα ανωτέρω, απαιτείται η υποβολή από τον δικαιούχο των δικαιολογητικών σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - «Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης».

Με βάση τα παραπάνω, καταβάλλεται η ενίσχυση από τον ΕΦΕΠΑΕ στον δικαιούχο, κατόπιν προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής, συντάσσεται το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών και το Δελτίο Επίτευξης Δεικτών και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦ δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές του δικαιούχου που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦΕΠΑΕ.

Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύλιση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Οι κυριότερες μορφές τροποποιήσεων είναι:

1. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.).
2. Τροποποίηση έδρας.
3. Τροποποίηση τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, εντός της ίδιας Περιφέρειας χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου.
4. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
5. Τροποποίηση Νομίμου εκπροσώπου.
6. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου.
7. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος, σε περίπτωση ενσωμάτωσης ή κατάργησης τραπεζικού δανεισμού.
8. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/αφαίρεση), εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες.
9. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης
10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής

Το αίτημα τροποποίησης **υποβάλλεται από τους δικαιούχους μέσω του δηλωθέντος Συντονιστή ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ**, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα, στοιχεία εκπροσώπησης, στοιχεία διαθεσιμότητας νέου τόπου εγκατάστασης, εκτυπώσεις μητρώων, κ.α.).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Τα Αιτήματα Τροποποίησης υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της επένδυσης μαζί με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα της σχετικής τροποποίησης και **το αργότερο μέχρι 30 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήματος πιστοποίησης – επαλήθευσης**, όπως αυτή προκύπτει βάσει της Απόφασης Ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν παρατάσεων που έχουν εγκριθεί. Της παρούσας προθεσμίας – επισήμανσης εξαιρούνται αιτήματα που διαπιστώνεται κατά την επαλήθευση ότι πρέπει να υποβληθούν λόγω αναγκών τακτοποίησης της υλοποιηθείσας επένδυσης.

Σημειώνεται ότι δεν επιτρέπεται η αλλαγή του τόπου υλοποίησης της επένδυσης εκτός της εγκεκριμένης Κατηγορίας Περιφέρειας.

12.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι Τροποποιήσεις που χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας, πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων μέσω ΟΠΣΚΕ σε όλη τη διάρκεια του έργου χωρίς αριθμητικό περιορισμό και παράλληλα με ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ (όπως ενέργειες του κυκλώματος Καταβολής Ενίσχυσης και Προκαταβολής).

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση με την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης και βαθμολόγησης του επενδυτικού σχεδίου. Τέτοιες τροποποιήσεις είναι οι κάτωθι:

- 03. Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 03.)
- 04. Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου (Κωδ.ΟΠΣΚΕ 04)
- 09. Παράταση Χρόνου Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου (Κωδ.ΟΠΣΚΕ 09)

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, για τα οποία το πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει την αυτόματη ενημέρωση του μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (πχ .gsis), η ενημέρωση θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας του ΟΠΣΚΕ. Οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

1. Μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής
2. Αλλαγή έδρας δικαιούχου. Επισημαίνεται πως σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, τότε η τροποποίηση αυτή εντάσσεται στις μείζονος σημασίας.

Η αλλαγή Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΕ

12.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως μείζονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας δεν είναι δυνατόν να υποβληθούν παράλληλα με άλλες ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ. Τέτοιες τροποποιήσεις είναι οι κάτωθι:

- 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης
- 05. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης
- 07. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.)
- 10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος
- 11. Μεταβολή δικαιούχου λόγω επωνυμίας με αλλαγή ΑΦΜ

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, επιτρέπονται **έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης (Φ.Ο.Α.)** του επενδυτικού σχεδίου, κατά τις οποίες:

- Δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και επομένως δεν αυξάνεται η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) του δικαιούχου.
- Δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου κάτω από το όριο των 100.000€.
- Δεν τροποποιούνται στοιχεία του φυσικού αντικειμένου, τα οποία επηρεάζουν τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα.
- Τηρούνται οι περιορισμοί στις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται.

Σε υποβληθέν αίτημα τροποποίησης από τον δικαιούχο πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς η αναγκαιότητα της τροποποίησης, και γενική προϋπόθεση για να γίνει αποδεκτό είναι να τεκμηριώνεται η μη αλλοίωση των όρων/προϋποθέσεων και στόχων που έχουν τεθεί και εγκριθεί και να μην μεταβάλλεται η επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Αν κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση, διαπιστωθεί δαπάνη/ες εγκεκριμένη/ες σε λάθος κατηγορία, δεν απαιτείται υποβολή σχετικού αιτήματος τροποποίησης για αλλαγή της κατηγορίας, εξετάζεται στην τελική επαλήθευση και πιστοποιείται η δαπάνη, εφόσον διαπιστωθεί ότι τηρούνται τα μέγιστα ποσά των κατηγοριών δαπανών που ορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση του Προγράμματος. Σε περίπτωση υπέρβασης των μέγιστων ποσών της κατηγορίας, στην οποία έπρεπε να έχει εγκριθεί η δαπάνη, τότε πραγματοποιούνται οι αναγκαίες περικοπές.

12.3 ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται από τον ΕΦ και, κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, εγκρίνονται ή απορρίπτονται και συντάσσεται η σχετική έκθεση στο ΟΠΣΚΕ.

Οι τροποποιήσεις, ωστόσο, που διαφοροποιούν ουσιαστικά τα κριτήρια επιλεξιμότητας και δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου εξετάζονται από την **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ** του προγράμματος. Για αυτές, ο ΕΦΕΠΑΕ προσκομίζει άμεσα τη σχετική εισήγηση στην **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ** η οποία και γνωμοδοτεί για την τελική απόρριψη ή μη της τροποποίησης και την έκδοση σχετικής απόφασης.

Επισημαίνονται τα εξής :

- Αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, **σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** με ελάχιστο κατώτατο όριο της υλοποιηθείσας επένδυσης το ποσό των 100.000€, δεν εξετάζονται και απορρίπτονται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, **σε ποσοστό μικρότερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** με ελάχιστο κατώτατο όριο της υλοποιηθείσας επένδυσης το ποσό των 100.000€, εξετάζονται και εγκρίνονται ή απορρίπτονται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το πόρισμα της αξιολόγησης κοινοποιείται στο δικαιούχο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί /επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της τροποποίησης παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση τους. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης. **Σημειώνεται ότι σε περίπτωση αποδοχής του αποτελέσματος αξιολόγησης τροποποίησης ο δικαιούχος στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.**

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το Αίτημα Τροποποίησης, η Έκθεση Αξιολόγησης και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης

13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ

Η ολοκλήρωση και παραλαβή έργου για το οποίο έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (έχει ολοκληρωθεί η τελική επαλήθευση – πιστοποίηση), τηρούμενων των όρων της παρούσας πρόσκλησης, γίνεται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το τελικό αίτημα επαλήθευσης - πιστοποίησης να έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.
- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο και λειτουργικό.
- Το υλοποιηθέν και πιστοποιηθέν Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 50% του αρχικώς εγκεκριμένου και εντός των ορίων προϋπολογισμού όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 7.
- Η διατήρηση κατά το 12μηνο που προηγείται της υποβολής του τελικού αιτήματος επαλήθευσης, των ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε η επιχείρηση το 12μηνο πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Η πιστοποίηση της καταβολής της ίδιας συμμετοχής.
- Η ύπαρξη γνωστοποίησης ή έγκρισης λειτουργίας εν ισχύ ή απαλλαγής όπου προβλέπεται, η οποία γνωστοποίηση/έγκριση/απαλλαγή να περιλαμβάνει την ενισχυόμενη –στην παρούσα Δράση - υλοποιηθείσα επένδυση. Σε περίπτωση που η επιχείρηση εξακολουθεί να λειτουργεί με αποδεικτικό αδειοδότησης σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που ίσχυε πριν από το Ν. 4442/2016, τότε, πέραν του αποδεικτικού αδειοδότησης, αυτού κάθε άλλο, απαιτείται και η υποβολή της Απογραφής αυτού στο openbusiness.mindev.gov.gr.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Η ύπαρξη υποδομών ελαχιστοποίησης των εμποδίων πρόσβασης απόμων με αναπηρία.

Επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου θα λαμβάνεται η ημερομηνία στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία ενέργεια από πλευράς δικαιούχου που αφορούσε στην ολοκλήρωση του έργου του.
2. Σε περίπτωση παράβασης του όρου διατήρησης των ΕΜΕ η ενίσχυση (η επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη που αντιστοιχεί στον τελικό προϋπολογισμό ολοκλήρωσης) απομειώνεται, σύμφωνα με την ποσοστιαία απόκλιση των ΕΜΕ του 12μηνου που προηγείται του τελικού αιτήματος επαλήθευσης του έργου του ωφελούμενου, από τις ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε η επιχείρηση το 12μηνο πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου, πολλαπλασιαζόμενη (απόκλιση) με το ποσό των 15.000€ (κόστος ΕΜΕ). Το ποσό της ποσοστιαίας απομείωσης θα υπολογίζεται βάσει του τύπου $\{(ΕΜΕ12μηνου\ αίτησης\ ολοκλήρωσης\ επένδυσης - ΕΜΕ\ 12μηνου\ αίτησης\ χρηματοδότησης)\} / ΕΜΕ\ 12μηνου\ αίτησης\ χρηματοδότησης\ επί\ 15.000€\}$ π.χ. $\{(ΕΜΕ12μηνου\ αίτησης\ ολοκλήρωσης - ΕΜΕ\ 12μηνου\ υποβολής\ αίτησης\ χρηματοδότησης)\} / ΕΜΕ\ 12μηνου\ υποβολής\ αίτησης\ χρηματοδότησης\} \times 15.000€$.

Για τον ανωτέρω υπολογισμό των ΕΜΕ δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιχορηγούμενες ΕΜΕ της επιχείρησης για το διάστημα που επιχορηγούνται από τη Δράση. Εφόσον παραμείνουν στην επιχείρηση και μετά το διάστημα επιχορήγησής τους, προσμετρώνται στον παραπάνω υπολογισμό.

3. Σε περίπτωση που κατά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου δεν είναι διαθέσιμη η εν ισχύ άδεια λειτουργίας (ή αδειοδοτικό έγγραφο ίσης ισχύος), το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης του εγγράφου αδειοδότησης ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. Ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ (<https://openbusiness.mindenv.gov.gr/>) ή γνωστοποίηση / έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κ.λπ.). Το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης είναι υποχρεωτικό να προσκομισθεί από τον δικαιούχο στον ΕΦΕΠΑΕ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση του εγγράφου αδειοδότησης όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής του.
4. **Επενδυτικά σχέδια που υποβάλλουν αίτημα τελικής πιστοποίησης επαλήθευσης μετά το πέρας των 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται. Ομοίως, επενδυτικά σχέδια που δεν υποβάλλουν αίτημα τελικής επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται.**
5. Ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής έργων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων.
6. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των άνω προϋποθέσεων, ο ΕΦ προχωρεί στη λήψη των απαιτούμενων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.
7. Για να κριθεί το έργο ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό, απαιτείται να έχει τεθεί σε παραγωγική λειτουργία ο εξοπλισμός και να έχει ενσωματωθεί στην παραγωγική διαδικασία ή/και στις επιχειρησιακές λειτουργίες της επιχείρησης έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης. Γί αυτόν τον λόγο, δύναται να ζητηθεί από το όργανο ελέγχου υλικό τεκμηρίωσης, ανάλογα με το είδος της επένδυσης, το οποίο να αποδεικνύει τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα του υλοποιηθέντος έργου. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση, γίνεται αναφορά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV αντίστοιχων παραδοτέων πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Μετά την σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης της Πράξης, την προσκόμιση των δικαιολογητικών νόμιμης λειτουργίας, την αποπληρωμή και την οριστική παραλαβή, ο ΕΦΕΠΑΕ προβαίνει στη σύνταξη της «Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Πράξης», την οποία κοινοποιεί στο δικαιούχο.

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- Αποτυπώνεται το συνολικό καταβληθέν ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης.
- Βεβαιώνεται η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης επένδυσης σύμφωνα με το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο περί αδειοδότησης.
- Βεβαιώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που τέθηκαν στην απόφαση Ένταξης (π.χ. δημοσιότητα ή/και ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία).
- Βεβαιώνεται η επίτευξη των στόχων των δεικτών της Πράξης.
- Βεβαιώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της ΕΕ).
- Ορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης των Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων του δικαιούχου.

Ο ΕΦΕΠΑΕ κοινοποιεί τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης στον δικαιούχο. Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

Η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης κοινοποιείται στον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ και με την αποστολή της μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει). Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

14. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Κατά το διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου τους και για τρία (3) έτη (για τις ΜμΕ) μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με την πράξη προς τον ΕΦ με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.

Πέραν των ανωτέρω κατά την ίδια χρονική περίοδο, οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως αυτές ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

Οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους ανωτέρω σκοπούς, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ' της παρ. 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 έως 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, τα φυσικά πρόσωπα - υποκείμενα των δεδομένων- διατηρούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

14.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Οι δικαιούχοι των οποίων επενδύσεις θα υπαχθούν στη παρούσα Δράση κρατικής ενίσχυσης, μετά την ένταξή τους και μέχρι και την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης σε αυτούς, οφείλουν να τηρούν τους όρους της απόφασης ένταξης και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου. Ειδικότερα οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις παρακάτω ενδεικτικά αναφερόμενες υποχρεώσεις:

- i. να τηρούν τους όρους της χρηματοδότησης (απόφασης ένταξης).
- ii. να μην απωλέσουν την εκμετάλλευση της λειτουργίας της επιχείρησης.
- iii. να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της ενισχυθείσας επένδυσης.
- iv. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της Πράξης και ιδίως όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
- v. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ με τα δεδομένα και έγγραφα της Πράξης που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΚΕ.
- vi. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την Πράξη ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στον ΕΦ.
- vii. να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- viii. Να μην μεταβιβάζουν για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας και ισοδύναμου αποτελέσματος, ώστε να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης, (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ).
- ix. Να μην αντικαταστήσουν οποιοδήποτε στοιχείο του εξοπλισμού, εκτός εάν η αντικατάσταση αφορά αγορά νέου παρομοίου εξοπλισμού (όμοιας ή καλύτερης τεχνολογίας), (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ).
- x. Να μην προβούν στη μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός της Περιφέρειας εγκατάστασης.
- xi. Να γνωστοποιούν μέσω σχετικού αιτήματος τροποποίησης κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- xii. Να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο τη νομική μορφή τους, την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους στο βαθμό που οι όποιες αλλαγές επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.
- xiii. Να μην διακόπτουν την υλοποίηση και λειτουργία της ενισχυθείσας επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.
- xiv. Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη επιχείρηση.
- xv. Να μην συσσεγάζονται καθ' όλη την διάρκεια υλοποίησης της πράξης.
- xvi. Να παρακολουθούν ανελλιπώς την ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλωθεί στα στοιχεία επικοινωνίας του δικαιούχου, για ειδοποιήσεις από ΟΠΣΚΕ/ΕΦ/ΔΑ/Εθνικά ή Κοινοτικά Ελεγκτικά Όργανα (συνιστάται η παρακολούθηση και του φακέλου της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας).

Στις περιπτώσεις υπό στοιχεία χί έως χίν οι δικαιούχοι οφείλουν πριν την ανάληψη οποιασδήποτε ενέργειας να υποβάλουν αίτημα τροποποίησης και εφόσον εγκριθεί να προβούν στις ανάλογες για κάθε περίπτωση ενέργειες.

Επισημαίνεται ότι οι όροι υλοποίησης της Πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από το δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την ΕΥΔ / ΕΦΕΠΑΕ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΕΥΔ / ΕΦΕΠΑΕ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν για τρία (3) οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει του καθεστώτος να τηρούν και να φυλάσσουν τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία της Πράξης, τα οποία τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, της ΕΥΔ, της ΕΔΕΛ ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της Πράξης.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

14.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Το σύνολο των επιχειρήσεων, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια θα συγχρηματοδοτηθούν, θα παραληφθούν και θα καταστούν «ολοκληρωμένα» στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, καλούνται να εκπληρώσουν στόχο παραγωγικής αποδοτικότητας σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης, επί ποινή επιστροφής του 10% της ληφθείσας επιχορήγησης, όπως περιγράφεται στα κάτωθι βήματα:

- i. Ορίζουμε το έτος βάσης (t_0), για το οποίο θα υπολογίσουμε το Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ) με βάση συγκεκριμένα πεδία του φορολογικού εντύπου Ε3 και το οποίο θα αποτελέσει το μέτρο σύγκρισης για την εκπλήρωση του εν λόγω στόχου μεταγενέστερα. Εν προκειμένω, ως έτος βάσης ορίζεται το τελευταίο κλεισμένο φορολογικό έτος (2024 ή 2025) κατά την αίτηση χρηματοδότησης.

Ο Δείκτης Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ), του εν λόγω φορολογικού έτους βάσης (t_0), προκύπτει ως εξής:

$$\text{Δείκτης Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ)}(t_0) = \frac{\text{κωδ. Ε3 261}(t_0)}{\text{κωδ. Ε3 206}(t_0) + \text{κωδ. Ε3 211}(t_0)}$$

- ii. Λαμβάνοντας υπόψη την ημερομηνία τελικής εκταμίευσης της επιχορήγησης (αποτελεί την ημερομηνία έναρξης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων) προς τη δικαιούχο επιχείρηση, προσδιορίζουμε τρία (3) φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το έτος που πραγματοποιείται η τελική εκταμίευση και για τα οποία θα αναζητηθούν τα αντίστοιχα δεδομένα των προαναφερθέντων κωδικών από τα αντίστοιχα έντυπα Ε3 της ΑΑΔΕ (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα). Για παράδειγμα:

Έστω ότι η ημερομηνία τελικής εκταμίευσης της επιχορήγησης είναι 14/11/2027, τότε θα αναζητηθούν τα δεδομένα των κωδικών 261, 206 & 211 από τα έντυπα Ε3 των Φορολογικών Ετών (ΦΕ) 2027 (έτος τελικής εκταμίευσης) 2028 και 2029. Τα συγκεκριμένα 3 έτη θα λειτουργήσουν ως έτη ελέγχου (t_1), για τη διερεύνηση της αύξησης ή όχι του Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ). Συνεπώς έτος ελέγχου (t_1): φορολογικό έτος λήψης της τελικής επιχορήγησης ή ένα από τα επόμενα δύο έτη φορολογικά έτη (για όποιο από τα 3 έτη επιτυγχάνεται αύξηση του δείκτη)

- iii. Επίτευξη στόχου, δηλαδή αύξηση του Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ), έχουμε όταν:

$$\Delta\text{ΠΑ}(t_1) > \Delta\text{ΠΑ}(t_0)$$

ενώ θα πρέπει να συντρέχει ότι:

$$261(t_1) \geq 0,80 \times 261(t_0) \quad \& \quad (206+211)(t_0) > 0 \quad \& \quad (206+211)(t_1) > 0$$

- iv. Στην περίπτωση που επιτυγχάνεται η επίτευξη του στόχου τότε δεν προκύπτει υποχρέωση επιστροφής κανενός μέρους της ήδη ληφθείσας δημόσιας επιχορήγησης από τον δικαιούχο. Διαφορετικά, θα επιβάλλεται ποινή (ανάκτηση) σε ύψος 10% επί του συνολικού ποσού της ήδη ληφθείσας επιχορήγησης με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

Επισημαίνεται, ότι στην περίπτωση που υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης δυνητικοί δικαιούχοι χωρίς υφιστάμενη παραγωγική δραστηριότητα (και άρα το πεδίο 261 του φορολογικού τους

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

έντυπου Ε3 θα είναι μηδενικό/κενό) οι οποίοι θα δραστηριοποιηθούν σε ΚΑΔ παραγωγής/μεταποίησης μέσω της υλοποίησης του επενδυτικού τους σχεδίου, ο δείκτης ΔΠΑ δεν θα είναι λειτουργικός ως βάση σύγκρισης. Για αυτές τις περιπτώσεις, ο έλεγχος επίτευξης του στόχου αύξησης της παραγωγικής αποδοτικότητας θα γίνεται με βάση την αύξηση των πωλήσεων στο έτος ελέγχου (t_1) σε σχέση με το έτος βάσης (t_0) από όλες τις δραστηριότητες της ενισχυόμενης επιχείρησης. Άρα θα πρέπει να ισχύει ότι:

$$561(t_1) > 561(t_0) \text{ \& } 261(t_1) > 0$$

όπου **561 = 161+261+361+461** (σύνολο πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών από όλες τις κατηγορίες δραστηριότητας στο έντυπο Ε3) και **261 = πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών από παραγωγική δραστηριότητα στο έντυπο Ε3**. Διαφορετικά, θα επιβάλλεται ποινή (ανάκτηση) σε ύψος 10% επί του συνολικού ποσού της ήδη ληφθείσας επιχορήγησης με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

14.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Ο δικαιούχος, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Πράξης, υποχρεούται για τρία (3) έτη μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης στον δικαιούχο, σε εφαρμογή του άρθρου 65 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2021 και των όρων της απόφασης ένταξης, στα ακόλουθα:

α) να μην προβεί σε παύση ή μετεγκατάσταση της παραγωγικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός της Περιφέρειας εγκατάστασης εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση.

β) να μην προβεί σε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στοιχείου της επένδυσης, η οποία να παρέχει σε μια επιχείρηση αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.

γ) να μην προβεί σε ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.

δ) να διατηρεί τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επένδυσης που έχουν επιχορηγηθεί, εκτός αν αυτά έχουν αντικατασταθεί από άλλα τουλάχιστον ισοδύναμου αποτελέσματος.

Επιπροσθέτως η ενισχυθείσα επιχείρηση οφείλει να λειτουργεί πραγματικά για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης στον δικαιούχο (π.χ. απαιτούμενες άδειες, ηλεκτροδότηση ακινήτου, εγκατεστημένος εξοπλισμός, παρουσίαση οικονομικών συναλλαγών, κλπ). Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επιχείρησης, καθώς και της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης στο διάστημα αυτό, δύναται να επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ως προς τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, εφαρμόζονται τα άρθρα 46-50 και το Παράρτημα ΙΧ του Καν. ΕΕ 1060/2021.

Για τον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΔ/ ΕΦΕΠΑΕ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται να υποβληθούν εγγράφως ή μέσω ΟΠΣΚΕ από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών δύναται να επιβληθεί επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

14.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Η επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που έχει ο δικαιούχος μετά την ολοκλήρωση της Πράξης ή ο φορέας που αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις αυτές, πραγματοποιείται με ευθύνη της ΕΥΔ ή του ΕΦ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΔΕ.
2. Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάση δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων το οποίο προσδιορίζεται από την ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», λαμβάνοντας υπόψη και τη μέθοδο δειγματοληψίας για την επαλήθευση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στον «Οδηγό Διαχειριστικών Επαληθεύσεων Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του στόχου Επενδύσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση», όπως ισχύει.
3. Η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από τον δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Όπου είναι δυνατόν μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων (π.χ. πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ», ΑΑΔΕ κ.λπ.) ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου και διαπίστωσης λειτουργίας της επιχείρησης.
4. Ο ΕΦ διατηρεί λεπτομερείς φακέλους με όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.
5. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση πέραν του ΕΦ και της ΕΥΔ και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η ΕΥΔ έχει το δικαίωμα διενέργειας όχι μόνο δειγματοληπτικών αλλά και στοχευμένων επανελέγχων μετά την ολοκλήρωση εκάστου έργου.
6. Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως, σύμφωνα με το Άρθρο 42 του Ν. 4914/2022. Το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης και τα προς ανάκτηση ποσά, θα πρέπει να είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις. Το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.
7. Η ΕΥΔ/ΕΦΕΠΑΕ κοινοποιεί το αποτέλεσμα της επαλήθευσης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων στο Δικαιούχο, με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή του, προκειμένου ο Δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει στον ΕΦΕΠΑΕ μέσω ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

8. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την ΕΥΔ/ΕΦ (το όργανο επαλήθευσης και το όργανο έγκρισής του) εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.
9. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των, το Έντυπο οριστικοποιείται.
10. Όταν στο οριστικό Έντυπο προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση, αυτή εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο κατά τα προβλεπόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτων ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Με την έγκριση του οριστικού Εντύπου από το ως ανωτέρω αρμόδιο όργανο, ο ΕΦ συντάσσει στο ΟΠΣΚΕ Δελτίο Καταχώρισης Διορθώσεων, το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, μειώνοντας αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρηθεί.
11. Η Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης/ Ανάκτησης και το οριστικό Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων κοινοποιούνται στον δικαιούχο, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Αρχή Ελέγχου.
12. Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της επαλήθευσης, ο ΕΦ εντοπίζει παρατυπία που κρίνει ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται η καθοριζόμενη από το ΣΔΕ διαδικασία.
13. Οι ανωτέρω διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις μετά από επαλήθευση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων διενεργούνται σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022.

14.5 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος υποχρεούται:

1. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η οικεία Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο να αναφέρονται: η επωνυμία του δικαιούχου, ο τίτλος, ο σκοπός και τα αναμενόμενα ή πραγματικά επιτεύγματα της πράξης, η ημερομηνία έναρξης της πράξης και η αναμενόμενη ή πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσής της, το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης, η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα, η τοποθεσία του δικαιούχου, τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.
2. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
  - α) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης του δικαιούχου σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση
- β) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες
- γ) Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
- Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 [εδώ](#).

15. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Ο δικαιούχος με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης του στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχει στην ΕΥΔ και στον ΕΦΕΠΑΕ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχεται ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης του.

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔ και τον ΕΦΕΠΑΕ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 ΕΣΠΑ, διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. C(2022)3826 final/Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15.06.2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης του δικαιούχου, ο οποίος υπέχει αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, ο δικαιούχος συναινεί στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής του (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας τους καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

16. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

1. Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζονται στην Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Η ηλεκτρονική υποβολή θα γίνει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων.

<<ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ>>

2. Η πρόσκληση της Δράσης θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» www.antonistikotita.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, και του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr.
3. Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Γραφείο Πληροφόρησης της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» στο τηλέφωνο 8011136300 και στο e-mail επικοινωνίας: infoepan@mou.gr.

Επίσης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στις κατά τόπους Περιφερειακές Μονάδες του ΕΦΕΠΑΕ, ανάλογα με την έδρα υλοποίησης του υποβαλλόμενου επιχειρηματικού σχεδίου, στις παρακάτω διευθύνσεις και τηλέφωνα:

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

A/A	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΦΕΠΑΕ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-MAIL / SITE
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΒΟΡΕΙΟΥ & ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛ.ΑΝ.ΕΤ	Πανεπιστημίου 39, ΑΘΗΝΑ 105 64	213 0166100	contact@elanel.gr www.elanel.gr
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΗΠΕΙΡΟΥ, ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ	Μαιζώνος 122 & Γούναρη, ΤΚ 26222, ΠΑΤΡΑ	2610 622714	www.diaxeiristiki.gr
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΕΠΑ – ΑΝΕΜ	Οικισμός Λήδα – Μαρία, 6 ^ο ΧΛΜ Χαριλάου – Θέρμης, ΤΚ 570 01, ΘΕΡΜΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 480000	info@e-kepa.gr www.e-kepa.gr www.kepa-anem.gr
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	ΕΦΕΠΑΕ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Α- ΕΦΕΠΑΕ	Όπισθεν οικισμού Ηφαιστου/Κτίριο «Παρατηρητή» ΤΘ 145, Κομοτηνή, Τ.Κ. 691 50	2531 035916	info@efepaeamth.gr
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝ.ΔΙΑ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Θερμοπυλών και Κύπρου, ΤΚ 35133, ΛΑΜΙΑ	22310 67498	andia@otenet.gr www.andia.gr
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΕΔΕΠ	Κεντρική Προβλήτα Λιμένα Βόλου, Κτίριο Ιάσων / Νότια αίθουσα, ΤΚ 38221, ΒΟΛΟΣ	24210 76894	aedep@aedep.gr
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΡΗΤΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ	Γιαμαλάκη 50 & Σοφοκλή Βενιζέλου, ΤΚ 71202, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	2810 302400	info@ank.gr www.ank.gr

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

17. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Υ.Δ. ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ	ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΘΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ Β7 «ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΓΙΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Επισημαίνεται ότι όλα τα δικαιολογητικά και στοιχεία που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png και μεγέθους έως 10 mb. Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι ανωτέρω περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και αποτρεπτικοί για την υποβολή της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (Taxis, κ.ο.κ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ – ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ με κατηγοριοποίηση δικαιολογητικών ΟΠΣΚΕ
1.	<p>Α) 02.02 Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης - Νόμιμης Λειτουργίας/ 01.02. Αποφάσεις Αρμοδίων Οργάνων Δικαιούχου/ 02.01. Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ 02.04. Μετοχική Σύνθεση/ 02.05. Πιστοποιητικό Εκπροσώπησης/ 02.07. Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου (όπου αφορά):</p> <p>Για Α.Ε.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία - Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμού Νομίμου Εκπροσώπου που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία <ul style="list-style-type: none"> - Πρακτικό της πιο πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης, από την οποία προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση. Σε περίπτωση μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης, μετά την τελευταία Γ.Σ., απόσπασμα του βιβλίου Μετόχων για τη μεταβολή, με υπογραφή του λογιστή. <p>Για Ε.Π.Ε.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία. - Πράξη εκπροσώπησης, σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό. <p>Για Ο.Ε./Ε.Ε./Ι.Κ.Ε.: Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό, που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία και στο οποίο θα αποτυπώνεται η Διαχείριση-Εκπροσώπηση</p> <p>Σημειώνεται ότι στα ανωτέρω αντίγραφα που θα υποβληθούν θα πρέπει να είναι εμφανή τα στοιχεία κατάθεσης – σφραγίδα αρμόδιας υπηρεσίας ή ηλεκτρονική σήμανση από ΓΕΜΗ.</p> <p>Για Ατομικές Επιχειρήσεις: τα στοιχεία αντλούνται από την ΑΑΔΕ, δεν απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικού</p> <p>Για Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. (σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης)

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	<p>- Αρχικά υποβληθέν καταστατικό και η τελευταία τροποποίηση αυτού (αν υπάρχει).</p> <p>Για Συνεταιριστικές επιχειρήσεις: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.</p> <p>Για Αστική Κερδοσκοπική Εταιρεία: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.</p> <p>Β) 07.04. Στοιχεία Οικονομικής Δραστηριότητας</p> <p>Βεβαίωση τρέχουσας εικόνας της επιχείρησης από την ΑΑΔΕ (Οντότητας/ Επιχείρησης ή Ατομικής Επιχείρησης, ανάλογα την περίπτωση) που να περιλαμβάνει τους ΚΑΔ και τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.</p>
2.	<p>Τα στοιχεία για την τεκμηρίωση του αριθμού των ΕΜΕ, τόσο για σκοπούς πληρότητας της αίτησης όσο και πλήρωσης τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, θα αποδεικνύεται βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση αυτή στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ).</p>
3.	<p>01.01 Κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης σε ισχύ (π.χ. γνωστοποίηση / έγκριση λειτουργίας, απαλλαγή από άδεια λειτουργίας βάση της ΥΑ 12684/92/2014, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας βάση της ΥΑ 483/35/Φ.15/2012, άδεια λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ Ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ (https://openbusiness.mindev.gov.gr/) ή γνωστοποίηση / έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κτλ.).</p> <p>Σε περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται αδειοδοτικό έγγραφο: Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με σχετική αναλυτική αιτιολόγηση.</p> <p>Αρκεί η υποβολή ενός αδειοδοτικού εγγράφου για τουλάχιστον έναν από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που διαθέτει η επιχείρηση, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση. Σε περίπτωση που επιχείρηση διαθέτει ΚΑΔ για τους οποίους απαιτείται έγγραφο αδειοδότησης και ΚΑΔ για τους οποίους δεν απαιτείται, θα πρέπει να υποβάλλει υποχρεωτικά τουλάχιστον ένα αδειοδοτικό έγγραφο για κάποιον από τους ΚΑΔ που απαιτείται αδειοδοτικό έγγραφο.</p>
4.	<p>07.01 Οικονομικά στοιχεία, ανάλογα με την κατηγορία βιβλίων:</p> <p><u>A. Επιχειρήσεις με τήρηση απλογραφικών βιβλίων:</u></p> <p>1. Υπόδειγμα Β.5: Ισολογισμός πολύ μικρών οντοτήτων του Ν.4308/2014 - Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, υπογεγραμμένο από το Νόμιμο εκπρόσωπο ή το λογιστή της επιχείρησης για τις δύο τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Το δικαιολογητικό υποβάλλεται μόνο για τις επιχειρήσεις που έχουν την υποχρέωση σύνταξης του Υποδείγματος.</p> <p><u>B. Επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων:</u></p> <p>Ισολογισμοί-αποτελέσματα χρήσης για τις δύο (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης για τις</p>

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	<p>οποιές έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα. Για τις επιχειρήσεις που έχουν κλείσει λιγότερες διαχειριστικές χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα.</p> <p>Εφόσον τα στοιχεία των δύο προηγούμενων διαχειριστικών χρήσεων επιφέρουν αλλαγή της ιδιότητας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση), υποβάλλεται το ως άνω δικαιολογητικό και για το αμέσως προηγούμενο έτος ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξαχεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p>
5.	09.02 Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr σύμφωνα με το υπόδειγμα Α στο Παράρτημα VII.
6.	09.02 Υπεύθυνη Δήλωση από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας που αφορά στην πλήρωση της ιδιότητας ΜΜΕ σύμφωνα με το υπόδειγμα Β στο Παράρτημα VII.
7.	09.04. Υπεύθυνη Δήλωση Σώρευσης Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 των επιχορηγήσεων που έχουν λάβει κατά το παρελθόν ο φορέας της επένδυσης, καθώς και οι συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες με το φορέα της επένδυσης επιχειρήσεις σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ στο Παράρτημα VII.
8.	<p>01.03 Δικαιολογητικά για Συνδεδεμένες ή /και Συνεργαζόμενες</p> <p>Στις περιπτώσεις συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, θα προσκομίζονται για τις δύο (2) τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/μετοχική σύνθεση, νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης (βλ. σημείο α/α 1) 2. Βεβαίωση τρέχουσας εικόνας της επιχείρησης από την ΑΑΔΕ (Οντότητας/ Επιχείρησης ή Ατομικής Επιχείρησης, ανάλογα την περίπτωση) που να περιλαμβάνει τους ΚΑΔ και τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης. 3. Οικονομικά στοιχεία για τις 2 κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης για τις οποίες έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα και συγκεκριμένα: 4. Έντυπο Ε3 με αριθμό δήλωσης (ηλεκτρονική υποβολή). 5. Ισολογισμοί – αποτελέσματα χρήσης (για επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων). 6. Στοιχεία προσωπικού (αφορά σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδος). <p>Εφόσον τα στοιχεία (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο Ισολογισμού) των δύο προηγούμενων διαχειριστικών χρήσεων επιφέρουν αλλαγή της ιδιότητας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση), υποβάλλονται τα ανωτέρω δικαιολογητικά και για το αμέσως προηγούμενο έτος ή και για όσα έτη απαιτείται, προκειμένου να εξαχεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης.</p> <p>Τα δικαιολογητικά με α/α 8.2 και 8.3 για τις τυχόν συνδεδεμένες ή/και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να υποβάλλονται, για την ίδια ημερολογιακά και χρονολογικά περίοδο/χρήση και με την ίδια καταληκτική ημερομηνία με τα υποβληθέντα επίσημα φορολογικά έντυπα της αιτούσας προς χρηματοδότησης επιχείρησης.</p> <p><u>Σημειώνεται ότι για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω για την ίδια ημερολογιακά και χρονολογικά</u></p>

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	<u>περίοδο/χρήση και με την ίδια καταληκτική ημερομηνία ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην εκάστοτε χώρα δραστηριότητας.</u>
9.	07.05. Έντυπο Ε1 με αριθμό δήλωσης (ηλεκτρονική υποβολή) του πλέον πρόσφατου φορολογικού έτους για κάθε εταίρο/μέτοχο (φυσικά πρόσωπα) ξεχωριστά ή υπεύθυνη δήλωση του εταίρου/μετόχου σε περίπτωση που δεν υποχρεούται σε υποβολή Ε1.
10.	Για κάθε δαπάνη του Πίνακα «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ» του Κεφαλαίου 6.1 [εκτός των δαπανών των ΚΔ 01 (Δαπάνες Προσωπικού) και 09 (Έμμεσες Δαπάνες)] της παρούσας Πρόσκλησης καθαρής αξίας άνω των 50.000€ υποβάλλονται υποχρεωτικά δύο (2) προσφορές , διαφορετικά η εν λόγω δαπάνη θα περικόπεται. Σε περίπτωση μη δυνατότητας προσκόμισης δεύτερης προσφοράς (π.χ. ειδικές κατασκευές κ.λ.π.) προσκομίζεται μία με σχετική αιτιολόγηση.
11.	<p>01.04. Δικαιολογητικά Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής Επενδυτικού Σχεδίου</p> <p>Η δυνατότητα κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης, απαιτεί την υποβολή με την αίτηση χρηματοδότησης αποδεικτικών στοιχείων από πλευράς δυνητικού δικαιούχου, τα οποία ανάλογα με την περίπτωση κάλυψης που επικαλείται στην αίτησή του, είναι:</p> <p>ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ</p> <p>Α) Αν ο φορέας της επένδυσης έχει αποφασίσει να προβεί σε καταβολή εταιρικού/ μετοχικού κεφαλαίου με χρήση μετρητών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τραπεζικές βεβαιώσεις οι οποίες αναφέρουν: α) τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταίρων/μετόχων της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και β) τα μέσα διαθέσιμα υπόλοιπα ενός από τους τρεις προηγούμενους μήνες (όποιον επιλέξει ο επενδυτής) πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Το ποσό που γίνεται αποδεκτό είναι το μικρότερο από τα δύο παραπάνω. Η ημερομηνία διαθεσίμων υπολοίπων θα πρέπει να είναι η ίδια για όλες τις τραπεζικές βεβαιώσεις για όλους τους εταίρους/μετόχους. • Βεβαιώσεις κατοχής άμεσα ρευστοποιήσιμων κινητών αξιών στην ημεδαπή ή αλλοδαπή (π.χ. ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, ασφαλιστικών προϊόντων) οι οποίες αναφέρουν την τρέχουσα αξία αποτίμησης της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. <p>Για τις Ατομικές Επιχειρήσεις η καταβολή του κεφαλαίου αποδεικνύεται με όμοια ως προς τα ανωτέρω σημεία στοιχεία του «Επιχειρηματία».</p> <p>Β) Αν ο φορέας της επένδυσης θα προβεί σε κάλυψη της ίδιας συμμετοχής με χρήση των φορολογηθέντων αποθεματικών, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης</p> <p>Ο τρόπος κάλυψης ίδιας συμμετοχής με φορολογηθέντα (προαιρετικά ή ελεύθερα σκοπού) αποθεματικά (εκτός του τακτικού) είναι αποδεκτός εφόσον: (α) δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ως ίδια συμμετοχή σε άλλο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο, (β) τεκμηριώνεται βάσει λογιστικών εγγραφών/οικονομικών καταστάσεων της τελευταίας κλεισμένης χρήσης, για την οποία έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα (ενδεικτικά αναφέρονται: καρτέλες, ισοζύγια, Ισολογισμοί), καθώς και των σχετικών</p>

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

εταιρικών πράξεων (απόφαση Γ.Σ. της εταιρείας για την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καταχωρημένη στο ΓΕΜΗ, ανάλογα με τη νομική μορφή του φορέα), (γ) αξιολογείται λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης σχετικά με το ότι η χρήση των εν λόγω κεφαλαίων ως ίδια συμμετοχή για την επένδυση δεν θα δημιουργήσει προβλήματα ρευστότητας στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση των ποσών αυτών από τα διαθέσιμά της. Τα αποθεματικά αυτά πρέπει να εμφανίζονται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

και

Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι τα φορολογηθέντα αποθεματικά που προκύπτουν από τις επισυναπτόμενες οικονομικές καταστάσεις του έτους ..... (συμπληρώνεται η τελευταία κλεισμένη χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί επίσημα φορολογικά έντυπα) μέρος ή το σύνολο των οποίων θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ως ίδια συμμετοχή σε άλλο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο, υπάρχουν διαθέσιμα στην επιχείρηση δεν θα μπορούν να διανεμηθούν **κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης—(με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr).**

Γ) Αύξηση εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων κεφαλαίων της επιχείρησης, ως εξής:**ι) Κεφαλαιοποίηση των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τους μετόχους/εταίρους.**

Η αύξηση πραγματοποιείται από υφιστάμενα κεφάλαια της επιχείρησης ή των εταιρών/μετόχων αυτής, τα οποία βρίσκονται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης φορέα υπό τη μορφή μη διανεμημένων μερισμάτων, υποχρεώσεων προς εταιρούς/μετόχους, εφόσον δηλώνεται η δέσμευση των εταιρών/ μετόχων να τα εισφέρουν ως μετοχικό κεφάλαιο. Η παραπάνω χρήση των εν λόγω κεφαλαίων είναι αποδεκτή εφόσον: (α) τεκμηριώνεται βάσει λογιστικών εγγραφών (οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας κλεισμένης χρήσης για την οποία έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα και αναλυτικό καθολικό της ομάδα 5, ισοζύγιο, ισολογισμοί) και εταιρικών πράξεων (καταχώρηση στο ΓΕΜΗ της απόφασης της Γ.Σ. του φορέα (ή άλλου αρμόδιου οργάνου) ανάλογα με τη νομική μορφή του φορέα για την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και (β) αξιολογείται, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, ότι η χρήση των εν λόγω κεφαλαίων για την επένδυση δεν θα δημιουργήσει προβλήματα ρευστότητας στην επιχείρηση.

και

Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι οι ως άνω υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους μετόχους/εταίρους που προκύπτουν από τις επισυναπτόμενες οικονομικές καταστάσεις του έτους ..... (συμπληρώνεται η τελευταία κλεισμένη χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί επίσημα φορολογικά έντυπα) μέρος ή το σύνολο των οποίων θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ως ίδια συμμετοχή σε άλλο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο, υπάρχουν διαθέσιμα στην επιχείρηση και δεν θα μπορούν να διανεμηθούν **κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης (με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr).**

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ii) Κεφαλαιοποίηση του Υπολοίπου κερδών εις Νέο

Η αύξηση πραγματοποιείται από υφιστάμενα κεφάλαια της επιχείρησης ή των εταιρών/μετόχων αυτής, τα οποία βρίσκονται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στην επιχείρηση υπό τη μορφή κερδών εις νέο. Η παραπάνω χρήση των εν λόγω κεφαλαίων είναι αποδεκτή εφόσον: (α) τεκμηριώνεται βάσει λογιστικών εγγραφών (οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας κλεισμένης χρήσης για την οποία έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα) και εταιρικών πράξεων (απόφαση Γ.Σ. της εταιρείας) και (β) αξιολογείται, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, ότι η χρήση των εν λόγω κεφαλαίων για την επένδυση δεν θα δημιουργήσει προβλήματα ρευστότητας στην επιχείρηση.

και

Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου στην οποία θα αναφέρεται ότι τα υφιστάμενα κεφάλαια με τη μορφή κερδών εις νέο της τελευταίας χρήσης θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ως ίδια συμμετοχή σε άλλο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο, υπάρχουν διαθέσιμα στην επιχείρηση και δεν θα μπορούν να διανεμηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης **(με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr).**

Σημείωση: Όταν μια επιχείρηση - μέτοχος δηλώνει ότι θα καλύψει την ίδια συμμετοχή του φορέα της επένδυσης με κεφαλαιοποίηση κερδών εις νέον ή με δέσμευση των φορολογηθέντων αποθεματικών της, πρέπει να ελέγχεται ότι υπάρχει επαρκής ρευστότητα. Για τον υπολογισμό της ρευστότητας αφαιρούμε από το κυκλοφορούν ενεργητικό τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η ρευστότητα πρέπει να είναι θετική και μετά την αφαίρεση του ποσού της Ιδίας Συμμετοχής.

Δ) Αν ο φορέας της επένδυσης έχει ήδη προβεί σε αύξηση εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου πριν την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου (και μετά την προκήρυξη της Δράσης).

Για κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε. - Ε.Π.Ε. - Ι.Κ.Ε.)

- Αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης Μετόχων/Εταίρων για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με σαφή αναφορά του σκοπού της αύξησης και οι σχετικές ανακοινώσεις στο ΓΕΜΗ.
- Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου (για τις Α.Ε.) για την πιστοποίηση της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου και δημοσίευσης αυτών στο ΓΕΜΗ.
- Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στο Τραπεζικό λογαριασμό όψεως της εταιρείας, κίνηση του τραπεζικού λογαριασμού αυτής πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και αποδεικτικό καταβολής του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου.

Για τις προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε, Ε.Ε.)

- Καταστατικό τη εταιρείας ή / και τροποποιήσεις του καταστατικού της εταιρείας για την αύξηση του κεφαλαίου τα οποία φέρουν τη θεώρηση (σφράγιση) του αρμόδιου φορέα στο οποίο έχουν κατατεθεί.
- Βεβαίωση μεταβολών από Γ.Ε.ΜΗ
- Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στο τραπεζικό λογαριασμό όψεως της εταιρείας για καταβολή ή αύξηση του Εταιρικού Κεφαλαίου, κίνηση του λογαριασμού αυτού πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και αποδεικτικό καταβολής του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	<p>Ε) Μέσα Υπόλοιπα Επαγγελματικών Τραπεζικών Λογαριασμών.</p> <p>Βεβαίωση μέσου υπολοίπου για κάθε επαγγελματικό τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο είναι δικαιούχος η αιτούσα επιχείρηση. Η περίοδος του μέσου υπολοίπου επιλέγεται από τον δυνητικό δικαιούχο και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών μηνών ή μεγαλύτερη του έτους, που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Η ως άνω ημερομηνία θα είναι κοινή για όλους τους τραπεζικούς λογαριασμούς.</p> <p>Επισημαίνεται ότι, η βεβαίωση θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά το μέσο υπόλοιπο του λογαριασμού για τους τρεις κλεισμένους μήνες που προηγούνται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και δύναται να εκτείνεται μέχρι και ένα έτος πριν το μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (Η βεβαίωση θα πρέπει να περιλαμβάνει ολόκληρους μήνες).</p> <p>Παράδειγμα: Υποβάλλεται αίτηση χρηματοδότησης στις 15/4/2026. Η βεβαίωση θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά το διάστημα από 1/1/2026 έως 31/3/2026, ενώ δύναται να συμπεριλαμβάνει περισσότερους των τριών μηνών (συνεχόμενους και ολόκληρους μήνες, έως δώδεκα (12), μεταξύ 1/4/2025 έως 31/3/2026.</p> <p>Αν χρησιμοποιηθούν περισσότεροι του ενός λογαριασμών της εταιρείας ως απόδειξη ιδιωτικής συμμετοχής θα πρέπει η χρονική διάρκεια των μέσων υπολοίπων τους να είναι η ίδια.</p> <p>Για τις ατομικές επιχειρήσεις οι βεβαιώσεις δύναται να είναι είτε από λογαριασμούς όψεως ή από εμπορικούς (να φαίνεται στη βεβαίωση) ή από δηλωμένους επαγγελματικούς λογαριασμούς στην ΑΑΔΕ (<u>θα πρέπει να επισυνάπτεται επιπλέον και η σχετική εκτύπωση από το taxisnet προς τεκμηρίωση</u>).</p> <p>Η τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής μπορεί να γίνει με υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών από τράπεζες του εξωτερικού, αρκεί να πρόκειται για χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί νόμιμα στην χώρα εγκατάστασής του.</p> <p>ΔΑΝΕΙΟ</p> <p>• Έγκριση δανείου ή σύμβαση δανείου από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί νόμιμα στη χώρα εγκατάστασής του.</p> <p>Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να αναφέρονται οι βασικοί όροι της έγκρισης όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντικείμενο και προϋπολογισμός της δανειοδοτούμενης επένδυσης • Το ύψος του εγκεκριμένου δανείου • Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του • Το επιτόκιο <p>Ειδικότερα στην περίπτωση έγκρισης δανείου δεν θα πρέπει να αναφέρεται στο σχετικό δικαιολογητικό ότι χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος με εκχώρηση της επιχορήγησης και θα πρέπει να φέρει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p>
12.	<p>08.04. Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας:</p> <p>Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου εξαμήνου πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p>
13.	<p>02.06. Στοιχεία πραγματικών Δικαιούχων</p>

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	<p>Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει.</p> <p>Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν είναι υπόχρεος εγγραφής, θα το δηλώνει αναλόγως στην υπεύθυνη δήλωση που προβλέπεται παραπάνω στο σημείο 5, παρέχοντας και τη σχετική τεκμηρίωση.</p>
14.	<p>01.08 Οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που κατά την κρίση του δυνητικού δικαιούχου τεκμηριώνει τα αναγραφόμενα στην αίτηση χρηματοδότησης και τα Κριτήρια Αξιολόγησης του Παραρτήματος ΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης.</p>

Σημειώνεται ότι για τα βαθμολογούμενα κριτήρια Β1, Β2, Β3 (σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης) είναι απαραίτητο να έχει υποβληθεί το έντυπο Ε3 για το φορολογικό έτος 2024 ή για το φορολογικό έτος 2025, ώστε να είναι εφικτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Ο ηλεκτρονικός φάκελος υποψηφιότητας θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα απαιτούμενα ως ανωτέρω δικαιολογητικά – κατά περίπτωση - του Παραρτήματος Ι «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ» σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf).

Η υποβολή ελλιπούς ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας από τον δυνητικό δικαιούχο θα έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη του επενδυτικού του σχεδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) στην παρούσα Δράση, καταγράφονται αναλυτικά στους παρακάτω Πίνακες και είναι εκείνες που αποτυπώνονται στο μέγιστο επίπεδο ανάλυσής τους κάτω από το πεδίο «ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ».

Επομένως στην Αίτηση Χρηματοδότησης, στο πεδίο δήλωσης της επιχορηγούμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας, στο ΟΠΣΚΕ, θα πρέπει να αναγράφεται **ο ΚΑΔ επένδυσης** στη μεγαλύτερη ανάλυσή του. Σε κάθε περίπτωση, στην εξέταση της επιλεξιμότητας της δραστηριότητας του δικαιούχου, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των δικαιολογητικών του Κεφαλαίου 4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ & του Παραρτήματος ΙΙΙ - ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης.

Η μεθοδολογία καθορισμού των επιλέξιμων ΚΑΔ βασίστηκε σε επεξεργασία δεδομένων ΕΛΣΤΑΤ για τα έτη 2023 & 2024 αναφορικά με το εμπορικό ισοζύγιο, (όπως παρατίθενται αναλυτικά παρακάτω), ώστε να προσδιοριστούν κατηγορίες προϊόντων με ανισορροπία μεταξύ εγχώριας προσφοράς και ζήτησης· ακολούθησε η αντιστοίχιση των προϊόντων αυτών με ΚΑΔ μεταποίησης και η τελική επιλογή όσων ΚΑΔ πληρούν τους κανόνες επιλεξιμότητας και συμβατότητας de minimis και ΕΤΠΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), **ΕΤΟΥΣ 2023**

<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2023-M12>

ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ -ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), **ΕΤΟΥΣ 2024**

<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2024-M12>

Εξαιρούνται οι επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων.

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ NACE	ΤΑΞΕΙΣ NACE	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
Γ					ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
			10.11.11		Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος βοοειδών, που διαθέεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
			10.11.12		Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος χοιροειδών, που διαθέεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
		10.11.2			Επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων εντοσθίων βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβατοειδών, αλόγων και άλλων ιπποειδών, που διαθέονται νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
				10.11.20.01	Παραγωγή και συντήρηση ζωικών εντέρων αλλαντοποιίας
			10.11.31		Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος βοοειδών, που διαθέεται κατεψυγμένο
			10.11.36		Επεξεργασία και συντήρηση άλλων κρεάτων και βρώσιμων εντοσθίων, που διαθέονται νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
		10.11.5			Επεξεργασία λιπών βοοειδών, προβάτων, αγών ή χοίρων
		10.12.1			Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών, που διαθέεται νωπό ή διατηρημένο με απλή ψύξη
		10.12.2			Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών, που διαθέεται κατεψυγμένο
		10.12.5			Επεξεργασία φτερών και πούπουλων και δερμάτων πουλιών με φτερά και πούπουλα
			10.13.13		Παραγωγή άλλων ειδών κρεάτων και βρώσιμων εντοσθίων, που διαθέονται αλατισμένα, σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά: παραγωγή βρώσιμων αλευριών και χονδράλευρων κρέατος ή εντοσθίων
			10.13.14		Παραγωγή λουκανικών, σαλαμιών και παρόμοιων προϊόντων, από κρέας, εντόσθια ή αίμα
				10.13.14.01	Παραγωγή αλλαντικών
				10.13.14.02	Παραγωγή παρασκευασμάτων και κονσερβών από κρέας άλλων ζώων
				10.13.14.03	Παραγωγή παρασκευασμάτων και κονσερβών από κρέας βοοειδών
				10.13.14.04	Παραγωγή παρασκευασμάτων και κονσερβών από κρέας πουλερικών
				10.13.14.05	Παραγωγή παρασκευασμάτων και κονσερβών από κρέας χοιροειδών
			10.13.16		Παραγωγή αλευριών, χονδράλευρων και σβόλων κρέατος, ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση: ινωδών κατάλοιπων ξηγικών
			10.31.91		Μαγιρέμα και άλλες υπηρεσίες παρασκευής για πατάτες και προϊόντα πατάτας
			10.31.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής επεξεργασμένων και διατηρημένων πατατών
			10.32.11		Παραγωγή χυμού ντομάτας
			10.32.12		Παραγωγή χυμού πορτοκαλιού
			10.32.13		Παραγωγή χυμού γκρέιπφρουτ
			10.32.14		Παραγωγή χυμού ανανά
			10.32.15		Παραγωγή χυμού σταφυλιών
			10.32.16		Παραγωγή χυμού μήλων
			10.32.17		Παραγωγή μειγμάτων χυμών φρούτων και λαχανικών
			10.32.18		Παραγωγή άλλων χυμών λαχανικών και φρούτων
			10.39.11		Παραγωγή επεξεργασμένων και συντηρημένων λαχανικών, που διαθέονται κατεψυγμένα
			10.39.12		Παραγωγή προσωρινά συντηρημένων λαχανικών
				10.39.12.01	Επεξεργασία και τυποποίηση άλλων οσπρίων
			10.39.14		Παραγωγή επεξεργασμένων και συντηρημένων λαχανικών και φρούτων, που διαθέονται κομμένα και συσκευασμένα
			10.39.15		Επεξεργασία και συντήρηση φασολιών, συντηρημένων με άλλο τρόπο εκτός από ξίδι ή οξικό οξύ, με εξαίρεση τα έτοιμα φαγητά με λαχανικά
			10.39.16		Επεξεργασία και συντήρηση μπιζελιών, συντηρημένων με άλλο τρόπο εκτός από ξίδι ή οξικό οξύ, με εξαίρεση τα έτοιμα φαγητά με λαχανικά
			10.39.17		Επεξεργασία και συντήρηση άλλων λαχανικών (εκτός από πατάτες), συντηρημένων με άλλο τρόπο εκτός από ξίδι ή οξικό οξύ, με εξαίρεση τα έτοιμα φαγητά με λαχανικά
				10.39.17.01	Παραγωγή και συντήρηση τοματοπολτού και πουρέ από ντομάτες
				10.39.17.02	Παραγωγή κονσερβών με λαχανικά
				10.39.17.03	Παστερίωση και τυποποίηση αμπελόφυλλων
			10.39.18		Επεξεργασία και συντήρηση λαχανικών, (εκτός από πατάτες), φρούτων, καρπών με κέλυφος και άλλων βρώσιμων μερών φυτών, παρασκευασμένων ή συντηρημένων σε ξίδι ή οξικό οξύ
			10.39.22		Παραγωγή μαρμελάδων, ζελέδων και πουρέ και πολτών φρούτων ή καρπών με κέλυφος
				10.39.22.01	Παραγωγή κομπόστας φρούτων
				10.39.22.02	Παραγωγή μαρμελάδας, κομπόστας, γλυκών κουταλιού και παρόμοιων ειδών, από φρούτα και άλλους καρπούς
			10.39.25		Παραγωγή επεξεργασμένων ή συντηρημένων αποφλοιωμένων ξηρών καρπών ή αράπικων φυτικών
		10.39.3			Παραγωγή φυτικών υλών και φυτικών απορριμμάτων, φυτικών υπολειμμάτων και υποπροϊόντων
			10.41.11		Παραγωγή στεατίνης, λαδιού με την ονομασία "saindoux" (από χοιρινό λίπος), ελαιοστεατίνης, ελαιομαργαρίνης και στεατέλαιου, που δεν έχουν γαλακτωματοποιηθεί ούτε αναμιχθεί ούτε παρασκευασθεί αλλιώς
			10.41.12		Παραγωγή λιπών και ελαίων και των κλασμάτων τους, ψαριών και θαλάσσιων θηλαστικών
			10.41.13		Παραγωγή άλλων ζωικών λιπών και ελαίων και των κλασμάτων τους, εξευγενισμένων ή μη, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
			10.41.21		Παραγωγή αραχιδέλαιου, που διαθέεται ακατέργαστο
			10.41.22		Παραγωγή ελαιόλαδου, που διαθέεται ακατέργαστο
				10.41.22.01	Παραγωγή πυρηνέλαιου, ακατέργαστου
				10.41.22.02	Υπηρεσίες έκθλιψης ελαιόκαρπου και άλλων ελαιούχων σπόρων
			10.41.41		Παραγωγή ελαιοπιτών και άλλων στερεών κατάλοιπων φυτικών λιπών ή ελαίων
				10.41.41.01	Παραγωγή και κατεργασία ελαιοπυρήνα
			10.41.51		Παραγωγή σογιέλαιου, και των κλασμάτων του, εξευγενισμένων, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
				10.41.51.01	Εξευγενισμός και υδρογόνωση φυτικών ελαίων
			10.41.54		Παραγωγή ηλιέλαιου και των κλασμάτων του, εξευγενισμένων, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
			10.41.55		Παραγωγή βαμβάκελαιου και των κλασμάτων του, εξευγενισμένων, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
			10.41.56		Παραγωγή κραμβέλαιου, ραφανέλαιου και σιναπέλαιου και των κλασμάτων τους, εξευγενισμένων αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
			10.41.57		Παραγωγή φοινικέλαιου και των κλασμάτων του, εξευγενισμένων, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
			10.41.59		Παραγωγή άλλων ελαίων και των κλασμάτων τους, εξευγενισμένων, αλλά όχι χημικά μεταποιημένων- σταθεροποιημένων φυτικών λιπών και άλλων φυτικών ελαίων (εκτός από το καλαμποκέλαιο) και των κλασμάτων τους π.δ.κ.α., εξευγενισμένων αλλά όχι χημικά μεταποιημένων
				10.41.59.01	Παραγωγή εξευγενισμένων φυτικών ελαίων, που δεν κατονομάζονται ειδικά
		10.41.6			Παραγωγή ζωικών ή φυτικών λιπών και ελαίων και των κλασμάτων τους, υδρογονωμένων, εστεροποιημένων, αλλά χωρίς να έχουν υποστεί περαιτέρω παρασκευή
			10.41.71		Παραγωγή φυτικών κηρών
			10.41.72		Παραγωγή γαλακτωμάτων δέρματος (δερματέλαιων): κατάλοιπων της επεξεργασίας λιπαρών ουσιών ή ζωικών ή φυτικών κηρών
		10.42.1			Παραγωγή μαργαρίνης και παρόμοιων βρώσιμων λιπών
			10.51.12		Παραγωγή γάλακτος και κρέμας γάλακτος με περισσότερο από 6% λίπος, μη συμπυκνωμένων ή ζαχαρούχων
		10.51.3			Παραγωγή βούτυρου και γαλακτοκομικών για επάλειψη
			10.51.51		Παραγωγή γάλακτος και κρέμας γάλακτος, συμπυκνωμένων ή με πρόσθετη ζάχαρη ή άλλες γλυκαντικές ύλες, σε άλλες μορφές εκτός της στερεάς
			10.51.54		Παραγωγή καζέινης
			10.51.59		Παραγωγή άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων π.δ.κ.α.
				10.51.59.01	Παραγωγή ρυζόγαλου
			10.52.1		Παραγωγή παγωτού και άλλων ειδών βρώσιμου πάγου
			10.61.11		Παραγωγή αποφλοιωμένου ρυζιού
			10.61.21		Παραγωγή σιτάλευρου ή αλευριού σιμαδιού
			10.61.22		Παραγωγή άλλων αλευριών σιτηρών
			10.61.23		Παραγωγή φυτικών αλευριών και χονδράλευρων
			10.61.33		Παραγωγή δημητριακών για πρόγευμα και άλλων προϊόντων από κόκκους δημητριακών
				10.61.33.01	Παραγωγή τυποποιημένων τροφών από καλαμπόκι
		10.61.4			Παραγωγή πίτουρου, πιτουράλευρων και άλλων κατάλοιπων από την επεξεργασία δημητριακών

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			10.62.11		Παραγωγή αμύλων κάθε είδους· ιουλίνης· γλυτένης σιταριού· δεξτρινών και άλλων τροποποιημένων αμύλων
			10.62.12		Παραγωγή ταπίοκας και υποκατάστατων παρασκευασμένων από άμυλο σε μορφή νιφάδων, κόκκων και παρόμοιων
		10.62.2			Παραγωγή κατάλοιπων αμυλοποιίας και παρόμοιων κατάλοιπων
			10.81.11		Παραγωγή ακατέργαστης ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο ή ζαχαρότευτλα, σε στερεά μορφή
			10.81.14		Παραγωγή μελασών
		10.81.2			Παραγωγή πολτού τεύτλων, υπολειμμάτων εκχύλισης σακχάρου (βαγάσσης) και άλλων υπολειμμάτων από την παραγωγή ζάχαρης
			10.82.11		Παραγωγή πάστας κακάου, αποβουτυρωμένης ή μη
			10.82.12		Παραγωγή βούτυρου, λίπους και λαδιού κακάου
			10.82.13		Παραγωγή κακάου σε σκόνη, που δεν περιέχει πρόσθετα ζάχαρης ή άλλης γλυκαντικής ύλης
			10.82.14		Παραγωγή κακάου σε σκόνη, που περιέχει πρόσθετα ζάχαρης ή άλλης γλυκαντικής ύλης
			10.82.21		Παραγωγή σοκολάτας και άλλων παρασκευασμάτων διατροφής που περιέχουν κακάο (εκτός από ζαχαρούχα σκόνη κακάου), χύδην
		10.82.3			Παραγωγή κελυφών, μεμβρανών (φλουδών) και άλλων απορριμμάτων κακάου
			10.83.11		Επεξεργασία καφέ, που διαθέεται αποκαφεϊνωμένος ή καθυδριμένος
			10.83.12		Επεξεργασία υποκατάστατων του καφέ· εκχυλισμάτων, αποσταγμάτων και συμπυκνωμάτων του καφέ ή των υποκατάστατων του καφέ· λοβού και φλοιού καφέ
			10.83.13		Επεξεργασία πράσινου τσαγιού (που δεν έχει υποστεί ζύμωση), μαύρου τσαγιού (που έχει υποστεί ζύμωση) και τσαγιού που έχει υποστεί εν μέρει ζύμωση, που διαθέονται σε άμεσες συσκευασίες περιεχομένου <= 3 kg
			10.83.14		Επεξεργασία εκχυλισμάτων, αποσταγμάτων, συμπυκνωμάτων και παρασκευασμάτων τσαγιού ή maté
			10.83.15		Επεξεργασία αφεισημάτων βοτάνων
			10.84.12		Παραγωγή σαλτών· μειγμάτων αρτυμάτων και μειγμάτων καρυκευμάτων, αλευριού και χονδράλευρου από σινάτι και μουστάρδα παρασκευασμένη
				10.84.12.01	Παραγωγή μουστάρδας, μαγιονέζας και παρόμοιων ειδών
			10.84.21		Παραγωγή πιπεριού (peper spp), που διαθέεται κατεργασμένο
			10.84.22		Παραγωγή καυτερών πιπεριών (τσίλι) και πιπεριών, που διαθέονται αποξηραμένες (capsicum spp.), κατεργασμένων
			10.84.23		Παραγωγή κανέλλας, κατεργασμένης· άλλων κατεργασμένων μπαχαρικών
		10.84.3			Παραγωγή αλατιού κατάλληλου για τρόφιμα
				10.84.30.01	Επεξεργασία και καθαρισμός αλατιού (αλατοτριβείο)
			10.89.11		Παραγωγή σουπών και ζωμών και παρασκευασμάτων τους
			10.89.12		Παραγωγή αβγών, χωρίς το κέλυφος, και κρόκων αβγών, νωπών ή διατηρημένων· αβγών με το κέλυφος διατηρημένων· μαγειρεμένων· λευκώματος αβγού
			10.89.13		Παραγωγή ζυμών (ενεργών ή αδρανών)· άλλων μονοκύτταρων μικροοργανισμών, νεκρών· παραγωγή παρασκευασμένων διογκωτικών σκονών
				10.89.13.01	Παραγωγή ζυμών αρτοποιίας και παρόμοιων ειδών
				10.89.13.02	Παραγωγή μπέικινγκ πάουντερ
			10.89.15		Παραγωγή χυμών και εκχυλισμάτων φυτικών· πεπτικών ουσιών· βλεννωδών και πηκτικών παραγόντων
			10.89.19		Παραγωγή διαφόρων προϊόντων διατροφής π.δ.κ.α.
		11.02.2			Παραγωγή οίνου, μη αλκοολικός
			11.02.11		Παραγωγή αφρώδους οίνου από νωπά σταφύλια
			11.02.12		Παραγωγή οίνου από νωπά σταφύλια, εκτός από τον αφρώδη οίνο· μούστου σταφυλιών
			11.03.1		Παραγωγή άλλων ποτών που προέρχονται από ζύμωση (π.χ. μηλίτη, απίτη, υδρομελιού)· μειγμάτων ποτών που περιέχουν αλκοόλη
			11.04.1		Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
			11.05.2		Παραγωγή κατάλοιπων ζυθοποιίας ή απόσταξης
			11.05.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής μπίρας και κατάλοιπων ζυθοποιίας ή απόσταξης
			11.06.1		Παραγωγή βύνης
			11.06.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής βύνης
			11.07.11		Παραγωγή μεταλλικών νερών και αεριούχων νερών, που δεν έχουν γλυκαθεί ή αρωματισθεί
			13.10.1		Παραγωγή εριολίπους
			13.10.24		Παραγωγή μαλλιού και λεπτίνων ή χονδρόνων ζωικών τριχών, λαναρισμένων ή χτενισμένων
			13.10.25		Παραγωγή βαμβάκιου, λαναρισμένου ή χτενισμένου
			13.10.27		Παραγωγή άλλων φυτικών υφαντικών ινών, κατεργασμένων αλλά όχι νηματοποιημένων
			13.10.31		Παραγωγή συνθετικών ασυνεχών ινών, που είναι λαναρισμένες, χτενισμένες ή με άλλο τρόπο κατεργασμένες για νηματοποίηση
			13.10.32		Παραγωγή τεχνητών ασυνεχών ινών, που είναι λαναρισμένες, χτενισμένες ή με άλλο τρόπο κατεργασμένες για νηματοποίηση
			13.10.4		Παραγωγή νημάτων από μετάξι και νημάτων από απορρίμματα μεταξίου
			13.10.5		Παραγωγή νημάτων από μαλλί συσκευασμένων ή μη για λιανική πώληση· νημάτων από λεπτίνες ή χονδρόνες ζωικές τρίχες ή αλογότριχες
			13.10.61		Παραγωγή νημάτων από βαμβάκι (εκτός αυτών για ράψιμο)
			13.10.71		Παραγωγή νημάτων από λινάρι
			13.10.72		Παραγωγή νημάτων από γιούτα ή από άλλες υφαντικές ίνες που προέρχονται από το εσωτερικό του φλοιού (βίβλος) ορισμένης κατηγορίας φυτών· νημάτων από άλλες φυτικές υφαντικές ίνες· νημάτων από χαρτί
			13.10.81		Παραγωγή νημάτων από τεχνητές συνεχείς ίνες, πολλαπλών ή κορδονωτών (εκτός από νήμα για ράψιμο, νήμα από πολυαμιδια, πολυεστέρες ή τεχνητή βισκόζη) μη συσκευασμένων για λιανική πώληση· νημάτων από τεχνητές ίνες, συνεχών (εκτός από νήματα για ράψιμο), συσκευασμένων για λιανική πώληση
			13.10.82		Παραγωγή νημάτων (εκτός από νήματα για ράψιμο) από συνθετικές ασυνεχείς ίνες, με περιεκτικότητα >= 85% κατά βάρος από τις ίνες αυτές
			13.10.84		Παραγωγή νημάτων από τεχνητές ίνες μη συνεχείς (εκτός από νήματα για ράψιμο)
			13.10.85		Παραγωγή κλωστών και νημάτων για ράψιμο από τεχνητές και συνθετικές συνεχείς ή ασυνεχείς ίνες
			13.10.93		Υπήρσεις παρασκευής φυσικών υφαντικών ινών
			13.20.12		Υφανση υφασμάτων από λαναρισμένο ή χτενισμένο μαλλί, λεπτίνες ή χονδρόνες ζωικές τρίχες ή αλογότριχες
			13.20.13		Υφανση υφασμάτων από λινάρι
			13.20.15		Υφανση υφασμάτων από άλλες φυτικές υφαντικές ίνες· υφασμάτων από νήματα χαρτιού
		13.20.2			Υφανση βαμβακερών υφασμάτων
			13.20.31		Υφανση υφασμάτων από συνθετικά νήματα συνεχών ινών και από τεχνητά νήματα συνεχών ινών
			23.99.19		Παραγωγή μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων π.δ.κ.α.
			13.20.32		Υφανση υφασμάτων από συνθετικές ασυνεχείς ίνες
			13.20.33		Υφανση υφασμάτων από τεχνητές ασυνεχείς ίνες
			13.20.42		Υφανση πεταστών και παρόμοιων υφαντών φλοκωτών (πεταστέ) υφασμάτων (εκτός από τα είδη κορδελοποιίας) από βαμβάκι
			13.20.44		Παραγωγή υφασμάτων με ύφανση γάζας, (εκτός από τα είδη κορδελοποιίας)
			13.96.18		Υφανση υφασμάτων από υαλοίνες
			13.20.5		Παραγωγή απομίμησης γούνας με ύφανση
			13.20.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής υφαντών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων
			13.96.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής άλλων ειδών κλωστοϋφαντουργίας για τεχνική και βιομηχανική χρήση
			13.91.11		Κατασκευή υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πιεστέ), πλεκτών ή κροσέ
			13.91.12		Κατασκευή άλλων υφασμάτων πλεκτών ή κροσέ
			13.92.11		Κατασκευή κουβερτών και κλωστοκεπασμάτων ταξιδιού, εκτός από ηλεκτρικές κουβέρτες
			13.92.12		Κατασκευή σεντονιών και μαξιλαροθηκών
			13.92.13		Κατασκευή τραπεζομάντιλων και πετοστών φαγητού
			13.92.14		Κατασκευή λινών πετοστών μπάγιου και κουζίνας
			13.92.15		Κατασκευή κουρτινών και εσωτερικών ρολών· γύρων κουρτινών ή κρεβατιών
				13.92.15.01	Κατασκευή κουρτινών και παρόμοιων ειδών από κάθε ύλη

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			13.96.21		Κατασκευή μπουσαμάδων, τεντών και ρολών' ιστιών για βάρκες, ιστιοσανίδων και ιστιοφόρων οχημάτων ξηράς' αντίσκηνων και ειδών κατασκήνωσης
			13.92.16		Άλλα είδη επίπλωσης' σύνολα υφαντών υφασμάτων και νημάτων που προορίζονται για κλινοσκεπάσματα, ταπεταρίες και παρόμοια είδη
			13.92.21	13.92.16.01	Κατασκευή εγχώριων οικιακών υφαντών
					Κατασκευή σάκων και σακιδίων, που χρησιμοποιούνται για τη συσκευασία προϊόντων
				13.92.21.01	Κατασκευή αλευρόσακων και παρόμοιων ειδών
				13.92.21.02	Κατασκευή σάκων από κάρναβη, γιούτα και από άλλες ύλες
				13.96.21.01	Κατασκευή καλυμμάτων αυτοκινήτων
				13.96.21.02	Κατασκευή τεντών, σκηνών και παρόμοιων ειδών
			13.96.22		Κατασκευή αλεξίπτωτων και στροφόπτωτων' και μέρη αυτών
			13.92.22		Κατασκευή παπλωμάτων, στρωμάτων, μαξιλαριών, παραγεμισμένων χαμηλών καθισμάτων (πουφ), προσκεφάλων, υπνόσακων, που φέρουν ελατήρια ή είναι παραγεμισμένα ή επενδυμένα εσωτερικά με οποιαδήποτε ύλη, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα από κυψελώδες ελαστικό ή πλαστικές ύλες
				13.92.22.01	Κατασκευή παπλωμάτων
					Κατασκευή χαλιών και άλλων υφαντικών καλυμμάτων δαπέδου, με κόμπους
					Κατασκευή χαλιών και άλλων υφαντικών καλυμμάτων δαπέδου, υφασμένων, όχι θυσανωτών ούτε φλοκωτών
					Κατασκευή χαλιών και άλλων υφαντικών καλυμμάτων δαπέδου, θυσανωτών
					Κατασκευή άλλων χαλιών και υφαντικών καλυμμάτων δαπέδου
				13.94.11	Κατασκευή σπάγγων, κορδονιών, σχοινίων και καλωδίων, από γιούτα ή άλλες υφαντικές ίνες από στελέχη φυτών
				13.94.11.01	Κατασκευή κορδονιών από κάθε ύλη, φυτιλιών και παρόμοιων ειδών
				13.94.11.02	Κατασκευή σχοινίων και σπάγγων, από κάθε ύλη
			13.94.12		Κατασκευή διχτυών με κόμπους από σπάγγους, κορδόνια ή σχοινιά, έτοιμων διχτυών από υφαντικές ύλες' άλλων ειδών από νήματα, λωρίδες
				13.94.12.01	Κατασκευή αρτανών από σχοινιά
		13.94.2			Παραγωγή ρακών, άχρηστων σπάγγων, κορδονιών, σχοινίων και καλωδίων και φθαρμένων ειδών από υφαντικά υλικά
			13.96.11		Κατασκευή επιμεταλλωμένων νημάτων ή επιμεταλλωμένων νημάτων υπό μορφή κορδονέτου
			13.96.12		Κατασκευή άλλων υφαντών υφασμάτων από μεταλλική κλωστή και υφαντών υφασμάτων από επιμεταλλωμένο νήμα
			13.96.13		Κατασκευή νημάτων και σχοινίων από καουτσούκ, επικαλυμμένων με υφαντικά υλικά' υφαντικού νήματος και λωρίδων, εμποτισμένων ή καλυμμένων με ελαστικό ή πλαστικό
			13.96.14		Κατασκευή άλλων υφασμάτων κλωστούφαντουργίας, εμποτισμένων, επενδυμένων ή επικαλυμμένων
			13.96.15		Κατασκευή υφασμένων φύλλων για επίστρατα με πεπιεσμένο αέρα, που λαμβάνονται από νήματα υψηλής αντοχής από νάylon ή από άλλα πολυαμιδιά, πολυεστέρες ή ρεγίων βισκόζη
			13.96.16		Κατασκευή προϊόντων και ειδών κλωστούφαντουργίας για τεχνικές χρήσεις
			13.96.17		Κατασκευή ειδών κορδελοποιίας: ταινιών χωρίς υφάδι, από νήματα ή ίνες παραλληλισμένα και κολλημένα (bolducs)- διακοσμητικών γαρονιούρων και παρόμοιων
			13.99.11		Κατασκευή τουλών και άλλων δικτυωτών υφασμάτων, στα οποία δεν περιλαμβάνονται τα υφασμένα, πλεκτά ή κροσέ υφάσματα- δαντελών σε τόπια, σε ταινίες ή σε αυτοτελή διακοσμητικά σχέδια
			13.99.12		Κατασκευή κεντημάτων σε τόπια, σε ταινίες ή σε αυτοτελή διακοσμητικά σχέδια
			13.99.13		Κατασκευή πηλίματος (τσόχας), επενδυμένου, επικαλυμμένου ή λαμιναρισμένου
			13.99.14		Κατασκευή υφαντικών ινών με μήκος <=5 mm (χνουδιού από την επεξεργασία των υφασμάτων) κόμπων και σφαιριδίων από υφαντικές ύλες
				13.99.14.01	Κατασκευή βατών
			13.99.15		Κατασκευή νημάτων και λωρίδων υπό μορφή κορδονέτου- νημάτων σεσίλλης- νημάτων με την ονομασία "αλουσιδίτσα"
			13.99.16		Κατασκευή υφαντουργικών προϊόντων καπιτονέ σε τόπια
		14.24.1			Ενδύματα από δέρμα φυσικό ή ανασηματισμένο
			14.10.32		Παλτά, ημίπαλτα, κάπες, επενδυτές, άνορακ, αντιανεμικά και παρόμοια είδη, πλεκτά ή κροσέ, για άνδρες ή αγόρια
			14.10.33		Κατασκευή κοστούμιών, συνόλων, σακακιών κάθε είδους, παντελονιών, φορμών με τυράντες (σαλοπέτ), παντελονιών ως το γόνατο και σορτς, πλεκτών ή κροσέ, για άνδρες ή αγόρια
			14.10.42		Κατασκευή παλτών, ημίπαλτων, καπών, επενδυτών, άνορακ και παρόμοιων ειδών, πλεκτών ή κροσέ, για γυναίκες ή κορίτσια
			14.10.43		Κατασκευή κοστούμιών, ταγιέρ, σακακιών κάθε είδους, φορεμάτων, φουστών, ζιπ-κλιότ, παντελονιών, φορμών με τυράντες (σαλοπέτ), παντελονιών ως το γόνατο και σορτς, πλεκτών ή κροσέ για γυναίκες ή κορίτσια
			14.21.11		Κατασκευή παλτών, αδιάβροχων, ημίπαλτων, καπών, επενδυτών, άνορακ, αντιανεμικών και παρόμοιων ειδών από ύφασμα, εκτός από πλεκτά ή κροσέ, για άνδρες ή αγόρια
			14.21.12		Κατασκευή κοστούμιών και συνόλων από ύφασμα, εκτός από πλεκτά ή κροσέ, για άνδρες ή αγόρια
			14.21.24		Κατασκευή φορεμάτων, φουστών και ζιπ-κλιότ, από ύφασμα, εκτός από πλεκτά ή κροσέ, για γυναίκες ή κορίτσια
				14.21.12.01	Κατασκευή γαμπριάτικων ενδυμάτων
				14.21.24.01	Κατασκευή νυφικών ενδυμάτων
			14.10.31		Κατασκευή πουκάμισων για άντρες ή αγόρια, πλεκτών ή κροσέ
			14.10.21		Κατασκευή σλιτ, σώβρακων, νυχτικών, πιτζαμών, μπουρνούζιων, ρομπών και παρόμοιων ειδών, πλεκτών ή κροσέ, για άνδρες ή αγόρια
			14.10.41		Κατασκευή μπλουζών, πουκάμισων και σεμιζιέ, πλεκτών ή κροσέ, για γυναίκες ή κορίτσια
			14.10.22		Κατασκευή σλιτ, κομπινεζόν ή μεσοφοριών, κλιστών, νυχτικών, πιτζαμών, ρομπών, νεγκλιζέ, μπουρνούζιων και παρόμοιων ειδών, πλεκτών ή κροσέ, για γυναίκες ή κορίτσια
			14.21.26		Κατασκευή μπλουζών, πουκάμισων σεμιζιέ και φανελακίων από υφαντικές ύλες, που δεν είναι πλεκτά ή κροσέ, για γυναίκες ή κορίτσια
			14.22.13		Κατασκευή στηθόδεσμων, κορσέδων χωρίς ελάσματα (λαστέζ), κορσέδων, τσαντών, καλτσοδετών και παρόμοιων ειδών και των μερών τους, είτε πλεκτών ή κροσέ, είτε όχι
			14.10.23		Κατασκευή φανελακίων κάθε είδους, πλεκτών ή κροσέ
			14.29.12		Κατασκευή γαντιών κοινών, γαντιών χωρίς δάχτυλα και γαντιών μονοκόμματων, πλεκτών ή κροσέ
			14.29.13		Κατασκευή άλλων έτοιμων αξεσουάρ ένδυσης και μερών ενδυμάτων ή αξεσουάρ ένδυσης, πλεκτών ή κροσέ
			14.10.52		Κατασκευή ενδυμάτων για βρέφη, πλεκτά ή κροσέ
				14.10.52.01	Κατασκευή βρεφικών βαπτιστικών ενδυμάτων, πλεκτών ή κροσέ
			14.10.53		Κατασκευή αθλητικών ενδυμάτων, στολών σκι, μαγιό κολύμβησης και άλλων ενδυμάτων, πλεκτών ή κροσέ
			14.22.14		Κατασκευή εσωροχών για βρέφη από ύφασμα εκτός από πλεκτά ή κροσέ
			14.29.14		Κατασκευή μαντιλιών, σαλιών, εσαρπών, βέλων, γραβατών, γαντιών και άλλων έτοιμων αξεσουάρ ένδυσης- μερών ενδυμάτων ή αξεσουάρ ένδυσης, από ύφασμα, εκτός από πλεκτά ή κροσέ, π.δ.κ.α.
		14.21.3			κατασκευή εξωτερικών ενδυμάτων για βρέφη, εκτός από πλεκτά ή κροσέ
				14.21.30.01	Κατασκευή βρεφικών βαπτιστικών ενδυμάτων, όχι πλεκτών ή κροσέ
			14.29.11		Κατασκευή αθλητικών φορμών, στολών σκι και άλλων αθλητικών ενδυμάτων, εκτός από πλεκτά ή κροσέ
				14.29.14.01	Κατασκευή γραβατών
				14.29.14.02	Κατασκευή μαντιλιών (ρινομάκτρων) και παρόμοιων ειδών
				14.29.14.03	Κατασκευή μαντιλιών κεφαλής (πολυτελείας ή όχι) και παρόμοιων ειδών
			14.29.22		Κατασκευή ενδυμάτων από πηλίμα (τσόχα) ή μη υφασμένα υφάσματα, ενδυμάτων από υφαντικές ύλες εμποτισμένες ή επιχρισμένες
			14.29.32		Κατασκευή καπέλων και άλλων καλυμμάτων κεφαλής από πηλίμα (τσόχα) ή πλεγμένων ή κατασκευασμένων με συναρμολόγηση ταινιών, από κάθε ύλη, πλεκτών ή κροσέ ή από δαντέλα ή άλλη υφαντική ύλη, σε τόπια- διχτυών και φιλέδων, για τα μαλλιά
				14.29.32.01	Κατασκευή γυναικείων καπέλων
					Κατασκευή άλλων καλυμμάτων κεφαλής εκτός από καλύμματα κεφαλής από καουτσούκ ή πλαστικό, καλυμμάτων κεφαλής ασφαλείας και καλυμμάτων κεφαλής από αμίαντο- ταινιών εσωτερικής προστασίας, εσωτερικών επενδύσεων (φοδρών), καλυμμάτων, σκελετών, γείσων και υποσιγάνων, για την πιλοποία
			14.29.33		Κατασκευή κολάν, καλσόν, μακριών και κοντών καλτσών και άλλων ειδών καλτσοποιίας,(εκτός από τις κάλτσες διαβαθμισμένης συμπίεσης), πλεκτών ή κροσέ
			14.10.11		Κατασκευή κολάν, καλσόν, μακριών και κοντών καλτσών και άλλων ειδών καλτσοποιίας,(εκτός από τις κάλτσες διαβαθμισμένης συμπίεσης), πλεκτών ή κροσέ
			14.10.12		Κατασκευή καλτσών διαβαθμισμένης συμπίεσης

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			14.10.51		Κατασκευή φανελών ζέρσεϊ, πολυόβερ, ζακετών, γιλέκων και παρόμοιων ειδών, πλεκτών ή κροσέ
				14.10.51.01	Κατασκευή φανελών και παρόμοιων ειδών από κάθε ύλη
			15.11.31		Κατεργασία δερμάτων βοοειδών, αποτριχωμένων, ολόκληρων
			15.11.32		Κατεργασία δερμάτων βοοειδών, αποτριχωμένων, τεμαχισμένων (όχι ολόκληρων)
			15.11.33		Κατεργασία δερμάτων υποειδών, αποτριχωμένων
			15.11.41		Κατεργασία δερμάτων προβατοειδών, αποτριχωμένων
			15.11.52		Κατεργασία δέρματος ανασχηματισμένου, με βάση το δέρμα ή τις ίνες του δέρματος
			15.12.11		Είδη σελοποιίας και σαγματοποιίας για κάθε ζώο, από κάθε υλικό
				15.12.11.01	Κατασκευή ειδών σαγής και παρόμοιων ειδών
				15.12.11.02	Κατασκευή ειδών σαγματοποιίας
			15.12.12		Κατασκευή αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών, από δέρμα, ανασχηματισμένο δέρμα, πλαστικά φύλλα, φαντικές ύλες, βουλκανισμένη ίνα ή χαρτόνι- συνόλων ειδών ταξιδιού με είδη για την ατομική περιποίηση, το ράψιμο, το καθάρισμα των υποδημάτων και ενδυμάτων
				15.12.12.01	Κατασκευή τσαντών για ψώνια και λουπάν παρόμοιων ειδών
			15.12.19		Κατασκευή άλλων ειδών από δέρμα ή ανασχηματισμένο δέρμα π.δ.κ.α.
			15.20.11		Κατασκευή αδιάβροχων υποδημάτων, με εξωτερικές σόλες και με επάνω μέρη από καουτσούκ ή πλαστικό εκτός από τα υποδήματα που φέρουν, στο μπροστινό μέρος, προστατευτικό κάλυμμα των δακτύλων από μέταλλο
			15.20.12		Κατασκευή υποδημάτων με εξωτερικές σόλες και με επάνω μέρη από καουτσούκ ή πλαστικό, εκτός από τα αδιάβροχα ή αθλητικά υποδήματα
			15.20.13		Κατασκευή υποδημάτων με επάνω μέρη από δέρμα, εκτός των αθλητικών υποδημάτων, υποδημάτων που φέρουν, στο μπροστινό μέρος, προστατευτικό κάλυμμα των δακτύλων από μέταλλο και διαφόρων ειδικών υποδημάτων
			15.20.14		Κατασκευή υποδημάτων με επάνω μέρη από υφαντικά υλικά, εκτός των αθλητικών υποδημάτων
			15.20.32		Κατασκευή ξύλινων υποδημάτων, διαφόρων ειδικών υποδημάτων και άλλων υποδημάτων
				15.20.32.01	Κατασκευή παντοφλών, σανδαλιών κλπ
				15.20.32.02	Κατασκευή υποδημάτων, εκτός των αθλητικών και των προστατευτικών υποδημάτων, από μονάδα που απασχολεί άνω των 12 εργατών
				15.20.32.03	Κατασκευή υποδημάτων, εκτός των αθλητικών και των προστατευτικών υποδημάτων, από μονάδα που απασχολεί μέχρι 12 εργάτες
		15.20.4			Κατασκευή μερών υποδημάτων από δέρμα, καουτσούκ, πλαστικό και άλλα υλικά
				15.20.40.01	Κατασκευή ειδών υποδηματοποιίας
				15.20.40.02	Κατασκευή σολών υποδημάτων
				15.20.40.03	Κατασκευή τακουινών από κάθε ύλη, εκτός ξύλινων
				15.20.40.04	Κατασκευή φοντιών υποδηματοποιίας, από μονάδα που απασχολεί άνω των δύο εργατών
				15.20.40.05	Κατασκευή φοντιών υποδηματοποιίας, από μονάδα που απασχολεί μέχρι δύο εργάτες
			16.11.12		Παραγωγή ξυλείας μη κωνοφόρων, πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος, τεμαχισμένη ή αποφλοιωμένη, με πάχος > 6 mm
	16.12				Κατεργασία και τελειοποίηση (φινιρίσμα) ξύλου
			16.11.13		Παραγωγή στρωτήρες (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων από μη εμποτισμένη ξυλεία
			16.11.11		Παραγωγή ξυλείας κωνοφόρων, πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος, τεμαχισμένη ή αποφλοιωμένη, με πάχος > 6 mm
				16.11.12.01	Παραγωγή ξυλείας πριονισμένης με μηχανική δύναμη
			16.11.21		Παραγωγή ξυλείας κωνοφόρων, συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε ακμής ή επιφάνειας
			16.11.22		Παραγωγή ξυλείας μπαμπού, συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε ακμής ή επιφάνειας
			16.11.23		Παραγωγή άλλης ξυλείας, συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε ακμής ή επιφάνειας
			16.11.24		Παραγωγή ξυλόμαλλου (άχυρου ξύλου)- ξυλάλευρου
			16.11.33		Παραγωγή άλλης ακατέργαστης ξυλείας
		16.27	16.21.11		Κατασκευή αντικολητής ξυλείας (κόντρα πλακέ), επενδυμένων ξυλόφυλλων (καπλαμά) και παρόμοιας επικολητής ξυλείας, από μπαμπού
					Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) προϊόντων από ξύλο
			16.21.17		Κατασκευή άλλων αντικολητών (κόντρα πλακέ), επενδυμένα ξυλόφυλλα (καπλαμάς) και παρόμοια επικολητή ξυλεία, με τουλάχιστον την εξωτερική στρώση από τροπική ξυλεία
			16.21.16		Κατασκευή άλλων αντικολητών (κόντρα πλακέ), επενδυμένα ξυλόφυλλα (καπλαμάς) και παρόμοια επικολητή ξυλεία, από κωνοφόρα
			16.21.18		Κατασκευή άλλων αντικολητών (κόντρα πλακέ), επενδυμένα ξυλόφυλλα (καπλαμάς) και παρόμοια επικολητή ξυλεία, από άλλη ξυλεία
			16.21.15		Κατασκευή ινωσανίδων από ξύλο ή άλλα ξυλώδη υλικά
			16.21.13		Κατασκευή λεπιδόπλακων (OSB)
			16.21.24		Κατασκευή επενδυμένων ξυλόφυλλων και φύλλων για αντικολητή ξυλεία (κόντρα πλακέ) και άλλης ξυλείας πριονισμένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, πάχους <= 6mm από άλλη ξυλεία
			16.21.22		Κατασκευή επενδυμένων ξυλόφυλλων και φύλλων για αντικολητή ξυλεία (κόντρα πλακέ) και άλλης ξυλείας πριονισμένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, πάχους <= 6mm από κωνοφόρα
			16.21.23		Κατασκευή επενδυμένων ξυλόφυλλων και φύλλων για αντικολητή ξυλεία (κόντρα πλακέ) και άλλης ξυλείας πριονισμένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, πάχους <= 6mm από τροπική ξυλεία
		16.25.1			Κατασκευή παρθύρων, μπαλκονόπορτων και πλαισίων τους, πορτών και κασών και κατωφλίων για πόρτες, από ξύλο
				16.25.10.01	Κατασκευή ξύλινων κουφωμάτων γενικά
			16.23.11		Κατασκευή καλουπιών για οικοδομικό σκυρόδεμα, σανιδών πετώματος, από ξύλο
			16.23.19		Κατασκευή προϊόντων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές, από ξύλο
			16.23.12		Προϊόντα κατεργασμένης δομικής ξυλείας
		16.23.2			Κατασκευή προκατασκευασμένων ξύλινων κτιρίων
			16.24.11		Κατασκευή πλαισίων στοιβασίας υλικών (παλετών), κιβωτιοειδών πλαισίων στοιβασίας και άλλων σανίδων μεταφοράς φορτίων, από ξύλο
			16.24.12		Κατασκευή βαρελιών και προϊόντων βαρελοποιίας, από ξύλο
				16.24.12.01	Κατασκευή ξύλινων βαρελιών
			16.24.13		Κατασκευή άλλων ξύλινων εμπορευματοκιβωτίων και μερών τους
				16.24.13.01	Κατασκευή κουτιών από λεπτό ξύλο
				16.24.13.02	Κατασκευή κυψελών
			16.28.11		Κατασκευή εργαλείων, στελεχών εργαλείων, λαβών εργαλείων, στελεχών και λαβών για σκούπες ή βούρτσες, στοιχείων για την κατασκευή πινών, καλαποδιών για μπότες ή παπούτσια, από ξύλο
				16.28.11.01	Κατασκευή ξύλινων καλαποδιών και τακουινών
				16.28.11.02	Κατασκευή ξύλινων υφαντικών χτενιών
			16.28.13		Κατασκευή ξύλινων ψηφιδωθετημάτων και ενθετικής ξύλινης διακόσμησης επίπλων, θηκών για κοσμήματα ή μαχαίροπύρουνα και παρόμοια είδη από ξύλο, αγαλματιών και άλλων διακοσμητικών ειδών, από ξύλο
				16.28.13.01	Κατασκευή ξύλινων ψηφιδωτών
			16.28.14		Κατασκευή ξύλινων κορνιζών για πίνακες ζωγραφικής, φωτογραφίες, καθρέπτες ή παρόμοια αντικείμενα, και άλλων ειδών από ξύλο
				16.28.14.01	Κατασκευή ξύλινων κορνιζών
				16.28.14.02	Κατασκευή ξύλινων κουρτινόβεργων
				16.28.14.03	Κατασκευή ξύλινων μικροαντικειμένων
				16.28.14.04	Κατασκευή ξύλινων σκαλών
				16.28.14.05	Κατασκευή οδοντογλυφιδών
				16.28.14.06	Κατασκευή φερέτρων
			16.28.21		Κατασκευή φυσικού φελλού, που του έχει αφαιρεθεί η εξωτερική κρούστα ή χονδρικά τετραγωνισμένου ή σε κύβους, πλάκες, φύλλα ή ταινίες- φελλού σε θραύσματα, κόκκους ή σκόνη- υπολειμμάτων φελλού
			16.28.22		Κατασκευή αντικειμένων από φυσικό φελλό
				16.28.22.01	Κατασκευή πωμάτων από φελλό
			16.28.23		Κατασκευή κύβων, πλακών, φύλλων και ταινιών, πλακακιών κάθε σχήματος, συμπαγών κυλίνδρων, από συσσωματωμένο φελλό

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΣΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΣΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			16.28.24		Κατασκευή συσσωματωμένου φελλού: άλλων ειδών από συσσωματωμένο φελλό
			16.28.25		Κατασκευή τεχνουργμάτων από άχυρο, σπάρτο ή άλλες πλεκτικές ύλες: ειδών καλαθοπλεκτικής και σπαρτοπλεκτικής
				16.28.25.01	Κατασκευή κοφινιών και ψαθών
				16.28.25.02	Κατασκευή πλεκτών ειδών, εκτός από έπιπλα
			17.11.11		Παραγωγή χημικού ξυλοπολτού, για διάλυση
			17.11.12		Παραγωγή χημικού ξυλοπολτού, σόδας ή θειικού άλατος, εκτός από πολτό για διάλυση
			17.11.13		Παραγωγή χημικού ξυλοπολτού, θειώδους άλατος, εκτός από πολτό για διάλυση
			17.11.14		Παραγωγή μηχανικού ξυλοπολτού- ημιχημικού ξυλοπολτού: πολτών από ινώδεις κυτταρινικές ύλες, εκτός από ξύλο
			17.12.11		Κατασκευή δημοσιογραφικού χαρτιού σε κυλίνδρους ή σε φύλλα
			17.12.12		Κατασκευή χειροποίητου χαρτιού και χαρτονιού
			17.12.13		Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού που χρησιμοποιείται ως βάση για φωτοευαίσθητο, θερμοευαίσθητο ή ηλεκτροευαίσθητο χαρτί- χαρτιού αποτυπωτικής βάσης: βάσης χαρτιού ταπεταρίας
			17.12.14		Κατασκευή άλλου χαρτιού και χαρτονιού για γραφική χρήση
	17.12.2				Κατασκευή υλικού χαρτοποιίας για χαρτί υγείας ή χαρτί καθαρισμού προσώπου, χαρτοπετσέτες κάθε είδους, χαρτοβάμβακα και επίπεδων επιφανειών από ίνες κυτταρίνης
			17.12.35		Κατασκευή πολύπτυχου χαρτιού testliner (ανακυκλωμένων ινών)
			17.12.41		Κατασκευή μη επιχρισμένου χαρτιού κραφτ - χοντρού χαρτιού κραφτ για σάκους, τύπου παπιέ γκοφρέ ή κυματοειδούς
			17.12.43		Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού για διηθήσεις: πληματοειδούς (τόσχινο) χαρτιού
			17.12.44		Κατασκευή ταιγαρόχαρτου, έστω και κομμένου στις κανονικές διαστάσεις ή σε μορφή σωλήνων πλάτους > 5 cm
	17.12.6				Κατασκευή φυτικού περγαμνοειδούς χαρτιού, αδιάβροχου χαρτιού (λαδόχαρτου), διαφανούς χαρτιού αντιγραφής και χαρτιού γκλασέ και άλλων στυλνών διαφανών ή ημιδιαφανών χαρτιών
			17.12.71		Κατασκευή σύνθετου χαρτιού και χαρτονιού μη επιχρισμένου επιφανειακά ή εμποτισμένου
			17.12.72		Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού τύπου παπιέ γκοφρέ κυματοειδούς, ανάγλυφου ή διάτρητου
			17.12.73		Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή άλλες γραφικές τέχνες, επιχρισμένου με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες
			17.12.74		Κατασκευή χονδρού χαρτιού κραφτ (εκτός από το είδος που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή άλλες γραφικές τέχνες), επιχρισμένου με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες
			17.12.75		Κατασκευή χονδρού χαρτονιού κραφτ (εκτός από το είδος που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή σε άλλες γραφικές τέχνες), επιχρισμένου με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες
			17.12.76		Κατασκευή αποτυπωτικού χαρτιού (καρμπόν), αυτοαντιγραφικού χαρτιού και άλλων χαρτιών για αντιγραφή ή σιδηροτυπία, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα
			17.12.77		Κατασκευή χαρτιού, χαρτονιού, χαρτοβάμβακα και ρολών από ίνες κυτταρίνης, επιχρισμένων, εμποτισμένων, επενδυμένων, με έγχρωμη ή τυπωμένη επιφάνεια, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα
			17.12.77.01		Κατασκευή παραφινόχαρτου και γομιαρισμένου χαρτιού
			17.12.77.02		Κατασκευή χαρτιού κατάλληλου για μονωτικό υλικό
			17.12.78		Κατασκευή εσωτερικού γκρίζου χαρτονιού (εκτός από το είδος που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή άλλους γραφικούς σκοπούς), επιχρισμένου με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες
			17.12.79		Κατασκευή άλλου χαρτονιού (εκτός από το είδος που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή άλλους γραφικούς σκοπούς), επιχρισμένου με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες
			17.21.11		Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού σε κυλίνδρους ή φύλλα
			17.21.99		Εργασίες υπερβολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και κιβωτών από χαρτί και χαρτόνι
			17.22.11		Κατασκευή χαρτιού υγείας, χαρτομάντιλων, μαντιλών και πετσέτων καθαρισμού προσώπου, τραπεζομάντιλων και πετσέτων φαγητού από χαρτοπολτό, χαρτί, χαρτοβάμβακα ή επίπεδες επιφάνειες ινών κυτταρίνης
			17.22.12		Κατασκευή πετσέτων (σερβιετών) και ταμπόν υγείας, απορροφητικών πανιών για βρέφη και παρόμοιων υγειονομικά ειδών, ενδυμάτων και εξαρτημάτων ένδυσης, από χαρτοπολτό, χαρτί, χαρτοβάμβακα ή επίπεδες επιφάνειες ινών κυτταρίνης
			17.23.11		Κατασκευή αποτυπωτικού χαρτιού (καρμπόν), αυτοαντιγραφικού χαρτιού και άλλων χαρτιών για αντιγραφή ή σιδηροτυπία, που δεν είναι σε ρολά ή σε φύλλα: μεμβρανών πολυγράφων και πλακών όφσετ από χαρτί
			17.23.12		Κατασκευή φακέλων, επιστολικών δελταρίων, ταχυδρομικών δελταρίων μη εικονογραφημένων και δελταρίων αλληλογραφίας από χαρτί ή χαρτόνι- κουτών, θηκών και σετ γραφής από χαρτί ή χαρτόνι, που περιέχουν χαρτί αλληλογραφίας
				17.23.12.01	Κατασκευή φακέλων
			17.23.13		Κατασκευή βιβλίων μητρώων, λογιστικών βιβλίων, κλασέρ, εντύπων προς συμπλήρωση και άλλων ειδών γραφικής ύλης, από χαρτί ή χαρτόνι
			17.23.14		Κατασκευή άλλου χαρτιού και χαρτονιού που χρησιμοποιείται για γραφή, εκτύπωση ή άλλους γραφικούς σκοπούς, τυπωμένο, ανάγλυφο ή διάτρητο
				17.23.14.01	Υπηρεσίες γραμμογράφησης χάρτου
			17.24.11		Κατασκευή χαρτιού για επενδύσεις τοίχων (ταπεταρίας) και παρόμοιες επενδύσεις τοίχων- διαφανών διακοσμήσεων παράθυρων από χαρτί
			17.24.12		Κατασκευή επενδύσεων τοίχων από υφαντικές ύλες
			17.25.11		Κατασκευή ετικετών από χαρτί ή χαρτόνι
			17.25.19		Κατασκευή ταιγαρόχαρτου (πλάτους <=5 cm)- μασουριών, καρουλιών και παρόμοιων ειδών- διηθητικού χαρτιού και χαρτονιού- άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι π.δ.κ.α.
			18.12.01		Υπηρεσίες εκτύπωσης γραμματόσημων, χαρτόσημων, τίτλων, ευφυών καρτών, επιταγών και άλλων εγγράφων με διακριτικά ασφαλείας και συναφών ειδών
				18.12.01.01	Εκτύπωση καρτών με ενσωματωμένη μαγνητική ταινία
			18.12.03		Υπηρεσίες εκτύπωσης εφημερίδων και περιοδικών, που εκδίδονται λιγότερο από τέσσερις φορές την εβδομάδα
			18.12.09		Άλλες υπηρεσίες εκτύπωσης π.δ.κ.α.
				18.12.09.01	Εργασίες εκτύπωσης με χρυσό
				18.12.09.02	Υπηρεσίες εκτύπωσης υφασμάτων
				18.12.09.03	Υπηρεσίες μεταξοτυπίας
				18.12.09.04	Υπηρεσίες σταμπώματος ή επικόλλησης χαλκομανίας επί ενδυμάτων
	18.13.3				Βοηθητικές υπηρεσίες συναφείς με την εκτύπωση
				18.13.30.01	Παραγωγή άλλων ρεπρογραφικών προϊόντων, [π.χ. φύλλων (διαφανειών) οπισθοπροβλετών, σκαριφημάτων, μακετών, ομοιωμάτων, τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων]
				18.13.30.02	Προετοιμασία ψηφιακών δεδομένων (π.χ. βελτίωση, επιλογή, διασύνδεση ψηφιακών δεδομένων αποθηκευμένων σε φορείς ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων), συναφών με την εκτύπωση
				18.13.30.03	Υπηρεσίες κασετίστας
			20.11.11		Παραγωγή υδρογόνου, αργού, σπάνιων αερίων, άζωτου και οξυγόνου
				20.11.11.01	Παραγωγή μειγμάτων βιομηχανικών αερίων
				20.11.11.02	Παραγωγή οξυγόνου
			20.11.12		Παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα και άλλων ανόργανων οξυγονούχων ενώσεων μη μεταλλικών στοιχείων
			20.12.11		Παραγωγή οξειδίου και υπεροξειδίου του ψευδάργυρου- οξειδίων του τιτάνιου
			20.12.12		Παραγωγή οξειδίων και υδροξειδίων του χρωμίου, του μαγγάνιου, του μολύβδου και του χαλκού
			20.12.13		Παραγωγή άλλων οξειδίων, υπεροξειδίων και υδροξειδίων μετάλλων, εκτός από οξείδιο και υδροξείδιο του λιθίου
			20.13.25		Παραγωγή οξειδίων και υδροξειδίων του λιθίου
			20.12.21		Παραγωγή συνθετικών οργανικών χρωστικών υλών και παρασκευασμάτων που βασίζονται σε αυτές- οργανικών συνθετικών προϊόντων, των τύπων εκείνων που χρησιμοποιούνται ως παράγοντες τόνωσης του φθορισμού ή ως φωτοφόρα: χρωστικών λακών και παρασκευασμάτων που βασίζονται σε αυτές
			20.12.22		Παραγωγή δεσφικών εκχυλισμάτων φυτικής προέλευσης- ταννινών και των αλάτων, αιθέρων, εστέρων και άλλων παραγώγων τους- χρωστικών υλών φυτικής ή ζωικής προέλευσης
			20.12.24		Παραγωγή άλλων χρωστικών υλών- ανόργανων προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως φωτοφόρα
			20.13.13		Παραγωγή άλλων ραδιενεργών στοιχείων, ισότοπων και ενώσεων τους- κρυστάλλων, διασπορών, κεραμικών προϊόντων και μειγμάτων που περιέχουν αυτά τα στοιχεία, ισότοπων ή ενώσεων
			20.13.14		Παραγωγή καυσίμων στοιχείων (φυσίγνια), που δεν έχουν ακτινοβοληθεί, για πυρηνικούς αντιδραστήρες

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			20.13.21		Παραγωγή μεταλλοειδών
			20.13.22		Παραγωγή αλογονωμένων ή θειούχων ενώσεων των μη μεταλλικών στοιχείων
			20.13.23		Παραγωγή μετάλλων αλκαλίων ή αλκαλικών γαιών- μετάλλων σπανίων γαιών, σκάνδιου και ύττριου- υδράργυρου
			20.13.24		Παραγωγή υδροχλωρίου- διθεικού οξέως, διφωσφορικού πεντοξειδίου- άλλων ανόργανων οξέων- διοξειδίου του πυρίτιου και του θείου
			20.13.26		Παραγωγή οξειδίων, υδροξειδίων και υπεροξειδίων- υδραζίνης και υδροξυλαμίνης και ανόργανων αλάτων τους
			20.13.32		Παραγωγή υποχλωριωδίων, χλωρικών και υπερχλωρικών
			20.13.41		Παραγωγή σουλφιδίων, θειωδών και θειικών αλάτων
			20.13.42		Παραγωγή φωσφινικών, φωσφονικών, φωσφορικών, πολυφωσφορικών αλάτων και νιτρικών αλάτων (εκτός του κάλιου)
			20.13.43		Παραγωγή ανθρακικών αλάτων
			20.13.51		Παραγωγή αλάτων οξομεταλλικών ή υπεροξομεταλλικών οξέων- κολλοειδών πολύτιμων μετάλλων
			20.13.52		Παραγωγή άλλων ανόργανων ενώσεων, αμαλαγμάτων, εκτός των αμαλαγμάτων των πολύτιμων μετάλλων
			20.13.61		Παραγωγή άλλων ισότοπων και των ενώσεων τους
			20.13.62		Παραγωγή κυανιδίων, οξειδίων των κυανιδίων και σύμπλοκων κυανιδίων- κροτικών, κυανικών και θειοκυανικών αλάτων- πυριτικών αλάτων- βορικών αλάτων- υπερβορικών αλάτων- άλλων αλάτων ανόργανων οξέων ή υπεροξέων
			20.13.63		Παραγωγή υπεροξειδίου του υδρογόνου
			20.13.64		Παραγωγή φωσφιδίων, καρβιδίων, υδριδίων, νιτρίδων, αζωτιδίων, πυριτιδίων και βοριδίων
			20.13.67		Παραγωγή φρυγμένων σιδηροπυριτών
			20.14.12		Παραγωγή κυκλικών υδρογονανθράκων
			20.14.14		Παραγωγή σουλφονωμένων, νιτρωμένων ή νιτρωμένων παράγωγων υδρογονανθράκων, αλογονωμένων ή όχι
			20.14.15		Παραγωγή άλλων παράγωγων υδρογονανθράκων
			20.14.21		Παραγωγή βιομηχανικών λιπαρών αλκοολών
			20.14.22		Παραγωγή μονοσθενών αλκοολών
			20.14.23		Παραγωγή διολών, πολυαλκοολών, κυκλικών αλκοολών και παραγώγων τους
			20.14.24		Παραγωγή φαινολών- φαινοαλκοολών και παραγώγων από φαινόλες
			20.14.31		Παραγωγή λιπαρών οξέων μονοκαρβοξυλικών βιομηχανικών- όξινων λαδιών από εξευγενισμό
			20.14.32		Παραγωγή κορεσμένων ακυκλικών μονοκαρβοξυλικών οξέων και των παραγώγων τους
			20.14.33		Παραγωγή ακόρεστων μονοκαρβοξυλικών, κυκλικών, κυκλικών ή κυκλοτερπενικών ακυκλικών πολυκαρβοξυλικών οξέων και παραγώγων τους
			20.14.34		Παραγωγή αρωματικών πολυκαρβοξυλικών και καρβοξυλικών οξέων με πρόσθετη οξυγονούχο ομάδα- και των παραγώγων τους, εκτός από το σαλικυλικό οξύ και τα άλατά του
			20.14.41		Παραγωγή ενώσεων με αμινική ομάδα
			20.14.42		Παραγωγή οξυγονούχων αμινικών ενώσεων, εκτός από τη λυσίνη και το γλουταμικό οξύ
			20.14.43		Παραγωγή ουρεϊνών- ενώσεων με καρβοξυμιδική ομάδα και με νιτρική ομάδα- παραγώγων τους
			20.14.44		Παραγωγή ενώσεων με άλλες αζωτούχες ομάδες
			20.14.51		Παραγωγή οργανικών θειοενώσεων και άλλων οργανο-ανόργανων ενώσεων
			20.14.52		Παραγωγή ετεροκυκλικών ενώσεων- νουκλεϊνικών οξέων και των αλάτων τους
			20.14.53		Παραγωγή φωσφορικών εστέρων και των αλάτων τους ή εστέρων άλλων ανόργανων οξέων και των αλάτων τους και των αλογονωμένων, σουλφονωμένων, νιτρωμένων ή νιτρωμένων παραγώγων τους
			20.14.61		Παραγωγή ενώσεων με αλδεϋδικές ομάδες
			20.14.62		Παραγωγή ενώσεων με κετονικές και κινονικές ομάδες
			20.14.63		Παραγωγή αιθέρων, οργανικών υπεροξειδίων, εποξειδίων, ακεταλών και ημιακεταλών και των παραγώγων τους
			20.14.64		Παραγωγή ενζύμων και άλλων οργανικών ενώσεων
			20.14.64.01		Παραγωγή τυρομαγιάς
			20.14.71		Παραγωγή παραγώγων φυτικών προϊόντων ή προϊόντων ρητίνης
			20.14.71.01		Παραγωγή προϊόντων ρητίνης
			20.14.73		Παραγωγή ελαίων και άλλων προϊόντων που προέρχονται από την απόσταξη σε υψηλή θερμοκρασία των πωσών από λιθάνθρακα και παρόμοια
			20.14.74		Παραγωγή μη μετουσιωμένης αιθυλικής αλκοόλης με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ≥ 80 % κατ' όγκο
			20.51.1		Υγρά βιοκαύσιμα
			20.14.75		Παραγωγή αιθυλικής αλκοόλης και αποσταγμάτων μετουσιωμένων, οποιουδήποτε τίτλου
			20.15.1		Παραγωγή νιτρικού οξέως- σουλφονιτρικών οξέων- αμμωνίας
			20.15.2		Παραγωγή χλωριούχου αμμωνίου- νιτρωδών αλάτων
			20.15.41		Παραγωγή υπερφωσφορικών λιπασμάτων
			20.15.42		Παραγωγή άλλων φωσφορικών λιπασμάτων
			20.15.51		Παραγωγή χλωριούχου κάλιου
			20.15.52		Παραγωγή θειικού κάλιου
			20.15.53		Παραγωγή άλλων καλιούχων λιπασμάτων
			20.15.8		Παραγωγή ζωικών ή φυτικών λιπασμάτων
			20.16.1		Παραγωγή πολυμερών του αιθυλενίου, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.3		Παραγωγή πολυμερών του χλωριούχου βινυλίου ή άλλων αλογονωμένων ολεφινών, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.30.01		Παραγωγή χλωριούχου πολυβινυλίου (PVC)
			20.16.4		Παραγωγή πολυακεταλών, άλλων πολυαιθέρων και εποξειδικών ρητινών, σε πρωτογενείς μορφές πολυανθρακικών (πολυκαρβονικών), αλκυδικών ρητινών, αλλυλικών πολυεστέρων και άλλων πολυεστέρων σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.51		Παραγωγή πολυμερών του προπυλενίου ή άλλων ολεφινών, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.52		Παραγωγή πολυμερών του οξικού βινυλίου ή άλλων εστέρων του βινυλίου και άλλων πολυμερών του βινυλίου, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.53		Παραγωγή ακρυλικών πολυμερών, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.54		Παραγωγή πολυαμιδίων, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.55		Παραγωγή ρητινών ουρίας, θειουρίας και μελαμίνης, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.56		Παραγωγή άλλων αμινορητινών, φαινολικών ρητινών και πολυουρεθανών, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.57		Παραγωγή σιλικόνων, σε πρωτογενείς μορφές
			20.16.59		Παραγωγή άλλων πλαστικών, σε πρωτογενείς μορφές, π.δ.κ.α.
			20.17.1		Παραγωγή συνθετικού ελαστικού (καουτσούκ) σε πρωτογενείς μορφές
			20.17.10.01		Παραγωγή ελαστικού για σφραγίδες
			20.20.11		Παραγωγή εντομοκτόνων
			20.20.12		Παραγωγή ζιζανιοκτόνων
			20.20.13		Παραγωγή ανασχετικών βλάστησης και ρυθμιστών της ανάπτυξης των φυτών
			20.20.14		Παραγωγή απολυμαντικών
			20.20.15		Παραγωγή μυκητοκτόνων
			20.20.17		Παραγωγή άλλων φυτοφαρμάκων και άλλων αγροχημικών προϊόντων
			20.30.11		Παραγωγή χρωμάτων και βερνικιών με βάση ακρυλικά πολυμερή ή πολυμερή του βινυλίου, σε υδατώδες μέσο
			20.30.12		Παραγωγή χρωμάτων και βερνικιών με βάση πολυεστέρες, ακρυλικά πολυμερή ή πολυμερή του βινυλίου, σε μη υδατώδες μέσο- διαλυμάτων
			20.30.21		Παραγωγή παρασκευασμένων χρωστικών ουσιών, αδιαφανοποιητών και χρωμάτων, υαλωδών ομάτων και επιστρώσεων, επικαλυμμάτων κεραμεικτής, υγρών λούστρων και παρόμοιων ειδών- τριμμένου γυαλιού
			20.30.22		Παραγωγή άλλων χρωμάτων και βερνικιών- παρασκευασμένων ξηραντικών
			20.30.23		Παραγωγή χρωμάτων καλλιτεχνικών, σπουδαστών ή ζωγράφων επιγραφών, χρωμάτων αλλαγής των αποχρώσεων, χρωμάτων αναψυχής και παρόμοιων ειδών
			20.41.31		Παραγωγή σαπουνιού και επιφανειοδραστικών οργανικών προϊόντων και παρασκευασμάτων που χρησιμοποιούνται ως σαπούνι- χαρτιού, βατών, πιλημάτων (τσοχών) και μη υφασμένων υφασμάτων, εμπροτισμένων, επιχρισμένων ή καλυμμένων με σαπούνι ή απορροπαντικά
			20.41.31.01		Παραγωγή σαπουνιού πολυτελείας
			20.41.41		Παραγωγή παρασκευασμάτων για αρωματισμό ή απόσμηση χώρων
			20.41.41.01		Παραγωγή μωσολιβανού

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ NACE	ΤΑΞΕΙΣ NACE	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			20.41.42		Παραγωγή τεχνητών κεριών και παρασκευασμένων κεριών
			20.41.43		Παραγωγή στιλβωτικών ουσιών και κρεμών, για υποδήματα, έπιπλα, δάπεδα, αμαξώματα, γυαλί ή μέταλλο
				20.41.43.01	Παραγωγή βαφών υποδημάτων
				20.41.43.02	Παραγωγή παρκετίνης
			20.42.11		Παραγωγή αρωμάτων και κολονιών
			20.42.13		Παραγωγή παρασκευασμάτων για την περιποίηση των χεριών και των ποδιών
			20.42.15		Παραγωγή παρασκευασμάτων ομορφιάς, μακιγιάζ (make-up) ή φροντίδας του δέρματος (περιλαμβάνονται και τα αντιηλιακά) π.δ.κ.α.
			20.42.16		Παραγωγή σαμπουνών, λακ μαλλιών, παρασκευασμάτων για μόνιμο κατάρωμα (περμανάντ) ή ίσιωμα μαλλιών
			20.42.17		Παραγωγή λουσίων και άλλων παρασκευασμάτων για τα μαλλιά
			20.42.18		Παραγωγή παρασκευασμάτων για την υγιεινή του στόματος ή των δοντιών (συμπεριλαμβάνονται οι σιρωτικοί πολτοί και σκόνες)- οδοντικού
			20.42.19		Παραγωγή ξυριστικών παρασκευασμάτων- αποσμητικού κηρού και αντιδρωτικών για το σώμα- παρασκευασμάτων για το λουτρό- άλλων αρωμάτων, καλλυντικών ή παρασκευασμάτων καλλωπισμού π.δ.κ.α.
			20.59.81		Παραγωγή προωθητικής πυρίτιδας και παρασκευασμένα εκρηκτικά
			20.59.82		Παραγωγή θρυαλλίδων ασφαλείας- εκρηκτικές θρυαλλίδες- καψύλια- είδη ανάφλεξης- ηλεκτρικοί πυροκροπητές
			20.59.83		Παραγωγή πυροτεχνημάτων
			20.59.84		Φωτοβολίδες σηματοδότησης, ρουκέτες βροχής, σήματα ομίχλης και άλλα είδη πυροτεχνίας
			20.59.85		Παραγωγή σπέρτων
			20.59.86		Παραγωγή κολλών
				20.59.62.01	Παραγωγή αμυλόκολλας και παρόμοιων ειδών
				20.59.62.02	Παραγωγή γόμας και παρόμοιων ειδών
			20.59.11		Παραγωγή φωτογραφικών πλακών, φιλμ και φιλμ στιγμαίας εκτύπωσης, ευαίσθητοποιημένων μη εκτεθειμένων- φωτογραφικού χαρτιού
			20.59.12		Παραγωγή γαλακτωμάτων για ευαίσθητοποίηση επιφανειών για φωτογραφικές χρήσεις- άλλα χημικά παρασκευάσματα για φωτογραφικές χρήσεις
	20.59.3				Παραγωγή μελάνης γραφής ή σχεδίασης και άλλων μελανιών
	26.20.4				Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων υπολογιστικών μηχανών
			20.59.43		Παραγωγή υγρών για υδραυλικά φρένα- αντιψυκτικών παρασκευασμάτων και παρασκευασμένων αποαπωτικών υγρών
			20.59.51		Παραγωγή πεπτονών, άλλων πρωτεϊνικών ουσιών και των παραγώγων τους π.δ.κ.α.- σκόνες επεξεργασίας δέρματος
			20.59.52		Παραγωγή πολλών προπλάσμάτων- οδοντιατρικού κηρού και άλλων παρασκευασμάτων για χρήση στην οδοντιατρική με βάση το γύψο, παρασκευασμάτων και γομώσεων για πυροσβεστήρες- παρασκευασμένων μέσω καλλιέργειας για την ανάπτυξη μικροοργανισμών- σύνθετων διαγνωστικών ή εργαστηριακών αντιδραστηρίων
				20.59.52.01	Παραγωγή πλαστελίνης
			20.59.53		Παραγωγή χημικών στοιχείων σε μορφή δίσκου και ενώσεων που έχουν υποστεί χημική κατεργασία για χρήση στην ηλεκτρονική
			20.59.56		Παραγωγή παρασκευασμάτων αποσκωρίωσης- συλλυψάσματα- παρασκευασμένοι επιταχυντές βουλκανισμού- σύνθετοι πλαστικοποιητές και σταθεροποιητές για καουτσούκ ή πλαστικό- άλλα καταλυτικά παρασκευάσματα- άλλα μείγματα αλκυλοβενζολίου και μείγματα αλκυλοαφθαλινίων
			20.59.57		Παραγωγή συνθετικών παρασκευασμένων για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου- χημικά προϊόντα
			20.59.59		Παραγωγή διαφόρων άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α.
				20.59.59.01	Παραγωγή βιοαέριου από αγροτικές πρώτες ύλες
				20.59.59.02	Παραγωγή βιοκαυσίμων (στερεών, υγρών ή αέριων)
				20.59.59.03	Παραγωγή υγρών αναπλήρωσης ηλεκτρονικών τσιγάρων
			20.59.61		Παραγωγή ζελατίνων και παραγώγων ζελατίνων
			20.60.11		Παραγωγή συνθετικών συνεχών και ασυνεχών ινών, μη λαναρισμένων ή χτενισμένων
			20.60.12		Παραγωγή ινών υψηλής αντοχής από πολυαμίδια και πολυεστέρες
			20.60.13		Παραγωγή άλλων συνθετικών ινών, απλών
			20.60.14		Παραγωγή συνθετικών μονοκλών νημάτων- λωρίδων και παρόμοιων ειδών, από συνθετικά υφαντικά υλικά
			20.60.21		Παραγωγή τεχνητών συνεχών και ασυνεχών ινών, μη λαναρισμένων ή χτενισμένων
			20.60.24		Παραγωγή τεχνητών μονοκλών νημάτων- λωρίδων και παρόμοιων ειδών από τεχνητά υφαντικά υλικά
			21.10.31		Παραγωγή άλλων λακτονών, ετεροκυκλικών ενώσεων μόνο με ετεροάτομο(α) του αζώτου, που περιέχουν στη δομή τους μη συνενωμένο δακτύλιο πυραζόλιου ή τριαζίνης, δακτύλιο πυριμιδίνης, πευραζίνης ή σύστημα δακτυλίων φαινοβενζαίνης χωρίς άλλες συνενώσεις- υδαντοίνης και των παραγώγων της
			21.10.32		Παραγωγή σουλφοναμιδίων
		21.10.4			Παραγωγή άλλων σακχάρων, χημικά καθαρών- άλλων αιθέρων και εστέρων σακχάρων και των αλάτων τους
			21.10.51		Παραγωγή προβιταμινών, βιταμινών και των παραγώγων τους
			21.10.52		Παραγωγή ορμονών και των παραγώγων τους- άλλων στεροειδών, που χρησιμοποιούνται κυρίως ως ορμόνες
			21.10.53		Παραγωγή γλυκοζιτών, φυτικών αλκαλοειδών, των αλάτων, των αιθέρων, των εστέρων και άλλων παραγώγων τους
		21.10.6			Παραγωγή αδέων και άλλων οργάνων- εκχυλισμάτων τους και άλλων ανθρώπινων ή ζωικών ουσιών
			21.20.11		Παραγωγή φαρμάκων, που περιέχουν πενικιλίνες ή άλλα αντιβιοτικά
			21.20.23		Παραγωγή διαγνωστικών αντιδραστηρίων και άλλων φαρμακευτικών σκευασμάτων
			21.20.24		Παραγωγή συγκολλητικών επιδέσμων, χειρουργικών ραμμάτων και παρόμοιων υλικών- κοτυλών πρώτων βοηθειών
			22.11.11		Κατασκευή καινούργιων επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) με πεπιεσμένο αέρα, από καουτσούκ, που χρησιμοποιούνται στα επιβατικά αυτοκίνητα
			22.11.12		Κατασκευή καινούργιων επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) με πεπιεσμένο αέρα, από καουτσούκ, που χρησιμοποιούνται στις μοτοσυκλέτες ή στα ποδήλατα
			22.11.13		Κατασκευή καινούργιων επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) με πεπιεσμένο αέρα, από καουτσούκ, που χρησιμοποιούνται στα λεωφορεία, στα φορτηγά ή στα αεροσκάφη
			22.11.14		Κατασκευή αγροτικών επισώτρων- άλλων καινούργιων επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) με πεπιεσμένο αέρα, από καουτσούκ
			22.11.15		Κατασκευή εσωτερικών σωλήνων (αεροθαλάμων), συμπαγών ή ημισυμπαγών (κοιλών) επισώτρων (ελαστικών οχημάτων), εύκολα αντικαθιστώμενων πελμάτων επισώτρων και εσωτερικών προστατευτικών ταινιών επισώτρων, από καουτσούκ
			22.11.16		Κατασκευή ειδών καθορισμένης μορφής για την αναγόμωση επισώτρων (ελαστικών οχημάτων)
			22.11.2		Κατασκευή αναγομωμένων επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) με πεπιεσμένο αέρα, από καουτσούκ
			22.12.1		Κατασκευή αναγεννημένου καουτσούκ σε πρωτογενείς μορφές ή πλάκες, φύλλα ή λωρίδες
			22.12.2		Κατασκευή μη βουλκανισμένου καουτσούκ και ειδών κατασκευασμένων από αυτό- βουλκανισμένου καουτσούκ, εκτός του σκληρυμένου καουτσούκ, σε νήματα, σχοινιά, πλάκες, φύλλα, λωρίδες, ράβδους και καθορισμένες μορφές
			22.12.3		Κατασκευή αγωγών, άκαμπτων σωλήνων και εύκαμπτων σωλήνων, από βουλκανισμένο καουτσούκ εκτός του σκληρυμένου καουτσούκ
			22.12.4		Κατασκευή μάντων μεταφοράς ή μετάδοσης της κίνησης, από βουλκανισμένο καουτσούκ
			22.12.6		Κατασκευή ειδών ρουχισμού και εξαρτημάτων ένδυσης, από βουλκανισμένο καουτσούκ, εκτός του σκληρυμένου καουτσούκ
			22.12.71		Κατασκευή ειδών υγιεινής ή φαρμακευτικών ειδών από βουλκανισμένο καουτσούκ, εκτός του σκληρυμένου καουτσούκ
			22.12.73		Κατασκευή διαφόρων άλλων ειδών από βουλκανισμένο καουτσούκ- σκληρυμένου καουτσούκ σε όλες τις μορφές και είδη του- επενδύσεων δοπέδου και πατακίων από βουλκανισμένο κυψελωτές καουτσούκ
		22.21.1			Κατασκευή μονοκλών νημάτων στα οποία η μεγαλύτερη διάσταση της εγκάρσιας τομής είναι > 1 mm, σε ράβδους κάθε είδους και καθορισμένες μορφές, από πλαστικές ύλες
		22.25			Υψηρές κατεργασίες και τελειοποίησης (φινιρίσματος) πλαστικών προϊόντων
			22.21.22		Κατασκευή άλλων αγωγών, άκαμπτων σωλήνων και εύκαμπτων σωλήνων, καθώς και εξαρτημάτων τους, από πλαστικές ύλες
				22.21.22.01	Κατασκευή πλαστικών εξαρτημάτων άρδευσης και αποχέτευσης
		22.21.3			Κατασκευή πλακών, φύλλων, μεμβρανών, λεπτών φύλλων και λωρίδων από πλαστικές ύλες μη κυψελωδείς, που δεν είναι ενισχυμένες, ούτε επιστρωμένες ούτε κατά παρόμοιο τρόπο συνδυασμένες με άλλα υλικά
				22.21.30.01	Κατασκευή ακρυλικών φύλλων (plexi-glass), που δεν είναι ενισχυμένα
				22.21.30.02	Κατασκευή μονωτικών υλικών από πλαστικές ύλες
			22.21.42		Αυτοκόλλητες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, λεπτά φύλλα, ταινίες, λωρίδες και άλλες επίπεδες μορφές, από πλαστικές ύλες
			22.21.41		Αυτοκόλλητες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, λεπτά φύλλα, ταινίες, λωρίδες και άλλες επίπεδες μορφές, από πλαστικές ύλες, σε ρόλους πλάτους ≤ 20 cm

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			22.21.44		Κατασκευή άλλων πλακών, φύλλα, μεμβράνες, λεπτά φύλλα και λωρίδες από πλαστικές ύλες, μη κυψελώδεις
			22.22.11		Κατασκευή σάκων και τσαντών, από πολυμερή του αιθυλενίου
			22.22.11.01		Κατασκευή πλαστικών αλευρόσακων και παρόμοιων ειδών από πολυμερή του αιθυλενίου
			22.22.12		Κατασκευή σάκων και τσαντών, από πολυμερή του αιθυλενίου
			22.22.12.01		Κατασκευή πλαστικών αλευρόσακων και παρόμοιων ειδών από άλλες πλαστικές ύλες (εκτός του αιθυλενίου)
			22.22.13		Κατασκευή κουτιών, θηκών, κιβωτιών και παρόμοιων ειδών από πλαστικές ύλες
			22.22.14		Κατασκευή νταμιτζάνων, μπουκαλιών, φιαλών, και παρόμοιων ειδών από πλαστικές ύλες
			22.22.19		Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας π.δ.κ.α.
			22.22.19.01		Κατασκευή πλαστικών σωληναρίων
			22.24.11		Κατασκευή επενδύσεων διαπέδων, τοίχων ή οροφών από πλαστικές ύλες, σε ρολά ή υπό μορφή πλακιδίων
			22.24.11.01		Κατασκευή ψηφιδωτών επενδύσεων από πλαστικές ύλες
			22.24.13		Κατασκευή μπανιέρων, νιπτήρων, λεκανών και των καλυμμάτων τους, καζανακίων και παρόμοιων ειδών υγιεινής από πλαστικές ύλες
			22.24.12		Κατασκευή λινοταπήτων και σκληρών μη πλαστικών επενδύσεων διαπέδου, π.χ. εύκαμπτων επενδύσεων διαπέδου, όπως διαπέδων βινυλίου κλπ
			22.24.19		Κατασκευή πλαστικών οικοδομικών ειδών π.δ.κ.α.
		22.24.2			Κατασκευή προκατασκευασμένων κτιρίων από πλαστικές ύλες
			22.26.21		Κατασκευή επιτραπέζιων σκευών, μαγειρικών σκευών, άλλων οικιακών ειδών και ειδών καλλωπισμού από πλαστικές ύλες
			22.26.24		Κατασκευή εξαρτημάτων για έπιπλα, αμαξώματα ή παρόμοια είδη- αγαλματιών και άλλων διακοσμητικών ειδών από πλαστικές ύλες
			23.11.11		Κατασκευή γυαλιού χυτετού, ελατού, όγκιμου ή φυσητού, σε φύλλα, αλλά όχι κατεργασμένου κατά άλλο τρόπο
			23.12.14		Μορφοποίηση και κατεργασία γυαλιού επιπλεούμενου και επιφανειακά λειοτριβιμένου ή στιλβωμένου γυαλιού, σε φύλλα, όχι αρμέ, με απορροφητική, ανακλαστική ή μη ανακλαστική στρώση, αλλά όχι κατεργασμένου κατά άλλο τρόπο
			23.11.12		Κατασκευή γυαλιού επιπλεούμενου (float glass) και επιφανειακά λειοτριβιμένου ή στιλβωμένου γυαλιού, σε φύλλα, αλλά όχι κατεργασμένου κατά άλλο τρόπο ή αρμέ
			23.12.11		Μορφοποίηση και κατεργασία γυαλιού σε φύλλα, κυρτωμένου, με κατεργασμένα άκρα, χαρμαγμένου, διάτρητου, εφωαλωμένου ή κατά άλλο τρόπο κατεργασμένου, αλλά μη πλαισιωμένου ή συναρμολογημένου
			23.12.12		Μορφοποίηση και κατεργασία γυαλιού ασφαλείας
			23.12.13		Μορφοποίηση και κατεργασία γυάλινων καθρεπτών έστω και χωρίς πλαίσιο
		23.12.2			Κατασκευή γυάλινων μονωτικών μονάδων με πολλαπλά τοιχώματα
		29.32.3			Κατασκευή άλλων μερών και εξαρτημάτων για μηχανοκίνητα οχήματα π.δ.κ.α.
			23.13.11		Κατασκευή μπουκαλιών, πλατύστομων δοχείων, φιαλιδίων και άλλων δοχείων, από γυαλί, εκτός από αμπούλες- πιωμάτων και λοιπών ειδών πωματισμού, από γυαλί
			23.13.12		Κατασκευή ποτηριών από γυαλί, εκτός από τα υαλοκεραμικά
			23.13.12.01		Κατασκευή ποτηριών από μολυβδόχο κρύσταλλο
			23.13.13		Κατασκευή γυάλινων ειδών, επιτραπέζιων ή μαγειρικών, καλλωπισμού, γραφείου, εσωτερικής διακόσμησης και παρόμοιων
			23.13.13.01		Κατασκευή ενυδρείων ψαριών
			23.13.14		Κατασκευή γυάλινων εσωτερικών για φιάλες κενού ή άλλα σκεύη κενού
			23.13.91		Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) ποτηριών και άλλων ειδών από γυαλί που χρησιμοποιούνται στο τραπέζι ή στην κουζίνα
			23.13.92		Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) γυάλινων δοχείων
			23.13.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας παραγωγής κοίλου γυαλιού
			23.13.99.01		Εργασίες υαλοκατασκευής και διακόσμησης διακοσμητικών και παρόμοιων ειδών από κρύσταλλα για λογαριασμό τρίτων
			23.13.99.02		Τρόχιση κρυστάλλων για κατασκευή διακοσμητικών και παρόμοιων ειδών
			23.15.11		Κατασκευή γυαλιού σε μάζα, σε σφαίρες (εκτός από τις μικρόσφαιρες), σε ράβδους ή σε σωλήνες, ακατέργαστου
			23.15.12		Κατασκευή κυβόλιθων, τούβλων, πλακακιών και άλλων ειδών από πρεσαριστό ή χυτό γυαλί- γυάλινων συναρμολογημένων σε διακοσμητικά υαλοστάσια (βιτρό)- πολυκυψελωτού ή αφρώδους γυαλιού σε κύβους, πλάκες ή παρόμοιες μορφές
			23.15.21		Κατασκευή γυάλινων περιβλημάτων, ανοιχτών και γυάλινων μερών τους, για ηλεκτρικούς λαμπτήρες, καθοδικές λυχνίες ή παρόμοια είδη
			23.15.23		Κατασκευή εργαστηριακών ειδών, ειδών υγιεινής ή φαρμακευτικών ειδών- αμπουλών, από γυαλί
			23.15.24		Κατασκευή γυάλινων μερών για λαμπτήρες και φωτιστικά σώματα, φωτεινές πινακίδες και για παρόμοια είδη
			23.15.29		Κατασκευή άλλων γυάλινων για τεχνικές χρήσεις και άλλα γυάλινα είδη π.δ.κ.α.
			23.15.29.01		Κατασκευή άλλων μικροαντικειμένων από γυαλί
			23.15.29.02		Κατασκευή ψηφιδωτών από γυαλί
			23.20.11		Παραγωγή τούβλων, κυβόλιθων, πλακακιών και άλλων κεραμικών ειδών από πυριτική σκόνη απολιθωμάτων ή από πυριτιούχες γαίες
			23.20.12		Παραγωγή πυρίμαχων τούβλων, κυβόλιθων, πλακακιών και παρόμοιων πυρίμαχων κεραμικών κατασκευαστικών ειδών, εκτός των ειδών από πυριτική σκόνη απολιθωμάτων ή από πυριτιούχες γαίες
			23.32.13		Κατασκευή σωλήνων, υδρορροών και εξαρτημάτων σωληνώσεων, από κεραμική ύλη
			23.41.11		Κατασκευή επιτραπέζιων σκευών, μαγειρικών σκευών, άλλων οικιακών ειδών και ειδών καλλωπισμού από πορσελάνη
			23.41.11.01		Κατασκευή διακοσμητικών πινακιδίων, πινακίων, αγγείων κλπ με διακόσμηση, από πορσελάνη
			23.41.11.02		Παραγωγή ειδών πορσελάνης, φαγεντιανών και διακοσμημένων κεραμικών ειδών
			23.41.12		Κατασκευή επιτραπέζιων σκευών, μαγειρικών σκευών, άλλων οικιακών ειδών και ειδών καλλωπισμού εκτός από πορσελάνη
			23.41.12.01		Κατασκευή πήλινων αγγείων γενικά, χωρίς διακόσμηση
			23.41.12.02		Κατασκευή πήλινων ή τσιμεντένινων γλαστρών και ζαρντινιέρων
			23.41.12.03		Κατασκευή πινακίων, αγγείων κλπ, από κεραμικές ύλες εκτός από πορσελάνη
			23.41.13		Κατασκευή αγαλματιδίων και άλλων αντικειμένων διακόσμησης από κεραμική ύλη
			23.41.13.01		Κατασκευή διακοσμητικών πινακιδίων από κεραμικές ύλες εκτός από πορσελάνη
			31.00.44		Κατασκευή επίπλων από πλαστικές ύλες ή από άλλα υλικά (όπως π.χ. από καλάμια, λυγαριές ή μπαμπού)
			23.42.1		Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής
			23.44.11		Κατασκευή κεραμικών ειδών για εργαστηριακή, χημική ή άλλη τεχνική χρήση, από πορσελάνη
			23.44.12		Κατασκευή κεραμικών ειδών για εργαστηριακή, χημική ή άλλη τεχνική χρήση, εκτός από πορσελάνη
			23.45.11		Παραγωγή κεραμικών ειδών που χρησιμοποιούνται στη γεωργία και για τη μεταφορά ή τη συσκευασία αγαθών
		23.61.2			Κατασκευή προκατασκευασμένων κτιρίων από σκυρόδεμα
			23.65.11		Κατασκευή σανίδων σε τεμάχια και παρόμοια είδη από φυτικές ίνες, άχυρα ή υπολείμματα ξυλείας, συσσωματωμένα με ορυκτές συνδετικές ύλες
			23.65.12		Κατασκευή ειδών από αμιαντοποτισμένο, ισοτιμωμένο κυτταρίνης ή από παρόμοια
			23.70.12		Κοπή, μορφοποίηση και τελική επεξεργασία άλλων επεξεργασμένων διακοσμητικών ή οικοδομικών λίθων και ειδών τους- άλλων τεχνητά χρωματισμένων κόκκων και σκονών από φυσικό λίθο- ειδών από συσσωματωμένο σχιστόλιθο
			23.91.11		Παραγωγή μολύβδινων, ακονόπετρων, τροχών λείανσης και παρόμοιων ειδών, για την κατεργασία της πέτρας, χωρίς πλαίσια και μερών τους, από φυσικό λίθο, από λειαντικά φυσικά ή τεχνητά συσσωματωμένα ή από κεραμειτικές ύλες
			23.91.11.01		Κατεργασία σμίριδας και κατασκευή λειαντικών ή κοπτικών μέσων από σμίριδα
			23.91.12		Παραγωγή λειαντικών σκονών ή κόκκων σε βάση από υφαντικό υλικό, χαρτί ή χαρτόνι
			23.99.11		Παραγωγή αμιάντου επεξεργασμένου σε ίνες- μειγμάτων με βάση τον αμιάντο και το θεϊκό μαγνήσιο- προϊόντων παρόμοιων μειγμάτων ή από αμιάντο- υλικού τριβής για φρένα, συμπλέκτες και παρόμοια είδη, μη συναρμολογημένου
			23.99.14		Παραγωγή τεχνητού γραφίτη- γραφίτη κολλοειδούς ή ημικολλοειδούς- παρασκευασμάτων με βάση το γραφίτη ή άλλο άνθρακα υπό μορφή ημικατεργασμένων προϊόντων
			24.10.11		Παραγωγή ακατέργαστου χυτοσίδηρου και χυτοσίδηρου sriegel σε χελώνες, κύβους ή άλλες πρωτογενείς μορφές
			24.10.12		Παραγωγή σιδηροκραμάτων
			24.10.13		Παραγωγή σιδηρούχων προϊόντων που λαμβάνονται με απευθείας αναγωγή σιδηρομεταλλεύματος και άλλων σπογγωδών σιδηρούχων προϊόντων, σε τεμάχια, σφαιρίδια ή παρόμοιες μορφές, σιδήρου με ελάχιστη καθαρότητα κατά βάρος 99,94 %, σε τεμάχια, σφαιρίδια ή παρόμοιες μορφές
			24.10.21		Παραγωγή σιδήρου και μη κραματοποιημένου χάλυβα σε πλινθώματα ή άλλες πρωτογενείς μορφές και ημιτελών προϊόντων από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΣΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΣΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			24.10.31		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένου χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο θερμή έλαση, με πλάτος >= 600 mm
			24.10.33		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης ανοξείδωτου χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο θερμή έλαση, με πλάτος >= 600 mm
			24.10.34		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης ανοξείδωτου χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο θερμή έλαση, με πλάτος < 600 mm
			24.10.36		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης από άλλο κραματοποιημένο χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο θερμή έλαση, με πλάτος < 600 mm (εκτός προϊόντων από "μαγνητικό" πυριτιούχο χάλυβα)
			24.10.41		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένου χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο ψυχρή έλαση, με πλάτος >= 600 mm
			24.10.42		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης ανοξείδωτου χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο ψυχρή έλαση, με πλάτος >= 600 mm
			24.10.43		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων από άλλο κραματοποιημένο χάλυβα, που έχει υποστεί μόνο ψυχρή έλαση, με πλάτος >= 600 mm
			24.10.51		Παραγωγή επίπεδων (πλατιών) προϊόντων έλασης από σίδηρο ή μη κραματοποιημένου χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, επενδυμένων, επιμεταλλωμένων ή επικαλυμμένων
			24.10.63		Παραγωγή δοκών και ράβδων, με θερμή έλαση, σε ακανόνιστα περιελιγμένα πηνία, από ανοξείδωτο χάλυβα
			24.10.66		Παραγωγή άλλων δοκών και ράβδων από άλλους κραματοποιημένους χάλυβες, που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί, ελαθεί ή διαελαθεί σε θερμή κατάσταση, καθώς και εκείνων που έχουν υποστεί στρίψιμο μετά την έλαση
			24.10.67		Παραγωγή ράβδων κοίλων για γεωτρήσεις
			24.10.74		Παραγωγή πασσαδοσανίδων από χάλυβα και συγκολλημένων μορφοράβδων ανοικτής διατομής από σίδηρο ή χάλυβα
			24.10.75		Παραγωγή δομικών στοιχείων σιδηροδομικών γραμμών από σίδηρο ή χάλυβα
			24.20.11		Κατασκευή αγωγών γραμμής των τύπων που χρησιμοποιούνται για αγωγούς πετρελαίου ή φυσικού αερίου, χωρίς συγκόλληση, από σίδηρο ή χάλυβα
			24.20.12		Κατασκευή επενδύσεων και σωληνώσεων φρεατών και διατηρητικών στελεχών αγωγών, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη γεώτρηση πετρελαίου ή αερίου, χωρίς συγκόλληση, από σίδηρο ή χάλυβα
			24.20.13		Κατασκευή άλλων σωλήνων και αγωγών κυκλικής διατομής, από σίδηρο ή χάλυβα
			24.20.14		Κατασκευή σωλήνων και αγωγών μη κυκλικής διατομής και κοίλων μορφοράβδων, από σίδηρο ή χάλυβα
		24.31.1			Κατασκευή ράβδων (δοκών) ψυχρής ολκής και συμπαγών μορφοράβδων από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα
		24.31.3			Κατασκευή ράβδων (δοκών) ψυχρής ολκής και συμπαγών μορφοράβδων από ανοξείδωτο χάλυβα
		24.34.11			Κατασκευή σύρματος ψυχρής ολκής από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα
		24.34.12			Κατασκευή σύρματος ψυχρής ολκής από ανοξείδωτο χάλυβα
		24.34.13			Κατασκευή σύρματος ψυχρής ολκής από άλλο κραματοποιημένο χάλυβα
		24.41.2			Παραγωγή χρυσού, ακατέργαστου ή σε ημικατεργασμένες μορφές ή σε σκόνη
		24.41.3			Παραγωγή λευκόχρυσου (πλατινας), ακατέργαστου ή σε ημικατεργασμένες μορφές ή σε σκόνη
		24.41.4			Παραγωγή κοινών μετάλλων ή αργύρου, επιχρυσωμένων, που δεν έχουν υποστεί άλλη κατεργασία πέραν της ημικατεργασίας
		24.41.5			Παραγωγή κοινών μετάλλων επαργυρωμένων και κοινών μετάλλων, αργύρου ή χρυσού επιπλατινωμένων, που δεν έχουν υποστεί άλλη κατεργασία πέραν της ημικατεργασίας
		24.42.11			Παραγωγή αλουμίνιου (αργιλίου), ακατέργαστου
		24.42.21			Παραγωγή σκονών και ψηγμάτων αλουμινίου
		24.42.23			Παραγωγή σύρματος αλουμινίου
		24.42.26			Παραγωγή σωλήνων, αγωγών και εξαρτημάτων τους, από αλουμίνιο
		24.43.11			Παραγωγή μολύβδου, ακατέργαστου
		24.43.12			Παραγωγή ψευδάργυρου, ακατέργαστου
		24.43.13			Παραγωγή κασίτερου, ακατέργαστου
		24.43.21			Παραγωγή πλακών, φύλλων, ταινιών και λεπτών φύλλων από μολύβδο· σκονών και ψηγμάτων μολύβδου
		24.43.22			Παραγωγή σκονών και ψηγμάτων ψευδάργυρου
		24.43.23			Παραγωγή δοκών, ράβδων, μορφοράβδων και σύρματος ψευδάργυρου· πλακών, φύλλων, ταινιών και λεπτών φύλλων ψευδάργυρου
		24.43.24			Παραγωγή δοκών, ράβδων, μορφοράβδων και σύρματος από κασίτερο
		24.44.11			Παραγωγή συσσωματωμάτων (mattes) χαλκού· χαλκού κονιάς (cement)
		24.44.11.01			Παραγωγή ακατέργαστου ορείχαλκου
		24.44.12			Παραγωγή μη καθαρισμένου χαλκού· ανόδων από χαλκό για ηλεκτρολυτικό καθαρισμό
		24.44.13			Παραγωγή καθαρισμένου χαλκού και κραμάτων χαλκού, ακατέργαστων· μητρικών κραμάτων χαλκού
		24.44.24			Παραγωγή πλακών, φύλλων και ταινιών, από χαλκό, πάχους > 0,15 mm
		24.44.25			Παραγωγή λεπτών φύλλων, από χαλκό, πάχους <= 0,15 mm
		24.44.26			Παραγωγή σωλήνων, αγωγών και εξαρτημάτων σωλήνων ή αγωγών, από χαλκό
		24.45.11			Παραγωγή ακατέργαστου νικέλιου
		24.45.12			Παραγωγή συσσωματωμάτων (mattes) νικέλιου, επιτηγμάτων (sinters) οξειδίων του νικέλιου και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων της μεταλλουργίας του νικέλιου
		24.45.21			Παραγωγή σκονών και ψηγμάτων νικέλιου
		24.45.22			Παραγωγή δοκών, ράβδων, μορφοράβδων και σύρματος, από νικέλιο
		24.45.23			Παραγωγή πλακών, φύλλων, ταινιών και λεπτών φύλλων, από νικέλιο
		24.45.24			Παραγωγή σωλήνων, αγωγών και εξαρτημάτων σωλήνων ή αγωγών, από νικέλιο
		24.45.3			Παραγωγή άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων και ειδών τους· κεραμομεταλλουργικών ενώσεων· σταχτών και υπολειμμάτων, που περιέχουν μέταλλα ή μεταλλικές ενώσεις
		24.51.2			Κατασκευή σωλήνων, αγωγών και κοίλων μορφοσωλήνων (hollow profiles) από χυτοσίδηρο
		24.51.3			Κατασκευή εξαρτημάτων σωλήνων ή αγωγών από χυτοσίδηρο
		24.52.2			Κατασκευή σωλήνων και αγωγών φυγοκεντρικής χύτευσης χάλυβα
		24.52.3			Κατασκευή εξαρτημάτων σωλήνων ή αγωγών από χυτοχάλυβα
		25.11.1			Κατασκευή προκατασκευασμένων κτιρίων από μέταλλο
		25.11.21			Κατασκευή γεφυρών και στοιχείων γεφυρών από σίδηρο ή χάλυβα
		25.11.22			Κατασκευή πύργων και πυλώνων από σίδηρο ή χάλυβα
		25.11.23			Δημιουργία άλλων κατασκευών και μερών κατασκευών, κατασκευή λαμαρινών, ράβδων, μορφοράβδων και παρόμοιων ειδών, από σίδηρο, χάλυβα ή αλουμίνιο
		25.11.23.01			Κατασκευή δομικών μεταλλικών συστημάτων στρίξεως
		25.11.23.02			Κατασκευή μεταλλικών στηθαίων ασφαλείας
		25.11.23.03			Κατασκευή τυποποιημένων μεταλλικών τζακιών και παρόμοιων ειδών
		25.11.23.04			Παραγωγή δομικών προϊόντων και μερών τους από αλουμίνιο
		25.21.11			Κατασκευή σωματιών κεντρικής θέρμανσης, μη ηλεκτρικά θερμαινόμενων, από σίδηρο ή χάλυβα
		28.21.16			Κατασκευή λέβητων κεντρικής θέρμανσης για την παραγωγή ζεστού νερού ή ατμού χαμηλής πίεσης
		25.22.11			Κατασκευή νεποζίτων, δεξαμενών, κάδων και παρόμοιων δοχείων (εκτός εκείνων που προορίζονται για πεπεωμένα ή υγροποιημένα αέρια), από μέταλλο, χάλυβα ή αργίλιο, χωρητικότητας > 300 λίτρων, χωρίς μηχανικές ή θερμικές διατάξεις
		25.22.11.01			Κατασκευή μεταλλικών λέβητων, χωρητικότητας > 300 lt, όχι για κεντρική θέρμανση
		25.22.12			Κατασκευή δοχείων για συμπιεσμένο ή υγροποιημένο αέριο, από μέταλλο
		25.22.12.01			Κατασκευή κενών μεταλλικών φιαλών οξυγόνου και άλλων αερίων υπό πίεση
		25.22.12.02			Κατασκευή κενών μεταλλικών φιαλών υγραερίου
		25.21.12			Κατασκευή ατμολέβητων ή άλλων λέβητων παραγωγής ατμού· λέβητων υπερθερμαινόμενου νερού
		25.21.13			Κατασκευή βοηθητικού εξοπλισμού για λέβητες· συμπυκνωτών για άλλες μονάδες παραγωγής ατμού
		25.30.11			Κατασκευή περίστροφων, πιστολιών, μη πολεμικών πυροβόλων και παρόμοιων συστημάτων
		25.30.14			Κατασκευή μερών πολεμικών όπλων και άλλων όπλων
		25.61.11			Κατασκευή μαχαिरιών (εκτός των μαχαिरιών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους
		25.61.13			Κατασκευή άλλων ειδών μαχαιροπύρουν· ειδών και συνόλων ειδών για την περποποίηση των χεριών ή των ποδιών

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			25.61.14		Κατασκευή κουταλιών, πιρουινιών, κουτάλων, τρυπητών κουταλιών, σπάτουλων για γλυκά, μαχαριών για ψάρια, για βούτυρο, λαβίδων για τη ζάχαρη και παρόμοιων μαγειρικών ή επιτραπέζιων σκευών
			25.62.11		Κατασκευή λουκέτων, κλειδαριών για μηχανοκίνητα οχήματα και για έπιπλα, από κοινά μέταλλα
			25.62.12		Κατασκευή άλλων κλειδαριών, από κοινά μέταλλα
			25.62.13		Κατασκευή κλειστρών και πλασιών με κλειστρά, που περιλαμβάνουν κλειδαριές- μερών τους
			25.62.14		Κατασκευή μεντεσέδων, στηριγμάτων, εξαρτημάτων και παρόμοιων ειδών, κατάλληλων για μηχανοκίνητα οχήματα, πόρτες, παράθυρα, έπιπλα και παρόμοια είδη, από κοινά μέταλλα
				25.62.14.01	Κατασκευή συρτών, θηλυκωμάτων και παρόμοιων ειδών
		25.63.1			Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία
		25.63.2			Κατασκευή χειροπρίονων- λεπίδων για πριόνια κάθε είδους
		25.63.3			Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός
		25.63.5			Κατασκευή μητρών- κασών (πλασιών) χυτηρίου για χυτήρια μετάλλου- βάσεων μητρών- μοντέλων για μήτρες
				25.63.50.01	Κατασκευή μεταλλικών μητρών με πρέσα
			25.91.11		Κατασκευή βυτίων, βαρελιών, κυλινδρικών δοχείων, μπιτονιών, κουτιών και παρόμοιων δοχείων, για κάθε υλικό (εκτός αερίου), από σίδηρο ή χάλυβα, χωρητικότητας >= 50 lt αλλά <= 300 lt, χωρίς μηχανικές ή θερμικές διατάξεις
			25.92.13		Κατασκευή πυμάτων-στεφανιών και πυμάτων εισχώρησης, ταπών και καπακιών, από κοινά μέταλλα
				25.92.13.01	Κατασκευή μεταλλικών πυμάτων
			25.93.11		Κατασκευή συρματοόσχοινων, καλωδίων, πλεξούδων, αρτανών (σαμπανιών) και παρόμοιων ειδών, από σίδηρο ή χάλυβα, μη ηλεκτρομονωμένων
				25.93.11.01	Κατασκευή καλωδίων από σίδηρο ή χάλυβα, μη ηλεκτρομονωμένων
			25.93.12		Κατασκευή συρματοπλέγματος, από σίδηρο ή χάλυβα- συρματοόσχοινων, καλωδίων, πλεξούδων και παρόμοιων ειδών, από χαλκό ή αλουμίνιο, μη ηλεκτρομονωμένων
			25.93.13		Κατασκευή υφασμάτων, πλεγμάτων, δικτυωτών και υλικών περιφράξης, από σύρμα σιδήρου, χάλυβα ή χαλκού- τεταμένων φύλλων μετάλλου, από σίδηρο, χάλυβα ή χαλκό
			25.93.14		Κατασκευή καρφιών, προκών, πινεζών, συνδετήρων και παρόμοιων ειδών
			25.93.16		Κατασκευή ελατηρίων και ελασμάτων ελατηρίων, από σίδηρο ή χάλυβα- χάλκινων ελατηρίων
				25.93.16.01	Κατασκευή σιδηρών ελατηρίων
			25.93.17		Κατασκευή αλυσίδων (εκτός των αρθρωτών αλυσίδων) και μερών τους
			25.93.18		Κατασκευή βελονών ραψίματος, βελονών πλεξίματος, σακοράφων, βελονακίων, κεντητηρίων και παρόμοιων ειδών για χρήση με το χέρι, από σίδηρο ή χάλυβα- παραμανών και άλλων καρφιστών, από σίδηρο ή χάλυβα
			25.94.11		Κατασκευή κοχλιωτών συνδετήρων, από σίδηρο ή χάλυβα
				25.94.11.01	Κατασκευή στριφονιών, βιδιών και περικοχλίων (παξιμαδιών), από σίδηρο ή χάλυβα
			25.99.11		Κατασκευή νεροχυτών, νυπηρών, μπανιέρων και άλλων ειδών υγιεινής και μερών τους, από σίδηρο, χάλυβα, χαλκό ή αλουμίνιο
			25.99.12		Κατασκευή επιτραπέζιων, μαγειρικών ή οικιακών σκευών και μερών τους, από σίδηρο, χάλυβα, χαλκό ή αλουμίνιο
			25.99.21		Κατασκευή χρηματοκιβωτίων, πορτών θωρακισμένων και θυρίδων ασφαλείας και θυρίδων ασφαλείας για θησαυροφυλάκια, κιβώτια και κασετίνες ασφαλείας και παρόμοιων ειδών, από κοινά μέταλλα
				25.99.21.01	Κατασκευή χρηματοκιβωτίων από βασικά μέταλλα
			25.99.22		Κατασκευή θηκών εγγράφων, αναλόγων, γραφειοθηκών, θηκών σφραγίδων και παρόμοιου υλικού και ειδών γραφείου, από κοινά μέταλλα, με εξαίρεση τα έπιπλα γραφείου
			25.99.23		Κατασκευή εξαρτημάτων για εξώφυλλα (ντισοί) ή φακέλους κινητών φύλλων, συνδετήρων εγγράφων και παρόμοιων ειδών γραφείου, καθώς και συνδετήρων συρραφής σε πλακέτες, από κοινά μέταλλα
			25.99.24		Κατασκευή αγαλματιδίων και άλλων ειδών διακόσμησης, κάδρων για φωτογραφίες, πινάκων ή παρόμοιων ειδών και καθρεπτών, από κοινά μέταλλα
				25.99.24.01	Κατασκευή μεταλλικών κορνιζών
			25.99.25		Κατασκευή κλειστρών, συναρμογών τους, πορτών, πορτών-κλειστρών, πορτών με περόνη (αγκραφών), αγκιστρών, κοπιτσιών και παρόμοιων ειδών, από κοινά μέταλλα, για ενδύματα, υποδήματα τέντες, τσάντες, είδη ταξιδιού ή άλλα έτοιμα είδη- καθυλιών σωληνωτών ή με σχιστό στέλεχος, από κοινά μέταλλα- χαντρών και πούλων κομμένων, από κοινά μέταλλα
				25.99.25.01	Κατασκευή μεταλλικών θηλυκωμάτων και παρόμοιων ειδών
				25.99.25.02	Παραγωγή άλλων λευκοσιδηρών προϊόντων
				25.99.25.03	Παραγωγή άλλων ορειχάλκινων προϊόντων
			25.99.29		Κατασκευή άλλων ειδών από κοινά μέταλλα π.δ.κ.α.
				25.99.29.01	Κατασκευή διακοσμτικών φύλλων από μέταλλα
				25.99.29.02	Κατασκευή ειδών διακόσμησης από ορείχαλκο
				25.99.29.03	Κατασκευή και τοποθέτηση επιγραφών
				25.99.29.04	Κατασκευή μεταλλικών κουρτινόβεργων
				25.99.29.05	Κατασκευή μεταλλικών συστημάτων στηρίξεως, άλλων από δομικά
				25.99.29.06	Κατασκευή μεταλλικών σφραγίδων, επιγραφών, σημάτων κλπ
				25.99.29.07	Κατασκευή πινακίδων οδικής σήμανσης
				25.99.29.08	Κατασκευή σκαλών από σίδηρο ή αλουμίνιο
			26.11.11		Κατασκευή λυχνιών καθοδικών ακτίνων τηλεόρασης- λυχνιών για τηλεοπτικές μηχανές λήψης- άλλων λυχνιών καθοδικών ακτίνων
			26.11.12		Κατασκευή λυχνιών magnetron, λυχνιών klystron, λυχνιών μικροκυμάτων και άλλων λυχνιών
			26.11.23		Κατασκευή συσκευών με ημιαγωγούς- δίοδων εκπομπής φωτός- συναρμογών μεντελοπλεκτρικών κρυστάλλων- μερών τους
		26.11.3			Κατασκευή ηλεκτρονικών ολοκληρωμένων κυκλωμάτων
		26.12.1			Κατασκευή έμφορτων τυπωμένων κυκλωμάτων
			26.30.11		Κατασκευή συσκευών εκπομπής με ενσωματωμένες συσκευές λήψης
			26.30.12		Κατασκευή συσκευών εκπομπής χωρίς ενσωματωμένες συσκευές λήψης
			26.70.13		Κατασκευή ψηφιακών φωτογραφικών μηχανών
			26.30.13		Κατασκευή τηλεοπτικών μηχανών λήψης
			26.51.67		Κατασκευή αντικλεπτικών ή πυροσβεστικών συναγερμών και παρόμοιων συσκευών
				26.51.67.01	Κατασκευή ηλεκτρονικών συστημάτων ανίχνευσης, ελέγχου και ασφαλείας
			26.40.2		Κατασκευή τηλεοπτικών δεκτών, σε συνδυασμό με ή χωρίς ραδιοφωνικούς δέκτες ή συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής ήχου ή εικόνας
			26.40.31		Κατασκευή συστημάτων περιστροφής δίσκων, τικάπ, κασετόφωνων και άλλων συσκευών αναπαραγωγής ήχου
			26.40.32		Κατασκευή συσκευών εγγραφής σε εγγράψιμα μέσα και άλλων συσκευών εγγραφής ήχου
			26.40.33		Κατασκευή βιντεοκαμερών και άλλων συσκευών εγγραφής ή αναπαραγωγής εικόνας
			26.40.41		Κατασκευή μικρόφωνων και υποστηριγμάτων τους
			26.40.42		Κατασκευή μεγάφωνων- ακουστικών κεφαλής, κοινών ακουστικών και συνόλων (σετ) συνδυασμένων με μικρόφωνο
			26.40.43		Κατασκευή ηλεκτρικών ενισχυτών ακουστικής συχνότητας- ηλεκτρικών συστημάτων ενίσχυσης ήχου
			26.40.49		Κατασκευή δεκτών ραδιοτηλεφωνίας ή ραδιοτηλεγραφίας π.δ.κ.α.
			26.40.51		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων εξοπλισμού εγγραφής ή αναπαραγωγής ήχου και εικόνας
			26.40.52		Κατασκευή μερών ραδιοφωνικών δεκτών και πομπών
			26.30.4		Κατασκευή κερασιών και ανακλαστήρων κάθε είδους και μερών τους- μερών συσκευών εκπομπής ραδιοφώνου, τηλεόρασης και τηλεοπτικών μηχανών λήψης
			26.51.11		Κατασκευή πιεζιδίων προσανατολισμού- άλλων οργάνων και συσκευών πλοήγησης
			26.51.12		Κατασκευή θεοδόλων και ταχύμετρων- άλλων τοπογραφικών, υδρογραφικών, ωκεανογραφικών, υδρολογικών, μετεωρολογικών ή γεωφυσικών οργάνων και συσκευών
			26.51.2		Κατασκευή συσκευών ραδιοανίχνευσης (ραντάρ) και ραδιοαντιλήψης
			26.51.31		Κατασκευή ζυγαριών με ευαισθησία σε βάρος >= 5 cg
				26.51.31.01	Κατασκευή ζυγαριών ακριβείας
			26.51.32		Κατασκευή τραπέζων και μηχανών σχεδίασης, και άλλων οργάνων σχεδίασης, χάραξης ή διενέργειας μαθηματικών υπολογισμών
			26.51.39		Κατασκευή οργάνων μέτρησης του μήκους, για χρήση με το χέρι π.δ.κ.α.
			26.51.41		Κατασκευή οργάνων και συσκευών μέτρησης ή ανίχνευσης ιοντιζουσών ακτινοβολιών
			26.51.51		Κατασκευή υδρόμετρων, θερμόμετρων, πυρομέτρων, βαρόμετρων, υγρόμετρων και ψυχρόμετρων

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗ-ΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			26.51.52		Κατασκευή οργάνων μέτρησης ή ελέγχου της παροχής, της στάθμης, της πίεσης ή άλλων μεταβλητών των υγρών και των αερίων
			26.51.59		Κατασκευή οργάνων και συσκευών για φυσικές ή χημικές αναλύσεις π.δ.κ.α.
			26.51.61		Κατασκευή μικροσκοπίων (εκτός των οπτικών μικροσκοπίων) και συσκευών περιθλασης
			26.51.62		Κατασκευή μηχανών και συσκευών δοκιμής των μηχανικών ιδιοτήτων των υλικών
			26.51.64		Κατασκευή στροφόμετρων και μετρητών παραγωγής, ταξιμετρων- οργάνων ένδειξης της ταχύτητας και ταχονογράφων- στροβοσκοπίων
			26.51.65		Κατασκευή οργάνων και συσκευών αυτόματης ρύθμισης ή ελέγχου, λειτουργίας με πεπιεσμένο αέρα ή υδραυλικής λειτουργίας
			26.51.69		Κατασκευή οργάνων, συσκευών και μηχανών μέτρησης ή ελέγχου π.δ.κ.α.
				26.51.69.01	Κατασκευή ευθυγραμμιστικών μηχανημάτων
				26.51.69.02	Κατασκευή συσκευών προστασίας του περιβάλλοντος που εγκαθίστανται σε πλοία και ναυπηγεία
			26.52.11		Κατασκευή ρολογιών χειριού, τσέπης, με θήκη από πολυτίμο μέταλλο ή επιμεταλλωμένη με πολυτίμο μέταλλο
			26.52.12		Κατασκευή άλλων ρολογιών χειριού, τσέπης και άλλων ρολογιών
			26.52.13		Κατασκευή ρολογιών για τους πίνακες των οργάνων ελέγχου και ρολογιών παρόμοιου τύπου για οχήματα
			26.52.14		Κατασκευή επιτραπέζιων ρολογιών με μηχανισμό ρολογιού χειριού- ζυπνητριών και ρολογιών τοίχου- άλλων ρολογιών
			26.52.21		Κατασκευή μηχανισμών ρολογιού χειριού ή τοίχου
			26.52.22		Κατασκευή θηκών ρολογιών χειριού και τοίχου και μερών τους
			26.52.23		Κατασκευή άλλων μερών ρολογιών τοίχου και χειριού
			26.52.24		Κατασκευή συσκευών καταγραφής, μέτρησης χρόνου, παρκόμετρων- χρονοδιακοπών με μηχανισμό ρολογιού τοίχου ή χειριού
			26.60.11		Κατασκευή συσκευών που βασίζονται στη χρήση ακτίνων X ή ακτινοβολιών α, β ή γ
			26.60.12		Κατασκευή ηλεκτροδιαγνωστικών συσκευών που χρησιμοποιούνται στην ιατρική
			26.60.13		Κατασκευή συσκευών υπεριωδών ή υπέρυθρων ακτίνων, που χρησιμοποιούνται στην ιατρική, τη χειρουργική, την οδοντιατρική ή την κτηνιατρική
			26.60.14		Κατασκευή βηματοδοτών- ακουστικών βαρηκοΐας
			26.70.11		Κατασκευή αντικειμενικών φακών για φωτογραφικές μηχανές, μηχανές προβολής ή φωτογραφικές συσκευές μεγέθυνσης ή σμίκρυνσης
			26.70.12		Κατασκευή φωτογραφικών μηχανών για την προετοιμασία εκπαιδευτικών πλακών ή κολίνδρων- φωτογραφικών μηχανών για εγγραφή εγγράφων σε μικροφίλμ, μικροφωτοδελτία και παρόμοια είδη
		30.31.5			Κατασκευή μη στρατιωτικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών
			26.70.14		Κατασκευή φωτογραφικών μηχανών άμεσης εκτύπωσης και εμφάνισης και άλλων μηχανών
			26.70.15		Κατασκευή κινηματογραφικών μηχανών λήψης
			26.70.16		Κατασκευή κινηματογραφικών μηχανών προβολής
			26.70.19		Κατασκευή φωτογραφικού εξοπλισμού και μερών του π.δ.κ.α.
			26.70.21		Κατασκευή φύλλων και πλακών πολυτικού υλικού- φακών, πρισμάτων, καθρεπτών και άλλων στοιχείων οπτικής (εκτός στοιχείων από γυαλί, που δεν είναι καταγεγραμμένα οπτικά), συναρμολογημένων ή μη, εκτός συσκευών λήψης εικόνων, προβολέων ή φωτογραφικών συσκευών μεγέθυνσης ή σμίκρυνσης
			26.70.22		Κατασκευή κιαλιών, μονοκιαλιών και άλλων οπτικών τηλεσκοπίων- άλλων αστρονομικών οργάνων- οπτικών μικροσκοπίων
			26.70.25		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων κιαλιών, μονοκιαλιών και άλλων οπτικών τηλεσκοπίων- άλλων αστρονομικών οργάνων και οπτικών μικροσκοπίων
			26.70.31		Κατασκευή μαγνητικών μέσων, μη εγγεγραμμένων, εκτός των καρτών με μαγνητική ταινία
			26.70.32		Κατασκευή οπτικών μέσων, μη εγγεγραμμένων
			26.70.33		Κατασκευή άλλων μέσων εγγραφής
			26.70.34		Κατασκευή καρτών με μαγνητική ταινία
		27.11.1			Κατασκευή κινητήρων ισχύος <= 37,5 W- άλλων κινητήρων συνεχούς ρεύματος- γεννητριών συνεχούς ρεύματος
			27.11.21		Κατασκευή κινητήρων εναλλασσόμενου/συνεχούς ρεύματος γενικής χρήσης, ισχύος > 37,5 W
			27.11.22		Κατασκευή κινητήρων εναλλασσόμενου ρεύματος, μονοφασικών
			27.11.23		Κατασκευή κινητήρων εναλλασσόμενου ρεύματος, πολυφασικών, ισχύος <= 750 W
			29.10.23		Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων εξοπλισμένων και με εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης και με ηλεκτρικό κινητήρα ως κινητήρες κίνησης
			27.11.24		Κατασκευή κινητήρων εναλλασσόμενου ρεύματος, πολυφασικών, ισχύος > 750 W αλλά <= 75 kW
			29.10.13		Κατασκευή ηλεκτρικών κινητήρων για την κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων
			27.11.25		Κατασκευή κινητήρων εναλλασσόμενου ρεύματος, πολυφασικών, ισχύος > 75 kW
			27.11.26		Κατασκευή γεννητριών εναλλασσόμενου ρεύματος (εναλλακτών)
			27.11.31		Κατασκευή ζευγών γεννήτριας με εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με συμπίεση
			27.11.32		Κατασκευή ζευγών γεννήτριας με κινητήρες, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με σπινθηριστή- άλλων ζευγών γεννήτριας- ηλεκτρικών περιστροφικών μεταλλακτών
			28.11.21		Κατασκευή ατμοστροβίλων κάθε είδους
			27.11.41		Κατασκευή υγρών διηλεκτρικών μετασχηματιστών
			27.11.42		Κατασκευή άλλων μετασχηματιστών, με ικανότητα μετασχηματισμού ρεύματος <= 16 kVA
			27.11.43		Κατασκευή άλλων μετασχηματιστών, με ικανότητα μετασχηματισμού ρεύματος > 16 kVA
		27.12.1			Κατασκευή ηλεκτρικών συσκευών για τη διακοπή ή την προστασία ηλεκτρικών κυκλωμάτων, για τάση > 1.000 V
			27.12.21		Κατασκευή ασφαλειών, για τάση <= 1.000 V
			27.12.22		Κατασκευή αυτόματων διακοπών κυκλώματος, για τάση <= 1.000 V
			27.12.23		Κατασκευή άλλων συσκευών για την προστασία ηλεκτρικών κυκλωμάτων, για τάση <= 1.000 V
			27.12.24		Κατασκευή ηλεκτρονόμων, για τάση <= 1.000 V
			27.12.31		Κατασκευή πινάκων και άλλων διατάξεων, εξοπλισμένων με ηλεκτρικούς διακόπτες ή με συσκευές προστασίας, για τάση <= 1.000 V
			27.12.32		Κατασκευή πινάκων και άλλων διατάξεων, εξοπλισμένων με ηλεκτρικούς διακόπτες ή με συσκευές προστασίας, για τάση > 1.000 V
		27.12.4			Κατασκευή μερών συσκευών διανομής ή ελέγχου ηλεκτρικού ρεύματος
			27.20.11		Κατασκευή πρωτογενών ηλεκτρικών στοιχείων και πρωτογενών συστοιχιών (μπαταριών)
			27.31.12		Κατασκευή οπτικών ινών και δεσμών οπτικών ινών- καλωδίων οπτικών ινών (εκτός των καλωδίων που αποτελούνται από ίνες κάθε μία από τις οποίες έχει μονωθεί εξωτερικά χωριστά)
			27.40.11		Κατασκευή σφραγισμένων προβολέων
			27.40.12		Κατασκευή λαμπτήρων πυράκτωσης βολφράμιου-αλογόνου, εκτός των υπεριωδών ή υπέρυθρων λαμπτήρων
			27.40.13		Κατασκευή άλλων λαμπτήρων πυράκτωσης ισχύος <= 200 W και τάσης > 100 V
			27.40.14		Κατασκευή άλλων λαμπτήρων πυράκτωσης
			27.40.15		Κατασκευή λαμπτήρων εκκένωσης- υπεριωδών ή υπέρυθρων λαμπτήρων- λαμπτήρων ηλεκτρικού τόξου
			27.40.24		Κατασκευή φωτεινών πινακίδων, φωτεινών επιγραφών και παρόμοιων ειδών
			27.51.13		Κατασκευή πλυντηρίων ρούχων και στεγνωτηρίων ρούχων, οικιακού τύπου
			27.51.15		Κατασκευή ανεμιστήρων και απορροφητήρων εξαγωγής ή ανακύκλωσης του αέρα, οικιακού τύπου
			27.51.21		Κατασκευή ηλεκτρομηχανικών οικιακών συσκευών, με ενσωματωμένο ηλεκτρικό κινητήρα
			27.51.22		Κατασκευή ξυριστικών, αποτριχωτικών και κουρευτικών συσκευών, με ενσωματωμένο ηλεκτρικό κινητήρα
			27.51.23		Κατασκευή ηλεκτροθερμικών συσκευών κομμωτικής ή στεγνωτήρων χειρών- ηλεκτρικών σιδερω
			27.51.24		Κατασκευή άλλων ηλεκτροθερμικών συσκευών
				27.51.24.01	Κατασκευή ηλεκτρικών θερμοσίφωνων, ηλεκτρικών
			27.51.25		Κατασκευή ηλεκτρικών θερμαντήρων νερού, στιγμιαίων ή θερμοσυσσωρευσης και θερμαντήρων εμβάπτισης
			27.51.26		Κατασκευή ηλεκτρικών συσκευών θέρμανσης κλειστών χώρων και εδάφους
			27.51.27		Κατασκευή φούρνων μικροκυμάτων
			27.51.28		Κατασκευή άλλων φούρνων- κουζινών, πλακών (ματιών) μαγειρέματος, καμινέτων- σχαρών μαγειρέματος, ψηστήρων, ηλεκτρικών
			27.51.29		Κατασκευή ηλεκτρικών θερμαντικών αντιστάσεων
			27.52.11		Κατασκευή οικιακών συσκευών για μαγειρέμα και ζέσταμα φαγητών, από σίδηρο ή χάλυβα ή από χαλκό, μη ηλεκτρικών
		27.52.2			Κατασκευή μερών θερμαστρών, κουζινών, συσκευών για το ζέσταμα φαγητών και μερών παρόμοιων μη ηλεκτρικών οικιακών συσκευών

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΥΣΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΥΣΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑ-ΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗ-ΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			27.90.12		Κατασκευή ηλεκτρικών μονωτήρων- μονωτικών εξαρτημάτων για ηλεκτρικές μηχανές ή εξοπλισμό- αγωγών ηλεκτρικών καλωδίων
			27.90.13		Κατασκευή ηλεκτροδίων άνθρακα και άλλων ειδών από γραφίτη ή άλλο άνθρακα για ηλεκτρολογική χρήση
			27.90.31		Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανημάτων και συσκευών για μαλακή συγκόλληση, σκληρή συγκόλληση ή θερμοσυγκόλληση- ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών για θερμό ψεκασμό μετάλλων ή συμπτυκνωμένων μεταλλικών καρβιδίων
		29.31.3			Κατασκευή μερών άλλου ηλεκτρικού εξοπλισμού για μηχανοκίνητα οχήματα και μοτοσυκλέτες
			27.90.42		Κατασκευή συσκευών προστασίας από υπέρταση για τάση > 1000v
			27.90.41		Κατασκευή κυψελών καυσίμου
			27.11.72		Κατασκευή μερών ηλεκτρικών μετασχηματιστών, επαγωγών και στατικών μεταλλακτών
			27.90.44		Κατασκευή ηλεκτρομαγνητών- ηλεκτρομαγνητικών συζεύξεων και φρένων- ηλεκτρομαγνητικών ανυψωτικών κεφαλών- άλλων ηλεκτρικών επιταχυντών σωματιδίων και άλλος ηλεκτρικός εξοπλισμός
		27.11.5			Κατασκευή αναστροφέων, ανορθωτών, μεταλλάκτων
			26.51.66		Κατασκευή γεννητριών σημάτων
			29.31.22		Κατασκευή εκκινήτριων (μίζών) και εκκινήτριων-γεννητριών διπλής χρήσης- άλλων γεννητριών και άλλου εξοπλισμού
			27.90.45		Κατασκευή φορτιστών μπαταριών και συσσωρευτών
			27.90.43		Κατασκευή καλωδίων συσκευών, καλωδίων επέκτασης και άλλων δεσμών ηλεκτρικών καλωδίων με μονωμένα σύρματα και συνδέσεις
			27.90.51		Κατασκευή σταθερών πυκνωτών για κυκλώματα των 50/60 Hz με διεπεραιωτική ικανότητα αέριου ισχύος >= 0,5 kvaf
			27.90.52		Κατασκευή άλλων σταθερών πυκνωτών
			27.90.53		Κατασκευή μεταβλητών ή ρυθμιζόμενων (αυτόματων) πυκνωτών
		27.90.7			Κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού σηματοδότησης, ασφάλειας ή ελέγχου της κυκλοφορίας για σιδηροδρόμους, τροχιοδρόμους, δρόμους, εσωτερικές οδών, χώρους στάθμευσης, εγκαταστάσεις λιμένων ή αερολιμένων
			27.90.81		Κατασκευή μερών ηλεκτρικών πυκνωτών
			27.90.82		Κατασκευή μερών ηλεκτρικών αντιστάσεων, ροοστατών και ποτενσιόμετρων
			28.11.11		Κατασκευή εξωλέμβιων κινητήρων για θαλάσσια προώθηση
			28.11.12		Κατασκευή κινητήρων για θαλάσσια προώθηση, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με ηλεκτρικό σπινθήρα- άλλων κινητήρων
			28.11.13		Κατασκευή άλλων εμβολοφόρων κινητήρων εσωτερικής καύσης, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με συμπίεση
			28.11.22		Κατασκευή υδραυλικών στροβίλων και υδραυλικών τροχών
			28.11.23		Κατασκευή αεροστροβίλων, εκτός των στροβιλοκινητήρων και των ελικοστροβιλοκινητήρων
			28.11.31		Κατασκευή μερών ατμοστροβίλων κάθε είδους
			28.11.32		Κατασκευή μερών υδραυλικών στροβίλων, υδραυλικών τροχών
			28.13.11		Κατασκευή αντλιών για καύσιμα, λιπαντικά, ψυκτικά μέσα και σκυρόδεμα
			28.13.12		Κατασκευή άλλων παλινδρομικών αντλιών εκτόπισης για υγρά
			28.13.13		Κατασκευή άλλων περιστροφικών αντλιών εκτόπισης για υγρά
			28.13.14		Κατασκευή άλλων φυγοκεντρικών αντλιών για υγρά- άλλων αντλιών
			28.13.21		Κατασκευή αντλιών κενού
			28.13.22		Κατασκευή χειροκίνητων ή ποδοκίνητων αεραντλιών
			28.13.23		Κατασκευή συμπιεστών για ψυκτικό εξοπλισμό
			28.13.24		Κατασκευή αεροσυμπιεστών στερεωμένων σε τροχοφόρο σκελετό για ρυμούλκηση
			28.13.25		Κατασκευή στροβιλοσυμπιεστών
			28.13.26		Κατασκευή παλινδρομικών συμπιεστών μετατόπισης
			28.13.27		Κατασκευή περιστροφικών συμπιεστών μετατόπισης, μονοαξονικών ή πολυαξονικών
			28.13.28		Κατασκευή άλλων συμπιεστών
			28.14.11		Κατασκευή βαλβίδων (δικλειδών) μείωσης της πίεσης, δικλειδών ελέγχου, ρυθμιστικών και ασφαλιστικών δικλειδών
			28.14.12		Κατασκευή στροφίγγων, κανουλών, βαλβίδων (δικλειδών) για νερούχτες, νιπτήρες, μπιντέδες, καζανάκια, μπανιέρες και παρόμοια είδη- βαλβίδων (δικλειδών) σωμάτων καλοριφέρ κεντρικής θέρμανσης
		28.15.1	28.14.13		Κατασκευή βαλβίδων (δικλειδών) ελέγχου λειτουργίας, δικλειδών εισόδου, σφαιρικών και άλλων δικλειδών
			28.15.21		Κατασκευή σφαιρικών και κυλινδρικών εδράνων κύλισης (ρουλεμάν - τριβέων)
			28.15.22		Κατασκευή αρθρωτών αλυσίδων, από σίδηρο ή χάλυβα
			28.15.23		Κατασκευή αξόνων μετάδοσης της κίνησης και στροφάλων (μανιβέλων)
			28.15.24		Κατασκευή περκαλυμμάτων εδράνων και χιτωνίων τριβέων
			28.15.25		Κατασκευή οδοντωτών τροχών και συστημάτων οδοντωτών τροχών- ένοσφαιρων ή κυλινδρικών κοχλιωτών αξόνων- κιβωτιών ταχυτήτων και άλλων διατάξεων αλλαγής ταχύτητας
			28.15.26		Κατασκευή σφονδύλων και τροχαλιών
			28.15.27		Κατασκευή συμπλεκτών και συζευκτών αξόνων
			28.15.31		Κατασκευή σφαιρών, βελονιών και κυλινδρικών- μερών ένοσφαιρων τριβέων ή κυλινδροτριβέων
			28.15.32		Κατασκευή μερών αρθρωτών αλυσίδων από σίδηρο ή χάλυβα
			28.15.39		Κατασκευή μερών τριβέων και μηχανισμών μετάδοσης της κίνησης π.δ.κ.α.
			28.15.99		Εργασίες υπεργολαβίας στο πλαίσιο της διαδικασίας κατασκευής τριβέων (ρουλεμάν), οδοντωτών μηχανισμών μετάδοσης της κίνησης (γρναζιών), στοιχείων οδοντωτών τροχών και μηχανισμών μετάδοσης της κίνησης
			28.21.11		Κατασκευή καυστήρων- μηχανικών θερμαστρών και εξαερώων- μηχανικών διατάξεων για την απομάκρυνση της στάχτης και παρόμοιων συσκευών
			28.21.12		Κατασκευή βιομηχανικών και εργαστηριακών κλιβάνων και φούρνων μη ηλεκτρικών
			28.21.13		Κατασκευή βιομηχανικών ή εργαστηριακών ηλεκτρικών κλιβάνων και φούρνων- επαγωγικού ή διηλεκτρικού θερμικού εξοπλισμού
			28.22.11		Κατασκευή μη ηλεκτρικών φούρνων αρτοποιίας- μη οικιακού εξοπλισμού για μαγείρεμα ή ζέσταμα φαγητού
			28.22.12		Κατασκευή πολύσπαστων και άλλων βαρούλκων
			28.22.13		Κατασκευή μηχανών ανέλκυσης στο στόμιο του φρέατος- βιντσιών ειδικά σχεδιασμένων για υπόγεια χρήση- άλλων βιντσιών- εργατών (μυτζεργατών)
			28.22.14		Κατασκευή γρύλων- βαρούλκων που χρησιμοποιούνται για ανύψωση οχημάτων
			28.22.15		Κατασκευή φορτωτήρων- γερανών- κινητών ανυψωτικών πλασίων, γερανογεφυρών και γερανοφόρων οχημάτων κατασκευών
			28.22.16		Κατασκευή περονοφόρων ανυψωτικών οχημάτων, άλλων οχημάτων κατασκευών- ελκυστήρων των τύπων που χρησιμοποιούνται σε αποβάθρες σιδηροδρομικών σταθμών
			28.22.17		Κατασκευή ανελκυστήρων, καθοφόρων βαρούλκων, κυλιόμενων σκαλών και κυλιόμενων διαδρόμων
			28.22.16.01		Κατασκευή ανελκυστήρων
			28.22.18		Κατασκευή ανυψωτήρων και ιμάντων μεταφοράς συνεχούς λειτουργίας, που λειτουργούν με πεπιεσμένο αέρα, για προϊόντα ή υλικά
			28.22.19		Κατασκευή άλλων μηχανημάτων ανύψωσης, μετακίνησης, φόρτωσης ή εκφόρτωσης
			28.22.19.01		Κατασκευή μερών εξοπλισμού ανύψωσης και διακίνησης φορτίων
		28.23.1			Κατασκευή εξαρτημάτων ανελκυστήρων (διακοπών ανόδου - καθόδου κλπ)
			28.23.21		Κατασκευή λογιστικών μηχανών και παρόμοιων μηχανών, που περιλαμβάνουν και διάταξη υπολογισμού
			28.23.22		Κατασκευή μηχανών γραφείου
			28.23.23		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μηχανών γραφείου
			28.24.11		Κατασκευή ηλεκτρομηχανικών εργαλείων χειρός, με ενσωματωμένο ηλεκτρικό κινητήρα
			28.21.14		Κατασκευή μη αμφιδρομων αντλιών θερμότητας
			28.25.13		Κατασκευή εξοπλισμού ψύξης και κατάψυξης και αμφιδρομων αντλιών θερμότητας
			28.25.13.01		Κατασκευή ψυκτικών προθηκών (βιτρινών-ψυγείων)
			28.25.14		Κατασκευή μηχανημάτων και συσκευών διήθησης ή καθαρισμού αερίων
			28.29.21		Κατασκευή μηχανημάτων καθαρισμού, γεμίματος, συσκευασίας ή περιτυλίγματος φιαλών ή άλλων δοχείων
			28.29.22		Κατασκευή πυροσβεστήρων, ψεκαστήρων, μηχανών ατμοβολής ή αμμοβολής και παρόμοιων μηχανικών συσκευών, εκτός αυτών που χρησιμοποιούνται στη γεωργία
			28.29.22.01		Κατασκευή πυροσβεστήρων
			28.29.23		Κατασκευή παρεμβυσμάτων (τσιμουχών) από μεταλλικά φύλλα- μηχανικών στεγανοποιήσεων
			28.29.43		Κατασκευή αυτόματων μηχανών πώλησης προϊόντων

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑ-ΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗ-ΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
		28.29.6			Κατασκευή άλλων μηχανημάτων για την επεξεργασία υλικών με μέθοδο που συνεπάγεται μεταβολή της θερμοκρασίας
		28.29.7			Κατασκευή μη ηλεκτρικών μηχανημάτων και συσκευών για μαλακή συγκόλληση, σκληρή συγκόλληση ή θερμοσυγκόλληση και μερών αυτών-μηχανημάτων και συσκευών που λειτουργούν με αέριο για την επιφανειακή σκλήρυνση (βάψιμο)
			28.29.84		Κατασκευή μερών μηχανημάτων που δεν περιέχουν ηλεκτρικές συνδέσεις
			28.30.15		Κατασκευή μονοαξονικών χειροδηγούμενων ελκυστήρων
			28.30.21		Κατασκευή αρότρων
			28.30.22		Κατασκευή σβαρνών, αναμοχλευτήρων, καλλιεργητικών μηχανών, σκαλιστηριών και τσαπών
			28.30.23		Κατασκευή μηχανημάτων σποράς, φύτευσης και μεταφύτευσης
			28.30.24		Κατασκευή διασκορπιστών κοπριάς και διανομέων λιπασμάτων
			28.30.29		Κατασκευή χωματοσυγκολλητικών μηχανημάτων π.δ.κ.α.
		28.30.3			Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα
			28.30.41		Κατασκευή άλλων χορτοκοπτικών μηχανών
			28.30.42		Κατασκευή μηχανημάτων κοπής και ξήρανσης σανού
			28.30.43		Κατασκευή μηχανών δεματισμού άχυρου ή χορτονομής
			28.30.44		Κατασκευή θριστικών μηχανημάτων ριζών ή βολβών
			28.30.49		Κατασκευή θριστικών και αλωνιστικών μηχανημάτων π.δ.κ.α.
		28.30.5			Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική
			28.30.71		Κατασκευή μηχανών για τον καθαρισμό, τη διαλογή ή τη διαβάθμιση αβγών, φρούτων ή άλλων γεωργικών προϊόντων, εκτός σπόρων, σιτηρών ή αποξηραμένων οσπριωδών λαχανικών
			28.30.72		Κατασκευή αρμεκτικών μηχανών
			28.30.79		Κατασκευή άλλων γεωργικών μηχανημάτων
			28.41.11		Κατασκευή εργαλειομηχανών για κατεργασία μετάλλου με αφαίρεση ύλης, με λέιζερ, με υπέρηχους με ένυση νερού και παρόμοιες μεθόδους
			28.41.12		Κατασκευή μηχανουργείων, μηχανών σταθερής θέσης και μηχανών πολλαπλών θέσεων, για την κατεργασία μετάλλου
			28.41.21		Κατασκευή τόνων για αφαίρεση μετάλλου
			28.41.22		Κατασκευή εργαλειομηχανών για τη διάτρηση, τη διάνοιξη οπών ή τη λειοτρίβηση μετάλλων- άλλων εργαλειομηχανών για την κατασκευή εξωτερικών και εσωτερικών σπειρωμάτων σε μέταλλα
			28.41.23		Κατασκευή εργαλειομηχανών για εξομάλυνση επιφανειών, για ακόνισμα, τρόχισμα ή άλλες εργασίες τελειώματος σε μέταλλα
			28.41.24		Κατασκευή εργαλειομηχανών για πλάνισμα, πριόνισμα, κοπή ή άλλες εργασίες κοπής σε μέταλλα
			28.41.32		Κατασκευή μηχανών διάτμησης, διατμητικής διάτρησης και μερικής διάτμησης μετάλλου
			28.41.31		Κατασκευή μηχανών κάμψης, αναδίπλωσης και ευθυγράμμισης μετάλλου
			28.41.33		Κατασκευή μηχανών και σφυριών για σφύρηλασία ή ανισόπαχη τύπωση- άλλων υδραυλικών πρεσών και πρεσών για την κατεργασία μετάλλου
		28.97.1			Κατασκευή μηχανημάτων προσθετικής κατασκευής
			28.41.34		Κατασκευή άλλων εργαλειομηχανών για την κατεργασία μετάλλου, επιτηγμένων μεταλλικών καρβιδίων ή κεραμομεταλλουργικών ενώσεων, χωρίς αφαίρεση υλικού
			28.42.11		Κατασκευή εργαλειομηχανών για την κατεργασία λίθων, κεραμικών υλικών, σκυροδέματος ή παρόμοιων ορυκτών υλικών ή για την ψυχρή κατεργασία του γυαλιού
			28.42.12		Κατασκευή εργαλειομηχανών για την κατεργασία ξύλου, φελλού, κόκαλου, σκληρού ελαστικού, σκληρού πλαστικού ή παρόμοιων σκληρών υλικών
			28.42.24		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων για εργαλειομηχανές κατεργασίας ξύλου, φελλού, λίθου, σκληρού ελαστικού και παρόμοιων σκληρών υλικών
			28.91.11		Κατασκευή μετατροπών (μεταλλακτών), χροανών χυτηρίων, μητρών χελωνών και μηχανών χύτευσης- ελάστρων μετάλλων
			28.92.21		Κατασκευή αυτοκινούμενων μπουλντόζων και πλάγιων μπουλντόζων
			28.92.22		Κατασκευή αυτοκινούμενων ισοπεδωτήρων και ομαλυντήρων εδάφους- μηχανοκίνητων αποζεστικών οχημάτων
			28.92.23		Κατασκευή αυτοκινούμενων συμπίεστών και οδοστρωτήρων
			28.92.24		Κατασκευή αυτοκινούμενων πτυοφόρων φορτωτών πρόσθιας φόρτωσης
			28.92.25		Κατασκευή αυτοκινούμενων μηχανικών φτυαριών, εκσκαφών και πτυοφόρων φορτωτών, στα οποία η υπερκατασκευή μπορεί να κάνει στροφή 360°, εκτός των πτυοφόρων φορτωτών πρόσθιας φόρτωσης
			28.92.26		Κατασκευή άλλων αυτοκινούμενων μηχανικών φτυαριών, εκσκαφών και πτυοφόρων φορτωτών- άλλων αυτοκινούμενων μηχανημάτων ορυχείων
			28.92.27		Κατασκευή μετωπικών και γωνιακών κοπτήρων μπουλντόζων
			28.92.28		Κατασκευή ανατρεπόμενων οχημάτων, κατασκευασμένων για να χρησιμοποιούνται εκτός του οδικού δικτύου
		28.92.3			Κατασκευή άλλων μηχανημάτων εκσκαφής
		28.92.4			Κατασκευή μηχανημάτων για διαλογή, άλεση, ανάμειξη και παρόμοια επεξεργασία γαιών, λίθων, μεταλλευμάτων και άλλων ορυκτών ουσιών
			28.93.14		Κατασκευή μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή κρασιού, μηλίτη, φρουτοχυμών και παρόμοιων ποτών
			28.93.17		Κατασκευή μηχανημάτων για τη βιομηχανική προετοιμασία ή παρασκευή τροφίμων ή ποτών, συμπεριλαμβανομένων των λιπών και των ελαίων
		28.93.2			Κατασκευή μηχανών για τον καθαρισμό, τη διαλογή ή τη διαβάθμιση σπόρων, σιτηρών ή αποξηραμένων οσπριών
			28.94.11		Κατασκευή μηχανημάτων διέλασης, επεκτατικής ολής, τεξτουραρίσματος ή κοπής τεχνητών κλωστοϋφαντουργικών υλών- μηχανών για την προετοιμασία κλωστοϋφαντουργικών υλών
			28.94.12		Κατασκευή μηχανών κλώσης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων- μηχανών διτλάσματος, στρίψης, περιέλιξης ή αναπήνισης (ξετυλιγιάσματος) κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων
			28.94.13		Κατασκευή υφαντικών μηχανών
			28.94.14		Κατασκευή πλεκτομηχανών- ραπτοπλεκτομηχανών και παρόμοιων μηχανών- μηχανών κατασκευής θυσάνων
			28.94.15		Κατασκευή βοηθητικών μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται σε μηχανές επεξεργασίας κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων- μηχανημάτων εκτύπωσης υφασμάτων
			28.94.15.01		Κατασκευή μηχανημάτων εκτύπωσης υφασμάτων
			28.94.21		Κατασκευή μηχανημάτων για την πλύση, τον καθαρισμό, το στύψιμο, το σιδέρωμα, το πρεσάρισμα, τη βαφή, την αναπήνιση (ξετυλιγιάσματος) και παρόμοιες εργασίες υφαντουργικού υφάσματος και υφασμάτων- μηχανημάτων για το φινιρίσμα του υφάσματος (τσόχας)
			28.94.24		Κατασκευή ραπτομηχανών, εκτός των ραπτομηχανών για βιβλία και των οικιακών ραπτομηχανών
			28.94.51		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μηχανών κλώσης και ύφανσης
			28.94.51.01		Κατασκευή υφαντικών χτενιών αργαλειών
			28.95.11		Κατασκευή μηχανημάτων παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού, εκτός από τα μέρη τους
			28.95.12		Κατασκευή μερών μηχανημάτων παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού
		28.96.1			Κατασκευή άλλων μηχανημάτων για την κατεργασία πλαστικού και ελαστικού ή για την κατασκευή προϊόντων από αυτά τα υλικά
			28.96.10.01		Κατασκευή τρισδιάστατων εκτυπώσεων (3d printers), για εκτύπωση προϊόντων από πλαστικές ύλες
			28.99.11		Κατασκευή μηχανημάτων βιβλιοδεσίας
			28.99.12		Κατασκευή μηχανημάτων, συσκευών και εξοπλισμού για τη στοιχειοθεσία, την προετοιμασία και την κατασκευή τυπογραφικών πλακών
			28.99.13		Κατασκευή εκτυπωτικών μηχανημάτων όφσετ (offset), εκτός εκείνων που προορίζονται για χρήση σε γραφεία
			28.99.14		Κατασκευή άλλων εκτυπωτικών μηχανημάτων, εκτός εκείνων που προορίζονται για χρήση σε γραφεία
			28.99.14.01		Κατασκευή συσκευών και εργαλείων εκτύπωσης, (περιλαμβανομένων των τετάρων μεταετοιπίας)
			28.99.14.02		Κατασκευή τρισδιάστατων εκτυπώσεων (3d printers), για εκτύπωση προϊόντων άλλων από διάφορες ύλες
		28.99.2			Κατασκευή μηχανών και συσκευών που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για την κατασκευή μονοκρυστάλλων ή δισκίων ημιαγωγών, συσκευών με ημιαγωγούς, ηλεκτρονικών ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ή επίπεδων οθονών
			28.99.31		Κατασκευή ξηραντήρων ξυλείας, χαρτοπολτού, χαρτιού ή χαρτονιού- στεγνωτήρων μη οικιακής χρήσης π.δ.κ.α.
			28.99.32		Κατασκευή περιστρεφόμενων εξεδρών διασκέδασης (μύλων), κούνιων, περιττερων σκοποβολής και άλλων ειδών διασκέδασης υπαίθριων χώρων και πανηγύρεων

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΥΣΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΥΣΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
			28.99.39		Κατασκευή μηχανισμού εκτόξευσης αεροσκαφών· ανασχετικών οργάνων καταστρώματος ή παρόμοιου εξοπλισμού· συσκευών ζυγοστάθμισης μηχανημάτων ειδικής χρήσης π.δ.κ.α.
			28.99.33		Κατασκευή άλλων βιομηχανικών ρομπότ
			28.99.51		Κατασκευή μερών μηχανών και συσκευών που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για την κατασκευή μονοκρυστάλλων ή δίσκων ημιαγωγών, συσκευών με ημιαγωγούς, ηλεκτρονικών ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ή επίπεδων οθονών
		28.41.4			Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων για εργαλειομηχανές κατεργασίας μετάλλων
			28.99.52		Κατασκευή μερών άλλων μηχανημάτων ειδικής χρήσης
			29.10.41		Κατασκευή οχημάτων για τη μεταφορά εμπορευμάτων με εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης, στον οποίο η ανάφλεξη γίνεται με συμπίεση (ντιζελ ή ημιντιζελ)
			29.10.43		Κατασκευή οχημάτων για τη μεταφορά εμπορευμάτων με άλλους κινητήρες
			29.10.42		Κατασκευή οχημάτων για τη μεταφορά εμπορευμάτων, μόνο με ηλεκτρικό κινητήρα κίνησης
			29.10.45		Κατασκευή οδικών ελκυστήρων για ημρυμουλκούμενα, μόνο με ηλεκτρικό κινητήρα κίνησης
			29.10.46		Κατασκευή οδικών ελκυστήρων για ημρυμουλκούμενα, με άλλους κινητήρες
			29.10.44		Κατασκευή οδικών ελκυστήρων για ημρυμουλκούμενα, μόνο με εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης στον οποίο η ανάφλεξη γίνεται με συμπίεση (ντιζελ ή ημιντιζελ)
			29.10.47		Κατασκευή πλασιών εξοπλισμένων με κινητήρες, για αυτοκίνητα οχήματα
			29.10.51		Κατασκευή γερανοφόρων φορητών
			29.10.52		Κατασκευή οχημάτων που κινούνται πάνω στο χιόνι· οχημάτων που χρησιμοποιούνται στα γήπεδα του γκολφ και παρόμοιων οχημάτων, με κινητήρες
			29.10.59		Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων ειδικής χρήσης π.δ.κ.α.
		29.20.1			Κατασκευή αμαξωμάτων για μηχανοκίνητα οχήματα
				29.20.10.01	Κατασκευή αμαξωμάτων για ηλεκτρικά οχήματα
			29.20.21		Κατασκευή εμπορευματοκιβωτίων ειδικά σχεδιασμένων για να μεταφέρονται από ένα ή περισσότερα μεταφορικά μέσα
			29.20.22		Κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημρυμουλκούμενων τύπου τροχόσπιτου, για κατοίκηση ή κατασκήνωση
			29.20.23		Κατασκευή άλλων ρυμουλκούμενων και ημρυμουλκούμενων
		29.20.3			Κατασκευή μερών ρυμουλκούμενων, ημρυμουλκούμενων και άλλων οχημάτων, μη μηχανοκίνητων
			29.31.23		Κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού σηματοδότησης, υαλοκαθαριστήρων, ηλεκτρικών διατάξεων για τη διάλυση του πάγου και του αχνού για μηχανοκίνητα οχήματα και μοτοσικλές
			29.32.30.01		Κατασκευή εξαρτημάτων αυτοκινήτων
			29.32.30.02		Κατασκευή σουστών αυτοκινήτων
			29.32.30.03		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων π.δ.κ.α., αποκλειστικά για ηλεκτρικά οχήματα
		30.13.1			Ναυπήγηση στρατιωτικών πλοίων και σκαφών
			30.11.22		Ναυπήγηση ρυμουλκών και προωθητικών πλοίων
			30.12.11		Ναυπήγηση ιστιοφόρων σκαφών στα οποία περιλαμβάνονται και οι ιστιοφόροι θαλαμηγοί
			30.12.12		Ναυπήγηση φουσκωτών σκαφών για αναψυχή ή αθλητισμό
			30.12.14		Ναυπήγηση άλλων σκαφών αναψυχής και αθλητισμού, στα οποία περιλαμβάνονται και οι λέμβοι κωπηλασίας και τα κανό
			30.12.13		Ναυπήγηση μηχανοκίνητων σκαφών, στα οποία περιλαμβάνονται και οι θαλαμηγοί με κινητήρα
			30.12.14.01		Ναυπήγηση ξύλινων παραδοσιακών σκαφών αναψυχής
			30.20.11		Κατασκευή σιδηροδρομικών αμαξιών (μηχανών) που κινούνται με εξωτερική πηγή ηλεκτρισμού
		30.20.2			Κατασκευή αυτοκινήτων σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών οχημάτων (αυτοκινηταμαξιών), σκευφόρων, εκτός των οχημάτων συντήρησης ή επισκευής
			30.20.31		Κατασκευή οχημάτων συντήρησης ή επισκευής σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων
		30.20.4			Κατασκευή μερών μηχανών ή τροχαίου εξοπλισμού σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων· μηχανικού εξοπλισμού ελέγχου της κυκλοφορίας
			30.31.11		Κατασκευή κινητήρων αεροσκαφών στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με σπινθηριστή
			30.31.12		Κατασκευή στροβλοκινητήρων και ελικοστροβλοκινητήρων
			30.31.13		Κατασκευή κινητήρων αντίδρασης, εκτός των στροβλοκινητήρων
			30.31.14		Κατασκευή εξοπλισμού εδάφους για την εκπαίδευση στην πτήση και μερών τους
			30.32.11		Κατασκευή στρατιωτικών αεροσκαφών και συναφών μηχανημάτων
			30.31.15		Κατασκευή μερών κινητήρων αεροσκαφών στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με σπινθηριστή
			30.31.2		Κατασκευή αερόστατων και πηδαλιουχούμενων· ανεμόπτερον, αιωρόπλανων και άλλων μη μηχανοκίνητων αεροσκαφών
			30.31.31		Κατασκευή ελικοπτεριών
			32.40.39		Κατασκευή παιχνιδιών κάθε είδους π.δ.κ.α.
			30.31.32		Κατασκευή αεροπλάνων και άλλων αεροσκαφών, βάρους χωρίς φορτίο <= 2 000 kg
			30.31.33		Κατασκευή αεροπλάνων και άλλων αεροσκαφών, βάρους χωρίς φορτίο > 2 000 kg αλλά <= 15 000 kg
			30.31.34		Κατασκευή αεροπλάνων και άλλων αεροσκαφών, βάρους χωρίς φορτίο > 15.000 kg
			30.32.12		Κατασκευή στρατιωτικών διαστημικών σκαφών και συναφών μηχανημάτων
			30.31.4		Κατασκευή διαστημικών σκαφών (συμπεριλαμβανομένων των δορυφόρων) και οχημάτων εκτόξευσης διαστημικών σκαφών
			30.91.11		Κατασκευή μοτοσικλετών και δίτροχων με βοηθητικό κινητήρα, με παλινδρομικό εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης, κυλινδρισμού <= 50 cm ³
			30.91.12		Κατασκευή μοτοσικλετών με παλινδρομικό εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης, κυλινδρισμού > 50 cm ³
			30.91.13		Κατασκευή άλλων μοτοσικλετών· πλευρικών καλαθιών μοτοσικλετών
			30.92.13		Κατασκευή άλλων δίκυκλων εξοπλισμένων μόνο με ηλεκτρικό κινητήρα κίνησης
			30.92.12		Κατασκευή ποδηλάτων και άλλων δίκυκλων, με υποβοήθηση πεταλιών, με βοηθητικό ηλεκτρικό κινητήρα
			30.92.12		Κατασκευή ηλεκτρικών μοτοσικλετών (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρικών ποδηλάτων και άλλων ηλεκτρικών οχημάτων)
		30.91.2			Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μοτοσικλετών και πλευρικών καλαθιών μοτοσικλετών
			30.92.3		Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων για ποδήλατα και άλλα δίκυκλα και για αναπηρικά αμαξίδια (καροτσάκια)
				30.91.20.01	Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων αποκλειστικά για ηλεκτρικές μοτοσικλές (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρικών ποδηλάτων και άλλων ηλεκτρικών οχημάτων)
			30.91.31		Κατασκευή κινητήρων εσωτερικής καύσης με παλινδρομικά έμβολα, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με σπινθηριστή, κυλινδρισμού <= 1.000 cm ³ , για μοτοσικλές
			30.91.32		Κατασκευή κινητήρων εσωτερικής καύσης με παλινδρομικά έμβολα, στους οποίους η ανάφλεξη γίνεται με σπινθηριστή, κυλινδρισμού > 1.000 cm ³ , για μοτοσικλές
			30.92.11		Κατασκευή ποδηλάτων και άλλων δίτροχων, χωρίς κινητήρα
		30.92.2			Κατασκευή αναπηρικών καροτσών
			30.92.20.01		Κατασκευή ηλεκτρικών αναπηρικών καροτσών, εκτός από μέρη και εξαρτήματά τους
			31.00.64		Μέρη καθισμάτων
			31.00.63		Κατασκευή άλλων καθισμάτων
			31.00.61		Κατασκευή καθισμάτων κυρίως με μεταλλικό σκελετό
			31.00.11		Κατασκευή μεταλλικών επίπλων, που χρησιμοποιούνται σε γραφεία
			31.00.62		Κατασκευή καθισμάτων κυρίως με ξύλινο σκελετό
			31.00.12		Κατασκευή ξύλινων επίπλων, που χρησιμοποιούνται σε γραφεία
			31.00.12.01		Κατασκευή ξύλινων επίπλων γραφείου, από μονάδα που απασχολεί μέχρι και δύο εργάτες
			31.00.12.02		Κατασκευή ξύλινων επίπλων γραφείου, από μονάδα που απασχολεί τρεις και άνω εργάτες
			31.00.13		Κατασκευή ξύλινων επίπλων για καταστήματα
			31.00.13.01		Κατασκευή ξύλινων επίπλων καταστημάτων, από μονάδα που απασχολεί μέχρι και δύο εργάτες
			31.00.13.02		Κατασκευή ξύλινων επίπλων καταστημάτων, από μονάδα που απασχολεί τρεις και άνω εργάτες
			31.00.41		Κατασκευή άλλων μεταλλικών επίπλων
			31.00.42		Κατασκευή ξύλινων επίπλων που χρησιμοποιούνται σε κρεβατοκάμαρες, τραπεζαρίες και στο καθιστικό
			31.00.42.01		Κατασκευή άλλων ξύλινων οικιακών επίπλων, από μονάδα που απασχολεί μέχρι και δύο εργάτες
			31.00.42.02		Κατασκευή άλλων ξύλινων οικιακών επίπλων, από μονάδα που απασχολεί τρεις και άνω εργάτες
			31.00.42.03		Κατασκευή κρεβατιών
			31.00.43		Κατασκευή άλλων ξύλινων επίπλων
			31.00.43.01		Κατασκευή άλλων ξύλινων επίπλων, από μονάδα που απασχολεί μέχρι και δύο εργάτες

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ ΝΑΕΕ	ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΕΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
				31.00.43.02	Κατασκευή άλλων ξύλινων επίπλων, από μονάδα που απασχολεί τρεις και άνω εργάτες
				31.00.44.01	Κατασκευή πλεκτών επίπλων
		32.11.1			Κοπή νομισμάτων
			32.12.11		Επεξεργασία καλλιεργημένων μαργαριταριών, πολύτιμων ή ημιπολύτιμων λίθων, κατεργασμένων αλλά όχι δεμένων σε κοσμήματα
			32.12.11.01		Παραγωγή ημιπολύτιμων λίθων
			32.12.11.02		Υπηρεσίες αδαμαντόδεσης, επεξεργασίας και λείανσης φυσικών διαμαντιών
			32.12.12		Επεξεργασία βιομηχανικών διαμαντιών, κατεργασμένων- σκονών φυσικών ή συνθετικών πολύτιμων ή ημιπολύτιμων λίθων
			32.12.12.01		Υπηρεσίες αδαμαντόδεσης, επεξεργασίας και λείανσης βιομηχανικών διαμαντιών
			32.12.14		Κατασκευή άλλων ειδών από πολύτιμα μέταλλα- ειδών από φυσικά ή καλλιεργημένα μαργαριτάρια, πολύτιμους ή ημιπολύτιμους λίθους
		32.13.1			Κατασκευή κοσμημάτων απομίμησης και συναφών ειδών
			32.13.10.01		Κατασκευή κοσμημάτων από πλαστικό, ύφασμα, ξύλο, όστρακα, μη πολύτιμες πέτρες, κοινά μέταλλα και άλλα υλικά
			32.20.11		Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων μουσικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων
			32.20.12		Κατασκευή άλλων έγχορδων μουσικών οργάνων
			32.20.13		Κατασκευή εκκλησιαστικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, αρμόνιων και παρόμοιων οργάνων- ακορντεόν και παρόμοιων οργάνων- φουσαρμόνικων- πνευστών οργάνων
			32.20.14		Κατασκευή μουσικών οργάνων ή οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, ο ήχος των οποίων παράγεται ή πρέπει να ενισχύεται με ηλεκτρικά μέσα
			32.20.15		Κατασκευή άλλων μουσικών οργάνων
			32.20.16		Κατασκευή μετρονόμων, διαπασών και πνευστών διαπασών- μηχανισμών για μουσικά κουτιά- χορδών μουσικών οργάνων
			32.30.14		Κατασκευή ειδών και εξοπλισμού γυμναστηρίων ή αθλητικών ειδών και αθλητικού εξοπλισμού
			32.30.14.01		Κατασκευή οργάνων γυμναστικής
			32.30.14.02		Κατασκευή ρακετών αντισφαίρισης
			32.30.16		Κατασκευή καλαμών ψαρέματος, άλλων σύνεργων ψαρέματος με πετονιά- ειδών κυνηγιού ή ψαρέματος
			32.40.11		Κατασκευή κουκλών που αναπαριστούν μόνο ανθρώπινες υπάρξεις
		32.40.2			Κατασκευή παιδικών τρένων και των εξαρτημάτων τους- άλλων μοντέλων ή κατασκευών υπό κλίμακα και κατασκευαστικών παιχνιδιών
			32.40.41		Κατασκευή παιγνιόχαρτων (τραπουλών)
					Κατασκευή ειδών για σφαιριστήρια, ειδών για λούνα παρκ, για επιτραπέζια παιχνίδια ή για παιχνίδια συναστροφής- άλλων παιχνιδιών που λειτουργούν με νομίσματα ή μάρκες
			32.40.42		
			32.40.42.01		Κατασκευή μπυλιάρδων
			26.60.15		Κατασκευή θεραπευτικών οργάνων και συσκευών - αναπνευστικών συσκευών
			32.50.14		Κατασκευή άλλων θεραπευτικών βοηθημάτων και συσκευών
			32.50.21		Κατασκευή τεχνητών αρθρώσεων- ορθοπεδικών συσκευών- τεχνητών δοντιών- οδοντικών εξαρτημάτων- άλλων τεχνητών μελών του σώματος
			32.50.21.01		Κατασκευή ορθοπεδικών ειδών από ύφασμα, ελαστικό νήμα ή λάστιχο και συναφείς ύλες
			32.50.21.02		Κατασκευή ορθοπεδικών ειδών, κηλεπιδέσμων και παρόμοιων ειδών
			32.50.21.03		Κατασκευή τεχνητών δοντιών (εργασίες οδοντοτεχνίτη)
		32.50.3			Κατασκευή επίπλων για την ιατρική, τη χειρουργική, την οδοντιατρική ή την κτηνιατρική- καθισμάτων κομμωτηρίων και παρόμοιων καθισμάτων και μερών τους
			32.50.41		Κατασκευή φακών επαφής- φακών οφθαλμικών γυαλιών από οποιοδήποτε υλικό
			32.50.42		Κατασκευή γυαλιών, προφυλακτικών οφθαλμικών γυαλιών και παρόμοιων ειδών, διορθωτικών, προστατευτικών ή άλλων
			32.50.43		Κατασκευή σκελετών και υποστηριγμάτων οφθαλμικών γυαλιών, προφυλακτικών οφθαλμικών γυαλιών ή παρόμοιων ειδών
			32.50.43.01		Κατασκευή σκελετών ματογυαλιών
			32.50.44		Κατασκευή μερών σκελετών και υποστηριγμάτων οφθαλμικών γυαλιών, προφυλακτικών οφθαλμικών γυαλιών ή παρόμοιων ειδών
			32.91.11		Κατασκευή σκουπών και βουρτσών για οικιακή καθαριότητα
			32.91.12		Κατασκευή οδοντόβουρτσων, βουρτσών και πινέλων για τα γένη, τα μαλλιά της κεφαλής και άλλων βουρτσών για τον ατομικό καλλωπισμό- πινέλων και βουρτσών για καλλιτέχνες, πινέλων γραφής και παρόμοιων πινέλων για τη χρήση των καλλυντικών
			32.91.19		Κατασκευή άλλων βουρτσών π.δ.κ.α.
			32.99.12		Κατασκευή στυλογράφων με σφαιρίδιο- στυλογράφων και μαρακαδόρων με μύτη από πύλημα (τσόχα) ή με άλλες πορώδεις μύτες- μηχανικών ή κινητών μολυβιών
			32.99.13		Κατασκευή πενών για σινική μελάνη- στυλογράφων μελάνης, άλλων στυλογράφων και άλλων πενών
			32.99.14		Κατασκευή συλλογών εργαλείων γραφής, κονδυλοφόρων και θηκών μολυβιών και παρόμοιων θηκών- μερών τους
			32.99.15		Κατασκευή μολυβιών, κραγιονιών, λεπτών ράβδων γραφίτη για μολύβια, κρητίδων (παστέλ), κάρβουνων σχεδίασης, κμωλιών γραφής ή σχεδίασης και κμωλιών ραπτικής
			32.99.16		Κατασκευή πλακών και πινάκων- σφραγίδων αναγραφής ημερομηνιών, σφράγισης ή αρίθμησης και παρόμοιων χρήσεων- μελανοταινιών γραφομηχανών ή παρόμοιων ταινιών- ταμπόν μελάνης
			32.99.16.01		Κατασκευή σφραγίδων από καουτσούκ
			32.99.21		Κατασκευή ομπρελών βροχής και ήλιου- μπισουινιών, ράβδων - καθισμάτων, μαστιγίων, μαστιγίων υπασίας και παρόμοιων ειδών
			32.99.21.01		Κατασκευή ομπρελών
			32.99.22		Κατασκευή μερών, συμπληρωμάτων και εξαρτημάτων ομπρελών βροχής ή ήλιου, μπισουινιών, ράβδων-καθισμάτων, μαστιγίων υπασίας και παρόμοιων ειδών
			32.99.23		Κατασκευή αγκραφών, σουστών, κοπιτσών και μερών τους- κουμπιών- φερμουάρ
			32.99.23.01		Κατασκευή κουμπιών
			32.99.23.02		Κατασκευή φερμουάρ
			32.99.24		Κατασκευή μητρώων για κουμπιά και άλλων μερών κουμπιών- ημιτελών κουμπιών- μερών από φερμουάρ
		32.99.3			Κατασκευή προϊόντων ανθρώπινων ή ζωικών τριχών- παρόμοιων προϊόντων από κλωστοϋφαντουργικά υλικά
			32.99.30.01		Κατασκευή περούκων και ποστίζ
			32.99.41		Κατασκευή αναπτύρων τσιγάρων και άλλων αναπτύρων- πιτών καπνίσματος και πιτών για πούρα και τσιγάρα, καθώς και των μερών τους
			32.99.42		Κατασκευή μερών αναπτύρων- πυροφορικών κραμάτων- ειδών από εύφλεκτα υλικά
			32.99.51		Κατασκευή εορταστικών, αποκριατικών και άλλων ψυχαγωγικών ειδών
			32.99.52		Κατασκευή χτενών, τσιμπιδιών μαλλιών και παρόμοιων ειδών- φουρκετών- λαβίδων κατασάρματος- βάσεων και κεφαλών τους
			32.99.52.01		Κατασκευή φουρκετών και παρόμοιων ειδών
			32.99.53		Κατασκευή οργάνων, συσκευών και μοντέλων για επιδείξεις
			32.99.53.01		Κατασκευή ανδρέικελων για προθήκες
			32.99.54		Κατασκευή κερών, κηρωμένων φυτλιών φωτισμού και παρόμοιων ειδών
			32.99.55		Κατασκευή τεχνητών ανθέων, διακοσμητικών φυλλωμάτων και φρούτων και μερών τους
			32.99.55.01		Κατασκευή τεχνητών ανθέων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ						
ΑΑ	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ
A1	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια.			
A2	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να έχει πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης τουλάχιστον μία (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση.			
A3	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να διαθέτει τον/τους επιλέξιμο/ους ΚΑΔ επένδυσης της αναλυτικής πρόσκλησης πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης			
A4	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η επένδυση να αφορά αποκλειστικά σε ΚΑΔ που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)			
A5	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να έχει μία (1) τουλάχιστον ΕΜΕ εξαρτημένης εργασίας το ημερολογιακό έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης			
A6	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να έχει την ιδιότητα της ΜμΕ σύμφωνα με το Παράρτημα V – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής			
A7	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να δηλώσει ως τόπο/τόπους για την υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας δράσης αποκλειστικά μία κατηγορία Περιφέρειας στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο.			
A8	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μην έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή να μην έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης			
A9	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους. Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ			

			(https://openbusiness.mindev.gov.gr) ή γνωστοποίηση / έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κ.λπ.).			
A10	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα [Ανώνυμη Εταιρία, Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε), Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.), Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.), Ατομική Επιχείρηση, Αστική Κερδοσκοπική Εταιρεία, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει, Συνεταιρισμός] και να τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014, όπως ισχύει.			
A11	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μη βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.			
A12	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μην εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.			
A13	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να δεσμευτεί ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.			
A14	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39 και 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017), όπως ισχύει.			
A15	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί.			
A16	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να διαθέτει ή να δεσμευτεί με υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην νομοθεσία.			
A17	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις πλήρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης			
A18	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει.			

A19	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να υποβάλλει μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ στην παρούσα Δράση.			
A20	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία εξασφάλισης της Ίδιας Συμμετοχής του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου σε ποσοστό τουλάχιστον 25% του αιτούμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.			
A21	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μη συστεγάζεται ή να δεσμεύεται ότι δε θα συστεγάζεται με άλλη επιχείρηση, κατά τρόπο που θα επέτρεπε τη χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση.			
A22	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να μην εντάσσεται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης κ.λπ).			
A23	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να δεσμευτεί ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης»			
A24	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον το βαθμό 75 κατά την αυτοαξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης.			
A25	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση). Σε περίπτωση υπέρβασης του σχετικού ανώτατου ορίου με τη χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.			
A26	NAI/OXI	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Να πληρείται το σύνολο των προϋποθέσεων εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) De Minimis (KAN. (ΕΕ) 2023/2831			
Η επιχείρηση λαμβάνει την τιμή «ΝΑΙ» σε όλα τα κριτήρια			ΝΑΙ:	Το Επενδυτικό Σχέδιο προωθείται για αξιολόγηση στο επόμενο στάδιο των βαθμολογούμενων κριτηρίων.		
			ΟΧΙ:	Το Επενδυτικό Σχέδιο αξιολογείται αρνητικά στα κριτήρια της κατηγορίας Α. Ανεξαρτήτως του αρνητικού πορίσματος προωθείται για αξιολόγηση στο επόμενο στάδιο των βαθμολογούμενων κριτηρίων.		

B. ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ					
ΑΑ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
B1	Βαθμολογούμενο	Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων (interest coverage ratio), ως μέτρο βραχυπρόθεσμης ρευστότητας/ φερεγγυότητας της επιχείρησης	<p>Αποτελέσματα προ φόρων και τόκων (EBIT)/χρεωστικοί τόκοι (Κωδ. 526 του εντύπου Ε3 προς κωδ. 528 του εντύπου Ε3).</p> <p>Θα λαμβάνεται υπόψιν η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση για την οποία είναι διαθέσιμα λειτουργικά τα αντίστοιχα δεδομένα του εντύπου Ε3 στο ΟΠΣΚΕ (φορολογικό έτος 2024 ή 2025).</p>	20%	<ul style="list-style-type: none"> • $EBIT \geq 5$ φορές τους χρεωστικούς τόκους – 100 βαθμοί • $3 \leq EBIT < 5$ φορές τους χρεωστικούς τόκους – 70 βαθμοί • $1 \leq EBIT < 3$ φορές τους χρεωστικούς τόκους – 50 βαθμοί • $EBIT < 1$ φορά τους χρεωστικούς τόκους – 0 βαθμοί <p>Αν χρεωστικοί τόκοι = 0 & $EBIT > 0$, τότε 100 βαθμοί. Αν χρεωστικοί τόκοι = 0 & $EBIT < 0$, τότε 0 βαθμοί.</p>
B2	Βαθμολογούμενο	Δαπάνες Προσωπικού ως προς τις Συνολικές Πωλήσεις (Human Capital Cost Ratio)	<p>Ποσοστό του κύκλου εργασιών (συνολικών πωλήσεων) που δαπανάται στο ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης (Κωδ. 581 του εντύπου Ε3 προς κωδ. 500 του εντύπου Ε3).</p> <p>Θα λαμβάνεται υπόψιν η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση για την οποία είναι διαθέσιμα λειτουργικά τα αντίστοιχα δεδομένα του εντύπου Ε3 στο ΟΠΣΚΕ (φορολογικό έτος 2024 ή 2025).</p>	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Δαπάνες προσωπικού προς Πωλήσεις $\geq 30\%$ – 100 βαθμοί • $20\% \leq$ Δαπάνες προσωπικού προς Πωλήσεις $< 30\%$ – 80 βαθμοί • $10\% \leq$ Δαπάνες προσωπικού προς Πωλήσεις $< 20\%$ – 60 βαθμοί • $0\% <$ Δαπάνες προσωπικού προς Πωλήσεις $< 10\%$ – 50 βαθμοί • Δαπάνες προσωπικού προς Πωλήσεις = 0% – 0 βαθμοί <p>Εάν οι συνολικές πωλήσεις είναι μηδενικές, το κριτήριο μηδενίζεται.</p>
B3	Βαθμολογούμενο	Δείκτης (δ) αποτελεσμάτων προ τόκων - φόρων & αποσβέσεων (EBITDA) προς τον κύκλο εργασιών (Κ.Ε.), κατά την τελευταία πλήρη και κλεισμένη διαχειριστική χρήση	<p>$\Delta = \text{Κωδ. 524 του Εντύπου Ε3} / \text{Κωδ. 500 του Εντύπου Ε3}$.</p> <p>Θα λαμβάνεται υπόψιν η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση για την οποία είναι διαθέσιμα λειτουργικά τα αντίστοιχα δεδομένα του εντύπου Ε3 στο ΟΠΣΚΕ (φορολογικό έτος 2024 ή 2025).</p>	15%	<ol style="list-style-type: none"> • Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι ≤ 0, τίθεται βαθμός μηδέν, Βαθμός=0 • Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι > 0 και $< 0,04$ τίθεται βαθμός είκοσι, Βαθμός=20 • Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι $\geq 0,04$ και $< 0,08$ τίθεται βαθμός σαράντα, Βαθμός=40 • Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι $\geq 0,08$ και $< 0,15$ τίθεται βαθμός εξήντα, Βαθμός=60

					<p>V. Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι $\geq 0,15$ και $< 0,25$ τίθεται βαθμός ογδόντα, Βαθμός=80</p> <p>VI. Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι $\geq 0,25$ τίθεται βαθμός εκατό, Βαθμός=100</p> <p><i>Όταν ο κωδ. 500 του Εντύπου Ε3 είναι μικρότερος από ή ίσος με μηδέν, τότε στο κριτήριο τίθεται βαθμός μηδέν, Βαθμός=0.</i></p> <p><i>Όταν υπάρχουν κενά πεδία στους προαναφερόμενους κωδικούς του εντύπου Ε3, θεωρείται ότι έχουν τιμή = 0</i></p> <p>Θα λαμβάνεται υπόψιν η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση για την οποία είναι διαθέσιμα λειτουργικά τα αντίστοιχα δεδομένα του εντύπου Ε3 στο ΟΠΣΚΕ (φορολογικό έτος 2024 ή 2025).</p>
B4	Βαθμολογούμενο	Εξασφάλιση Ιδιωτικής Συμμετοχής Επενδυτικού Σχεδίου	Εξασφάλιση από τους εταίρους/ μετόχους της εταιρίας της Ιδιωτικής Συμμετοχής	20%	<p>Τρόποι εξασφάλισης ιδιωτικής συμμετοχής *</p> <p>α) εξ ολοκλήρου με ίδια κεφάλαια, β) με ίδια κεφάλαια και βεβαιωμένο δανεισμό (σύμβαση ή έγκριση σύμβασης δανείου), από Τράπεζα</p> <p>Εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής σε ποσοστό 100% - 100 βαθμοί</p> <p>Εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 85% και μικρότερο του 100% - 85 βαθμοί</p> <p>Εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 70% και μικρότερο του 85% - 70 βαθμοί</p> <p>Εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 50% και μικρότερο του 70% - 50 βαθμοί</p> <p>Επισημαίνεται ότι η Ίδια Συμμετοχή δεν δύναται να είναι <25% καθώς αποτελεί τυπική προϋπόθεση συμμετοχής με τρόπο κάλυψης</p>

					αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια (Κεφάλαιο 8.3 της Αναλυτικής Πρόσκλησης και Παράρτημα Ι)
<p>* Κάλυψη Ιδιωτικής Συμμετοχής με Ίδια Κεφάλαια</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από νέες εισφορές σε μετρητά των εταιρών. 2. Με χρήση των φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον, εκτός του τακτικού, υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης. 3. Αύξηση εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων κεφαλαίων της επιχείρησης (φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον) 4. Μέσα Υπόλοιπα Επαγγελματικών Τραπεζικών Λογαριασμών. 					
B5	Βαθμολογούμενο	Επιχορηγούμενος* Π/Υ σε σχέση με τον Κύκλο Εργασιών της Επιχείρησης	<p>Αξιολογείται ο βαθμός εξάρτησης (χαμηλό/υψηλό ρίσκο επένδυσης) της υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου σε σχέση με τον μέγιστο Κύκλο Εργασιών (συνολικές πωλήσεις κωδ. 500 του εντύπου Ε3) της Επιχείρησης για την τριετία (κατά μέγιστο), των κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων, που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>Σε περίπτωση, που η αιτούσα δεν διαθέτει τρεις (3) κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, λαμβάνονται υπόψη όσα έτη είναι διαθέσιμα για τα οποία έχουν υποβληθεί τα αντίστοιχα έντυπα Ε3.</p>	15%	<ol style="list-style-type: none"> i. Εάν Επιχορηγούμενος Π/Υ < Χ (Μέγιστο Κύκλο Εργασιών Ζετίας) τότε 100 βαθμοί ii. Εάν Χ =< Επιχορηγούμενος Π/Υ =<2*Χ τότε 0-90 βαθμοί αναλογικά <p>*Για τον υπολογισμό του Κριτηρίου B5 λαμβάνεται υπόψη ως Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός του Ε/Σ αυτός που τελικά θα διαμορφωθεί κατά το στάδιο της αξιολογικής διαδικασίας.</p>
B6	Βαθμολογούμενο	Περιγραφή του Επενδυτικού Σχεδίου – Υφιστάμενος εξωστρεφής προσανατολισμός της επιχείρησης	<p>Αξιολογείται η αρτιότητα, η πληρότητα, η σαφήνεια της περιγραφής του επενδυτικού σχεδίου με έμφαση στην ενίσχυση της παραγωγικής δυναμικότητας και στην ικανότητα κάλυψης αυξημένης ζήτησης από αγορές του εξωτερικού.</p> <p>Ειδικότερα η παρουσίαση του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητα της επιχείρησης - νομική μορφή 	10%	Πολύ Καλή - Από 80 έως και 100

			<ul style="list-style-type: none"> • Σκοπός του Επενδυτικού Σχεδίου - Παραγόμενες Υπηρεσίες • Αναλυτική περιγραφή και προτεινόμενη μεθοδολογία υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου • Αναμενόμενα οφέλη και αποτελέσματα: Αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας, της αποδοτικότητας και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων • Παρουσία σε νέες αγορές • Αναπροσανατολισμός παραγωγικής βάσης / παροχής υπηρεσιών σε νέες αγορές με θετικές προοπτικές. • Ενίσχυση / επέκταση παρουσίας σε ήδη υπάρχουσες αγορές - Αξιοποίηση βιομηχανικής ή / και πνευματικής ιδιοκτησίας • Ποιοτική αναβάθμιση προϊόντων / υπηρεσιών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. • Αύξηση παραγωγικής δραστηριότητας • Αξιοποίηση και ενσωμάτωση νέων ή/και καινοτόμων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία • Επέκταση ή αναβάθμιση παραγωγικών υποδομών και εξοπλισμού (μηχανολογικός εξοπλισμός, αυτοματοποίηση, ψηφιοποίηση) • Αξιοποίηση οικολογικών και «πράσινων» ευκαιριών • Τρόποι επίτευξης στόχων επένδυσης • Προϋπολογισμός, κατηγορίες και τεκμηρίωση δαπανών Ε/Σ και ρεαλιστικότητά τους σε σχέση με τις ανάγκες και τους στόχους του. <p>Επιπλέον, αξιολογείται το επίπεδο συσχέτισης του επενδυτικού σχεδίου με την υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα</p>		<p>Καλή - Από 50 έως 70 Μέτρια - Από 10 έως 40 Ανεπαρκής - 0</p>
--	--	--	---	--	---

			<p>και την εξαγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης. Ειδικότερα αξιολογούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • το επίπεδο υφιστάμενης παραγωγικής δυναμικότητας και η δυνατότητα κλιμάκωσής της • η επάρκεια των παραγωγικών υποδομών και του μηχανολογικού εξοπλισμού • η επάρκεια και καταλληλότητα του ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη αυξημένης παραγωγής • η οργανωτική και λειτουργική ετοιμότητα της επιχείρησης για την υποστήριξη αυξημένης παραγωγικότητας και αυξημένων εξαγωγικών παραγγελιών <p>(Στο κριτήριο αυτό χρησιμοποιείται ελεύθερα εύρος τιμών από τον Αξιολογητή στην κλίμακα 10 έως 100 και στα προκαθορισμένα όρια ανά περίπτωση – βαθμολογία μόνο με δεκάδες)</p>		
B7	Βαθμολογούμενο	Συνέπεια με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (ΕΣΕΕ)	<p>Εξετάζεται εάν η πρόταση του επενδυτικού σχεδίου περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις και δαπάνες για την υιοθέτηση καινοτομιών και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού στο επίπεδο της επιχείρησης, οι οποίες συνεισφέρουν σε μία από τις προτεραιότητες και τους στρατηγικούς στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027.</p> <p>Ειδικότερα , για την αξιολόγηση του κριτηρίου θα εξετάζεται:</p> <p>A) εάν αναφέρεται στην αίτηση ο σχετικός τομέας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027, (Οι τομείς της ΕΣΕΕ είναι: 01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία, -</p>	5%	<p>ΝΑΙ/ΟΧΙ</p> <p>ΝΑΙ = 100 ΟΧΙ = 0</p>

			<p>Δημιουργικές Βιομηχανίες, 03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα, 04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία, 05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα, 06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα, 07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια, 08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες. Επιλέγεται μόνο ένας τομέας, με την μεγαλύτερη συνάφεια στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο.)</p> <p>Και</p> <p>Β) εάν περιλαμβάνεται στην αίτηση συνοπτική τεκμηρίωση της συνεισφοράς στην ΕΣΕΕ, (όπως ενδεικτικά: -πως οι ενέργειες και οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου εξυπηρετούν τον τομέα της ΕΣΕΕ που έχει δηλωθεί, ή τις περιοχές παρέμβασης που αναδεικνύονται από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας, ή τους Στρατηγικούς Στόχους της ΕΣΕΕ, ή -εάν εισάγονται/ενισχύονται καινοτόμες προσεγγίσεις, προϊόντα ή διαδικασίες που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης.)</p> <p>Βλ. Παράρτημα ΧΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΘΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ Β7 «ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ»</p>		
ΣΥΝΟΛΟ			100%		

- **Ως ελάχιστη αποδεκτή συνολική βαθμολογία για την έγκριση ενός επενδυτικού σχεδίου ορίζεται ο βαθμός 75.**
- **ΠΡΟΣΟΧΗ! Σημειώνεται ότι στα βαθμολογούμενα κριτήρια γίνεται αποκοπή από το ΟΠΣΚΕ στα δυο δεκαδικά ψηφία.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα παραδοτέα σε κάθε Κατηγορία Δαπανών για το Φυσικό Αντικείμενο, έχουν ως ακολούθως:

1. Δαπάνες Εξοπλισμού

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης κλπ. παραστατικά αγοράς, μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού. Proforma invoice (προτιμολόγιο), σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό.	✓	✓
2	CMR, Packing List, Bill of Landing, Documento di Trasporto και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς (πχ. Οδικώς, μέσω πλοίου, κλπ,) του εξοπλισμού, σε περίπτωση προμήθειάς του από το εξωτερικό	✓	✓
3	Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής	✓	✓
4	Όπου απαιτείται, Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιές, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας με αναφορά στο serial number των μηχανημάτων και του εξοπλισμού. Στην βεβαίωση θα πρέπει να γίνεται αναλυτική αναφορά στον εξοπλισμό και να αναγράφονται τα serial number, όπου αυτά υφίστανται και δεν αναγράφονται στα παραστατικά τιμολόγησης. Επίσης θα πρέπει να φέρει σφραγίδα και υπογραφή του προμηθευτή.	✓	✓
5	Αντίγραφο πιστοποιητικού CE ή δήλωση συμμόρφωσης για τον παραγωγικό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό.	✓	✓
6	Εξοπλισμός μέσω LEASING. Αντίγραφο της σύμβασης Leasing	✓	✓
7	Φωτογραφικό υλικό	✓	✓
8	Τεκμηριωτικό υλικό της παραγωγικής λειτουργίας του εξοπλισμού. Ενδεικτικά: αρχεία καταγραφής χρήσης, ημερολόγιο λειτουργίας και συντήρησης, κλπ.	✓	✓

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

2. Δαπάνες Λογισμικού

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης κλπ. παραστατικά αγοράς, παραμετροποίησης, εγκατάστασης και εκπαίδευσης.	✓	✓
2	Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.	✓	✓
3	Άδειες χρήσης λογισμικού (και για λειτουργικά συστήματα όπως τα Windows) ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις των κατασκευαστών για την άδεια χρήσης.	✓	✓
4	Εφόσον επιδοτείται η αγορά λογισμικού/εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, αποδεικτικά στοιχεία ότι το λογισμικό / η εφαρμογή εξυπηρετεί τις ανάγκες πρόσβασης ατόμων με αναπηρία.	✓	✓
5	Εφόσον επιδοτείται η κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας), εκτυπώσεις της ιστοσελίδας καθώς και αποδεικτικά στοιχεία ότι η ιστοσελίδα εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία.	✓	✓
6	Τεκμήρια χρήσης των εφαρμογών/λογισμικού. Ενδεικτικά κατά περίπτωση: αρχεία παραμετροποίησης, ορισμός χρηστών (usernames), αρχεία καταγραφής (logfiles) συναλλαγών (transactions), στατιστικά χρήσης, κλπ για τις αντίστοιχες εφαρμογές/λογισμικά.	✓	✓

3. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών**3.1 Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «ως υπηρεσία»**

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης κλπ. παραστατικά αγοράς, παραμετροποίησης, εγκατάστασης και εκπαίδευσης.	✓	✓
2	Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.	✓	✓
3	Συμβάσεις χρήσης/συνδρομής υπηρεσίας που διατίθεται σε συνδρομητική βάση, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	✓	✓

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

3.2 Πιστοποίηση Προϊόντων – Υπηρεσιών - Διαδικασιών

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά	✓	✓
2	Αντίγραφο μελετών και εγχειριδίων (για συστήματα διασφάλισης ποιότητας), αποτελέσματα δοκιμών και ελέγχων, κ.λπ	✓	✓
3	Αντίγραφο πιστοποιητικού από διαπιστευμένο φορέα	✓	✓
4	Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών για τη μελέτη και τη σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία	✓	✓
5	Αντίγραφα πιστοποιητικών/ προτύπων/ συμμόρφωσης προϊόντων, αποδεικτικά κατοχύρωσης τεχνογνωσίας, άδειες εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας κ.λπ	✓	✓

3.3 Δαπάνες για Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας (Branding)

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά υπηρεσιών	✓	✓
2	Αντίγραφο μελετών σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Λογότυπου	✓	✓
3	Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	✓	✓

4. Μελέτες - Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά	✓	✓
2	Αντίγραφο μελετών και ερευνών κάθε μορφής	✓	✓
3	Αποδεικτικά στοιχεία των παρεχόμενων υπηρεσιών Φοροτεχνικού και Νομικού Συμβούλου	✓	✓
4	Εφόσον επιδοτείται έρευνα αγοράς/σχέδια διείσδυσης σε ξένες αγορές/οδικός χάρτης εξωστρέφειας, αντίγραφο της σχετικής μελέτης/έρευνας	✓	✓
5	Για "Αναδιάρθρωση Επιχειρηματικών Διαδικασιών": i. Μελέτη ή έκθεση συμβούλου αναδιάρθρωσης (business process reengineering report)	✓	✓

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
	<ul style="list-style-type: none"> ii. Αναλυτική περιγραφή παρεμβάσεων και προτεινόμενων λύσεων iii. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και αξιολόγησης iv. Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών <p>Για "Ανάπτυξη Σχεδίων Μάρκετινγκ":</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Marketing Plan με ανάλυση SWOT, στόχους, κανάλια προώθησης, KPIs ii. Ανάλυση στόχων αγοράς και πελατών iii. Οπτικό υλικό (π.χ. λογότυπο, προσχέδια καμπανιών) iv. Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών <p>Για "Έρευνα αγοράς σε νέες αγορές ή νέα προϊόντα/υπηρεσίες":</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Έκθεση/μελέτη έρευνας αγοράς (market research report) ii. Ερωτηματολόγια, μεθοδολογία, δείγμα συμμετεχόντων iii. Συμπεράσματα και προτεινόμενες στρατηγικές iv. Πληρότητα και τεκμηρίωση της μεθοδολογίας v. Παραδοτέα ψηφιακά και έντυπα vi. Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών <p>Για "Διοίκηση αλυσίδας αξίας (value chain management)":</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ανάλυση της υφιστάμενης εφοδιαστικής αλυσίδας ii. Προτάσεις βελτιστοποίησης/αυτοματισμών/outsourcing iii. Σχεδιασμός νέων ροών, KPI monitoring iv. Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών <p>Για "Συμμετοχή σε διαγωνισμούς (π.χ. προϊόντα/αγορές)":</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Αιτήσεις συμμετοχής ii. Αποτελέσματα ή επιβεβαιώσεις συμμετοχής (π.χ. πιστοποιήσεις, έπαινοι) iii. Αντίγραφα φακέλων συμμετοχής iv. Βεβαιώσεις συμμετοχής από διοργανωτή <p>Για "Οργάνωση εξωστρεφών δράσεων (coaching – mentoring)":</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Πρόγραμμα mentoring/coaching ii. Παρουσιολόγια, σημειώσεις συναντήσεων, αναφορές προόδου iii. Έκθεση αποτίμησης coaching iv. Πιστοποιήσεις/βεβαιώσεις συμμετοχής v. Τεκμηρίωση συμβούλου/coacher (βεβαίωση εμπειρίας/τίτλοι) vi. Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών 		
6	Για δαπάνες μελετών και ερευνών: Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών εφόσον αυτά συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	✓	✓

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
	Για δαπάνες Σύνταξης και Παρακολούθησης υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου: Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών		

5. Δαπάνες Προβολής, Προώθησης και Δικτύωσης

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης κλπ. παραστατικά για τις δαπάνες προβολής και προώθησης.	✓	✓
2	Θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών	✓	✓
3	Για τις Υπηρεσίες Digital marketing - ψηφιακής προβολής σε κοινωνικά δίκτυα και πλατφόρμες (google ads, facebook ads, youtube κ.ο.κ.), πέραν των 1 και 2, αποδεικτικά των διαφημιστικών καταχωρήσεων. Ως αποδεκτή σύμβαση για τις ανωτέρω υπηρεσίες θεωρείται το δεσμευτικό κείμενο μεταξύ του Δικαιούχου και της αντίστοιχης εταιρείας (ενδεικτικά Facebook, Google, Youtube κοκ)	✓	✓
4	Για τις υπηρεσίες ανάπτυξης ψηφιακού υλικού διαφήμισης, πέραν των 1 και 2, αντίγραφο του ψηφιακού υλικού που δημιουργήθηκε	✓	✓
5	Για την παρουσία στα Social media, πέραν των 1 και 2, εκτυπώσεις από τις σελίδες της επιχείρησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	✓	✓
6	Εφόσον επιδοτούνται διαφημιστικά έντυπα και λοιπό πληροφοριακό υλικό, δείγματα των διαφημιστικών εντύπων και του λοιπού πληροφοριακού υλικού.	✓	✓
7	Εφόσον επιδοτούνται δαπάνες διαφημιστικής καταχώρησης σε ηλεκτρονική μορφή, αποδεικτικά των διαφημιστικών καταχωρήσεων	✓	✓

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

6. Δαπάνες Συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις εξωτερικού

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, Proforma invoice (προτιμολόγιο) και λοιπά αποδεικτικά υλοποίησης και τιμολόγησης των δαπανών του έργου	✓	✓
2	Αποδεικτικά μεταφοράς (αποστολής/επιστροφής) εκθεμάτων	✓	✓
3	Αποδεικτικά συμμετοχής στην έκθεση (πχ κατάλογος εκθετών, σχετικό φωτογραφικό υλικό κλπ) ή βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης	✓	✓
4	Φωτογραφικό υλικό και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία παρουσίας της επιχείρησης σε έκθεση	✓	✓
5	Κατάλογος συμμετεχόντων στελεχών της επιχείρησης στην εμπορική έκθεση (Ονοματεπώνυμο, Ιδιότητα, Θέση στην Επιχείρηση)	✓	✓

7. Δαπάνες Προσωπικού (Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού)

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Μηνιαίες συγκεντρωτικές μισθοδοτικές καταστάσεις σφραγισμένες και υπογεγραμμένες από το λογιστή ή/και το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, για το διάστημα κατά το οποίο επιδοτείται η θέση απασχόλησης, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μικτές αποδοχές, ασφαλιστικές και φορολογικές κρατήσεις, λοιπές κρατήσεις, καθαρό πληρωτέο ποσό και μέρες εργασίας/ασφάλισης.	✓	✓
2	Εμβάσματα καταβολών, αντίγραφο κίνησης λογαριασμού/extrait από το οποίο θα προκύπτουν οι καταβολές της μισθοδοσίας σε τραπεζικό λογαριασμό του εργαζόμενου.	✓	✓
3	Αποδεικτικό εξόφλησης ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη (π.χ ασφαλιστική ενημερότητα) και Αποδεικτικό υποβολής και εξόφλησης ΦΜΥ, (π.χ φορολογική ενημερότητα)	✓	✓
4	Αντίγραφο πίνακα προσωπικού της επιθεώρησης εργασίας (Έντυπο Ε4)	✓	✓
5	Αναγγελία πρόσληψης στον ΟΑΕΔ νεοπροσλαμβανόμενου/ων	✓	✓
6	Αντίγραφο ταυτότητας (φωτοτυπία) νεοπροσλαμβανόμενου/ων	✓	✓
7	ΑΠΔ (αποδεικτικό κατάθεσης και ανάλυση αυτής) νεοπροσλαμβανόμενου/ων	✓	✓

Για το φυσικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι:

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου επιβεβαιώνεται από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης/υπηρεσιών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών κλπ.). Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

αντικειμένου και οι ποσότητες που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης (ισχύουν Τεχνικό Παράρτημα).

- Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιος, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ.
- Για τις περιπτώσεις εξοπλισμού, να αναγράφονται στα παραστατικά ή στα συνοδευτικά αυτών έγγραφα οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers). Δεν απαιτείται η αναγραφή serial number σε είδη λοιπού εξοπλισμού υποστήριξης για την παροχή της υπηρεσίας.
- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, εφόσον απαιτούνται θα πρέπει να είναι κατατεθειμένα στην αρμόδια ΔΟΥ ή να έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του ιδιωτικού συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες. Σε περίπτωση μη προσκόμισής τους, θα γίνεται περικοπή του παραστατικού. Αν η αξία του παραστατικού είναι μεγαλύτερη από την αξία του Ιδιωτικού Συμφωνητικού, απαιτείται τροποποίηση του Ιδιωτικού Συμφωνητικού ή πρόσθετη πράξη με το νέο προσαυξημένο ποσό. Σε περίπτωση μη προσκόμισής τους, θα γίνεται περικοπή στο ύψος του ποσού που αναφέρεται στο Ιδιωτικό Συμφωνητικό.
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).
- Δύναται να ζητηθούν φωτογραφίες κτιριακών εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και μεταφορικών μέσων σε περιπτώσεις πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου για τις οποίες ο ΕΦ δεν δύναται να σχηματίσει βεβαιότητα από τα προσκομισθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα παραδοτέα όσον αφορά στο Οικονομικό Αντικείμενο, έχουν ως ακολούθως :

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης ή στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας	✓	✓
2	Αποδεικτικά στοιχεία εξοφλήσεων των δαπανών	✓	✓
3	Αποδεικτικά στοιχεία καταβολής προκαταβολών σε προμηθευτές	✓	✓
4	Λογιστικές εγγραφές και καταχωρήσεις	✓	✓
5	Μητρώο Παγίων, εφόσον υπάρχει υποχρέωση τήρησης		✓
6	Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης και στοιχεία εκταμίευσης εφόσον εκχωρήθηκε η Δημόσια Χρηματοδότηση	✓	✓
7	Δανειακή Σύμβαση και στοιχεία εκταμίευσης εφόσον χρησιμοποιήθηκε δάνειο στην επένδυση	✓	✓
8	Βεβαίωση τρέχουσας εικόνας της επιχείρησης από την ΑΑΔΕ (Οντότητας/ Επιχείρησης ή Ατομικής Επιχείρησης, ανάλογα την περίπτωση) που να περιλαμβάνει τους ΚΑΔ και τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.	✓	✓
9	Μισθωτήριο συμβόλαιο απ' όπου να προκύπτει ότι η διάρκεια της μίσθωσης συνεχίζει για τουλάχιστον 3 έτη από την ολοκλήρωση της επένδυσης (εάν η επένδυση υλοποιείται σε μισθωμένο χώρο).	✓	✓
10	Έντυπο Ε1- Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος (τελευταίο υποβεβλημένο έντυπο) ή/και Εκτύπωση Προσωποποιημένης Πληροφόρησης Φυσικού Προσώπου.	✓	✓

Για το οικονομικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι:

- Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα κάθε φορά ελληνική φορολογική νομοθεσία φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, εξοφλητικές αποδείξεις όπου απαιτείται, extrait, ΤΠΥ, παραστατικά τιμολόγησης ή/και διακίνησης, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κ.λπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.
- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.
- Με εξαίρεση το leasing απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.
- Με εξαίρεση το leasing, είναι δυνατή η πιστοποίηση δαπανών κατά την Ενδιάμεση Επαλήθευση με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό κλπ).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού: Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Πρωτότυπη βεβαίωση της εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης στην οποία θα αναφέρεται ο εξοπλισμός που έχει παραδοθεί και η αξία αυτού με επισυναπτόμενη κατάσταση των σχετικών τιμολογίων καθώς και οι καταβληθείσες από τον φορέα δόσεις με τις αντίστοιχες ημερομηνίες.
- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικείμενου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών).
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικείμενου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Οικονομικού Αντικείμενου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Είναι δυνατή η πιστοποίηση δαπανών κατά την Ενδιάμεση Επαλήθευση με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι οι προκαταβολές αυτές δεν θα ξεπερνούν το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου οικονομικού αντικείμενου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό κ.λπ).

ΓΕΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

Πέραν τον ανωτέρω απαιτείται η προσκόμιση και των παρακάτω γενικών παραδοτέων:

- Βεβαίωση περί μη περαιτέρω τροποποίησης του καταστατικού. Για τις ατομικές επιχειρήσεις Υπεύθυνη Δήλωση Ν.1599/86 με γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω <http://www.gov.gr> περί μη μεταβολής/τροποποίησης των στοιχείων της επιχείρησης από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης έως σήμερα.
- Υπεύθυνη δήλωση με γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω <http://www.gov.gr>, όπου θα αναφέρεται ότι όλα τα προσκομισθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ούτε θα χρησιμοποιηθούν σε άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα σε κάθε αίτημα ελέγχου.
- Υπεύθυνη Δήλωση Αποδοχής Όρων της Απόφασης Ένταξης - Τεχνικού Παραρτήματος (σε περίπτωση που δεν έχει ήδη προσκομισθεί μετά την απόφαση ένταξης).
- Τυχόν έγγραφο/α που επιβάλλονται να προσκομισθούν σύμφωνα με τους ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης.
- Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης και στοιχεία εκταμίευσης εφόσον εκχωρήθηκε η Δημόσια Χρηματοδότηση
- Παραδοτέα τεκμηρίωσης τήρησης των μέτρων πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ορίζονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Αδειοδοτικό έγγραφο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης δραστηριότητά (π.χ. γνωστοποίηση / έγκριση λειτουργίας, απαλλαγή από άδεια λειτουργίας βάση της ΥΑ 12684/92/2014, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας βάση της ΥΑ 483/35/Φ.15/2012, άδεια λειτουργίας κλπ.). Σε περίπτωση που κατά την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου δεν είναι διαθέσιμο το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, υποβάλλεται, κατ'ελάχιστον, η υποβληθείσα στον αρμόδιο φορέα αίτηση έκδοσης αυτού ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. Ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

(<https://openbusiness.mindev.gov.gr/>) ή γνωστοποίηση / έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κτλ).

- Σε περίπτωση δραστηριότητας, η οποία εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 4442/2016 και για την οποία έχει εκδοθεί προγενέστερο αδειοδοτικό έγγραφο (απαλλαγή από άδεια λειτουργίας βάση της ΥΑ 12684/92/2014, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας βάση της ΥΑ 483/35/Φ.15/2012, άδεια λειτουργίας κλπ), το οποίο παραμένει σε ισχύ (δεν έχει μεταβληθεί στοιχείο της δραστηριότητας με βάση το οποίο χορηγήθηκε το υφιστάμενο αδειοδοτικό έγγραφο), τότε αυτό θα υποβάλλεται συνοδευόμενο από την απογραφή του στο ΟΠΣ ΑΔΕ (<https://openbusiness.mindev.gov.gr/>), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 14Α του ν. 4442/2016.
- Σε περίπτωση λήψης ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης, αντίγραφο της σχετικής εγγραφής στα βιβλία της επιχείρησης.
- Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα κάθε φορά ελληνική φορολογική νομοθεσία φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, καρτέλες ταμείου, καρτέλες λογαριασμών, εξοφλητικές αποδείξεις όπου απαιτείται, extrait, ΤΠΥ, παραστατικά τιμολόγηση ή/και διακίνησης, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κλπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.
- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.
- Είναι δυνατή η πιστοποίηση δαπανών κατά τις Ενδιάμεσες Επαληθεύσεις με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι οι προκαταβολές αυτές δεν θα ξεπερνούν το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου οικονομικού αντικειμένου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό κλπ).
- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών).
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Οικονομικού Αντικειμένου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).
- Πέραν των ανωτέρω απαιτείται η προσκόμιση και των παρακάτω γενικών παραδοτέων:
  - Υπεύθυνη Δήλωση Αποδοχής Όρων της Απόφασης Ένταξης – Τεχνικού Παραρτήματος (σε περίπτωση που δεν έχει ήδη προσκομισθεί μετά την απόφαση ένταξης).
  - Τυχόν έγγραφο/α που επιβάλλεται να προσκομισθούν σύμφωνα με τους ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης.
  - Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης και στοιχεία εκταμίευσης εφόσον εκχωρήθηκε η Δημόσια Χρηματοδότηση.
  - Παραδοτέα τεκμηρίωσης τήρησης των μέτρων πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ορίζονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027

Πέραν των παραδοτέων Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου που καθορίστηκαν στις προηγούμενες σελίδες, επισημαίνεται ότι για την ολοκλήρωση και παραλαβή ενός έργου

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

απαιτείται να πληρούνται όσα αναφέρονται στην Ενότητα 13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ του κυρίως σώματος της Αναλυτικής Πρόσκλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ****του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής****(Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - Γ.Α.Κ.)****Άρθρο 1 Επιχείρηση**

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις, που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2 Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα €50 εκ. και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €43 εκ..

2. Στην κατηγορία των ΜμΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €10 εκ..

3. Στην κατηγορία των ΜμΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα €2 εκ..

Άρθρο 3 Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών

1. "Ανεξάρτητη επιχείρηση" είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. "Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις" είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25% καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την

<<ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ>>

προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (επιχειρηματικοί άγγελοι), εφόσον το σύνολο της επένδυσης των εν λόγω επιχειρηματικών αγγέλων στην ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει €1,25 εκ.·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από €10 εκ. και λιγότερους από 5.000 κατοίκους·.

3. "Συνδεδεμένες επιχειρήσεις" είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης·.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατάντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜμΕ, εάν το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

<<ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ>>

5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή Ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4 Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περιόδους αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5 Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση·

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό

<<ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ>>

απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6 Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή -εφόσον υπάρχουν- τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους,, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

1. **08.03 Πρωτότυπη φορολογική ενημερότητα**, για είσπραξη χρημάτων από φορείς Κεντρικής Διοίκησης σε ισχύ. Διευκρινίζεται ότι, στην φορολογική ενημερότητα δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022.

2. **08.02 Ασφαλιστική ενημερότητα** για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο σε ισχύ. Επισημαίνεται ότι οι έχοντες ατομική επιχείρηση, πρέπει να προσκομίζουν ασφαλιστική ενημερότητα που να καλύπτει τόσο τις προσωπικές, όσο τις εργοδοτικές εισφορές (απασχολούμενο προσωπικό).

Για τη βέβαιη εξυπηρέτηση των δικαιούχων συνιστάται οι ενημερότητες να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισής τους.

3. **08.04. Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας** έκδοσης τελευταίου τριμήνου από την κατάθεσή του.

4. **01.16 Αντίγραφο Τραπεζικού εγγράφου** (πχ. εκτύπωση από το e-banking) με τον αριθμό IBAN (εταιρικού ή επαγγελματικού λογαριασμού) της επιχείρησης, στον οποίο θα γίνει η κατάθεση του ποσού.

5. **02.01.** Γενικό πιστοποιητικό από ΓΕΜΗ έκδοσης τελευταίου τριμήνου από την κατάθεσή του.

6. **02.06 Αποδεικτικό Καταχώρισης στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων** του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, (για τους υπόχρεους εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων)

7. **09.03** Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr στην οποία θα αναφέρονται:

- i. **ότι η δημόσια επιχορήγηση του προγράμματος δεν έχει εκχωρηθεί.**
Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση υποβάλλεται υποχρεωτικώς η Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού.
- ii. **ότι δεν έχει γίνει περαιτέρω τροποποίηση του καταστατικού**, με αναφορά στον αριθμό της τελευταίας τροποποίησης.
Σε περίπτωση που έχει τροποποιηθεί το καταστατικό της επιχείρησης τότε απαιτείται επιπρόσθετα η προσκόμιση επικυρωμένου από το Γ.Ε.ΜΗ. αντιγράφου του τελευταίου (κωδικοποιημένου) καταστατικού ή το σύνολο των τροποποιήσεων του καταστατικού από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, εφόσον δεν υφίσταται κωδικοποιημένο. (Από τη συμπλήρωση του παρόντος σημείου **εξαιρούνται οι ατομικές επιχειρήσεις**).
- iii. **ότι τα στοιχεία της εκπροσώπησης, αλλά και της εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας, δεν έχουν τροποποιηθεί και είναι σύμφωνα με το ισχύον Τεχνικό Παράρτημα.**

Εφόσον έχει γίνει τροποποίηση τότε υποβάλλονται εναλλακτικά:

- για την εκπροσώπηση: Καταστατικό, Πιστοποιητικό/Βεβαίωση εκπροσώπησης, Πρακτικό/Απόφαση ΓΣ, ανάλογα με τη νομική μορφή – (ΑΕ/ΕΠΕ/ΙΚΕ)

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- για την εταιρική/μετοχική σύνθεση: Καταστατικό, Φωτοτυπία του βιβλίου μετόχων με σφραγίδα της εταιρείας και υπογραφή από τον νόμιμο εκπρόσωπο ή πρακτικό Γ.Σ. με την ισχύουσα μετοχική σύνθεση, ανάλογα με τη νομική μορφή (ΑΕ/ΕΠΕ/ΙΚΕ/ΟΕ).
  - Οι **ατομικές επιχειρήσεις** συμπληρώνουν το παρόν σημείο ως ακολούθως:
δεν έχουν μεταβληθεί/τροποποιηθεί τα στοιχεία της ατομικής επιχείρησης από τα αναφερόμενα στο εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Σε περίπτωση που έχουν μεταβληθεί, προσκομίζεται βεβαίωση μεταβολής/ών από την αρμόδια ΔΟΥ.
- iv. ότι δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασυμβίβαστης με την εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής ένωσης.
- v. ότι οι δαπάνες για τις οποίες η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, δεν έχουν ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- vi. ότι **η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να λάβει η επιχείρηση**, αθροισόμενη με άλλες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει (καθώς και οι τυχόν συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις με τις οποίες συναποτελούν ενιαία επιχείρηση) κατά τα τελευταία τρία έτη δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ. Ως ημερομηνία λήψης της ενίσχυσης νοείται η ημερομηνία της απόφασης έγκρισης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης (απόφαση ένταξης).
- vii. **περί μη εκκρεμούς διαδικασίας εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης ανάκτησης** σε κάθε εκταμίευση (ενδιάμεση δόση ή τελική πληρωμή).
- 8. 01.15** Στην περίπτωση καταβολής **προκαταβολής**, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή **ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής**.

Για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση, συνίσταται οι ενημερότητες να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισής τους.

Σημειώνεται ότι, ο χρόνος καταβολής της επιχορήγησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022 το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Α

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		TK:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾ , που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:							
<p align="center"><i>Η Υ.Δ θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα με τα στοιχεία της επιχείρησης/δυναμικού δικαιούχου και να υπογραφεί από τον νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης (Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, υποβάλλεται από μία ΥΔ για κάθε νόμιμο εκπρόσωπο.)</i></p>							
<ol style="list-style-type: none"> Όλα τα δηλούμενα στο ηλεκτρονικό έντυπο υποβολής πρότασης, καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας, είναι ακριβή και αληθή. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης έχω λάβει σαφή γνώση του περιεχομένου της Πρόσκλησης της Δράσης. Δε συντρέχουν για την επιχείρηση λόγοι αποκλεισμού του Ν.4488/2017 (Α137/13.09.2017) άρθρο 39 παρ. 1-4 και άρθρο 40 παρ. 1 και όπως ισχύει. Η επιχείρηση με ΑΦΜ ..... έχει υποβάλει μόνο μία πρόταση στην παρούσα Δράση. Οι ενισχυόμενες ενέργειες/δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη πρόταση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Τα δηλωθέντα στην πρόταση οικονομικά στοιχεία είναι αυτά που έχουν υποβληθεί στην ΑΑΔΕ κατά την δημοσίευση της πρόσκλησης. Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, ούτε εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης. Η επιχείρηση λειτουργεί με μία από τις επιλέξιμες από την Πρόσκληση νομικές μορφές Δεν εκκρεμεί σε βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης με απόφαση ΕΕ ή ΔΕΕ. Σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης συμφωνώ στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των Δικαιούχων της Δράσης που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021 και το Παράρτημα ΙΧ αυτού. 							

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

11. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης παρέχουν ρητά τη συναίνεση και συγκατάθεσή τους για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων) [ΕΕΕΕ L 119 σελ.1-88] σε όλα τα στάδια της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή από της υποβολής της ως και, στην περίπτωση υπαγωγής του, οριστικοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης επένδυσής του, σύμφωνα προς τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 15 της παρούσας Πρόσκλησης.
12. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές.
13. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται στην πρόταση του επενδυτικού σχεδίου με τα στοιχεία που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS, τη βάση δεδομένων της ΑΑΔΕ και τα συστήματα των ασφαλιστικών οργανισμών καθώς και λοιπά πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ή εποπτευόμενων από αυτήν Φορέων.
14. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα της διεύθυνσης email που έχει δηλωθεί στο έντυπο υποβολής προς τον ΕΦΕΠΑΕ και όσα λαμβάνονται από αυτούς επέχουν θέση επίσημων εγγράφων.
15. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι ότι κατά την υλοποίηση του έργου, η επικοινωνία με τον ΕΦΕΠΑΕ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της επένδυσης (αιτήματα τροποποίησης, εκθέσεις προόδου και ολοκλήρωσης κλπ) δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (on screen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τον ΕΦΕΠΑΕ.
16. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι ότι στην περίπτωση κοινοποιήσεων –επιδόσεων εγγράφων που αφορούν την Πράξη τους, τούτες λαμβάνουν χώρα στην φορολογική έδρα των επενδυτών την οποία δηλώνουν στην αίτηση χρηματοδότησής τους και η οποία αναφέρεται στην απόφαση ένταξής τους. Περαιτέρω αναλαμβάνουν την υποχρέωση να γνωστοποιούν οποιαδήποτε μεταβολή της φορολογικής τους έδρας στον ΕΦΕΠΑΕ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης οιαδήποτε μεταβολής της φορολογικής έδρας, η κοινοποίηση - επίδοση θα συντελείται στην φορολογική έδρα της απόφασης ένταξής του.
17. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι ότι σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην ΕΥΔ/ΕΦ ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης του επενδυτικού σχεδίου στην παρούσα δράση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης:
  - α. Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και θα κληθώ να επιστρέψω τη χορηγηθείσα ενίσχυση,
  - β. Εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, θα κληθώ να επιστρέψω το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.
18. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος είμαι ενημερωμένος και η πρόταση που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) (De Minimis).
19. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης δεσμεύομαι ότι το σύνολο των ενισχύσεων που θα λάβω στο πλαίσιο της παρούσας δράσης σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, αθροιζόμενο με τις λοιπές ενισχύσεις De Minimis που έχω λάβει κατά τα τελευταία τρία έτη σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση, δεν υπερβαίνει τις 300.000 ευρώ.
20. Δεν έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή δεν έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
21. Εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί.
22. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής Επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003.
23. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση διαθέτει ή δεσμεύεται ότι θα μεριμνήσει για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) στις νέες εγκαταστάσεις αυτής υλοποιώντας τις απαραίτητες υποδομές πρόσβασης μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.).
24. Ο τόπος υλοποίησης της αίτησης χρηματοδότησης δεν ταυτίζεται με τον τόπο της κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας μου και η επιχείρηση δεν συστενάζεται με άλλη κατά τρόπο που θα επέτρεπε τη χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από την άλλη επιχείρηση.
25. Το ύψος των ενισχύσεων που η επιχείρησή μου, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις):
  - A. Έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης δυνάμει του Καν. 2023/2831 κατά τα τελευταία τρία έτη.
  - B. Έχουν κάνει αίτημα λήψης ενίσχυσης δυνάμει του Καν. 2023/2831 κατά τα τελευταία τρία έτη.
 παρουσιάζονται στον Πίνακα Επιχορηγήσεων και είναι απολύτως ορθά (Πίνακας Παραρτήματος VII /υπόδειγμα Γ).
26. Αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Καν. 2023/2831 και σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού ή ασκεί άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού, θα διασφαλίζω με κατάλληλα μέσα όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σήσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

27. Ο επαγγελματικός τραπεζικός λογαριασμός στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ..... με IBAN..... έχει δικαιούχο την επιχείρηση με ΑΦΜ ..... για την οποία και προορίζεται η εν λόγω ενίσχυση.
28. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρήσω στο πλαίσιο της υλοποίησης της υποβαλλόμενης πρότασης, όπως αυτές προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται στην αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση(Παράρτημα ΙΧ).
29. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος έχω εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, την ..... (ημερομηνία) και προσκομίζω το Αποδεικτικό Καταχώρησης
Είτε
 Δεν είμαι υπόχρεος εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, λόγω ..... (σχετική τεκμηρίωση)

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση/

-Ο-

Νόμιμος Εκπρόσωπος

(Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου,

γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Β

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ**

Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (¹): .....Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (¹)

.....

Τύπος της επιχείρησης (βλέπε επεξηγητικό σημείωμα) (Για να βρείτε το είδος της επιχείρησης ανατρέξτε στον Οδηγό ΜΜΕ)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση:

 Ανεξάρτητη επιχείρηση

Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.

 Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.

 Συνδεδεμένη επιχείρηση

το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με Παράρτημα Ι του ΕΕ 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*): (συμπληρώνεται το έτος που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και για το οποίο έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα. Π.χ. Επιχείρηση που υποβάλλει εντός του 2023 και κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης δεν έχει υποβάλλει τα φορολογικά έντυπα της χρήσης του 2022, συμπληρώνει τον πίνακα με έτος αναφοράς το 2021. Στην περίπτωση που τα έντυπα έχουν υποβληθεί λαμβάνεται σαν έτος αναφοράς το 2022.

Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
<p>Συμπληρώνονται τα στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης, αν αυτή είναι ανεξάρτητη, ή το άθροισμα του αριθμού των ΕΜΕ για το έτος αναφοράς, της αιτούσας επιχείρησης, των συνδεδεμένων και των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων αυτής (κατά το ποσοστό συνεργασίας) αν αυτή είναι συνδεδεμένη ή/και συνεργαζόμενη επιχείρηση (Τα στοιχεία σε αυτή την περίπτωση συμφωνούν με το σύνολο του πίνακα του παραρτήματος)</p> <p>ΕΜΕ επιχείρησης + ΕΜΕ συνδεδεμένων + (ΕΜΕ συνεργαζόμενων Χ ποσοστό συνεργασίας)</p>	<p>Συμπληρώνονται τα στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης, αν αυτή είναι ανεξάρτητη, ή το άθροισμα του κύκλου εργασιών για το έτος αναφοράς, της αιτούσας επιχείρησης, των συνδεδεμένων και των συνεργαζόμενων αυτής (κατά το ποσοστό συνεργασίας) αν αυτή είναι συνδεδεμένη ή/και συνεργαζόμενη επιχείρηση (Τα στοιχεία σε αυτή την περίπτωση συμφωνούν με το σύνολο του πίνακα του παραρτήματος)</p> <p>ΚΕ επιχείρησης + ΚΕ συνδεδεμένων + (ΚΕ συνεργαζόμενων Χ ποσοστό συνεργασίας)</p>	<p>Συμπληρώνονται τα στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης, αν αυτή είναι ανεξάρτητη, ή το άθροισμα του ενεργητικού (βλ. ισολογισμό) για το έτος αναφοράς της αιτούσας επιχείρησης, των συνδεδεμένων και των συνεργαζόμενων αυτής (κατά το ποσοστό συνεργασίας) αν αυτή είναι συνδεδεμένη ή/και συνεργαζόμενη επιχείρηση (Τα στοιχεία σε αυτή την περίπτωση συμφωνούν με το σύνολο του πίνακα του παραρτήματος). Για επιχειρήσεις με απλογραφικά βιβλία το σύνολο του ενεργητικού θεωρείται 0)</p> <p>Ενεργητικό επιχείρησης + Ενεργητικό συνδεδεμένων + (Ενεργητικών συνεργαζόμενων Χ ποσοστό συνεργασίας)</p>

(*) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, από αυτή που αποτέλεσε έτος βάσης για τον υπολογισμό των στοιχείων του παραπάνω πίνακα), υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση); Πρέπει να επιλεγθεί ένα από τα δύο

Όχι

Ναι [σ' αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση (²)]

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

.....(τόπος), ... (ημερομηνία)

Υπογραφή:

(δεν απαιτείται η θεώρηση για το γνήσιο της Υπογραφής)

(Σε περίπτωση που η εκηροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα)

_____

(¹) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(²) Άρθρο 4, παράγραφος 2 του Παραρτήματος Ι του ΕΕ 651/2014.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

(ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΕΛΙΔΩΝ ΟΤΑΝ Ο ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ Η ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ****Επισυναπτόμενα παραρτήματα**

- Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)
- Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽¹⁾ (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾: (συμπληρώνεται το έτος που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και για το οποίο έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο ⁽⁴⁾			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3 του Παραρτήματος Ι του ΕΚ 651/2014.

⁽²⁾ Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους (άρθρο 4).

⁽³⁾ Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

⁽⁴⁾ Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «**Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης**».

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «**Σύνολο**» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες από μία συνεργαζόμενες επιχειρήσεις συμπληρώνεται ένα δελτίο ανά επιχείρηση.

1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾: .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾: .....

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς: (συμπληρώνεται το έτος που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και για το οποίο έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα)

	Αριθμός απασχολούμενων(ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Ακαθάριστα στοιχεία			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης ⁽³⁾. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....
.....
.....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....
.....
.....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

«Πίνακας εταιρικής σχέσης»

Ποσοστό: ...	Αριθμός απασχολούμενων(ΕΜ Ε)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Αποτελέσματα κατ' αναλογία			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

(²) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 1.

(⁴) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽¹⁾.

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1)

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (*)	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων (**)
A.			
B.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

(*) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(**) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

(¹) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 2 εδάφιο 2.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες από μία συνδεδεμένες επιχειρήσεις συμπληρώνεται ένα δελτίο σύνδεσης ανά επιχείρηση.

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας : .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾ : .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾: .....

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς: (συμπληρώνεται το έτος που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και για το οποίο έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα)

	Αριθμός απασχολούμενων(ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτ. Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽³⁾.

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Γ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)

ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/2831¹

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν.1599/1986)

ΠΡΟΣ ² :									
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:									
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:									
Ημερομηνία γέννησης ³ :									
Τόπος Γέννησης:									
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:		ΤΚ:	

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302831&qid=1703674493315#d1e472-1-1

² Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

³ Αναγράφεται ολογράφως.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου	
		(Email):	

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁴, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

A. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 ασκώ οικονομική δραστηριότητα, που ως οντότητα έχει την έννοια της «επιχείρησης» και (επιλέγεται με ένα από τα παρακάτω):

I. Δεν συνιστά «ενιαία επιχείρηση»⁵ με καμία άλλη επιχείρηση

II. Συνιστά «ενιαία επιχείρηση» με τις κάτωθι επιχειρήσεις:

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΦΜ
1.		
2.		
3.		

⁴ Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

⁵ Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπτόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

B. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να χορηγηθεί⁶ στην ως άνω επιχείρηση^{7, 8} βάσει του Καν. (ΕΕ) 2023/2831(ΟJ L15.12.2023) αφορά σε δραστηριότητες της επιχείρησης που **δεν** εμπίπτουν:

- α. Στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας^{9,10},
- β. Στη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας¹¹, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά,
- γ. Στην πρωτογενή παραγωγή¹² γεωργικών προϊόντων¹³,
- δ. Στον τομέα της μεταποίησης¹⁴ και της εμπορίας¹⁵ γεωργικών προϊόντων:

⁶ Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς (πχ. ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης/ΚΥΑ/σύμβασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου του ποσού των 300.000€ με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

⁷ Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.

⁸ Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

⁹ Ως προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 5 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) 1379/2013.

¹⁰ Ως πρωτογενής παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται όλες οι εργασίες που σχετίζονται με την αλιεία, την εκτροφή ή την καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, καθώς και οι δραστηριότητες εντός της εκμετάλλευσης ή επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση, συμπεριλαμβανομένων της κοπής, του τεμαχισμού σε φιλέτα ή της κατάψυξης, καθώς και η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές.

¹¹ Ως μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας νοούνται όλες οι δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού, της κατεργασίας και του μετασχηματισμού, που πραγματοποιούνται μετά την εκφόρτωση —ή τη συγκομιδή, στην περίπτωση της υδατοκαλλιέργειας— από τις οποίες προκύπτει ένα μεταποιημένο προϊόν, καθώς και η διανομή του.

¹² Ως πρωτογενής γεωργική παραγωγή νοείται η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων.

¹³ Γεωργικά προϊόντα είναι τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1379/2013.

¹⁴ Ως μεταποίηση γεωργικών προϊόντων νοείται κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

¹⁵ Ως εμπορία γεωργικών προϊόντων νοείται η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- i) Όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις
- ii) Όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,
- ε. Εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα,
- στ. Ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί των εισαγόμενων.

Γ. (Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε κάποιον από τους μη επιλέξιμους για ενίσχυση τομείς και επίσης σε τομέα επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831)

Η επιχείρηση, καθώς δραστηριοποιείται στον τομέα / στους τομείς *...(συμπληρώνεται ο τομέας/τομείς)...* ο/οι οποίος/οι είναι μη επιλέξιμοι για ενίσχυση, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως διαχωρισμός δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι δεν ενισχύεται η μη επιλέξιμη δραστηριότητα.

Δ. Στην επιχείρησή μου έχουν χορηγηθεί συμπεριλαμβανομένων και των επιχειρήσεων, με τις οποίες, συνιστούν «ενιαία επιχείρηση», σε περίοδο τριών ετών (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση) αίτησης από την υποβολή της παρούσης στο πλαίσιο του Προγράμματος, οι κάτωθι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας:

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ» ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΚΑΝ. (ΕΕ) 2023/2831, ΚΑΝ. (ΕΕ) 1407/2013, ΚΑΝ. (ΕΕ) 1408/2013 ΚΑΙ ΚΑΝ. (ΕΕ) 717/2014 (αφορά τον/την δικαιούχο της ενίσχυσης και τις επιχειρήσεις που τυχόν συνιστούν «ενιαία επιχείρηση» με την έννοια του Κανονισμού 2023/2831)							
α/α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ & ΑΦΜ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ & ΦΟΡΕΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ DE MINIMIS	ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. & ΗΜ/ΝΙΑ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

*προσθέτονται σειρές στον πίνακα για όλες τις ενισχύσεις

Ε. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να μου χορηγηθεί, βάσει του εν λόγω Κανονισμού Ήσσονος Σημασίας ..... (αναφέρεται ο Καν. *deminimis*)..., αθροιζόμενη με οποιαδήποτε άλλη

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ενίσχυση ή σσνονος σημασίας που έχει χορηγηθεί σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης» σύμφωνα με το υπό σημείο Β ανωτέρω, δεν υπερβαίνει το ποσό των **300.000 ευρώ** σε περίοδο τριών ετών από την αίτηση (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση).

- ΣΤ.** Δεν έχω λάβει άλλη κρατική ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, η σώρευση των οποίων οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
- Ζ.** Αποδέχομαι οποιονδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων από τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές αρχές, καθώς και τη διασταύρωση αυτών με τα στοιχεία που παρέχονται από τα πληροφοριακά συστήματα δημοσίων υπηρεσιών και ασφαλιστικών οργανισμών.

Ημερομηνία: ...../...../.....

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Υ.Δ. ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
(με γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή να έχει εκδοθεί από το gov.gr)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ (1):	ΕΦΕΠΑΕ		
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:	
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:			
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:			
Ημερομηνία Γέννησης (2):			
Τόπος Γέννησης:			
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:		Τηλ:	
Τόπος Κατοικίας:	Οδός:	Αριθ:	ΤΚ:
Αρ.Τηλεομοιότυπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):	
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις (3), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:			
η επιχείρηση (ωφελούμενος της Δράσης) με κωδικό έργου .....έλαβε γνώση της Απόφασης Έγκρισής της στη Δράση ««ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» στο πλαίσιο του Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα", ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και του Τεχνικού Παραρτήματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αξιολόγηση και αποδέχεται το περιεχόμενό του, καθώς και όλους τους όρους που τίθενται στην Πρόσκληση για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού χωρίς καμία επιφύλαξη.			

Ημερομηνία:

Ο- Νόμιμος εκπρόσωπος

(Γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή να έχει εκδοθεί από το gov.gr)

- (1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- (2) Αναγράφεται ολογράφως.
- (3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- (4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΝΔΕΙΞΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Τίτλος I «ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ»	1. Ανθρώπινη αξιοπρέπεια	Εγείρονται κίνδυνοι για : <ul style="list-style-type: none"> την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στη ζωή και την σωματική και διανοητική ακεραιότητα του προσώπου (εμπλεκόμενων, εργαζόμενων, ωφελούμενων) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία αναγκαστική εργασία ή εμπορία ανθρώπινων όντων (βιο)ηθικά ζητήματα (κλωνοποίηση, μετατροπή του ανθρώπινου σώματος ή μερών του σε πηγή κέρδους, γενετική έρευνα/δοκιμή, χρήση γενετικών πληροφοριών 		
	2. Δικαίωμα στη ζωή κάθε προσώπου			
	3. Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου			
	4. Απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης			
	5. Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας			
Τίτλος II «ΕΛΕΥΘΕΡΙΣ»	6. Δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια	<ul style="list-style-type: none"> Θίγονται τα δικαιώματα της ελευθερίας και της ασφάλειας του ατόμου Γίνεται σεβαστή η ιδιωτική ζωή του ατόμου (συμπεριλαμβανομένων της κατοικίας και επικοινωνίας του) 		
	7. Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής			
	8. Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Σε περίπτωση συλλογής προσωπικών δεδομένων, διασφαλίζεται: <ul style="list-style-type: none"> η ασφάλεια των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο, ότι η παρέμβαση καθίσταται σχετικά με την προστασία των δεδομένων αναλογική και αναγκαία ότι υπάρχουν κατάλληλοι/ειδικοί μηχανισμοί ελέγχου και εποπτείας 		
	9. Δικαίωμα γάμου και δημιουργία οικογένειας	Θίγονται τα δικαιώματα <ul style="list-style-type: none"> της σκέψης, συνείδησης, θρησκείας της έκφρασης και πληροφόρησης της τέχνης και επιστήμης της εκπαίδευσης της εργασίας και της ελευθερίας του επαγγέλματος του συνέρχεσθε και του συνεταιρίζεσθαι του γάμου και δημιουργίας οικογένειας ή τη νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας Γίνεται σεβαστή η ελεύθερη κυκλοφορία του ατόμου στο εσωτερικό της ΕΕ 		
	10. Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας			
	11. Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης			
	12. Ελευθερία του συνέρχεσθε και του συνεταιρίζεσθαι			
	13. Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης			
	14. Δικαίωμα εκπαίδευσης			
	15. Ελευθερία του επαγγέλματος και δικαίωμα προς εργασία			
	16. Επιχειρηματική ελευθερία			
	17. Δικαίωμα Ιδιοκτησίας			
	18. Δικαίωμα Ασύλου	Θίγεται το δικαίωμα ασύλου και υπάρχουν εγγυήσεις για την απαγόρευση απελάσεων ή έκδοσης ατόμων προς κράτη όπου διατρέχουν κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή εξευτελιστική μεταχείριση ?		Αφορά δράσεις υπέρ προσφύγων / μεταναστών
	19. Προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης			
Τίτλος III «ΙΣΟΤΗΤΑ»	20. Ισότητα έναντι του Νόμου	Διασφαλίζονται οι αρχές της		Έχει η δράση (άμεσα ή έμμεσα) διαφορετικό

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	21. Απαγόρευση Διακρίσεων	<ul style="list-style-type: none"> • ισότητας έναντι του νόμου, • απαγόρευσης των διακρίσεων, • ίσης μεταχείρισης, • ισότητας των φύλων, • ίσων ευκαιριών για όλους 		αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες Πως προάγει η δράση την ισότητα μεταξύ των γυναικών και ανδρών Πως συνεπάγεται η δράση τυχόν διαφορετική μεταχείριση ομάδων ή ατόμων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού Ή μήπως θα μπορούσε να οδηγήσει σε έμμεσες διακρίσεις	
	22. Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία				
	23. Ισότητα γυναικών και ανδρών				
	24. Δικαιώματα του παιδιού	Θίγεται η αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού Προάγεται η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τα δικαιώματα της Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών.		Ενισχύει ή προασίζει τα δικαιώματα του παιδιού	
	25. Δικαιώματα των ηλικιωμένων	Διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ηλικιωμένων			
	26. Ένταξη των ατόμων με αναπηρίες	Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες			
Τίτλος IV «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»	27. Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης	<p>Γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση και διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης, • συλλογική διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων • πρόσβαση στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας • προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης, • δίκαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας, • απαγόρευση εργασίας παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία, • πρόσβαση στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος) 			
	28. Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων				
	29. Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας				
	30. Προστασία σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης απόλυσης				
	31. Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας				
	32. Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία				
	33. Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή				
	34. Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή				
	35. Προστασία της υγείας				
	36. Πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος				
	37. Προστασία του περιβάλλοντος	Διασφαλίζεται η επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης			
	38. Προστασία του καταναλωτή	Υπάρχει συμμόρφωση ως προς την προστασία του καταναλωτή			
Τίτλος V «ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»	39. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου				
	40. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές				
	41. Δικαίωμα χρηστής διοίκησης				

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

	42. Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα	<p>Τα εμπλεκόμενα πρόσωπα δικαιούνται αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας την εξέταση υποθέσεων τους από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και ιδίως διασφαλίζεται το δικαίωμα της</p> <ul style="list-style-type: none"> • προηγούμενης ακρόασης πριν τη λήψη μέτρου σε βάρος τους • πρόσβασης στα σχετικά έγγραφα ή στο φάκελο όπου διατηρούνται, τηρουμένων των νόμιμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου. • Υποχρεώνεται η διοίκηση να αιτιολογεί τις αποφάσεις της 		
	43. Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής			
	44. Δικαίωμα αναφοράς			
	45. Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής	Θίγεται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών στο έδαφος των Κ-Μ (συμπεριλαμβανομένων και των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος κράτους μέλους και τους χορηγείται η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής)		
	46. Διπλωματική και προξενική προστασία			
Τίτλος VI «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ»	47. Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Θίγεται το δικαίωμα της προσφυγής των πολιτών στη δικαιοσύνη • Προβλέπεται το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, στην περίπτωση που θίγονται δικαιώματα και ελευθερίες 		
	48. Τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης			
	49. Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών			
	50. Δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη			

*Τα δικαιώματα 39, 40, 43, 46, 48, 49 και 50 δεν συνδέονται με πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2021-2027. Διασφαλίζονται ωστόσο από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Το δικαίωμα 46 συνδέεται με το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων

** Τα δικαιώματα τα σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (1 έως 5) είναι απόλυτα δικαιώματα που δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό. Στα απόλυτα δικαιώματα περιλαμβάνονται επίσης και το 49 και το 50. Τα δικαιώματα 1 έως 5 δεν νοείται ότι μπορούν να παραβιαστούν από τις πράξεις Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 ούτε και από τα άλλα Ταμεία του Καν. 1060/2021

Στην περίπτωση που ο χειριστής μιας πράξης (είτε κατά την αξιολόγηση και την επιλογή της, είτε κατά την παρακολούθηση της προόδου της και την επαλήθευση αυτής) έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε κάποιο (α) θεμελιώδες δικαίωμα(τα) συμβουλευείται την **ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**, προκειμένου να καταλήξει στο δικαίωμα/τα που εκτιμά ότι αφορά η υπόνοια/ένδειξη της μη συμμόρφωσης.

Εφόσον, μετά από τη διερεύνηση διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση της πράξης με δικαίωμα(τα), ο χειριστής

α) κατά την αξιολόγηση της πρότασης προβαίνει στην αναδιτύπωση/προσαρμογή της πρότασης ή/και στην απόρριψη, εφόσον δεν είναι δυνατή η αναδιτύπωση/προσαρμογή

β) κατά την παρακολούθηση της προόδου της πράξης ή/και στην επαλήθευση αυτής προβαίνει στην ανάληψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία ο δικαιούχος οφείλει να τα εφαρμόσει, εντός τεθείσας προθεσμίας. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν εφαρμόσει τα διορθωτικά μέτρα, δηλαδή δεν συμμορφώνεται ως προς την άρση παραβίασης κάποιου δικαιώματος, καταλογίζονται δημοσιονομικές διορθώσεις ή/και επιβάλλονται και ανακτήσεις αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η πράξη/ δράση ικανοποιεί τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τους κανόνες ασφαλείας για όλες τις κατηγορίες ατόμων με αναπηρία.

Σημειώνεται ότι, ανάλογα με το είδος και τη φύση της πρόσκλησης και της προτεινόμενης Πράξης, οι κάτωθι περιπτώσεις (Α΄ έως και ΣΤ΄) δύνανται να εφαρμόζονται συνδυαστικά.

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον και τους εξωτερικούς χώρους συμπεριλαμβανομένων αρχαιολογικών χώρων, παραλιών, χώρων πρασίνου, αλσών κ.λπ.

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας ή/και κατακόρυφης προσβασιμότητας (π.χ. προσβάσιμες διαδρομές, 'οδηγοί τυφλών', ράμπες/'σκάφες', αναβατόρια κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών/εγκαταστάσεων για χρήση κοινού (π.χ. παιδικές χαρές, καθιστικά, εξοπλισμοί παραλιών, αποδυτήρια, χώροι υγιεινής, παρατηρητήρια πουλιών κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας προσβασιμότητας (σύνδεση πεζοδρομίου με είσοδο, προσβάσιμη είσοδος, προσβασιμότητα εσωτερικών χώρων, διαδρομές ισόπεδες ή με ράμπες, ικανοποιητικό άνοιγμα θυρών, ικανοποιητικό πλάτος διαδρόμων κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη κατακόρυφης προσβασιμότητας (ανελκυστήρας/ αναβατόριο, κλιμακοστάσιο κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής
- (4) πρόβλεψη χώρων αναμονής σε περίπτωση κινδύνου και διαδικασιών διαφυγής προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία
- (5) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)
- (6) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών (χαμηλά γκισέ, προσβάσιμες οθόνες πληροφοριών κ.λπ.)

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

- (1) πρόβλεψη προσβασιμότητας σταθμών/στάσεων επιβατών (βλ. περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων")
- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας οχημάτων/βαγονιών/πλοίων κ.λπ. (δυνατότητα εισόδου, δυνατότητα κίνησης και στάσης εντός, προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, προσβάσιμοι θάλαμοι, προσβάσιμοι χώροι εστίασης κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμου εξοπλισμού (μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων, οπτική και ηχητική πληροφόρηση κοινού, τηλεματικές εφαρμογές, ιστοσελίδες κ.λπ.)
- (4) πρόβλεψη προσβάσιμων διαδικασιών (π.χ. προσβάσιμη υπηρεσία εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία και ατόμων μειωμένης κινητικότητας, προσβάσιμες διαδικασίες έκδοσης εισιτηρίων, διαδικασίες εκτάκτων αναγκών προσαρμοσμένες στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία κ.λπ.)

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες

- (1) δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας αυτόνομα από άτομα με αναπηρία (π.χ. από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο ή, άτομα τυφλά ή κωφά ή με λοιπές αναπηρίες), πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία (π.χ. πρόβλεψη προσβάσιμων ετικετών σε προϊόντα, πρόβλεψη διάθεσης αναπηρικού αμαξιδίου για χρήση εντός της επιχείρησης από άτομα δυνάμενα να διανύσουν μικρές μόνο αποστάσεις, πρόβλεψη παραγγελίας μέσω προσβάσιμης ιστοσελίδας και παράδοσης εμπορευμάτων κατ' οίκον, πρόβλεψη

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

διαδικασίας παραπόνων μέσω SMS/ e-mail/ τηλεφώνου κ.λπ.) ή/και πρόβλεψη ΄ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων΄ (π.χ. διερμηνείας στη νοηματική, συνοδείας τυφλών ατόμων κ.λπ.)

(2) πρόβλεψη προσβάσιμων, στα άτομα με αναπηρία [ως δυνητικά ωφελούμενων], διαδικασιών υποβολής αίτησης (π.χ. προσβάσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο, εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης μέσω συγκεκριμένης υπηρεσίας κ.λπ.).

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

(1) Σε περίπτωση ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές, θα πρέπει να τηρούνται οι αρχές της προσβασιμότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εξής επιμέρους αρχές (α) αντιληπτικότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και τα συστατικά στοιχεία της διεπαφής με τον χρήστη παρουσιάζονται στους χρήστες με τρόπους που αυτοί μπορούν να αντιληφθούν, (β) χρηστικότητα, που σημαίνει ότι τα συστατικά στοιχεία διεπαφής με τον χρήστη, καθώς και η πλοήγηση είναι εύχρηστα, (γ) κατανοησιμότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και η λειτουργία της διεπαφής με τον χρήστη είναι κατανοητές, (δ) στιβαρότητα, που σημαίνει ότι το περιεχόμενο είναι αρκετά στιβαρό, ώστε να ερμηνεύεται αξιόπιστα από ευρύ φάσμα πρακτόρων χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται η συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 9), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά, γεγονός που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την πλήρη συμμόρφωση με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού, έκδοση 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines 2.1) του Διεθνή Οργανισμού World Wide Web Consortium (W3C), κατ' ελάχιστο στο μεσαίο επίπεδο προσβασιμότητας "AA". Επισημαίνεται ότι για τις ειδικές περιπτώσεις ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές που απευθύνονται ειδικά σε άτομα με αναπηρία, απαιτείται συμμόρφωση με τις ως άνω Οδηγίες στο ανώτατο επίπεδο προσβασιμότητας "AAA". Επιπλέον, ειδική μέριμνα απαιτείται για τη συμμόρφωση του περιεχομένου που αναρτάται προς μετάπτωση (non-web documents) στους ιστοτόπους και στις εφαρμογές για φορητές συσκευές, για το οποίο επίσης απαιτείται συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 10).

(2) Στην περίπτωση διαδικτυακών τόπων ή των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών που προορίζονται για χρήση κυρίως μέσω κινητών και φορητών συσκευών (π.χ. wearables, tablets, έξυπνα τηλέφωνα κ.λπ.) συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (Mobile Web Best Practices 1.0) του W3C

(3) Σε περίπτωση λογισμικού user agents, δηλαδή λογισμικού που αναλαμβάνει να συλλέξει, εξάγει και διευκολύνει την αλληλεπίδραση του χρήστη με τα περιεχόμενα του Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents, έκδοση 2.0 (User Agent Accessibility Guidelines 2.0) του W3C

(4) Σε περίπτωση εργαλείων συγγραφής και διαχείρισης περιεχομένου Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για Εργαλεία Συγγραφής, έκδοση 2.0 (Authoring Tool Accessibility Guidelines 2.0) του W3C

(5) Σε περίπτωση τεχνολογικών λύσεων και προϊόντων που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία διαδικτυακών τόπων ή διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών (π.χ. υλικό/hardware, αυτόματοι πωλητές, κιόσκια πληροφόρησης κ.λπ.) είναι απαραίτητη η σχεδιάσή τους βάσει των αρχών του «Καθολικού Σχεδιασμού» όπως αποτυπώνονται στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαια 4-8 και 11-13), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά.

(6) Σε κάθε περίπτωση, εξασφάλιση συμβατότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και συστημάτων με διαδεδομένες υποστηρικτικές τεχνολογίες και τεχνικά βοηθήματα που χρησιμοποιούν τα άτομα με αναπηρία (π.χ. αναγνώστες οθόνης, ειδικοί διακόπτες και συστήματα αλληλεπίδρασης, μεγεθυτές οθόνης).

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση, κατάρτιση και εκδηλώσεις

(1) πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης πληροφορίας - πληροφόρησης (όπως προσβάσιμες ιστοσελίδες ως περίπτωση Ε- "Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα", έντυπα σε γραφή Braille, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, κασέτες ή CD, DVD με πρόβλεψη υπότιτλων, πρόβλεψη διερμηνείας στη νοηματική, πρόβλεψη απλοποιημένων κειμένων, συμπλήρωση κάθε περιεχομένου που δεν είναι κείμενο με εναλλακτική παρουσίαση του συγκεκριμένου περιεχομένου, διάθεση πληροφοριών με περισσότερα από ένα αισθητηριακά κανάλια κ.λπ.)

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

(2) πρόβλεψη προσβασιμότητας πάσης φύσεως εκδηλώσεων (πρόβλεψη προσβάσιμων κτιριακών υποδομών ως περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων", προσβάσιμων εντύπων και εξοπλισμού, διερμηνείας στη νοηματική κ.λπ.

Σχετικό θεσμικό πλαίσιο και πρότυπα για την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία

Οι παρακάτω αναφορές αφορούν στο **βασικό** ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο ανάλογα με τη φύση της πράξης ισχύει ταυτόχρονα με τυχόν ισχύον **ειδικό** θεσμικό πλαίσιο και προδιαγραφές (π.χ. ειδική νομοθεσία/ προδιαγραφές για τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, εκπαιδευτήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λπ.).

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον

A.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

A.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'

A.3 Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

A.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

A.5 ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».

A.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

A.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

A.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ Αριθμ. Οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561 ΦΕΚ 6213 Β Αντικατάσταση της υπ'αρ. 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' υπουργικής απόφασης "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

A.9. Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ 1052758/1451/Β0010 (1)/2012 ΦΕΚ 1411 Β' "Συμπλήρωση της υπ' αριθ. 1038460/2439/Β0010/15-4-2009 (ΦΕΚ 792 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών",

A.10 Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Αριθμ. 28492/2009 ΦΕΚ 931 Β' "Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".

A.11. Αριθ. 151344/165/2017 ΦΕΚ 206 Β' Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, δάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών - πεζοπορικών μονοπατιών

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

B.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

B.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'

B.3. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

B.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

B.5. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».

B.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

B.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

B.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561/2022 ΦΕΚ 6213 Β' Αντικατάσταση της υπ' αρ. 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' υπουργικής απόφασης "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών"

B.9 Απόφαση με αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/2023 ΦΕΚ 3985 Β' Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

Γ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Γ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'

Γ.3. Κανονισμοί (ΕΕ) με αρ. 1107/2006, 1371/2007, 1177/2010 και 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών

Γ.4. Κανονισμός (ΕΕ) με αρ. 1300/2014 της 18ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την προσβασιμότητα του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης για τα άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα Γ.5. Ν. 4784/2021 ΦΕΚ 40 Α' Η Ελλάδα σε κίνηση: Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα - Μικροκινητικότητα - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό, την απλούστευση και την ψηφιοποίηση διαδικασιών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και άλλες διατάξεις.

Γ.6. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

Γ.7. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

Γ.8. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

Γ.9. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Γ.10. Απόφαση Αριθμ. 42863/438 / 2019 ΦΕΚ 2040 Β' Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την εγκατάσταση συσκευών φόρτισης συσσωρευτών ηλεκτροκίνητων οχημάτων (σημεία επαναφόρτισης), στις εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης οχημάτων, σε δημοσίως προσβάσιμα σημεία επαναφόρτισης κατά μήκος του αστικού, υπεραστικού και εθνικού οδικού δικτύου καθώς και σε χώρους στάθμευσης δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων.

Γ. 11. Ν. 4974/2022 ΦΕΚ 158 Α' Διατάξεις για τις δημόσιες υπεραστικές και αστικές τακτικές οδικές μεταφορές επιβατών - Αναδιοργάνωση των εταιρειών ΟΣΕ Α.Ε. και ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε. και λοιπές διατάξεις.

Γ.12 Ν. 4710/2020 ΦΕΚ 142 Α' Προώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις.

Γ.13. Υπουργική Απόφαση με αριθμ. 362897/2023 ΦΕΚ 7483 Β' Κανονισμός Δικαιωμάτων Επιβατών τακτικών και έκτακτων γραμμών με οδικά μέσα δημόσιας μεταφοράς (λεωφορεία, τρόλεϊ) και μέσα σταθερής τροχιάς (μετρό, τραμ).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες:

- Δ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"
- Δ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'
- Δ.3. Ν. 4994/2022 ΦΕΚ 215 Α' Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών και άλλες επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης.
- Δ.4. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1439 "Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία –Απαιτήσεις και συστάσεις" (προαιρετικά)

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

- Ε.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"
- Ε.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'
- Ε.3 Ν. 4727/2020 ΦΕΚ 184 Α' "Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις"
- Ε.4. Αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 ΦΕΚ 1301 Β' "Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης"
- Ε.5. Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού WCAG 2.1 ((Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 (w3.org)
- Ε.6. Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (<http://www.w3.org/TR/mobile-bp/> - Αγγλικά)
- Ε.7. Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents UAAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/UAAG20/> - Αγγλικά)
- Ε.8. Οδηγίες Προσβασιμότητας για Συγγραφή Περιεχομένου Ιστού ATAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/ATAG20/> - Αγγλικά)
- Ε.9 Οδηγός ψηφιακής προσβασιμότητας για ιστότοπους και εφαρμογές για φορητές συσκευές των Οργανισμών της Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (<https://www.secdigital.gov.gr/sti-dimosiotita-o-odigos-psifiakis-pro/>)

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση, κατάρτιση και εκδηλώσεις

- ΣΤ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"-άρθρα 2, 9 και 21 της Σύμβασης
- ΣΤ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" - ΜΕΡΟΣ Δ'

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ

**ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΘΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
ΠΡΑΞΕΩΝ Β7 «ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ»**

Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι μία αναπτυξιακή στρατηγική για τη χώρα που βασίζεται στην έξυπνη εξειδίκευση σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο έχοντας κύριο μοχλό την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία. Στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε., σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Μέσω της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης προσδιορίζονται συγκεκριμένες προτεραιότητες στις οποίες επικεντρώνονται οι επενδύσεις και η χώρα/περιφέρειες έχει ή στοχεύει να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ο προσδιορισμός αυτός βασίζεται στην ανάλυση των δυνατών σημείων και του δυναμικού της εθνικής ή περιφερειακής οικονομίας και σε μία διαδικασία διαβούλευσης που ονομάζεται Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ). Η ΔΕΑ είναι μία **συνεχής διαδικασία** προσδιορισμού και εξειδίκευσης των προτεραιοτήτων «από τα κάτω», στην οποία συμμετέχουν επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια, δημόσιος τομέας και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών.

Για την Περίοδο 2021-2027, η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (βλ. <https://gsri.gov.gr/ethniki-stratigiki-exypris-exeidikefsis-2021-2027/>) στην Ελλάδα είναι εθνική με περιφερειακές εξειδικεύσεις. Εγκρίθηκε με την Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων αρ. 66021/29-06-2022 (Β' 3359).

Η πρόσκληση «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» **εντάσσεται στον εθνικό και ευρωπαϊκό Ειδικό Στόχο του ΕΣΠΑ** για την *«Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων»*.

Οι δράσεις ενίσχυσης των παραγωγικών επενδύσεων και του εξαγωγικού προσανατολισμού σε τομείς της οικονομίας με συγκριτικό πλεονέκτημα συνιστούν σημαντική παράμετρο και στην στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης. Υπό το πρίσμα αυτό, η λογική παρέμβασης της παρούσας Πρόσκλησης είναι πλήρως συμβατή με την ΕΣΕΕ 2021-2027, καθώς οι επιλέξιμες ενέργειες της, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην ενότητα 2.1 της πρόσκλησης (I. Εκσυγχρονισμός παραγωγής, II. Τεχνολογική αναβάθμιση, III. Πιστοποιήσεις και ποιότητα, IV. Σχεδιασμός και branding, V. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού) συνιστούν επίσης σημαντικές παραμέτρους της ΕΣΕΕ (π.χ. στρατηγικοί στόχοι/ λογική παρέμβασης).

Η χώρα μας στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» (από το οποίο χρηματοδοτείται η συγκεκριμένη πρόσκληση) **δεσμεύεται να προτεραιοποιεί αιτήσεις χρηματοδότησης που συνάδουν με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027**, εκτός των ερευνητικών έργων και στο πλαίσιο δράσεων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω ενός βαθμολογούμενου κριτηρίου επιλογής πράξεων.

Με την χρήση του συγκεκριμένου αυτού κριτηρίου δίνονται κίνητρα και ενισχύονται οι κρίσιμοι παράγοντες της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ στο μικροοικονομικό επίπεδο ενός επενδυτικού σχεδίου, όπως ο συνδυασμός παραγωγικών επενδύσεων με την δυνατότητα υιοθέτησης και εφαρμογής καινοτομιών.

Ως εκ τούτου, για τις ανάγκες εξυπηρέτησης της εθνικής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης εισάγεται το Βαθμολογούμενο κριτήριο Β7 Συνέπεια με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (ΕΣΕΕ), σύμφωνα με το παράρτημα III της παρούσας Πρόσκλησης. Για την πλήρωση του κριτηρίου Β.7 θα εξετάζεται από τα όργανα αξιολόγησης της παραγράφου

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

10.1 της παρούσης (αξιολογητές του Ε.Φ. και Επιτροπή Αξιολόγησης) **εάν η πρόταση του επενδυτικού σχεδίου περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις και δαπάνες** για την υιοθέτηση καινοτομιών και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού στο επίπεδο της επιχείρησης, οι οποίες συνεισφέρουν σε μία από τις προτεραιότητες και τους στρατηγικούς στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027.

Ειδικότερα, για την αξιολόγηση του κριτηρίου τα όργανα αξιολόγησης **θα εξετάζουν δύο σημεία:**

A) εάν αναφέρεται στην αίτηση ο σχετικός τομέας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027,

Οι τομείς της ΕΣΕΕ είναι: 01-ΒΥΚΑ: ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, 02-ΤΔΠ: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ, 03-ΑΓΡ: ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ, 04-ΠΒΚΟ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, 05-ΒΥΦΑ: ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ - ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΑ, 06-ΜΕΑ: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ, 07-ΑΕΝΕ: ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ, 08-ΨΤΕ: ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ.

Επιλέγεται μόνο ένας τομέας, με την μεγαλύτερη συνάφεια στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο.

Και

B) εάν περιλαμβάνεται στην αίτηση συνοπτική τεκμηρίωση της συνεισφοράς στην ΕΣΕΕ, όπως **ενδεικτικά:**

-πως οι ενέργειες και οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου εξυπηρετούν τον τομέα της ΕΣΕΕ που έχει δηλωθεί, ή τις περιοχές παρέμβασης που αναδεικνύονται από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας, ή τους Στρατηγικούς Στόχους της ΕΣΕΕ,

ή -εάν εισάγονται/ενισχύονται καινοτόμες προσεγγίσεις, προϊόντα ή διαδικασίες που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης.

Ως προς τα σημεία Α και Β του κριτηρίου αυτού, διευκρινίζονται τα εξής:

1. Δήλωση του Τομέα ΕΣΕΕ στην αίτηση χρηματοδότησης (σημείο Α του κριτηρίου)

Δεν είναι υποχρεωτικό να δηλωθούν σε ένα επενδυτικό σχέδιο δράσεις και δαπάνες με σύνδεση - συνεισφορά στην έξυπνη εξειδίκευση. Γίνονται δεκτές και εξετάζονται αιτήσεις χωρίς δράσεις/τεκμηρίωση με συνεισφορά στην έξυπνη εξειδίκευση.

Ωστόσο, στην περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος επιλέξει να δηλώσει σχετικό τομέα και να τεκμηριώσει επαρκώς την συνεισφορά αυτή, εάν το αντίστοιχο κριτήριο βαθμολογηθεί θετικά από την επιτροπή αξιολόγησης, θα λάβει πρόσθετη βαθμολόγηση (με συντελεστή στάθμισης 5% στην ομάδα κριτηρίων Β). Θα υπάρχει διακριτή ενότητα της ηλεκτρονικής αίτησης, με κωδικοποιημένα στοιχεία, ώστε να διευκολύνει τους υποψηφίους στην συνοπτική τεκμηρίωσή τους.

Σε κάθε περίπτωση, αιτήσεις στις οποίες δεν έχει συμπληρωθεί ο Τομέας ΕΣΕΕ και δεν γίνεται καμία αναφορά στην ενότητα «Τεκμηρίωση Συνεισφοράς στην ΕΣΕΕ» θα λαμβάνουν από τον Ε.Φ. και την επιτροπή αξιολόγησης βαθμολογία 0 στο κριτήριο Β.7.

2. Σύνδεση ενεργειών ή δαπανών του επενδυτικού σχεδίου με τους 8 Τομείς και τις περιοχές παρέμβασης που αναδεικνύονται από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (σημείο Β του κριτηρίου)

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Οι οκτώ τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) εξειδικεύονται σε επιμέρους περιοχές παρέμβασης (ήτοι το δευτεροβάθμιο επίπεδο της ΔΕΑ), οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://gsri.gov.gr/ethniki-stratigiki-exypris-exeidikefsis-2021-2027/> (βλ. «ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΡΙΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ»).

Οι οκτώ τομείς της ΕΣΕΕ, όπως περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της με τίτλο «Τομείς και κλάδοι της οικονομίας» (Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων αρ. 66021/29-06-2022 ,Β' 3359) είναι:

- 01-ΒΥΚΑ: ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ,
- 02-ΤΔΠ: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ,
- 03-ΑΓΡ: ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ,
- 04-ΠΒΚΟ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ,
- 05-ΒΥΦΑ: ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ - ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΑ,
- 06-ΜΕΑ: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ,
- 07-ΑΕΝΕ: ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ,
- 08-ΨΤΕ: ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Σύμφωνα με το κριτήριο Β.7, ο υποψήφιος μπορεί να επιλέξει στην αίτησή του έναν από τους 8 τομείς της ΕΣΕΕ που εκτιμά ότι έχει μεγαλύτερη συνάφεια με το επενδυτικό του σχέδιο.

Οι 8 Τομείς αναλύονται στις εξής περιοχές παρέμβασης:

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΕΕ/ΔΕΑ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τομέας (πρωτοβάθμιο επίπεδο)	Περιοχή Παρέμβασης (δευτεροβάθμιο επίπεδο)
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.01 Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στην κλιματικά ουδέτερη βιομηχανική παραγωγή
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.02 Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στη ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.03 Αναδιαμορφώσιμα συστήματα παραγωγής & αλυσίδες προστιθέμενης αξίας
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.04. Υλικά, διεργασίες, διατάξεις & συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία & τη βιομηχανική συμβίωση
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.05 Υλικά, διατάξεις και τεχνολογίες για εφαρμογές στην υγεία
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.06 Υλικά, διεργασίες και διατάξεις για παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση ενέργειας
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.07 Υλικά και διεργασίες για αειφορία στις βιομηχανικές και κτηριακές κατασκευές, υποδομές και πολιτιστική κληρονομιά
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.08 Υλικά, επιστρώσεις, τεχνολογίες κατεργασίας επιφανειών
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.09 Πρώτες ύλες, βιομηχανικά υλικά υλικά συσκευασίας, προϊόντα ευρείας κατανάλωσης - Διεργασίες παραγωγής
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.10 Υλικά και διατάξεις για εφαρμογές μεταφορών, διαστήματος, ασφάλειας & τηλεπικοινωνιών
01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία	01.11 Νανοτεχνολογία, νανοηλεκτρονική, φωτονική
02-ΤΔΠ: Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.01 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ανάδειξη, προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς ή/και για την ενίσχυση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Τουρισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.
02-ΤΔΠ: Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.02 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προβολή του Ελληνικού Τουρισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Τομέας (πρωτοβάθμιο επίπεδο)	Περιοχή Παρέμβασης (δευτεροβάθμιο επίπεδο)
02-ΤΔΠ: Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προώθηση των εγχώριων Δημιουργικών Βιομηχανιών με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή /και του Τουρισμού.
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.01 Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.0.2 Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.0.3 Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	0.3.0.4 Ασφάλεια τροφίμων
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.05 Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.06 Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων
03-ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.07 Αλιεία - Υδατοκαλλιέργειες
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.01 Διαχείριση αποβλήτων
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.02 Υγεία Εδαφών και Υδάτων
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.03 Ατμοσφαιρική ρύπανση
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.04 Προστασία, ανάδειξη και αειφόρος διαχείριση της βιοποικιλότητας
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.05 Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.06 Περιβαλλοντικά Παρατηρητήρια - Οικοσυστημική προσέγγιση βιώσιμης Ανάπτυξης
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.07 Κυκλική Οικονομία /Στρατηγικές, Επιχειρησιακά Μοντέλα
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.08 Βιομηχανική Συμβίωση /Δευτερογενείς Πρώτες Ύλες
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.09 Οικολογικός Σχεδιασμός Προϊόντων για ασφάλεια και αειφορία
04-ΠΒΚΟ: Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία	04.10 Διατομεακές Παρεμβάσεις
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.01 Ανάπτυξη υπεργενόσημων προϊόντων, φαρμακευτικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (added value medicines – χημικά μόρια, βιομοειδή, ραδιοφάρμακα, φαρμακευτικά προϊόντα φυσικής προέλευσης) και βελτιστοποίηση υφιστάμενων προϊόντων.
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.02 Ανάπτυξη συνδυαστικών προϊόντων (drug - device combination products), τεχνολογιών χορήγησης φαρμάκων και συνδυασμός τεχνολογιών σε στοχευμένες θεραπευτικές λύσει
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.0 3 Κλινική Έρευνα, επανατοποθέτηση / επαναστόχευση γνωστών φαρμακευτικών μορίων σε νέες θεραπευτικές ενδείξεις ή και σε νέους πληθυσμούς (ενδείξεις χρόνιων νοσημάτων, παιδιατρικών και γηριατρικών πληθυσμών κλπ.)
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.0 4 Φαρμακευτικά προϊόντα, λειτουργικά τρόφιμα, συμπληρώματα διατροφής & καλλυντικά βασισμένα σε πρώτες ύλες από ελληνικά φυτά (χερσαία & θαλάσσια), θαλάσσιους οργανισμούς και μικροοργανισμούς. Αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας.
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.05 Ηλεκτρονική Υγεία: Υπηρεσίες και Συστήματα για Ασθενείς / Πολίτες και Επαγγελματίες Υγείας
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.06 Ανάπτυξη ζωικών προτύπων ανθρώπινων ασθενειών και διαδικασιών/ συστημάτων στα πλαίσια προ-κλινικών δοκιμών φαρμάκων και ανακάλυψη βιοδεικτών.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Τομέας (πρωτοβάθμιο επίπεδο)	Περιοχή Παρέμβασης (δευτεροβάθμιο επίπεδο)
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.07 Ιατρική ακριβείας: ανάδειξη, επιβεβαίωση και αξιοποίηση νέων θεραπευτικών στόχων, μέσων και βιοδεικτών για την ανάπτυξη εξατομικευμένων διαγνωστικών και θεραπευτικών προσεγγίσεων.
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.08 Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων.
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.09 Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων In-Vitro Διαγνωστικών Προϊόντων
05-ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	05.10 Αναδυόμενες τεχνολογίες στον τομέα Υγεία και Φάρμακα.
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.01 Ενίσχυση του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών κι εφοδιαστικής αλυσίδας με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της ανταγωνιστικότητας
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.02 Ανάπτυξη ευφυών υποδομών και συστημάτων και υπηρεσιών υποδομών
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.03 Πράσινες Μεταφορές - Αειφορία και βιωσιμότητα στις μεταφορές
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.04 Ενίσχυση της διατροφικότητας και της αυτονομίας στις μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.05 Αύξηση της προσβασιμότητας και της εδαφικής συνοχής του Ελλαδικού χώρου
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.06 Αναδυόμενες Τεχνολογίες στον τομέα των Μεταφορών και της Εφοδιαστικής Αλυσίδας – 4η Βιομηχανική επανάσταση
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.07 Αστικές Μεταφορές Επιβατών και Εμπορευμάτων
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.08 Σύγχρονες Μεγάλες Εμπορευματικές Εγκαταστάσεις και Κέντρα Αποθήκευσης
06-ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	06.09 Στρατηγικές και Εργαλεία - Επιμόρφωση /Επανεκπαίδευση /Εξειδίκευση
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.01 Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.02 Ενέργεια από ΑΠΕ
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.03 Αποθήκευση Ενέργειας
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.04 Τεχνολογίες και συστήματα Υδρογόνου και κλιματικά ουδέτερων καυσίμων
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.05 Έξυπνα δίκτυα – απόκριση ζήτησης – αποκεντρωμένη παραγωγή
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.06 Ορυκτά καύσιμα – Μείωση Επιπτώσεων
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.07 Έξυπνες κοινότητες/ πόλεις χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και σχεδόν μηδενικών εκπομπών
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.08 Ενέργεια και Μεταφορές
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.09 Ενέργεια και Αγροτικός Τομέας/Περιβάλλον
07-ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	07.10 Λοιπές διατομεακές παρεμβάσεις
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.01 Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.02 Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.03. Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ)
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.04. Αλληλεπίδραση ανθρώπων & μηχανών
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.05. Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.06 Ρομποτική

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Τομέας (πρωτοβάθμιο επίπεδο)	Περιοχή Παρέμβασης (δευτεροβάθμιο επίπεδο)
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.07. Εξαρτήματα και συστήματα
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.08. Ασφάλεια σε Ψηφιακό περιβάλλον και Κατανεμημένα έμπιστα συστήματα δεδομένων, εγγραφών και συναλλαγών
08-ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.09. Κβαντικοί υπολογιστές και κβαντικές τεχνολογίες

Η τεκμηρίωση σύνδεσης με την ΕΣΣΕ στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 ΕΤΠΑ (από την οποία χρηματοδοτείται η εν λόγω πρόσκληση) δύναται να γίνει στο πρωτοβάθμιο ή δευτεροβάθμιο επίπεδο της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ), με βάση τον ανωτέρω πίνακα.

Για τις ανάγκες τεκμηρίωσης ως προς την ΕΣΣΕ δεν απαιτείται να περιληφθεί στο επενδυτικό σχέδιο η πρωτογενής ανάπτυξη μίας καινοτομίας (ενέργεια που χρηματοδοτείται από άλλα προγράμματα του ΕΣΠΑ).

Διευκρινίζεται ότι στον ανωτέρω πίνακα περιλαμβάνεται **το σύνολο των περιοχών παρέμβασης στο πλαίσιο της ΔΕΑ για την χώρα μας**. Σε κάθε περίπτωση, κατά την επιλογή των ανωτέρω στην αίτηση χρηματοδότησης ως τεκμηρίωση συνάφειας με την ΕΣΣΕ θα πρέπει **να συνεκτιμάται από τους υποψηφίους η επιλεξιμότητα των αντίστοιχων δαπανών καθώς και οι ενισχυόμενοι ΚΑΔ**, όπως περιλαμβάνονται στην παρούσα Πρόσκληση, καθώς είναι σαφές ότι ορισμένες περιοχές παρέμβασης όπως για παράδειγμα αυτά που εντάσσονται στην προτεραιότητα 02-ΤΔΠ: Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες, δεν είναι εφικτό να συνδεθούν τεκμηριωμένα με επιλέξιμες ενέργειες και δαπάνες της παρούσης.

Διευκρινίζεται ότι δεν απαιτείται στο κριτήριο Β7 η συνάφεια των αιτήσεων με παρεμβάσεις του 3ου επιπέδου ΔΕΑ , όπως αυτές αναφέρονται στο ΦΕΚ 3359/30-06-2022, αλλά με το 1ο ή το 2ο επίπεδο (βλ. πίνακα ανωτέρω) και με προϋπόθεση επαρκούς τεκμηρίωσης. Υπό την έννοια αυτή, σημειώνεται ότι τυχόν αξιοποίηση του τριτοβάθμιου επιπέδου ανάλυσης της εθνικής ΔΕΑ ως τεκμηρίωση, πέραν του πεδίου των επιλέξιμων ενεργειών και δαπανών της παρούσας πρόσκλησης, δεν συνεπάγεται κατ'ανάγκη και έγκριση αντίστοιχων δαπανών/ενεργειών.

Στο πλαίσιο αυτό, τα όργανα αξιολόγησης και εξέτασης ενστάσεων της παρούσης θα εξετάζουν κατά πόσον έχουν περιληφθεί ως τεκμηρίωση συνάφειας με την ΕΣΣΕ περιοχές παρέμβασης χωρίς δυνατότητα εφαρμογής στην παρούσα πρόσκληση και χωρίς ουσιαστική σύνδεση με το περιεχόμενο ενός επενδυτικού σχεδίου (π.χ. 04.01 Διαχείριση αποβλήτων, 06.07 Αστικές Μεταφορές Επιβατών και Εμπορευμάτων, κλπ.). Στην περίπτωση αυτή το κριτήριο Β7 θα λαμβάνει βαθμολογία 0.

Λαμβάνοντας υπόψιν το παράρτημα ΙΙ της Πρόσκλησης, εκτιμάται ότι οι τομείς 1 και 8 της ΕΣΣΕ ότι συγκεντρώνουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες αξιοποίησης και τεκμηρίωσης.

Παράδειγμα της μεθόδου συνοπτικής τεκμηρίωσης:

Έστω ότι ένα επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει **ενέργειες για την Τεχνολογική αναβάθμιση της επιχείρησης** (Υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών, αυτοματισμών και ψηφιακών συστημάτων όπως Industry 4.0, IoT, κ.ά. στην παραγωγική διαδικασία για μείωση κόστους και βελτίωση ποιότητας προϊόντων) ήτοι την ενέργεια αρ. ΙΙ της πρόσκλησης, καθώς και αντίστοιχες δαπάνες.

Οι ενέργειες αυτές γίνονται αποδεκτές ως πλήρως συμβατές με την ΕΣΣΕ 2021-2027, καθώς οι Τομείς της περιλαμβάνουν σχετικά πεδία παρέμβασης , Πχ.:

01.02 Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στη ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή,

08.05. Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση.

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Επομένως, το λεκτικό της σχετικής συνοπτικής τεκμηρίωσης του κριτηρίου Β.7 κατά την αίτηση μπορεί ενδεικτικά να αναφέρει ότι οι προτεινόμενες δράσεις τεχνολογικής αναβάθμισης εξυπηρετούν π.χ. Τον Τομέα 01-ΒΥΚΑ: Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία και ειδικότερα την περιοχή παρέμβασης 01.02 Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στη ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή, και ως εκ τούτου είναι συμβατές με την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, με σχετική ανάλυση (πχ «*Η υιοθέτηση αυτοματοποιημένων γραμμών παραγωγής και ψηφιακών συστημάτων παρακολούθησης παραγωγής ενισχύει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της επιχείρησης, που αποτελεί βασική προτεραιότητα της RIS3*»).

Αρκεί η τεκμηριωμένη σύνδεση με μία μόνο ενέργεια ή δαπάνη.

3. Σύνδεση ενεργειών ή δαπανών του επενδυτικού σχεδίου με τους Στρατηγικούς Στόχους της ΕΣΕΕ 2021-2027 (σημείο Β του κριτηρίου)

Οι Στρατηγικοί στόχοι της ΕΣΕΕ, όπως αναλύονται στην ενότητα 5.2 της ΕΣΕΕ είναι οι εξής:

- 1 - ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ.
- 2 - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ ΝΕΑΣ ΓΝΩΣΗΣ.
- 3 - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ-ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ.
- 4 - ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.
- 5 - ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ.

Στο πλαίσιο τεκμηρίωσης που ζητείται στο σημείο Β του κριτηρίου Β7, ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες δράσεις της ΕΣΕΕ 2021-2027 (με τους αντίστοιχους Στρατηγικούς της στόχους) που δύναται να γίνουν αποδεκτές στο πλαίσιο της ζητούμενης τεκμηρίωσης:

- *Υποστήριξη της κατοχύρωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και γενικότερα της διανοητικής ιδιοκτησίας σε διεθνείς αγορές ενδιαφέροντος (αναφέρεται στο πλαίσιο του Στρ. Στόχου 4)*
- *Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις (ΣΣ3, ΣΣ4)*
- *Μέτρα για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού (ΣΣ1, ΣΣ2),*
- *Παραγωγή νέων/βελτιωμένων προϊόντων και διεργασιών μέσω εκμετάλλευσης ερευνητικών αποτελεσμάτων (ΣΣ1),*
- *Στήριξη παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό (ΣΣ3),*
- *Ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών και συμμετοχή επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και Β2Β αγορές (ΣΣ4, ΣΣ5),*
- *Τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους (ΣΣ3).*

Παράδειγμα της μεθόδου τεκμηρίωσης:

Έστω ότι ένα επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει **δαπάνες κάλυψης του μισθολογικού κόστους εξειδικευμένου προσωπικού** που συμβάλλει στην αναβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης (ήτοι την ενέργεια αρ. Ι της πρόσκλησης). Η δαπάνη αυτή γίνεται αποδεκτή ως πλήρως συμβατή με την ΕΣΣΕ, καθώς ο Στρατηγικός Στόχος 1 και 2 της ΕΣΕΕ αναφέρουν ρητά συναφείς δράσεις (βλ. ανωτέρω: 'Μέτρα για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού').

Επομένως, στην συγκεκριμένη περίπτωση το λεκτικό της σχετικής συνοπτικής τεκμηρίωσης του κριτηρίου Β.7 κατά την αίτηση μπορεί να αναφέρει ότι *οι προτεινόμενες δαπάνες μισθολογικού κόστους εξυπηρετούν τον στρατηγικό στόχο 1 και 2 της ΕΣΕΕ και συγκεκριμένα την δράση 'Μέτρα για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού' και ως εκ τούτου είναι συμβατές με την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.*

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

4. Λοιπές μέθοδοι τεκμηρίωσης, όπως εισαγωγή /ενίσχυση καινοτόμων προσεγγίσεων, προϊόντων ή διαδικασιών που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης (σημείο Β του κριτηρίου)

Εναλλακτικά των ανωτέρω παραγράφων 2 και 3, ένας υποψήφιος δικαιούχος μπορεί να τεκμηριώσει την συνάφεια του επενδυτικού σχεδίου του με την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης με τους εξής πρόσθετους τρόπους (αναφέρονται ενδεικτικά):

4.1 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.

Στην περίπτωση αυτή ο υποψήφιος μπορεί να αναφέρει εάν η πρόταση του **εισάγει ή ενισχύει καινοτόμες προσεγγίσεις, προϊόντα ή διαδικασίες** που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης του σε διεθνές επίπεδο, εάν ενσωματώνει αναδυόμενες τεχνολογίες ή προωθεί την καινοτομία σύμφωνα με τους στόχους της ΕΣΕΕ 2021-2027.

- Μία σημαντική πηγή καινοτομιών που συνδέονται με την ΕΣΕΕ, με προοπτική ευρύτερης υιοθέτησης από μικρομεσαίες επιχειρήσεις από αποτελεί η **δράση Ερευνώ-δημιουργώ-καινοτομώ**, που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 (βλ. ΕΥΔΕ ΕΚ, <https://eydeek.gr/espa1420>).
- Επιπλέον, ορισμένες **καλές πρακτικές από την υλοποίηση συναφών έργων στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020**, τις οποίες υποψήφιοι δικαιούχοι μπορούν να λάβουν υπόψη, περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα: <https://kalespraktikes.antagonistikotita.gr/category/epixeirhseis/>.

4.2 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ/ΤΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ.

Στην περίπτωση αυτή ο υποψήφιος μπορεί να αναφέρει π.χ. εάν η αίτηση περιλαμβάνει **δαπάνες απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού προκειμένου να απασχοληθεί σε θέματα εξωστρέφειας ή διαχείρισης της καινοτομίας** σε πεδία που συνδέονται ευθέως με έναν από τους τομείς της ΕΣΕΕ. Επίσης, στο λεκτικό της τεκμηρίωσης μπορεί να αναφέρει π.χ. εάν η αίτηση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το επενδυτικό σχέδιο θα έχει **μόνιμο αντίκτυπο στην διεθνή ανάπτυξη της επιχείρησης** και θα συμβάλει στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (πχ. έργα που προωθούν τις πράσινες τεχνολογίες, τον ψηφιακό μετασχηματισμό).

4.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΗΣ.

Στην περίπτωση αυτή ο υποψήφιος μπορεί για παράδειγμα να αναφέρει στην αίτηση **πώς θα ενισχύσει τις δυνατότητες της επιχείρησης να λειτουργεί και να ανταγωνίζεται διεθνώς** (πχ δημιουργία συνεργασιών με ξένες εταιρείες, διεθνή έρευνα αγοράς ή συμμετοχή σε διεθνή εμπορικά δίκτυα, μεταφορά γνώσης από κορυφαία ερευνητικά ιδρύματα και διεθνείς εταιρείες ενισχύοντας το οικοσύστημα καινοτομίας και ενισχύοντας την ένταξη των ΜΜΕ σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας).

5. Δημιουργία ικανοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση

Κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου τους, συνιστάται οι υποψήφιοι δικαιούχοι να επιδιώξουν την **ανάπτυξη επαφών με το ελληνικό οικοσύστημα καινοτομίας**, εξετάζοντας την προοπτική **δημιουργίας ικανοτήτων της επιχείρησης για έξυπνη εξειδίκευση σε έναν από τους 8 τομείς της ΕΣΕΕ** (όπως συνεργασία με ένα Ερευνητικό Κέντρο, συμβουλευτική στήριξη της επιχείρησης για έρευνα και ανάπτυξη, στήριξη από σχετικές υφιστάμενες δομές όπως κέντρα ικανοτήτων ή γραφεία μεταφοράς τεχνολογίας, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας ή συνεργασία με άλλη ΜΜΕ, συνεργασία με εξωτερικούς φορείς για την παροχή υπηρεσιών Ε&Α).

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Στο πλαίσιο αυτό συστήνεται η αξιοποίηση συμβουλευτικών υπηρεσιών από ευρωπαϊκά δίκτυα (όπως Enterprise Europe Network, European Business and Innovation Centre Network κλπ).

Σημειώνεται στο πλαίσιο αυτό ότι λειτουργούν φορείς του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας, πολλοί εκ των οποίων συγχρηματοδοτούνται και από το ΕΣΠΑ, όπως ενδεικτικά:

- Τα Γραφεία μεταφοράς τεχνολογίας σε ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα.
- Τα Κέντρα Ικανοτήτων, τα οποία είναι δομές που δημιουργούνται για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένων υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας σε μία ή περισσότερες αλυσίδες αξίας (βλ. <https://gsri.gov.gr/protovoulies-draseis/drasi-kentra-ikanotiton/>).
- Οι Ευρωπαϊκοί Κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας (για περισσότερες πληροφορίες βλ. <https://mindigital.gr/archives/3280>). Οι ΕΚΨΚ είναι συμπράξεις οργανισμών με συμπληρωματικές εξειδικεύσεις που έχουν ως σκοπό να υποστηρίξουν τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ΜΜΕ και τις εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, αλλά και το δημόσιο τομέα στον ψηφιακό τους μετασχηματισμό. Επιπλέον θα παρέχουν υπηρεσίες καινοτομίας, όπως συμβουλές χρηματοδότησης, κατάρτιση και ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν επιτυχημένο ψηφιακό μετασχηματισμό.
- Λοιπές εξειδικευμένες δομές στήριξης της καινοτομίας που έχουν αναπτυχθεί στις Περιφέρειες της χώρας.

6. Μέτρα για την διασφάλιση της ορθής και διαφανούς εφαρμογής του κριτηρίου επιλογής πράξεων έξυπνης εξειδίκευσης και την εναρμόνιση των πράξεων που επιλέγονται στο Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα με την ΕΣΣΕ.

6.Α Δυνατότητα αξιοποίησης Γνωμοδοτικής διαδικασίας κατά την επιλογή των πράξεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με Αριθμ. 87051 «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», η οποία μετονομάστηκε με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 και κατάργηση της υπό στοιχεία 67743/ΕΥΘΥ 615/24.6.2015 (Β' 1248)»:

Η Μονάδα Α.3 Αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας του Προγράμματος στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΕΥΔ: «...Κατά την φάση επιλογής των πράξεων προς χρηματοδότηση, σε συνεργασία με την Μονάδα Α2, στο πλαίσιο απαιτήσεων του άρθρου 73 του Καν. ΕΕ 2021/1060 (παρ 2.α και 2.β.), **γνωμοδοτεί προκειμένου να διασφαλίσει κατά περίπτωση τη συμβατότητα και εναρμόνιση των πράξεων που επιλέγονται στο Πρόγραμμα με την ΕΣΣΕ.**»

Η ανωτέρω δυνατότητα γνωμοδότησης (σημ. δεν συνιστά υποχρεωτική διαδικασία) **θα αφορά στην ορθή εφαρμογή του κριτηρίου Β.7 από τα όργανα αξιολόγησης και εξέτασης ενστάσεων της παρούσας πρόσκλησης**, θα ενεργοποιείται δε μετά από έγγραφο αίτημά τους και εφόσον το κρίνουν αναγκαίο, το οποίο θα υποβάλλεται στην αρμόδια Μονάδα Α3 της ΕΥΔ.

Για την διασφάλιση της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και την αποφυγή περιπτώσεων μη τεκμηριωμένου χαρακτηρισμού των προς ένταξη πράξεων ως προς την RIS, όταν αξιοποιείται η ανωτέρω γνωμοδοτική διαδικασία:

- Τα πρακτικά των οργάνων αξιολόγησης και εξέτασης ενστάσεων θα περιλαμβάνουν σαφή αναφορά των περιπτώσεων αιτήσεων που συνδέονται με γνωμοδοτήσεις της Μονάδας Α.3,
- Η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος είναι υπεύθυνη για την διασφάλιση της διαφάνειας αναφορικά με την υιοθέτηση ή μη των συστάσεων που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις, περιλαμβανομένης της επαρκούς τεκμηρίωσης των οργάνων αξιολόγησης στην περίπτωση της απόρριψής τους,

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

- Κάθε σχετική Απόφαση Έγκρισης αποτελεσμάτων θα κάνει ρητή αναφορά στις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις, και
- Οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα της γνωμοδότησης μετά από αίτημά τους.

6.Β Ενδεικτικά Μέτρα για την οριζόντια συνέπεια στην εφαρμογή του κριτηρίου Β.7 μεταξύ των οργάνων αξιολόγησης

Προκειμένου να διασφαλισθεί η οριζόντια συνέπεια στην εφαρμογή του κριτηρίου Β.7 μεταξύ των αξιολογητών του Ε.Φ των Επιτροπών Αξιολόγησης και των επιτροπών εξέτασης ενστάσεων, η Διαχειριστική Αρχή δύναται να λαμβάνει σχετικά μέτρα, όπως:

- Οριζόντια εσωτερική διακίνηση γραπτών ερωτημάτων των υποψηφίων δικαιούχων, των ειδικών τεχνικών ζητημάτων που τυχόν ανακύπτουν κατά την βαθμολόγηση, των γνωμοδοτήσεων και συστάσεων της Μονάδας Α.3 ΕΥΔ κλπ, μεταξύ όλων των αξιολογητών των επιτροπών αξιολόγησης και εξέτασης ενστάσεων, προκειμένου να διασφαλισθεί κοινή προσέγγιση, με συντονισμό της Μονάδας Α.2 ΕΥΔ.
- Ομαδοποίηση και κοινή προσέγγιση στην αντιμετώπιση των περιπτώσεων τεκμηρίωσης συνάφειας με την RIS3 που υποβάλλονται από τους υποψηφίους στις αιτήσεις τους, με συντονισμό της Μονάδας Α.2 ΕΥΔ.
- Διαμόρφωση επαρκούς τεκμηρίωσης από τα όργανα αξιολόγησης και ενστάσεων, στις περιπτώσεις όπου στο κριτήριο Β.7 αποδίδεται βαθμολογία 0.
- Δυνατότητα αποστολής πρόσθετων οριζόντιων οδηγιών και διευκρινίσεων της Μονάδας Α.3 της ΕΥΔ προς τις επιτροπές αξιολόγησης αιτήσεων και ενστάσεων, προκειμένου να διασφαλισθεί η οριζόντια συνέπεια στην εφαρμογή του κριτηρίου.

6.Γ Μέτρα συνεχούς αξιολόγησης

Για την συνεχή αξιολόγηση της αποτελεσματικής εφαρμογής των κριτηρίων συνεισφοράς στην έξυπνη εξειδίκευση και την παραγωγή διδαγμάτων για μελλοντικές συναφείς παρεμβάσεις-προσκλήσεις, η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος θα υλοποιήσει σχετικό έργο με συντονισμό της Μονάδας Α.3 «Αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας του προγράμματος στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», το οποίο έχει ενταχθεί στο εγκεκριμένο Πλάνο Αξιολόγησης του Προγράμματος, με τίτλο:

«Συνεχής (on going) αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος Ανταγωνιστικότητα στην έξυπνη εξειδίκευση»

Στο πλαίσιο των τεχνικών προδιαγραφών του έργου προβλέπεται σχετικό αξιολογικό ερώτημα: *«ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ s3 -ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΣΣΕ: Πως αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των κριτηρίων και της μεθοδολογίας επιλογής πράξεων του Προγράμματος ως προς την διασφάλιση της συνέπειας με την ΕΣΣΕ;»*, ανάλυση η οποία δύναται να παρέχει αντικειμενικά ευρήματα και συστάσεις ώστε να προσδιορισθούν πιθανά σημεία βελτίωσης ως προς τις επόμενες δράσεις ενίσχυσης ΜμΕ στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 ΕΤΠΑ .

Στο πλαίσιο αυτό η Μονάδα Α.3 της ΕΥΔ θα επεξεργάζεται τα ανωνυμοποιημένα διοικητικά δεδομένα των αιτήσεων και των αξιολογήσεων τα οποία αποστέλλονται με ευθύνη της Μονάδας Α.2 σε ηλεκτρονική μορφή, ή εφόσον κρίνει αναγκαίο θα συλλέγει πρόσθετα δεδομένα επί δείγματος εγκριθέντων και απορριφθέντων αιτήσεων, για τις ανάγκες της ανωτέρω αξιολόγησης. Τα πορίσματα και συστάσεις της αξιολόγησης υποβάλλονται στην Ειδική Υπηρεσία του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ+, από την Μονάδα Α.3 της ΕΥΔ.